ATHENS voice

20 - 26 ΜΑΡΤΙΟΥ 2025
ΤΕΥΧΟΣ 951, 210 Η ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ
WWW.ATHENSVOICE.GR
FREE PRESS ΚΑΘΕ ΠΕΜΠΤΗ

Γιάννης Βούλγαρης
«Η Αριστερά σε όλες τις εκδοχές απέτυχε»
Της **Αγγελικής Μπιρμπίλη**

Σωκράτης Φάμελλος
«Ανέλαβα τον ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ για να τον αλλάξω»
Του **Δημήτρη Αθανασιάδη**

ΜΙΛΟΥΝ
Jude Kelly
Μιχάλης Μπλέτσας
Στέφανος Ρόκος

ΑΦΙΕΡΩΜΑΤΑ
Σαρακοστή
Κυψέλη

Το Κίνημα της Τραπεζαρίας
Πώς να οργανώσετε τραπέζια που θα αλλάξουν τη ζωή σας
Του **Ρωμανού Γεροδήμου**

book voice
Νέες εκδόσεις στις προθήκες των βιβλιοπωλείων
Του **Στέφανου Τσιτσόπουλου**

Είμαστε πολύ προληπτικοί.

Κάνουμε προληπτικές εξετάσεις.

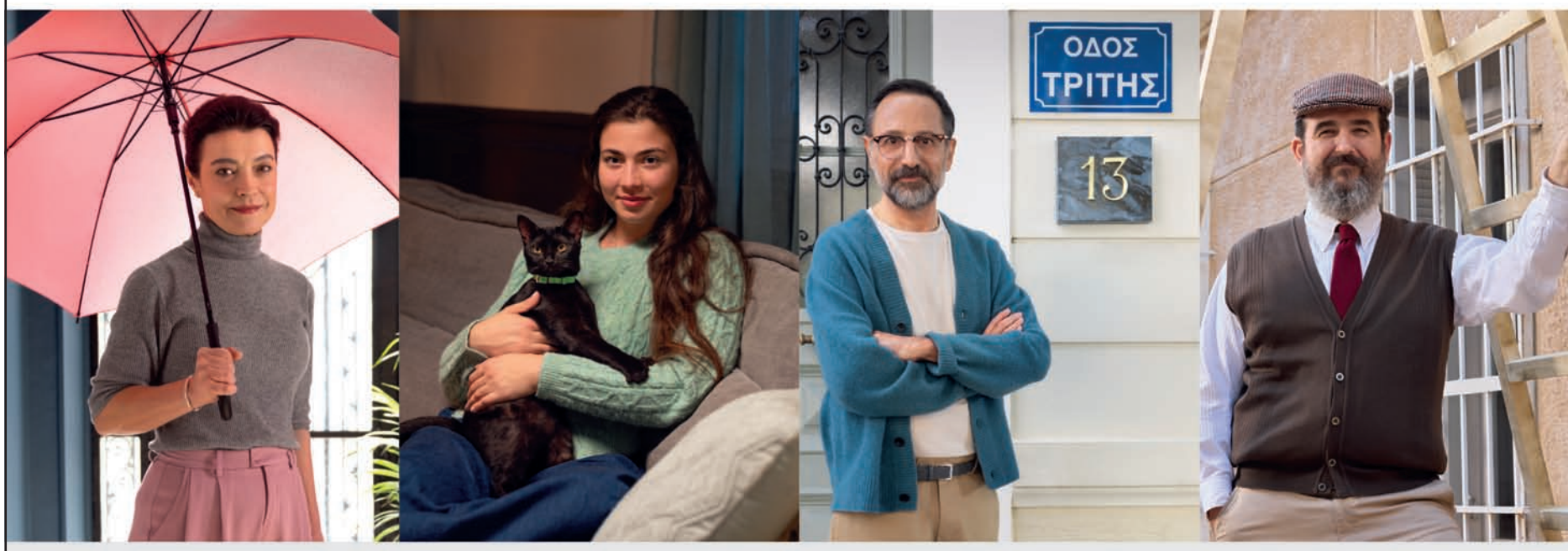

ΕΘΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΛΑΜΒΑΝΩ

Πρόγραμμα Φώφη Γεννηματά
Πρόληψη κατά του καρκίνου του μαστού

ΠΡΟΛΑΜΒΑΝΩ ΤΟΝ ΚΑΡΚΙΝΟ ΤΟΥ ΜΑΣΤΟΥ

ΠΡΟΛΑΜΒΑΝΩ ΤΟΝ ΚΑΡΚΙΝΟ ΤΟΥ ΤΡΑΧΗΛΟΥ ΤΗΣ ΜΗΤΡΑΣ

ΠΡΟΛΑΜΒΑΝΩ ΤΟΝ ΚΑΡΚΙΝΟ ΤΟΥ ΠΑΧΕΟΣ ΕΝΤΕΡΟΥ

ΠΡΟΛΑΜΒΑΝΩ ΤΑ ΚΑΡΔΙΑΓΓΕΙΑΚΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ

Γίνετε κι εσείς προληπτικοί.

Το Πρόγραμμα Προλαμβάνω σάς εξασφαλίζει πακέτο προληπτικών εξετάσεων για τον καρκίνο του μαστού, του τραχήλου της μήτρας, του παχέος εντέρου και των καρδιαγγειακών νοσημάτων.

Η διαδικασία είναι απλή: Εάν έχετε άυλη συνταγογράφηση, λαμβάνετε ηλεκτρονικό παραπεμπτικό και υπενθύμιση. Εναλλακτικά, κλείνετε ραντεβού με τον ΑΜΚΑ σας. **Δωρεάν, εύκολα και γρήγορα.**

Γι' αυτό, την επόμενη φορά που θα λάβετε μήνυμα για να κλείσετε ραντεβού σε δημόσια και ιδιωτικά διαγνωστικά κέντρα, μην το αγνοήσετε!

Η πρόληψη σώζει ζωές!

Μάθετε περισσότερα στο proliptikes.gov.gr

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Υγείας

Ελλάδα 2.0
ΕΘΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ ΚΑΙ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης
NextGenerationEU

Info-diet

Της **ΣΤΑΥΡΟΥΛΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΚΗ**

25η ΜΑΡΤΙΟΥ
Και να θυμάσαι: Όσο πιο ταπεινό το ταβερνάκι, τόσο πιο νόστιμος ο μπακαλιάρος.

ΕΑΡΙΝΗ ΙΣΗΜΕΡΙΑ
Απορώ πού βρίσκω ακόμα το κουράγιο να γράφω, αντί να παρακολουθώ το όργιο που συντελείται στα ζουμπούλια του απέναντι μπαλκονιού.

ΤΟ ΜΑΝΑΡΙ
Αρχίστε με τα πολύ μικρά, πολύ καλοψημένα, τα εντελώς τέλεια παϊδάκια της πόλης. Συνεχίστε με μια ορφανή λιγκουινάδα, βρασμένη στον ζωμό του κρέατος. Έπειτα με μοσχαρίσιο συκώτι. Για επιδόρπιο καραμελωμένο τσουρέκι σε πραλίνα φιστικιού Αιγίνης και μεθυστικό σορμπέ περγαμόντο. Τελειώστε με μια επίσκεψη στο διπλανό ταπεινό εκκλησάκι των Αγίων Θεοδώρων και ζητήστε συγγνώμη απ' τον Χριστούλη για τις γουρουνιές που κάνατε.
(Πλατεία Αγίων Θεοδώρων 3, Σύνταγμα)

ΟΙ ΑΔΕΡΦΕΣ ΣΚΙΑΔΑΡΕΣΕΣ
Ο ήχος του φετινού καλοκαιριού.

Η «ΟΔΥΣΣΕΙΑ» ΤΟΥ ΚΡΙΣΤΟΦΕΡ ΝΟΛΑΝ ΣΤΗ ΜΕΘΩΝΗ
Το πιο χοτ όνομα σε σκηνοθέτη αυτή τη στιγμή στο Χόλιγουντ σε ένα κυριολεκτικό έπος. Ακολουθεί το 2026 η Ζεντάγια στον ρόλο της θεάς Αθηνάς.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΠΡΟΣΕΥΧΗΣ
Θεέ, πρόσεξέ μας!

ΕΙΝΑΙ Η ΤΡΙΤΗ ΜΕΡΑ ΤΗΣ ΑΝΟΙΞΗΣ
Αύριο η τέταρτη και από μεθαύριο… χιονοθύελλες.

ΕΘΝΙΚΗ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ: «Η ΣΑΓΗΝΗ ΤΟΥ ΑΛΛΟΚΟΤΟΥ»
Όλα λάθος.

Η ΥΣΤΕΡΙΑ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΟΡΘΟΤΗΤΑΣ
Στους γιατρούς πλέον «απαγορεύεται» να λένε σε ασθενείς: «πρέπει να χάσετε κιλά».
(γιατί είναι body shaming…)

ΤΑ ΠΑΓΑΚΙΑ ΣΤΟ ΜΠΑΡ
Μέχρι πόσα παγάκια μπορεί να χωρέσει ένα απλό ποτήρι με κοκτέιλ για να το πεις «αξιοπρεπές ποτό»;

ΑΦΡΙΚΑΝΙΚΗ ΣΚΟΝΗ
Σε σκόνες έχουμε ή αυτό ή γύρη με ανοιξιάτικες αλλεργίες. Διαλέξτε.

ΤΑ SNEAKERS - ΓΚΟΥΜΟΥΤΣΕΣ
Με μεγάλη χαρά σας ενημερώνω ότι η μόδα των sneakers που έμοιαζαν με κοθόρνους πέρασε. Τα νέα σχέδια των μεγάλων εταιρειών είναι φλατ, μαλακά και θυμίζουν παπουτσάκια μπαλέτου.

ΓΚΡΙΝΙΕΣ
Καλέ μου άνθρωπε, όταν σε ρωτώ τι κάνεις, δεν θέλω να μου κάνεις πολιτική ανάλυση. Μου αρκεί να ξέρω ότι είσαι καλά, ότι πας σινεμά και ότι είσαι ψιλοχορτάτος.

Σε βλέπω!

Της **ΛΕΝΑΣ ΔΙΒΑΝΗ**

Σε είδα να διδάσκεις ανδρισμό στους άσχετους

Είσαι χασάπης κάπου στο κέντρο, καλός επαγγελματίας κ.λπ., αλλά δεν σου φτάνει. Βλέπεις την κατηφόρα που έχουν πάρει τα σημερινά αγόρια και νιώθεις μια πελώρια λαχτάρα να τους διδάξεις τον ρόλο του πραγματικού άντρα, την οδό της τεστοστερόνης. Ανάρτησες, λοιπόν, στο χασάπικο μια πινακίδα που υπογραμμίζει τις κοινωνικές σου αξίες: «Δεν είναι άδικο να δουλεύεις μια ζωή και να μην μπορείς να πάρεις ένα κότερο ή μια Ferrari;». Δεν σου έφτασε, όμως, ήθελες να χαράξεις γραμμή και στα αισθηματικά, οπότε ανάρτησες και δεύτερη: «Ο σωστός άντρας ποτέ δεν αφήνει τη γυναίκα του για μια άλλη. Τις κρατάει και τις δύο!»

Ένα πράμα σού διέφυγε μόνο: στο χασάπικο οι γυναίκες ψωνίζουν συνήθως. Οι γυναίκες, ως γνωστόν, δεν τα παίρνουμε τα γράμματα και τον βαθύ φιλοσοφικό προβληματισμό. Οπότε, όταν μπήκαμε να ψωνίσουμε, το μόνο που καταλάβαμε είναι ότι είσαι λίγο ψώνιο...

ΤΟ ΕΞΩΦΥΛΛΟ ΜΑΣ

Αυτή την εβδομάδα το ζωγράφισε ο **Χρήστος Αντωναρόπουλος.** Γεννήθηκε το 1958 στα Φιλιατρά Μεσσηνίας. Σπούδασε ζωγραφική (1980-1985) και σκηνογραφία (1983-1985) στην ΑΣΚΤ Αθηνών, απ' όπου πήρε με άριστα το πτυχίο του, το 1985. Κέρδισε υποτροφία ΙΚΥ (Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών) το 1985 στη σκηνογραφία και μεταπτυχιακή υποτροφία ζωγραφικής ΙΚΥ το 1988-1991. Έχει λάβει τιμητική διάκριση από την Ελληνοϊταλική Ακαδημία Καλών Τεχνών, Biennal of Sharjah, 2000 (Α΄ Βραβείο η Ελληνική Συμμετοχή) και έχει πραγματοποιήσει πολλές ατομικές εκθέσεις. Το έργο του εξωφύλλου, με τίτλο «Σημαιοφόροι», είναι από την ατομική έκθεση ζωγραφικής «Κατάθλιψη και Ενθουσιασμός» στη Sianti Gallery, το 2023.

Athens Voices

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΝΕΝΕ**
panikoval500@gmail.com

Λόγια που ακούστηκαν δημοσίως στην Αθήνα

-Μα η Σαρακοστή δεν τελείωσε;
-Όχι, καλέ, το Πάσχα τελειώνει.
-Α, την μπέρδεψα με το Τριώδιο.
(Στα γραφεία της ATHENS VOICE, Παρασκευή πρωί)

Συνταξιούχος:
Εδώ έχετε γράψει λάθος το όνομα συζύγου... και μου έχετε βάλει και ημερομηνία θανάτου... μήπως έχω πεθάνει κιόλας;
Υπάλληλος:
Όχι, δεν το νομίζω.
(Συνεννόηση Ιονέσκο, Πέμπτη πρωί, ΙΚΑ Χαλανδρίου)

Ταρίφας: ***Μπας και φυλάς κανέναν πολιτικό;***
Πελάτης: ***Όχι, γιατί;***
Ταρίφας: ***Επειδή σε βλέπω έτσι γομαράκο.***
(Συζήτηση μέσα σε ταξί. Διαδρομή Συγγρού-Λυκαβηττός, Παρασκευή βράδυ)

Καλοντυμένο (στις αποχρώσεις του μπλε) ζευγάρι, άντρας - γυναίκα, καταφθάνουν στην Αίγλη Ζαππείου για ημερίδα που γίνεται στο Περιστύλιο. Οι συνάδελφοι σχολιάζουν:
«Σαν πλήρωμα αεροσκάφους είστε».
(Πέμπτη πρωί)

«Είδες τον ΕΝΦΙΑ; Παλιά μας ζητούσαν να υποβάλουμε τα χαρτιά. Τώρα μας το στέλνουν έτσι, χωρίς να μας ρωτήσουν. Μας έμεινε το νταβατζιλίκι».
(50άρηδες σε καφέ, Ακαδημίας, Δευτέρα πρωί)

«Αλλάζει σταδιακά άρδην το σκηνικό του καιρού».
(Ελληνική τηλεόραση, Δευτέρα πρωί)

Τα νούμερα της εβδομάδας

Του ΣΤΑΜΑΤΗ ΖΑΧΑΡΟΥ

14 χρόνια μετά την υποβάθμιση των ελληνικών ομολόγων στην κατηγορία «σκουπίδια», το βράδυ της Παρασκευής ο οίκος πιστοληπτικής αξιολόγησης Moody's αναβάθμισε το αξιόχρεο της Ελληνικής Δημοκρατίας. Πλέον όλοι οι οίκοι αξιολόγησης κατατάσσουν τους ελληνικούς τίτλους στην κατηγορία της «επενδυτικής βαθμίδας».

148,3% του ΑΕΠ θα είναι το χρέος της Ελλάδας το 2025 και θα υποχωρήσει περαιτέρω στο 140,6% το 2026.

15,4% είχε κερδίσει ο γενικός δείκτης του Χρηματιστηρίου της Αθήνας από την πρώτη συνεδρίαση του έτους μέχρι και το κλείσιμο της περασμένης Παρασκευής. «Η αναβάθμιση δεν αφορά την πραγματική οικονομία, αλλά τις τράπεζες», δήλωσε τη Δευτέρα ο τομεάρχης οικονομικών του ΣΥΡΙΖΑ, Χάρης Μαμουλάκης.

330 άνθρωποι έχασαν τη ζωή τους το πρωί της Τρίτης από ανελέητους βομβαρδισμούς της ισραηλινής πολεμικής αεροπορίας, σύμφωνα με το Υπουργείο Υγείας της Χαμάς, γεγονός που σηματοδοτεί την κατάρρευση της εκεχειρίας.

251 άνθρωποι είχαν απαχθεί από τη Χαμάς κατά τη διάρκεια της επίθεσης της 7ης Οκτωβρίου 2023.

58 εξ αυτών παραμένουν κρατούμενοι, 34 από τους οποίους όμως έχουν κηρυχτεί νεκροί από τον ισραηλινό στρατό.

48.572 άνθρωποι έχουν χάσει τη ζωή τους στον παλαιστινιακό θύλακα από την αρχή του πολέμου, σύμφωνα με δεδομένα του Υπουργείου Υγείας της Χαμάς, που χαρακτηρίζονται αξιόπιστα από τον ΟΗΕ.

33 ώρες έμεινε στον υπουργικό θώκο ο Αρίστος Δοξιάδης. Η υπουργία του διήρκεσε λιγότερο κι από το στιγμιαίο λάθος του Πασχάλη.

2,7 δισ. ευρώ ήταν το πρωτογενές πλεόνασμα το δίμηνο Ιανουαρίου - Φεβρουαρίου, έναντι στόχου για πρωτογενές πλεόνασμα 2 δισ. ευρώ.

© ΓΓ ΑΛΕΞΗ ΤΣΙΠΡΑ / EUROKINISSI

1 μήνα περίπου θα παραμείνει στη Βοστόνη των ΗΠΑ ο πρώην πρωθυπουργός Αλέξης Τσίπρας, προκειμένου να δώσει σειρά διαλέξεων σε φοιτητές του Πανεπιστημίου Harvard, καθώς έχει προσκληθεί ως Policy Fellow από το Κέντρο Ευρωπαϊκών Σπουδών Minda de Gunzburg και το Κέντρο Ελληνικών Σπουδών κατά το εαρινό ακαδημαϊκό εξάμηνο.

4,6% αυξημένα ήταν τα έσοδα από φόρους, έναντι του στόχου που έχει περιληφθεί στην εισηγητική έκθεση του προϋπολογισμού 2025.

32.265 κρούσματα ιλαράς αναφέρθηκαν το 2024 στην ΕΕ, αριθμός εντυπωσιακά αυξημένος σε σχέση με τα 3.973 κρούσματα του 2023.

95% του πληθυσμού πρέπει να είναι πλήρως εμβολιασμένο για να υπάρχει αποτελεσματική πρόληψη των κρουσμάτων.

93% των παιδιών ηλικίας 4-5 ετών ήταν εμβολιασμένα το 2023 στις ΗΠΑ. Το ποσοστό ήταν 95% το 2019, αλλά μεσολάβησαν διάφορες μεσαιωνικές δηλώσεις όπως αυτή του 70χρονου υπουργού Υγείας των ΗΠΑ, Ρόμπερτ Φ. Κένεντι Τζούνιορ, ο οποίος, σύμφωνα με τον Guardian, διέδιδε ότι τα εμβόλια συνδέονται με τον αυτισμό στα παιδιά.

80% ήταν το ποσοστό των εμβολιασμένων παιδιών το 2023 στο Αϊντταχο. Πολλές πολιτείες επιτρέπουν την εξαίρεση από τον εμβολιασμό για «θρησκευτικούς λόγους», ενώ άλλες αναφέρονται σε «φιλοσοφικούς» λόγους.

11% των Ελλήνων είχε δηλώσει ότι δεν θα εμβολιαζόταν ποτέ κατά του κορωνοϊού, σύμφωνα με το Ευρωβαρόμετρο.

40% των αρνητών είχαν δηλώσει ότι είναι γενικώς κατά των εμβολίων.

51% των ανεμβολίαστων είχαν δηλώσει σε έρευνα της Pulse ότι τίποτα δεν μπορεί να τους πείσει να εμβολιαστούν.

8% είχαν δηλώσει ότι περιμένουν κάποιον άνθρωπο της θρησκείας, τον πνευματικό τους ή κάτι αντίστοιχο, να τους πει τι να κάνουν.

47% των Αμερικανών εγκρίνουν το έργο του Τραμπ στην προεδρία, το υψηλότερο ποσοστό που έχει λάβει σε όλη τη διάρκεια της πολιτικής του καριέρας, σύμφωνα με δημοσκόπηση του NBC News.

55% δηλώνουν ικανοποιημένοι από τους χειρισμούς του Τραμπ στο μεταναστευτικό και την ασφάλεια των συνόρων των ΗΠΑ.

29% εξέφρασαν θετική γνώμη για τους Δημοκρατικούς, ενώ το 54% αρνητική.

59 τουλάχιστον νεκροί και πάνω από 150 τραυματίες είναι τα θύματα της καταστροφικής φωτιάς σε κλαμπ στο Κότσανι της Β. Μακεδονίας. Δυστυχώς, παρά την πρόοδο, τα Βαλκάνια βιώνουν τις οδυνηρές συνέπειες της παράδοσης που έχουν στη διαφθορά και της απουσίας θεσμών.

20 άτομα έχουν συλληφθεί στο πλαίσιο της έρευνας και εξετάζονται παραβιάσεις ασφαλείας και πιθανή διαφθορά που συνδέονται με την τραγωδία.

46% των ερωτηθέντων σε έρευνα της Pro Rata εκτιμά πως η Ν. Δ. θα είχε καλύτερη πορεία αν ηγούνταν του κόμματος διαφορετικό πολιτικό πρόσωπο.

36% όμως πιστεύουν στην ηγεσία Μητσοτάκη. Υπενθυμίζεται ότι απαντούν ψηφοφόροι όλων των πολιτικών κομμάτων και όχι μόνο της ΝΔ.

84% των ψηφοφόρων της ΝΔ θεωρούν ότι η καλύτερη επίδοση θα έρθει με ηγεσία Κυριάκου Μητσοτάκη.

67% των πολιτών τάσσεται υπέρ της ίδρυσης ενός νέου πολιτικού φορέα της Αριστεράς.

57% των ερωτηθέντων πιστεύουν ότι η Πλεύση Ελευθερίας ευνοείται από τη συγκυρία και δεν θα έχει διάρκεια στην πολιτική ζωή της χώρας.

160 μ. σήραγγα εκτός της αρχικής μελέτης διάνοιξε η κοινοπραξία που εκτελεί το έργο, στη γραμμή 4 του μετρό, στον σταθμό της Κατεχάκη. Αυθαίρετο μετρό πρώτη φορά ακούω.

8,5 εκατομμύρια λουκάνικα πούλησε πέρυσι ο κολοσσός της αυτοκινητοβιομηχανίας, η γερμανική BMW. Τομέας στον οποίο διαπρέπει, καθώς οι πωλήσεις της σημείωσαν ρεκόρ.

5,2 εκατομμύρια οχήματα πούλησε πέρυσι η BMW, σαφώς λιγότερα από τα λουκάνικα.

3.033 δολάρια κόστιζε μια ουγγιά χρυσού το πρωί της Τρίτης, καθώς η γεωπολιτική αβεβαιότητα σπρώχνει τους επενδυτές στο ασφαλές καταφύγιο.

VERBA VOLANT

ΠΑΡΗΣ ΚΟΥΚΟΥΛΟΠΟΥΛΟΣ

«Το μεγαλύτερο, όμως, και ασύγκριτο τίμημα στην υπόθεση των αξιολογήσεων το κατέβαλε ο ελληνικός λαός, τον οποίο η κυβέρνηση της Ν.Δ., ως ανταπόδοση στις θυσίες του, καταδικάζει σε διαρκή λιτότητα». Ο περίπου συνονόματος της δίδας Χίλτον κατηγορεί την κυβέρνηση για τη διαρκή λιτότητα, η οποία ωστόσο οδήγησε σε αναβάθμιση. Υπήρχε και η άλλη λύση. Να πετύχουμε την αναβάθμιση ξοδεύοντας σαν να μην υπάρχει αύριο. Με έμβλημα το YOLO. Τότε, πολύ απλά, οι χαρτογιακάδες της Moody's θα εκτιμούσαν το πόσο κιμπάρηδες είμαστε και θα μας αναβάθμιζαν επειδή είμαστε larger than life.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΡΑΜΕΡΟΣ

«Γιατί το ΤΑΙΠΕΔ προτίθεται, σύμφωνα με δημοσιεύματα, να πουλήσει το Μπούρτζι». Ο εκπρόσωπος Τύπου του ΣΥΡΙΖΑ αναφέρεται σε δημοσιεύματα. Τα οποία επικαλούνται δελτίο Τύπου του ίδιου του ΣΥΡΙΖΑ. Μιλάμε για τον ορισμό της ανακύκλωσης. Αυτό θα πει «πράσινες πολιτικές στην πράξη».

ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ

«Εγώ θα ευχόμουν ο Αλέξης Τσίπρας να επανακάμψει πολύ δυναμικά, με συγκεκριμένη πολιτική παρουσία, στους κόλπους του ΣΥΡΙΖΑ». Άριστη χρήση της γλώσσας γιαμαμότο από τον πρόεδρο Φώτη. Με rebranding ή χωρίς, ο πρόεδρος Αλέξης έχει να προσφέρει πολλά ακόμη στην Αριστερά, όπως το να χάσει μερικές εκλογές ακόμη και να πάει τον ΣΥΡΙΖΑ από το 7-8% που είναι σήμερα στο παραδοσιακό 3%. Πρόεδρε Αλέξη, μήπως μας πήρε στο ψιλό κι ο Κουβέλης;

ΛΕΥΤΕΡΗΣ ΚΑΡΧΙΜΑΚΗΣ

«Αν ένας πολιτικός είχε συμβολή στη δημιουργία του Ταμείου Ανάκαμψης, αυτός είναι ο Γιώργος Παπανδρέου». Ο καλός επιστήμονας Καρχιμάκης αποκάλυψε την πραγματική υπερδύναμη του ΓΑΠ. Ταξιδεύει στον χρόνο. Ρεζιλεύοντας τη Wikipedia, που υποστηρίζει μονοδιάστατα ότι ο ΓΑΠ κυβέρνησε μέχρι την 11η Νοεμβρίου 2011, ενώ το Ταμείο εγκρίθηκε στις 13 Ιουλίου 2021. The truth is out there!

ATHENS voice

Εκδότης-Διευθυντής Φώτης Γεωργελές

Σύμβουλος Έκδοσης Σταυρούλα Παναγιωτάκη
Διευθύντρια Σύνταξης Αγγελική Μπιρμπίλη

Γενική Διεύθυνση Διαφήμισης Λουίζα Ναθαναήλ

Art Director Φώτης Πεχλιβανίδης

Διεύθυνση Web Δημήτρης Αθανασιάδης

Σύμβουλος Διεύθυνσης Χριστίνα Γαλανοπούλου

Αρχισυνταξία Δανάη Καμζόλα (Podcast & City Guide)

Βοηθός αρχισυντάκτη Τόνια Ζαραβέλα

Τεχνικός διευθυντής Βάιος Συντσιρμάς

Social Media Manager Τάσος Ανέστης

Υπεύθυνος ύλης Τάκης Σκριβάνος
Επιμέλεια ύλης Δήμητρα Γκρους
Διόρθωση κειμένων Φανή Κουλούντζου, Κατερίνα Ασήμου

Συντακτική ομάδα: Κ. Αθανασιάδης, Ν. Αμανίτης, Μ. Ανδριωτάκη, Ε. Βαρδάκη, Σ. Βλέτσας, Κ. Βνάτσιου, Ρ. Γεροδήμος, Ν. Γεωργελέ, Ν. Γεωργιάδης, Κ.Γιαννακίδης, Κ. Γλυνιαδάκη, Β. Γραμματικογιάννη, Β. Γρυπάρης, Γ. Δήμος, Θ. Κ. Ευθυμίου, Γ. Ζερβογιάννη, Μ. Ζουμπουλάκη, Κ. Καϊμάκης, Σ. Καλαμαντή, Μπ. Καλογιάννης, Κ. Καμπόσου, Δ. Καραθάνος, Α. Κασαμπαλή, Λ. Καψάλη, Ν. Κοσκινά, Α. Κοσμοπούλου, Δ. Κουμαριώτης, Σπ. Λαμπρόπουλος, Α. Μανουσάκη, Μ. Μανωλοπούλου, Δ. Μαστρογιαννίτης, Β. Ματζάρογλου, Τζ. Μελιτά, Γ. Μπελεσιώτης, Α. Μπρουντζάκη, Γ. Νένες, Ε. Ντάκουλα, Γ. Χ. Παπαδόπουλος, Δ. Παπαδόπουλος, Π. Παναγιωτόπουλος, Κ. Παναγοπούλου, Γ. Παυριανός, Μ. Προβατάς, Τζ. Ρουσάκη, Μ. Ι. Σιγαλού, Τ. Σκραπαλιώρη, Ζ. Σφυρή, Σ. Τριανταφύλλου, Σ. Τσιτσόπουλος, Γ. Φλωράκης, Ε. Χελιώτη, Κ. Χριστοφόρου, Γ. Ψύχας, Ε. Ψυχούλη

Γραμματεία Σύνταξης Γεωργία Σκαμάγκα
info@athensvoice.gr
avguide@athensvoice.gr

Ατελιέ Sotos Anagnos

LOOKmag Κωνσταντίνα Βλαχοπούλου

Creative Manager Θάνος Ψυλλίδης
Creative Marketing Manager Λαμπρινή Τρούγκου
Branded Content Editor Χαρά Αλεξανδροπούλου

Εικονογραφήσεις art@athensvoice.gr
Φωτό: Θανάσης Καρατζάς, Γιώργος Ζαρζώνης, Τάσος Βρεττός, Έκτορας Δ. Βούτσας, Κώστας Αμοιρίδης, Βαγγέλης Τάτσης, Χρήστος Κισατζεκιάν, Δημήτρης Κλεάνθης, Μαρία Μαρκέζη, Πέτρος Νικόλτσος, Λάζαρος Γραικός

Account Directors
Τίνα Γαϊτανίδου, Βόνη Ζαφειροπούλου

Direct Market Advertising Director
Άννα Αντωνίου
Direct Market Advertising Managers
Μιχάλης Δρακάκης, Εύα Βαλαμβάνου, Νώντας Ντεμπάνης, Ελεωνόρα Τζεφρόνη

Advertising & Marketing Director VOICE 102.5
Κική Μαλέρδου

Συντονισμός Διαφήμισης Μαίρη Κούρτη
marketing@athensvoice.gr
Digital Traffic Manager Εύη Ταρνάρη
Digital Advertising Coordinator Μίνα Γιαννάκη

Ψηφιακή Υποστήριξη Νικόλας Αργυρίου, Άγγελος Καραμανωλάκης

Διεύθυνση Λογιστηρίου Έφη Μούρτζη
Λογιστήριο Ουρανία Μιχάλη, Μαίρη Λυκούση, Μανώλης Κοττάκης

Διαχωρισμοί - Εκτύπωση
«Καθημερινές Εκδόσεις ΑΕ»

Athens Voice S.A.
Χαρ. Τρικούπη 22, 106 79 Αθήνα
Σύνταξη: 210 3617.360, 3617.369, fax: 210 3632.317
Διαφημιστικό: 210 3617.530, fax: 210 3617.310
VOICE 102.5: 210 3648.213
Αγγελίες: 210 3617.369 **Λογιστήριο:** 210 3617.170

www.athensvoice.gr
Αν δεν βρίσκετε την Α.V. στα σημεία διανομής, επικοινωνήστε: 210 3617.360, 210 3617.369
Κωδικός εντύπου: 7021
ISSN 1790-6164

ATHENS voice
Εβδομαδιαία εφημερίδα, διανέμεται δωρεάν. Απαγορεύεται η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική ή μερική, η διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της έκδοσης με οποιονδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό ή άλλο, χωρίς προηγούμενη γραπτή έγκριση του εκδότη.

FREEVOICES 01

Ένα ταξίδι στο Λίβερπουλ: Το συλλογικό τραύμα και η κοινωνία

Του ΞΕΝΟΦΩΝΤΑ ΦΥΤΡΟΥ

Όταν λες σε φίλους πως ταξιδεύεις για Αγγλία, η ερώτηση είναι πάντα η ίδια: Λονδίνο; Όταν η δική σου απάντηση είναι Λίβερπουλ, οι αμύητοι σηκώνουν το φρύδι με απορία. Εντάξει, ήταν οι Beatles από κει, αλλά τώρα τι πας να κάνεις; Η απάντηση για τους μυημένους είναι προφανής: για την ποδοσφαιρική ομάδα, το καμάρι της πόλης. Αλλά για τους Scoucers, όπως αποκαλούνται στην αργκό οι κάτοικοι της πόλης, το ποδόσφαιρο δεν είναι απλώς ένα άθλημα για να περάσεις την ώρα σου. Είναι κάτι περισσότερο από ζήτημα ζωής η θανάτου, όπως έλεγε ο θρυλικός προπονητής της Λίβερπουλ, Μπιλ Σάνκλι. Και στις 15 Απριλίου 1989, αποδείχτηκε πως ήταν ζήτημα μόνο θανάτου.

Στο μυθιστόρημα *«Δεν θ' αργήσω»* της Βασιλικής Πέτσα (Εκδόσεις Πόλις, 2024), οι ήρωες της ιστορίας, μια παρέα εφήβων του Λίβερπουλ το 1989, ταξιδεύουν στο Σέφιλντ για να παρακολουθήσουν τον αγώνα της ομάδας τους με τη Νότιγχαμ Φόρεστ για τα ημιτελικά του Κυπέλλου Αγγλίας. Χιλιάδες φίλαθλοι και των δύο ομάδων μπαίνουν στο γήπεδο Χίλσμπορο, πολλοί χωρίς εισιτήρια, αφού ο αστυνομικός έλεγχος είναι ελλιπής και τα μέτρα ασφαλείας ανύπαρκτα. Ενώ το παιχνίδι ξεκινά και οι εξέδρες έχουν κατακλυστεί από υπεράριθμους οπαδούς, η τραγωδία ξεδιπλώνεται σε ζωντανή μετάδοση. Εκατοντάδες φίλαθλοι της Λίβερπουλ έχουν κυριολεκτικά συνθλιβεί πάνω στα κιγκλιδώματα που χωρίζουν τις εξέδρες από τον αγωνιστικό χώρο. Κάποιοι τυχεροί πηδούν τον φράχτη και μπαίνουν στο γήπεδο· κάποιους τους τραβούν στο πάνω διάζωμα. Το ματς διακόπτεται, αλλόφρονες έφηβοι αναζητούν τους φίλους τους, άψυχα σώματα σωριάζονται στο γρασίδι, ασθενοφόρα εμφανίζονται με τις σειρήνες, αμήχανοι αστυνομικοί νομίζουν πως έχουν να κάνουν με χούλιγκανς που γυρεύουν φασαρίες. Όταν η κατάσταση ξεκαθαρίζει, ο απολογισμός είναι τραγικός: Ενενήντα επτά (*) άνθρωποι χάνουν τη ζωή τους από ασφυξία και τραύματα λόγω του συνωστισμού. Οι περισσότεροι μεταξύ δεκαπέντε και τριάντα ετών, πολλοί ανήλικοι· ο μικρότερος όλων, ο Τζον-Πολ Γκιλχούλεϊ, ήταν μόλις 10 ετών...

> Όταν το κακό συμβαίνει, αποκαλύπτεται ο βαθμός ωριμότητας μιας κοινωνίας

Στο μυθιστόρημα βρισκόμαστε στο 2009, είκοσι χρόνια μετά. Ο Τζον είναι ένας επιζών του Χίλσμπορο, έχει κάνει οικογένεια, έχει ανοίξει δική του επιχείρηση, προσπαθεί να ζήσει φυσιολογικά. Κρατάει ακόμα επαφή με τους φίλους με τους οποίους βρέθηκαν στο Χίλσμπορο. Με όλους εκτός από τον Κιθ· αυτός δεν ήταν τυχερός, είναι ένα από τα 97 θύματα της τραγωδίας. Η ανάμνησή του τον στοιχειώνει. Γιατί αυτός; Γιατί αυτός κι όχι εγώ; Γιατί τις πρώτες μέρες τα θύματα λοιδορήθηκαν ως χούλιγκαν, ταραξίες, μεθύστακες από τον βορρά; Γιατί τόσα χρόνια μετά δεν αποδόθηκε δικαιοσύνη και οι υπεύθυνοι της αστυνομίας δεν τιμωρήθηκαν; Στο Λίβερπουλ του 2025 τα ερωτήματα παραμένουν αναπάντητα και το συλλογικό τραύμα είναι ανοιχτό. Η πόλη θυμάται τους νεκρούς της. Στο γήπεδο της Λίβερπουλ, το Άνφιλντ, στο μουσείο και στις μπουτίκ της ομάδας, στις παμπ γύρω από το γήπεδο, στο κέντρο της πόλης, το σύνθημα είναι παντού και πάντα επίκαιρο: *Justice for the 97*· δικαιοσύνη για τους 97. Κάθε χρόνο, την ημέρα της επετείου, στο Άνφιλντ τηρούν ενός λεπτού σιγή. Δύο αναμμένοι πυρσοί συμβολίζουν τη διατήρηση της μνήμης: *Never forgotten*· δεν θα ξεχαστούν ποτέ. Η πόλη δεν ξέχασε τους νεκρούς της, δεν ξέχασε πώς και γιατί πέθαναν. Η κοινωνία απαίτησε να μην επαναληφθεί η τραγωδία. Το βρετανικό κράτος, σε συνεργασία με τις ποδοσφαιρικές Αρχές, έπραξε το αυτονόητο· έπαψε να αντιμετωπίζει τους οπαδούς ως αγέλες ταραχοποιών που πρέπει να περιοριστούν σε κλουβιά. Τα κιγκλιδώματα καταργήθηκαν, τα μέτρα ασφαλείας έγιναν αυστηρά, η κατανάλωση αλκοόλ εντός γηπέδου απαγορεύτηκε, η ατομική ευθύνη αναδείχθηκε· έκανες φασαρία στο γήπεδο, δεν θα ξαναμπείς σ' αυτό για καιρό. Θα πληρώσεις το λάθος σου, εσύ, όχι άλλοι εξαιτίας σου.

Ο Κιθ του μυθιστορήματος, ο μικρός Τζον-Πολ της πραγματικότητας και ενενήντα έξι ακόμα άνθρωποι πλήρωσαν τα λάθη άλλων. Πολύνεκρες τραγωδίες συνέβησαν και θα συνεχίσουν να συμβαίνουν· στην Αγγλία, στην Ελλάδα, στη Βόρεια Μακεδονία πρόσφατα. Οι άνθρωποι κάνουν λάθη, εφησυχάζουν, αδιαφορούν, ξορκίζουν το κακό· έλα, μωρέ, σιγά, τίποτα δεν θα γίνει, μην ανησυχείς. Όταν το κακό συμβαίνει, αποκαλύπτεται ο βαθμός ωριμότητας μιας κοινωνίας. Το πένθος, η οργή, ο θρήνος πρέπει να δώσουν τη θέση τους στην έρευνα, στην απόδειξη, στο συμπέρασμα. Και μετά στη δουλειά, στη διόρθωση, στη βελτίωση, στην ανασύνταξη. Το ποδόσφαιρο, τα τρένα, τα αυτοκίνητα, τα κέντρα διασκέδασης, τα φυσικά φαινόμενα δεν σκοτώνουν· η ανθρώπινη αβλεψία το κάνει. Η προετοιμασία, από την άλλη, τα διδάγματα από το παρελθόν, η εγρήγορση σώζουν ζωές. Δεν θ' αργήσω, υπόσχεται στο μυθιστόρημα ο Τζον στον χαμένο φίλο του. Δεν θ' αργήσουμε ούτε εμείς, ως κράτος, ως κοινωνία, ως πολίτες. Θα ωριμάσουμε· και θα κάνουμε τα αυτονόητα.

(*) Ενενήντα τέσσερις άνθρωποι πέθαναν στις 15 Απριλίου 1989. Τρεις ακόμη τα επόμενα χρόνια, ως συνέπεια των τραυμάτων τους. Το 2011 ο πενηντάχρονος Στίβεν Γουίτλ, που είχε δώσει το εισιτήριό του για το ματς σε φίλο του που πέθανε στο γήπεδο, αυτοκτόνησε λόγω τύψεων. Ήταν ακόμα ένα θύμα της τραγωδίας του Χίλσμπορο. **A**

Ο Ξενοφών Φύτρος είναι συγγραφέας και επιμελητής κειμένων.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΦΑΜΕΛΛΟΣ

Ανέλαβα τον ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ για να τον αλλάξω

Ο νέος πρόεδρος του ΣΥΡΙΖΑ – Προοδευτική Συμμαχία γυρνάει σελίδα και μιλάει στην ATHENS VOICE για όσα θέλει να δει στη χώρα, στο κόμμα του και στην Αριστερά

Του ΔΗΜΗΤΡΗ ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗ

Φωτό: ΤΑΣΟΣ ΑΝΕΣΤΗΣ

Ραντεβού πρωινό. Στην πλατεία Κουμουνδούρου ο ήλιος μοιάζει αναποφάσιστος, έρχεται και φεύγει. Περιμένοντας το ασανσέρ, στελέχη του ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ μεταφέρουν υλικά για τις γυναικείες φυλακές Ελεώνα στη Θήβα. Φτάνοντας στον έβδομο όροφο, ένας καφές ετοιμάζεται.
Ο **Σωκράτης Φάμελλος** μάς υποδέχεται στο γραφείο του έπειτα από μια σύσκεψη. Στη βιβλιοθήκη του υπερτερούν τα πολιτικά αναγνώσματα και τα φωτογραφικά λευκώματα, ενώ στο γραφείο του υπάρχουν μόνο εφημερίδες και συσκευές.
Γεννήθηκε στην Αθήνα αλλά μεγάλωσε κι έζησε στη Θεσσαλονίκη μέχρι πρόσφατα, μέχρι την εκλογή του στην ηγεσία του ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ.
Δεν φαίνεται να τον ενδιαφέρει ο ρόλος του «κομματάρχη». Αναλαμβάνοντας νέες ευθύνες, στην πιο δύσκολη φάση του κόμματος, έχει να αντιμετωπίσει προβλήματα αλλά και να δώσει απαντήσεις σε ερωτήματα. Προτιμά να συζητά στον καναπέ, κοιτά τον συνομιλητή του στα μάτια και δεν διακόπτει έναν διάλογο όταν χτυπά το τηλέφωνό του.

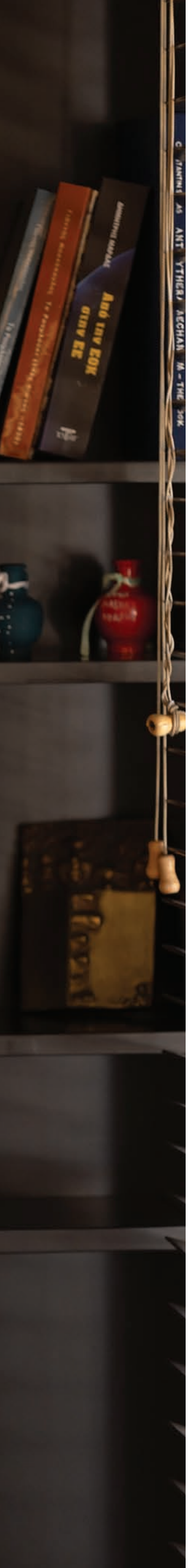

— Ποιο μήνυμα θα θέλατε να στείλετε στους πολίτες που αισθάνονται απογοητευμένοι από την πολιτική;
Η απογοήτευση και η απομάκρυνση από την πολιτική είναι κορυφαίο πρόβλημα της εποχής μας. Και το μήνυμά μου για όλους τους πολίτες είναι να συμμετέχουν στα κοινά για να αλλάξουν ό,τι τους απογοητεύει.
Πολιτική είναι όλη μας η ζωή, τα δικαιώματά μας, η δημοκρατία, το να έχεις δουλειά και εισόδημα, να έχεις γιατρό και δάσκαλο, να έχεις καθαρό περιβάλλον και ασφαλή πατρίδα.
Το να αρνείσαι την πολιτική είναι σαν να αρνείσαι τα δικαιώματά σου και να αφήνεις άλλους να αποφασίζουν για σένα. Και αυτό συμφέρει το σύστημα εξουσίας. Και γι' αυτό οι πολίτες, και ειδικά οι νέοι, δεν πρέπει να το επιτρέψουν.

— Πώς μεταφράζετε εσείς τις διαδηλώσεις για τα Τέμπη, τις οποίες διαδέχτηκε η πρόταση δυσπιστίας κατά της κυβέρνησης; Από τη μία, ακούμε κατηγορίες για συγκάλυψη και από την άλλη, κατηγορίες για εργαλειοποίηση αυτής της τραγωδίας από τα κόμματα της αντιπολίτευσης. Τι πιστεύετε;
Οι πρωτοφανείς διαδηλώσεις εκφράζουν την αντίδραση των πολιτών γιατί δεν έχει αποκαλυφθεί η αλήθεια, οι ευθύνες για το έγκλημα των Τεμπών, και δεν αποδίδεται δικαιοσύνη. Οι πολίτες είναι σίγουροι για τη συγκάλυψη των ευθυνών από την κυβέρνηση και απαιτούν να τιμωρηθούν οι ένοχοι, όσο ψηλά κι αν βρίσκονται.
Από τη μεριά μας, ως ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ, είμαστε υποχρεωμένοι να μεταφέρουμε στη Βουλή τα αιτήματα των πολιτών και να απαιτήσουμε κι εμείς δικαιοσύνη, χωρίς προνόμια για τους πολιτικούς. Η κυβέρνηση μιλά για «εργαλειοποίηση» για να κρύψει τις ευθύνες της και να κάνει αισχρούς και ύποπτους συμψηφισμούς.
Δεσμεύομαι προσωπικά ότι θα κάνουμε όσα απαιτούνται –όποιους κι αν αφορούν– ώστε να πέσει άπλετο φως στην υπόθεση και οι πραγματικοί υπαίτιοι του εγκλήματος να τιμωρηθούν παραδειγματικά, όσο ψηλά κι αν βρίσκονται.

— Ο ΣΥΡΙΖΑ είναι πια τρίτο κόμμα στο κοινοβούλιο, έπειτα από διαδοχικές εκλογικές ήττες και αποχωρήσεις βουλευτών και στελεχών. Τι φταίει και πώς μπορεί να ανακάμψει; Πώς σκοπεύετε να ανανεώσετε το κόμμα και να το φέρετε πιο κοντά στις ανάγκες της κοινωνίας; Είναι θέμα rebranding ή αλλαγής θέσεων και πολιτικής στρατηγικής;
Περάσαμε μια μεγάλη κρίση απαξίωσης και συρρίκνωσης το 2024, με την απομάκρυνσή μας ακόμα και από θεμελιώδεις αρχές της προοδευτικής πολιτικής και της Αριστεράς. Που ήρθε σε συνέχεια της ήττας και της έλλειψης εμπιστοσύνης που μας έδειξαν οι πολίτες το 2023.
Αλλάξαμε σελίδα και αυτό συνδυάστηκε με την εκλογή μου στη θέση του προέδρου. Ο νέος ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ είναι ένα σοβαρό, συγκροτημένο, δημοκρατικό αριστερό κόμμα. Χωρίς εξαρτήσεις, με δυναμισμό ως αντιπολίτευση αλλά και με πρόταση διακυβέρνησης.
Οφείλουμε να επανασυστηθούμε και να συνδεθούμε ξανά με την κοινωνία. Και αυτό θα γίνει και με νέες ξεκάθαρες και υλοποιήσιμες προτάσεις για τις ανάγκες της κοινωνίας. Αλλά και με αποκατάσταση της εμπιστοσύνης στην πολιτική αλλά και στο κόμμα μας.

— Ως νέος εκλεγμένος πρόεδρος του ΣΥΡΙΖΑ, διεκδικείτε την πρωθυπουργία της Ελλάδας. Ποιες είναι οι προτεραιότητες του προγράμματος διακυβέρνησης που εκπονείτε με τους συνεργάτες σας; Έχει θέση σε αυτό το «πρόγραμμα των 6 πυλώνων» για το οποίο έχει κάνει λόγο ο Παύλος Πολάκης;
Προτεραιότητά μας είναι μια δημοκρατική και δίκαιη κοινωνία σε μια ισχυρή Ελλάδα. Με δυνατότητα προόδου για όλους τους πολίτες. Με ισχυρούς θεσμούς και ανεξάρτητη δικαιοσύνη, χωρίς παραθυράκια, ρουσφέτια και «εξυπηρετήσεις». Μια πλουραλιστική οικονομία στηριγμένη στην καινοτομία, χωρίς καρτέλ. Όπου η πολιτεία θα ελέγχει την αγορά και θα προλαμβάνει την αισχροκέρδεια. Με δικαιώματα για τους εργαζόμενους και τους επαγγελματίες και με καλές αμοιβές. Με ισχυρή δημόσια παιδεία, υγεία και στεγαστική πολιτική.
Έχουμε πρόταση προοδευτικής διακυβέρνησης, που εμπλουτίζεται μέχρι το Συνέδριό μας. Και οι προτάσεις όλων των συντρόφων, συμπεριλαμβανομένου του Παύλου Πολάκη, θα αξιοποιηθούν.
Απέναντι στη δυστοπία και στην αγωνία που ζούμε σήμερα, υπάρχει προοδευτική διέξοδος.

— Έχετε μια δημόσια παρουσία που θεωρείται «ήρεμη», μακριά από το στερεότυπο του «συγκρουσιακού» πολιτικού. Τι λέτε εσείς;
Η πραγματική σύγκρουση είναι στο περιεχόμενο των πολιτικών μου προτάσεων και όχι στην εικόνα ή στις εκφράσεις.
Ο διάλογος και οι τεκμηριωμένες προτάσεις είναι στοιχεία της Δημοκρατίας και του προοδευτικού πολιτισμού που με εκφράζουν.

— Ποια θεωρείτε τη μεγαλύτερη προσφορά του ΣΥΡΙΖΑ στην ελληνική κοινωνία και ποιο το μεγαλύτερο λάθος κατά τα χρόνια που κυβέρνησε τη χώρα;
Ο ΣΥΡΙΖΑ έδειξε ότι μπορεί να γίνει η πολιτική αλλιώς και στήριξε τη χώρα και την κοινωνία για να βγούμε από τη χρεοκοπία, στην οποία μας οδήγησαν οι δεξιές πολιτικές και το πελατειακό κράτος. Κάναμε παράλληλα μεγάλες τομές, όπως στην εξωτερική πολιτική, όπου πετύχαμε την επίλυση ενός χρόνιου ζητήματος με τη συμφωνία των Πρεσπών. Οι πολίτες σήμερα δηλώνουν στις δημοσκοπήσεις ότι ζούσαν καλύτερα το 2019.
Λάθη σαφώς κάναμε, πάντα κάνεις όταν δουλεύεις, υπήρξαν και λανθασμένες προσωπικές επιλογές και στρατηγικές. Μας έλειπε η κυβερνητική εμπειρία, αλλά μας δυνάμωνε η κοινωνική εντολή και η ανάγκη. Δεν μιλήσαμε όμως καθαρά για τις πολιτικές που εφαρμόσαμε και τους συμβιβασμούς που κάναμε.

— Τι εντυπώσεις σάς άφησε η συνάντηση Τραμπ-Ζελένσκι στον Λευκό Οίκο; Ποια είναι η θέση σας για τις διεθνείς συνθήκες που διαμορφώνονται;
Η στάση του προέδρου Τραμπ ήταν απαράδεκτη και επικίνδυνη. Μπαίνουμε σε δύσκολες εποχές, όπου κυριαρχεί ο νόμος του ισχυρού. Για να υπερασπιστούμε τα δικαιώματα των κρατών και των λαών, μόνη λύση είναι η εφαρμογή του Διεθνούς Δικαίου και η ενίσχυση των διεθνών οργανισμών, με πρώτη προτεραιότητα την ειρήνη.
Και η Ευρώπη οφείλει να ενισχυθεί, επιστρέφοντας στις δημοκρατικές πολιτικές της αξίες, με πολιτική αυτονομία, με ενιαία πολιτική ασφάλεια και διπλωματία. Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι η ισχυρή άμυνα, προϋποθέτει ισχυρή εξωτερική πολιτική και ισχυρή κοινωνία.

— Ποιο είναι το όραμά σας για την Ελλάδα και πώς θα το υλοποιήσετε χωρίς να πέσετε στην παγίδα των ανέφικτων υποσχέσεων;
Θέλω μια χώρα δίκαιη, δημοκρατική, ευρωπαϊκή, όπου ο καθένας και η καθεμία θα έχει δικαίωμα και ευκαιρία στην πρόοδο. Η μέθοδος είναι απλή: ειλικρίνεια, επιστημονική τεκμηρίωση, διεκδίκηση και αγώνας. Και να μην ξεχάσουμε ότι είμαστε κομμάτι της κοινωνίας και όχι πάνω απ' αυτήν.

— Ποιες προσωπικές εμπειρίες πιστεύετε ότι σας έχουν διαμορφώσει ως ηγέτη;
Εκλέχτηκα ως πρόεδρος ενός αριστερού, δημοκρατικού κόμματος, του οποίου είμαι ιδρυτικό μέλος. Από μικρή ηλικία με ενέπνευσαν οι ιδέες και οι αξίες της Αριστεράς, εντάχθηκα στην ΚΝΕ στα 15 μου, είμαι ενεργός πολίτης ως στάση ζωής. Πιστεύω ότι η συλλογικότητα είναι ο μόνος δρόμος για μια δίκαιη κοινωνία.
Η επαγγελματική και επιστημονική μου δραστηριότητα ως χημικού μηχανικού για 25 χρόνια και η συμμετοχή μου σε θέσεις ευθύνης στο Τεχνικό Επιμελητήριο, στην Αυτοδιοίκηση και κυρίως στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας επί κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ με έχουν εξοπλίσει για τη σημαντική ευθύνη που έχω αναλάβει.

— Ποιοι είναι οι άνθρωποι που σας έχουν εμπνεύσει στην πολιτική σας σταδιοδρομία;
Με ενέπνευσαν οι ανώνυμοι αγωνιστές, που έδωσαν μέχρι και τη ζωή τους για την πατρίδα και τα ιδανικά τους. Στην έναρξη της πολιτικής μου δράσης ξεχωρίζω τον Νίκο Μπελογιάννη, τον Χαρίλαο Φλωράκη, τον Ενρίκο Μπερλινγκουέρ, τον Ούλοφ Πάλμε και τη Μελίνα Μερκούρη.

— Πώς αντιμετωπίζετε το στρες και την πίεση της πολιτικής ζωής; Υπάρχει κάποια ρουτίνα στην καθημερινότητά σας που φροντίζετε να τηρείτε;
Όλη η ένταση και το στρες φεύγουν όταν πιάνει τόπο η προσπάθεια. Η καθημερινότητα όμως είναι δύσκολη, με λίγες εξαιρέσεις. Δεν το λες ρουτίνα, αλλά πάντα υπάρχει η οικογένεια, οι φίλοι, κάποιο θέατρο, τα Σαββατοκύριακα στη Θεσσαλονίκη…

— Τι απαντάτε στη φημολογία ότι ο Αλέξης Τσίπρας θέλει να επιστρέψει με ηγετικό ρόλο στα πολιτικά δρώμενα;
Ο Αλέξης Τσίπρας είναι πρώην πρωθυπουργός και βουλευτής του ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ. Αποχώρησε από τη θέση του προέδρου για να ανοίξει τον δρόμο στην επόμενη μέρα του ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ και συμμετέχει στην προσπάθεια της ανασύνθεσης της Αριστεράς, όπως όλοι μας.

— Τι σκοπεύετε να κάνετε με τα κομματικά μέσα του ΣΥΡΙΖΑ, την εφημερίδα *Αυγή* και τον ραδιοφωνικό σταθμό *«Στο Κόκκινο»*;
Στόχος μου είναι να επιβιώσουν και να είναι βιώσιμα, τόσο πολιτικά όσο και οικονομικά. Δυστυχώς τα παρέλαβα σε βαθιά χρεοκοπία. Προσπαθούμε να είμαστε συνεπείς απέναντι στα δικαιώματα των εργαζομένων και, παρότι είναι πολύ δύσκολη η κατάσταση, έχουμε ήδη μειώσει τις οφειλές που παραλάβαμε.

— Πώς βλέπετε την Αριστερά στον 21ο αιώνα; Και πώς τον πατριωτισμό;
Για μένα Αριστερά και πατριωτισμός είναι ταυτόσημα. Και στον 21ο αιώνα, που μας φέρνει πολλές αβεβαιότητες, η Αριστερά πρέπει να αλλάξει για να φέρει το νέο. Να πετύχει να ζουν οι άνθρωποι καλύτερα, σε έναν ομορφότερο και δικαιότερο κόσμο και βεβαίως σε έναν βιώσιμο πλανήτη.

— Τι σκεφτήκατε το βράδυ της εκλογής σας στην ηγεσία του ΣΥΡΙΖΑ; Ποια κληρονομιά θέλετε να αφήσετε ως πρόεδρος αυτού του κόμματος;
Μέσα στη χαρά για την επιτυχία, ήξερα ότι αναλαμβάνω ένα πολύ δύσκολο έργο με πολλές ευθύνες και πρέπει να ανταποκριθώ πολύ γρήγορα. Ανέλαβα τον ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ για να τον αλλάξω. Για να παρουσιάσει και να διεκδικήσει την προοδευτική διέξοδο της χώρας με ξεκάθαρο, ενιαίο και δυναμικό λόγο και δράση, ξεπερνώντας την εσωστρέφεια και την περιορισμένη πολιτική απεύθυνση. Αυτό ακριβώς θα υπηρετήσει η πορεία προς το Συνέδριό μας τους αμέσως επόμενους μήνες, αλλά και η πολιτική και κοινωνική διεύρυνση του κόμματός μας. Θέλω να αφήσω ένα μεγάλο κόμμα της κυβερνώσας Αριστεράς, που θα στηρίξει την προοδευτική προοπτική της Ελλάδας.

— Τι πιστεύετε ότι σας διαμόρφωσε περισσότερο στη ζωή σας, τι σας έκανε αυτό που είστε σήμερα;
Η οικογένειά μου, οι δάσκαλοί μου, η επιστήμη μου, τα βιβλία, η μουσική και οι δυσκολίες που έπρεπε να αντιμετωπίσω. **A**

> **Η πραγματική σύγκρουση είναι στο περιεχόμενο των πολιτικών μου προτάσεων και όχι στην εικόνα ή στις εκφράσεις**

© ΑΚΡΙΒΙΑΔΗΣ ΧΑΡΗΣ / EPA

Μιχάλης Μπλέτσας

«Το μεγάλο πρόβλημα δεν είναι τα bots, αλλά η τοξική επίδραση των social media»

Συναντήσαμε τον διοικητή της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας με αφορμή τη συζήτηση για τα bots στην υπόθεση της τραγωδία των Τεμπών

Της **ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΓΚΡΟΥΣ**

Ο **Μιχάλης Μπλέτσας**, ερευνητής και διευθυντής υπολογιστικών Συστημάτων του MIT Media Lab για πολλά χρόνια και διοικητής της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας από τον Μάιο του 2024, έγινε το πρόσωπο των ημερών, μετά τις δηλώσεις του πρωθυπουργού στη Βουλή και ένα δημοσίευμα του eureporter.co για την επίδραση των bots στην υπόθεση της τραγωδίας των Τεμπών, με screenshots από λογαριασμούς που έκαναν χιλιάδες αναρτήσεις σε πολύ λίγο χρόνο. Τους τελευταίους μήνες, ένας στρατός από bots φαίνεται να συνέβαλε στο να γίνει πρώτο θέμα στις τάσεις στο TikTok και στο X η τραγωδία των Τεμπών και η καμπάνια «Δεν έχω οξυγόνο», καλώντας τον κόσμο σε διαδηλώσεις, ενώ το διαδίκτυο γέμισε με θεωρίες συνωμοσίας για τα αίτια του δυστυχήματος. ***«Αν θέλετε να μιλήσουμε για τα bots, πολύ ευχαρίστως. Ωστόσο, η ιστορία αυτή ήταν για μένα μια καλή ευκαιρία για να αναδείξω κάτι πολύ σοβαρό»,*** μου λέει ο διοικητής της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας (ΕΑΚ) με το που κάθομαι απέναντί του στο γραφείο του στο κτίριο της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων, που βρίσκεται στην Καλλιθέα.

Οι εργασίες της Αρχής, σε επίπεδο κυβερνοασφάλειας, εστιάζονται στις ψηφιακές υποδομές. ***«Πέρα όμως από την ευθύνη του ρυθμιστικού πλαισίου για την προστασία των συστημάτων από κακόβουλους χάκερς, είναι κι ο άνθρωπος κομμάτι ενός πληροφοριακού συστήματος. Γι' αυτό και, όταν σου "χακάρουν" τον εγκέφαλο, χρησιμοποιώντας cyber πρακτικές, είναι κάτι που μας αφορά».*** Σπεύδει ωστόσο να επισημάνει ότι δεν τον απασχολούν τόσο πολύ αυτά καθαυτά τα bots. ***«Αυτό που με απασχολεί κυρίως είναι η τοξική επίδραση των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης (ΜΚΔ), την οποία προσπαθώ να αναδεικνύω διαχρονικά. Στην τωρινή συγκυρία είναι τα Τέμπη που δημιουργούν ένα τεράστιο ρήγμα στην ελληνική κοινωνία – και βλέπουμε την κυβέρνηση να δείχνει σημάδια φόβου. Το μεγάλο πρόβλημα, δηλαδή, ποιο είναι; Ότι είμαστε απολύτως εκτεθειμένοι σε μηχανισμούς χειραγώγησης, ειδικά στην Ελλάδα, καθώς είμαστε η κοινωνία στην Ευρώπη που ενημερώνεται σε συντριπτικό ποσοστό από τα social media. Τα bots εκμεταλλεύονται αυτή τη συνθήκη».***

Έτυχε όλη αυτή η ιστορία να συμπέσει με την πρώτη συνεδρίαση του Παρατηρητηρίου Ανάλυσης Υβριδικών Απειλών, ενός συμβουλευτικού οργάνου το οποίο είχε συσταθεί από το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης επί Πιερρακάκη, ενεργοποιήθηκε επί Παπαστεργίου και το πήρε υπό την αιγίδα της η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας. ***«Ο σκοπός του Παρατηρητηρίου, πέραν των άλλων, είναι να ενώνει τις τελείες ώστε να έχουμε εικόνα μιας υβριδικής απειλής, αλλά και να ενημερώνει πως, όταν το bot αναπαράγει "Δεν έχω οξυγόνο", δεν το κάνει γιατί το νοιάζει η δικαιοσύνη για τα παιδιά που χάθηκαν στα Τέμπη, αλλά γιατί θέλει να διχάσει την κοινωνία»,*** εξηγεί ο Μιχάλης Μπλέτσας.

Πόσο συνέβαλαν τα bots στα Τέμπη;

Τα bots είναι ρομποτικοί λογαριασμοί που ανοίγουν με αυτοματοποιημένο τρόπο στις διαδικτυακές πλατφόρμες και δίνουν τη δυνατότητα σε αυτόν που βρίσκεται από πίσω και πληρώνει να ελέγχει πάρα πολλούς λογαριασμούς ταυτόχρονα, αυξάνοντας την επιδραστικότητα ενός τρολ. *«Κάθεσαι στην κονσόλα σου και λες, πάρε αυτό το άρθρο και προώθησέ το και, αντί να βγει από τον δικό σου λογαριασμό, βγαίνει από εκατοντάδες ή χιλιάδες».*

Πώς μπορούμε να τα καταλάβουμε; *«Συνήθως έχουν περίεργα usernames, δεν έχουν φωτογραφίες, ακολουθούν επιδραστικούς λογαριασμούς, τους ακολουθεί πολύ λίγος κόσμος, ποστάρουν πάρα πολύ σε πολύ μικρό χρονικό διάστημα και μετά μένουν ανενεργά. Δεν είναι πολύ δύσκολο να τα καταλάβεις, αλλά όταν σερβίρουν ένα μήνυμα το οποίο απηχεί έντονα στο θυμικό σου, κανείς δεν κοιτάει τις λεπτομέρειες, πατάς κατευθείαν retweet ή share – αυτό είναι το πρόβλημα με τα σόσιαλ μίντια».*

Εύλογα έρχεται η ερώτηση σε ποιο βαθμό συνέβαλαν τα bots στο κλίμα που δημιουργήθηκε για τα Τέμπη; Η απάντηση είναι ότι δεν μπορούμε να ξέρουμε. *«Η κύρια δραστηριότητα εντοπίζεται στο TikTok, με πολλούς ρομποτικούς λογαριασμούς να αναπαράγουν ακραίο περιεχόμενο. Το TikTok όμως δεν δίνει προ-*

γραμματιστική πρόσβαση στην πλατφόρμα ώστε να κατεβάσεις τα δεδομένα, με αποτέλεσμα, προς το παρόν τουλάχιστον, να μη διαθέτουμε ποσοτικά στοιχεία».

Σύμφωνα με τον διοικητή Κυβερνοασφάλειας, τα bots σίγουρα έπαιξαν ρόλο στη διόγκωση και τη ριζοζοσπαστικοποίηση των απόψεων, αλλά όχι τον κυρίαρχο. *«Όλος αυτός ο κόσμος που κατέβηκε στις διαδηλώσεις εξέφρασε και μια γενικότερη δυσαρέσκεια για την αποτελεσματικότητα του κράτους. Από την άλλη, όταν ένα 80% σύμφωνα με τις δημοσκοπήσεις πιστεύει ότι υπάρχει κυβερνητική συγκάλυψη, αλλά, όταν τους ρωτάς τι ακριβώς, απαντούν "δεν ξέρουμε", εκεί έχουν παίξει ρόλο όσα διακινούνται, κι αυτό είναι όντως επικίνδυνο».* Επιπλέον *«η τραγωδία των Τεμπών έγινε αντικείμενο πολιτικής εκμετάλλευσης, ξεκάθαρα, και τελικά βλέπουμε ότι από το κοινό μέτωπο της αντιπολίτευσης με όχημα τα Τέμπη, αυτοί που τελικά ωφελούνται είναι τα ακραία, αντισυστημικά κόμματα».*

Υβριδικές επιθέσεις από τη Ρωσία

Όλα αυτά, φυσικά, δεν είναι τωρινό φαινόμενο. Ο διοικητής της ΕΑΚ μάς υπενθυμίζει το μακρινό 2007 το «Σχέδιο Πυθία», μια εκστρατεία ρωσικής παραπληροφόρησης –χωρίς cyber κομμάτι– για το ότι οι Αμερικανοί είχαν σχέδιο δολοφονίας του τότε Έλληνα πρωθυπουργού. Αλλά και τις τελευταίες εκλογές, όταν ένα ακροδεξιό εθνικιστικό κόμμα όπως η Νίκη, που υποστηρίχθηκε στη Β. Ελλάδα, μπήκε από το πουθενά στη Βουλή, αυτό πρέπει να μας προβληματίσει.

«Ως υπηρεσία ασφαλείας, όταν παρατηρούμε κάποιο μοτίβο υβριδικής επιχείρησης, η δουλειά μας είναι να το αναδεικνύουμε. Ένα τέτοιο παράδειγμα είναι και όταν έξωθεν κατευθυνόμενα bots αποκτούν ξαφνικά έντονο ενδιαφέρον για τα Τέμπη. Γιατί εργαλειοποιούν μια εθνική τραγωδία, εξαιρετικά φορτισμένη συγκινησιακά, βάσει ενός πολύ μεγαλύτερου σχεδίου που τρέχει η Ρωσία στη Δύση, με σκοπό την ισχυροποίηση αντισυστημικών δυνάμεων και ακραίων κομμάτων. Βλέπουμε από ποια κόμματα υποστηρίζεται η Ρωσία στην Ελλάδα: από την Ακροδεξιά κι από ένα μεγάλο κομμάτι της Αριστεράς. Και ξέρουμε ότι οι Ρώσοι έχουν μεγάλη δραστηριότητα για τη διεύρυνση οποιουδήποτε ρήγματος ανοίγει στην ελληνική κοινωνία. Το γνωρίζουμε ότι υπάρχει οργανωμένη προπαγάνδα εδώ και πολλά χρόνια σε ολόκληρη τη Δύση, αλλά αυτό δεν είναι ένα μήνυμα που περνάει εύκολα στον κόσμο».

Αν δεν είναι καινούργιο το ότι η δημοκρατία απειλείται από τέτοιες υβριδικές επιθέσεις σε διάφορα σημεία της Δύσης, τι έχει αλλάξει; *«Πιο πολύ τα ποσοτικά χαρακτηριστικά. Έχουμε πιο πολλά ΜΚΔ, όπως το TikTok ,που είναι μάλιστα πάρα πολύ επιδραστικό στη νέα γενιά. Και έχουμε πολύ περισσότερους πληρωμένους επιδραστικούς κονδυλοφόρους, οι οποίοι μπορούν πολύ εύκολα, αν τους πληρώσεις καλά, να προβάλουν οτιδήποτε. Όταν κάποιος ασχολείται με ανώδυνα πράγματα και σου περνάει και κάτι λίγο πιο τοξικό, εύκολα το καταπίνεις».*

Με κάθε ευκαιρία, ωστόσο, ο διοικητής υπογραμμίζει: *«Γι' αυτό επιμένω ότι το σημαντικό δεν είναι τα bots, αυτά είναι ένα εργαλείο. Το μεγάλο πρόβλημα είναι η τοξική επίδραση των ΜΚΔ στην κοινωνία και το ότι η ενημέρωσή μας περνάει μέσα από αυτά».*

Μπορούμε να προστατευτούμε από την τοξικότητα του Fb και το Tik-Tok;

Δεν συνειδητοποιούμε πόσο εύκολα χειραγωγούμαστε ως χρήστες των social media, μέσα από cyber κατευθυνόμενες τοξικές πρακτικές. Οι πλατφόρμες διαθέτουν το ψυχογραφικό μας προφίλ παρακολουθώντας την ψηφιακή μας δραστηριότητα: τα links που ανοίγουμε, πόσο στεκόμαστε στο κάθε σημείο, καθετί που κάνουμε ψηφιακά, με αποτέλεσμα να μας ταΐζουν όχι μόνο το προϊόν που θέλουμε να αγοράσουμε, που μοιάζει βολικό, αλλά και συγκεκριμένο περιεχόμενο ώστε να μας κατευθύνουν πώς θα αντιδράσουμε σε κάθε συγκυρία και τι θα σκεφτούμε. Στην ερώτηση τι θα μπορούσε να γίνει, η απάντηση είναι μια σειρά από πράγματα που πρέπει να γίνουν «χθες».

***«Πρώτον**, είναι πάρα πολύ σημαντικό το να μπει στην εκπαίδευση ο γραμματισμός μέσων (media literacy) από μικρές ηλικίες. Εμείς, στο σχολείο, αντί να διδάσκουμε στα παιδιά πώς να χρησιμοποιούν ωφέλιμα το διαδίκτυο, απαγορεύουμε ουσιαστικά τη χρήση του, σαν να τους λέμε, πήγαινε βρες μόνος σου τι θα κάνεις. Χώρες όπως η Φινλανδία, που έχουν μεγάλο θέμα παραπληροφόρησης και προπαγάνδας λόγω γειτνίασης με τη Ρωσία, έχουν προχωρήσει πολύ στο media literacy στο σχολείο, το κάνουν πολλά χρόνια. Μαθαίνουν στα παιδιά, πώς θα καταλαβαίνουν αν μια είδηση που διαβάζουν είναι αξιόπιστη ή όχι.*

***»Δεύτερον**, πρέπει να πείσουμε τον κόσμο ότι τα social media δεν είναι πηγές ενημέρωσης. Το δίδαγμα αυτής ιστορίας έπρεπε να είναι "πηγαίνετε στις πηγές, στις εφημερίδες, σε μέρη στα οποία δουλεύουν δημοσιογράφοι". Είναι, λοιπόν, σημαντικό να επιδοτήσουμε την πραγματική δημοσιογραφία. Αλλά δεν έχουμε καταφέρει να φτιάξουμε ένα νομικό πλαίσιο ώστε να υπάρχει μεγαλύτερη ανεξαρτησία και διαφάνεια στα ΜΜΕ, και επίσης επιτρέπουμε σε ισχυρούς επιχειρηματίες να τα αγοράζουν – είδαμε τι τροπή πήρε η Washington Post με τον Μπέζος στην πλευρά του Τραμπ.*

***»Τρίτον**, να ενημερώσουμε τον κόσμο ότι δεν υπάρχει τζάμπα. Αυτό που νομίζουμε ότι είναι δωρεάν, το να έχεις μια υπηρεσία στο TikTok που σου προσφέρει φτηνή ψυχαγωγία, έχει ανυπολόγιστο κόστος, καθώς συμβάλλει στη διάβρωση των θεσμών και της δημοκρατίας μας. Είδαμε το αντίτιμο που είχε ο αντισυστημισμός του 2015, το Brexit, οι αμερικανικές εκλογές.*

***»Τέταρτον**, να φτιάξουμε ένα ρυθμιστικό πλαίσιο που θα απαγορεύει κάποιες πολύ τοξικές πρακτικές. Όπως να υπάρχουν όρια στην υπερστόχευση, δηλαδή στα συμπεριφορικά δεδομένα που μπορούν να συλλέγουν για εμάς και να τα χρησιμοποιούν για να μας δείχνουν πολύ στοχευμένα πολιτικά ή άλλα μηνύματα.*

***»Πέμπτον**, να χρησιμοποιήσουμε τα εργαλεία και τις δυνατότητες που μας δίνει η ευρωπαϊκή ρύθμιση για τις ψηφιακές υπηρεσίες (DSA) με όσο το δυνατόν περισσότερες αναφορές τοξικού περιεχομένου στις πλατφόρμες και συνεχή και όσο το δυνατόν πιο αυτοματοποιημένο έλεγχο της συμμόρφωσής τους.*

***» Τέλος**, πλατφόρμες όπως το Facebook, που δημιουργούν υπεραξία πουλώντας σε διαφημιστές τα συμπεριφορικά δεδομένα των χρηστών, θα έπρεπε να πληρώνουν φόρους σε κάθε χώρα που έχουν χρήστες. Σκεφτείτε ένα δίκτυο ύδρευσης που δεν πληρώνεις το πόσο νερό ξοδεύεις, αλλά μόνο τη χρήση του σωλήνας – αυτό συμβαίνει στο διαδίκτυο αυτή τη στιγμή. Πληρώνουμε για το μέσο και δεν πληρώνουμε τίποτα για το περιεχόμενο. Η φορολογία θα ωθούσε σε αλλαγές του επιχειρηματικού μοντέλου και θα περιόριζε την τοξικότητα. Αλλά δεν το θέλει κανείς, ούτε οι χρήστες – μην καταλαβαίνοντας ότι καταναλώνουν φτηνό ναρκωτικό».*

Συμπέρασμα; *«Δεν μπορούμε να γυρίσουμε πίσω, αλλά κάνοντας παρεμβάσεις μπορούμε να στρίψουμε τις πλατφόρμες, ώστε να γίνουμε εμείς ο πελάτης. Γιατί, τώρα, στις πλατφόρμες πελάτης είναι ο διαφημιστής και αυτού τις ανάγκες εξυπηρετούν αποκλειστικά. Επίσης κοιτάμε μόνο την ευκολία μας, χωρίς να σκεφτόμαστε τις συνέπειες. Για παράδειγμα, όταν οι ιστοσελίδες μάς δίνουν τη δυνατότητα να επιλέξουμε πόσα ίχνη δραστηριότητας (cookies) επιτρέπουμε, συνήθως κλικάρουμε στην πρώτη επιλογή, αντί για την πιο περίπλοκη, που περιορίζει τα cookies, για την οποία πρέπει να πας στην επόμενη σελίδα να διαλέξεις, κάτι που έχει κόστος σε χρόνο».* Δεν είμαι πολύ αισιόδοξη, λέω, καθώς σηκώνομαι για να φύγω. *«Εγώ δεν είμαι ούτε αισιόδοξος ούτε απαισιόδοξος»* απαντά. *«Είμαι μηχανικός, και η δουλειά μου είναι να βρίσκω λύσεις».* **A**

Jude Kelly

Η βία, η παρενόχληση δεν είναι προβλήματα των γυναικών, είναι πληγή για όλους

Η ιδρύτρια του WoW (Women of the World) μίλησε στην ATHENS VOICE λίγο πριν από τον πανηγυρικό εορτασμό των 15 χρόνων του θεσμού στη Βρετανία, σε μια συγκινητική εκδήλωση στο Royal Albert Hall, παρουσία 4.000 ατόμων

Συνέντευξη στη
ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΓΑΛΑΝΟΠΟΥΛΟΥ

Την Jude Kelly και τη φλεγόμενη περίπτωσή της, όχι μόνο ως θεατρικής σκηνοθέτιδας και παραγωγού, αλλά και ως ασίγαστης ακτιβίστριας για τα δικαιώματα των γυναικών, τη γνώριζα πολύ πριν το μεγαλύτερο φεστιβάλ για γυναίκες, θηλυκότητες και non binary άτομα, το Women of the World, προσγειωθεί πριν από 3 χρόνια στην Αθήνα και γίνει viral από την αρχή, χάρη στις επίμονες ενέργειες και τη θερμή φιλοξενία του **Κέντρου Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος**.

Άλλωστε, στο TikTok και στο YouTube υπάρχει άπειρο υλικό των εμπνευσμένων ομιλιών και των γεμάτων παλμό events που εδώ και χρόνια στήνει αυτή η γυναίκα, στηρίζοντας με πάθος έναν κόσμο απαλλαγμένο από έμφυλες ανισότητες, που αγαπάει και δίνει ευκαιρίες σε κορίτσια, γυναίκες και θηλυκότητες που προσπαθούν να χωρέσουν στην κοινωνική και εργασιακή ζωή χωρίς διακρίσεις. Φέτος, αυτός ο θεσμός, που έχει αλλάξει τη ζωή εκατομμυρίων γυναικών ανά τον κόσμο, έγινε 15 χρονών στη Βρετανία, τη χώρα γέννησής του. Και η ιδρύτριά του το γιόρτασε με μια τεράστια γιορτή στο **Royal Albert Hall**, με σπουδαίες φίλες στο πλάι της (μεταξύ των οποίων η **Άντζελα Ντέιβις**, η **Άνι Λένοξ**, η **Ανούσκα Σανκάρ** και άλλες), οι οποίες ήρθαν για να μεταδώσουν το δικό τους μήνυμα ισότητας προς 4.000 ανθρώπους (στην πλειονότητά τους γυναίκες και θηλυκότητες), που γέμισαν με ένταση και συναίσθημα την ιστορική αίθουσα.

Λίγες ώρες πριν από αυτό το ξέφρενο πάρτι, γεμάτο από ομιλίες —προσωπικές μαρτυρίες θρύλων της μουσικής, του ακτιβισμού, του θεάτρου και της τέχνης—, είχα τη σπάνια τιμή να μιλήσω για λίγο με αυτή τη δαιμόνια τύπισσα από το Λίβερπουλ, που 15 χρόνια τώρα κάνει ό,τι μπορεί για να φτάσουν οι γυναικείες φωνές περί εξάλειψης των διακρίσεων παντού στον κόσμο. Και λαμβάνοντας υπ' όψιν την αλήθεια των αριθμών, τα έχει καταφέρει: το WoW μέχρι τώρα έχει συνεργαστεί με 33 εταίρους για να παρουσιάσει περισσότερα από 150 φεστιβάλ και εκδηλώσεις σε 71 μέρη, σε έξι ηπείρους, με πάνω από 5,3 εκατομμύρια ανθρώπους να συμμετέχουν.

— Θα ξεκινήσω με μια δύσκολη ερώτηση, δεδομένων των όσων φτάνουν σ' εμάς μετά την εκλογή και την επεισοδιακή, απ' ό,τι δείχνουν οι εξελίξεις, δεύτερη θητεία του Τραμπ στις ΗΠΑ. Αν μπορούσατε να προβλέψετε τι θα σημάνει αυτή η θητεία για τα δικαιώματα των γυναικών, των ΛΟΑΤΚΙ+ και των μειονοτήτων σε 5 χρόνια από τώρα, τι θα μου λέγατε;

Ειλικρινά; Δεν μπορώ να προβλέψω. Έχω ένα προαίσθημα ότι θα περάσουμε πραγματικά δύσκολους καιρούς και ότι έχουμε μπροστά μας εξαιρετικά δυσάρεστες ημέρες να αντέξουμε. Εξαρτάται από το αν το αφήγημα Τραμπ θα επιβιώσει. Για την ώρα πάντως δείχνει πανίσχυρο. Επίσης πιστεύω ότι αυτή η αφήγηση του παντοδύναμου αρσενικού δεν είναι κάτι καινούργιο, υπάρχει στη δημόσια σφαίρα εδώ και 8 με 10 χρόνια και δυναμώνει μέρα με τη μέρα. Και δεν είναι μόνο ο Τραμπ στην Αμερική... Είναι ο Σι (Τζινπίνγκ) στην Κίνα, ο Πούτιν στη Ρωσία, μια σειρά από ηγέτες που όλοι δηλώνουν το ίδιο πράγμα: ότι επανιδρύουν τις αξίες της οικογένειας, ότι ανακεφαλαιοποιούν ιδανικά που λένε ότι το έθνος έρχεται πρώτο απ' οτιδήποτε άλλο έχει σημασία για τη ζωή των λαών. Και φυσικά, όταν προωθείς ένα τέτοιο αφήγημα όπου πρώτα έρχονται η οικογένεια και το έθνος, τότε ξέρεις ότι σε όλα αυτά ηγούνται και πρωτοστατούν άντρες, ενώ οι γυναίκες υπάρχουν για να δίνουν παιδιά, να αντιμετωπίζονται ως τροφοί και παιδομηχανές και πάει λέγοντας. Είναι ένας μάλλον στείρος τρόπος για να μιλήσει κανείς για το ανθρώπινο γένος. Βλέπετε, από τη στιγμή που η Αμερική άρχισε να απαγορεύει το δικαίωμα στην άμβλωση, ήξερα ότι έχουμε βρεθεί σε ένα εξαιρετικά δύσκολο σημείο της Ιστορίας. Και μετά όλο αυτό μπορείτε να το αντιπαραβάλλετε με όσα συμβαίνουν με τον Άντριου Τέιτ και την Ανδρόσφαιρα και το αφήγημα ότι οι γυναίκες έχουν ξεφύγει, οι γυναίκες είναι εκτός ελέγχου, οι γυναίκες μισούν τους άντρες κ.λπ.

— Μπορεί να επαναδιατυπωθεί αυτό το αφήγημα, δεδομένης της σχέσης του με οικουμενικά σεβαστές αξίες; Ο περισσότερος κόσμος αγαπά την οικογένεια, την πατρίδα, την παράδοσή του, αυτό όμως δεν σημαίνει αυτόματα παρακμή...

Αν με ρωτάτε, το χειρότερο είναι ότι δεν έχουμε καταφέρει να σταματήσουμε αυτό το αφήγημα, το οποίο έχει καταστεί τόσο ισχυρό. Το ότι η βασική θέση σκέψης του ανθρώπινου γένους εδώ και χιλιάδες χρόνια είναι η κανονικοποίηση της πατριαρχίας, σαν να έχουμε να κάνουμε με κάτι απολύτως φυσιολογικό. Αυτό που λέω είναι ότι υπάρχει άπειρο υλικό για τις κοινωνίες, που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να ξαναγραφτεί η χάρτα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Μπορούν να χρησιμοποιήσουν τη θρησκεία, την παράδοση, την κουλτούρα, μπορούν να χρησιμοποιήσουν τα πάντα για να πουν «κοίτα, έτσι όφειλαν να είναι τα πράγματα και όχι έτσι όπως μας παρουσιάζονται αιώνες τώρα». Και νομίζω ότι εμείς –όχι μόνο οι γυναίκες, αλλά όλοι οι άνθρωποι που προσπαθούν να πουν ότι υπάρχουν πολλές φωνές για να πουν την Ιστορία μας και όχι μόνο ένα είδος φωνής– πρέπει να δουλέψουμε ακόμα περισσότερο, ακόμα πιο ενωμένοι απέναντι στις διακρίσεις. Απλώς, για λίγο θα είναι πιο δύσκολο να συμβεί αυτό.

— Βασικό πρόταγμα του WoW σε όσες χώρες έχει εκπροσώπηση είναι ο τερματισμός των έμφυλων ανισοτήτων. Πώς περνάει αυτό στις μικρότερες ηλικίες, δεδομένων των σοβαρών προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι κοινωνίες με αυτή τη νέα, σκληρή, τοξική μορφή αρρενωπότητας που διατρέχει σχολεία και πανεπιστήμια; Πώς μιλάμε στα παιδιά γι' αυτά τα ζητήματα;

Ξέρετε, τα παιδιά –κορίτσια και αγόρια– όταν είναι παιδιά, ενδιαφέρονται πάρα πολύ γι' αυτό που λέμε κοινωνική δικαιοσύνη. Ενδιαφέρονται για το μέλλον του πλανήτη, ανησυχούν για την ισότητα και τους αρέσει να παλεύουν για το δίκαιο. Τα ακούς να λένε «γιατί δεν μπορούμε απλώς να αγαπάμε ο ένας τον άλλον;». Το ένστικτο των παιδιών από πολύ πολύ νωρίς τα ωθεί στο να αναζητούν τρόπους συνεργασίας. Αλλά επίσης συχνά ακούς ότι «τα κορίτσια είναι χαζά», «τα αγόρια δυνατά». Πιστεύω, λοιπόν, ακράδαντα ότι τόσο τα σχολεία όσο και το οικογενειακό περιβάλλον πρέπει να μιλούν συχνότερα στα αγόρια. Γιατί με τα κορίτσια έχουμε κάνει πολλή κουβέντα, στα αγόρια όμως φοβόμαστε να μιλήσουμε. Δεν είναι ξεκάθαρο στο μυαλό μας για ποιο πράγμα θέλουμε να τους μιλήσουμε. Άλλο είναι το να μιλήσεις σε ένα κορίτσι και να της πεις «κοίτα, μπορείς να γίνεις ό,τι θελήσεις» και τελείως διαφορετικό το να μιλήσεις σε ένα αγόρι, στο οποίο συνήθως λες τι να μην κάνει. Και σίγουρα δεν δίνεις κίνητρο σε κάποιον όταν του λες τι να μην κάνει. Γι' αυτό πιστεύω ότι χρειάζεται πολύ περισσότερη συζήτηση με τα αγόρια και κατ' επέκταση με τους άντρες για το τι πραγματικά συνιστά μια υγιή αρρενωπότητα. Πιθανότατα, όλες μας για πολλά χρόνια συζητούσαμε για τα δικαιώματα των γυναικών, ακόμα κι αν δεν συνειδητοποιούσαμε ότι το κάναμε. Αλλά τα αγόρια και οι άντρες είναι ακόμη παγιδευμένοι σε μια κατάσταση όπου πρέπει να συζητούν αποκλειστικά για «αντρικά πράγματα», γιατί έτσι είναι το σωστό. Και ειδικά τώρα, οι άντρες είναι σε ακόμα πιο στενή τροχιά, νιώθουν απογοητευμένοι και κατηγορούν τις γυναίκες. Όμως το πρόβλημα δεν εντοπίζεται στις γυναίκες, εντοπίζεται στο παρόν ασφυκτικό πλαίσιο της αρρενωπότητας της κοινωνίας μέσα στην οποία καλούνται να ζήσουν. Και οι μόνοι που μπορούν να νομιμοποιήσουν μια συζήτηση για όλο το παραπάνω ασφυκτικό πλαίσιο είναι ακριβώς οι ίδιοι οι άντρες. Απλώς ελπίζω ότι οι γυναίκες θα συνειδητοποιήσουν ότι, για να συμβούν δομικές αλλαγές, θα πρέπει να ξεκινήσουμε να συζητάμε. Το ίδιο ελπίζω και για τους άντρες, ότι δηλαδή θα κατανοήσουν ότι πρέπει να προσχωρήσουν σ' αυτόν τον διάλογο.

— Θεωρείτε ότι, ως κινήματα αλλαγής, το Time's Up και το MeToo έκαναν τον κύκλο τους; Ότι χρειαζόμαστε κάτι καινούργιο, που να πείθει τους πάντες ότι ο φεμινισμός δεν είναι ένας δράκος στην ντουλάπα; Μια φρέσκια αρχή;

Αν δηλαδή πιστεύω ότι χρειάζεται μια φρέσκια ενέργεια; Μια νέα δέσμευση; Ναι, το πιστεύω. Το MeToo δημιουργήθηκε για να εξυπηρετήσει έναν πολύ συγκεκριμένο σκοπό, την καταγγελία περιστατικών σεξουαλικής παρενόχλησης, από την οποία είχαν υποφέρει άπειρες γυναίκες. Ήταν ένα πολύ παραγωγικό κίνημα, που μας επέτρεψε να συζητάμε για όλα αυτά, να τα αναφέρουμε... Μέχρι τότε δεν συνέβαινε αυτό! Όμως, αυτά δεν είναι απλώς προβλήματα των γυναικών. Είναι προβλήματα των κοινωνιών: η βία, η επιθετικότητα είναι προβλήματα συμπεριφοράς που αγγίζουν τους πάντες, και δεν θέλω να κλείσει αυτή η συζήτηση. Βλέπετε, αντιμετωπίζω την κοινωνία ως σύνολο, στο οποίο θέλω να ενυπάρχει η συμπόνοια, η ενσυναίσθηση, η δικαιοσύνη. Οπότε, πιστεύω ότι αυτή η συζήτηση πρέπει να ανοίξει προς τους άντρες και τα αγόρια και ότι το επόμενό μας βήμα πρέπει να είναι η ομοφωνία γύρω από την ισότητα των φύλων. Γιατί το φύλο δεν έχει να κάνει μόνο με τις γυναίκες. Έχει να κάνει με όλους μας, και αυτή η ανισορροπία επικρατεί για πάρα πολλά χρόνια. Συνεπώς η επόμενη συζήτηση οφείλει να είναι συμπεριληπτική και ως προς τους άντρες. Πρέπει να απαλλαγούν απ' τον φόβο και να προσχωρήσουν στο κίνημά μας, στο πλευρό μας. Είμαστε όλοι παράγωγα της πατριαρχίας και της κουλτούρας μας και πρέπει να πάψουμε να λέμε ότι οι άντρες είναι το πρόβλημα. Το πρόβλημα είναι ότι ενθαρρύνουμε τη βία ως νόρμα και κανονικότητα και ότι η κοινωνία ακόμη δεν έχει βρει τρόπο να υποστηρίξει την αλλαγή. Πρέπει να αλλάξουμε τη γλώσσα που μιλάμε και να προσπαθήσουμε για ένα δικαιότερο μοίρασμα των ευθυνών. Έχουμε να κάνουμε με ένα σύστημα που απλώς δεν λειτουργεί πια! A

** Πόσο WoW θα ήταν ένας κόσμος χωρίς έμφυλες ανισότητες; Το τρίτο WoW Athens θα απαντά στο ερώτημα –με events, ομιλίες, συζητήσεις και workshops– από 4 έως 7 Απριλίου στο ΚΠΙΣΝ (Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος)*

© ANDY PARADISE, GETTY IMAGES

Το Κίνημα της Τραπεζαρίας

πρακτικός οδηγός

Το δεύτερο μέρος ενός μανιφέστου

Πώς να οργανώσετε και να συμμετάσχετε σε τραπέζια που θα αλλάξουν τη ζωή σας

Του **ΡΩΜΑΝΟΥ ΓΕΡΟΔΗΜΟΥ**

1. Έπιπλα Καταρχάς, για να υπάρξει Κίνημα της Τραπεζαρίας, απαιτείται η ύπαρξη της ίδιας της τραπεζαρίας. Αν όχι ως ξεχωριστό δωμάτιο, έστω ως ένας διακριτός χώρος κάπου μέσα στο σπίτι. Τα υλικά είναι τα πιο απλά και διαχρονικά του πολιτισμού μας: ένα μακρόστενο ή στρογγυλό τραπέζι και μερικές καρέκλες.

Η τραπεζαρία είναι ίσως ο πιο ζωτικός χώρος του σπιτιού. Η κρεβατοκάμαρα συμβολίζει τη σιωπή της νύχτας και το απόλυτο στεγανό του ιδιωτικού, προσωπικού χώρου. Το σαλόνι, ενώ θεωρητικά συμβολίζει την κοινωνικότητα, στην πραγματικότητα εδώ και χρόνια είναι δομημένο γύρω από, και στραμμένο προς, την ολοένα και μεγαλύτερη οθόνη της τηλεόρασης, που –παρά τα άπειρα καλά της, όπως και τα κινητά– έχει κανιβαλίσει την ικανότητα των ανθρώπων να επικοινωνούν, να μοιράζονται και κυρίως να ανέχονται ο ένας τον άλλον. Ο καναπές ως έπιπλο προσκαλεί το άπλωμα του σώματος και μια συνθήκη ιδιωτικής διάδρασης, που όμως είναι επιρρεπής στους περισπασμούς.

Η τραπεζαρία είναι η πραγματική εστία: ο τόπος στον οποίο συγκεντρώνεται η οικογένεια, αλλά και ένας χώρος πορώδης, ένας χώρος συνεύρεσης και φιλοξενίας στον οποίο τα όρια ιδιωτικού και δημοσίου μπλέκονται.

2. Στολισμός Το θέμα του στολίσματος –του τραπεζιού, του σπιτιού, του ίδιου του εαυτού– είναι λεπτό: απαιτεί να πετύχεις μια εύθραυστη ισορροπία ανάμεσα στην επίτευξη μιας άλλης συνθήκης και στη μη επίδειξη. Μια συνεύρεση με φίλους για φαγητό στο σπίτι σου είναι ιδανικός τρόπος για να ξεφύγουν όλοι από την πεζή, επαναλαμβανόμενη καθημερινότητα και για να δημιουργήσεις μια εναλλακτική πραγματικότητα.

Το στόλισμα υπηρετεί μια σειρά από σκοπούς: πέραν του ότι σε αναγκάζει να φροντίσεις τον εαυτό σου (π.χ. να βγεις από τις πιτζάμες σου, ειδικά αν δουλεύεις όλη μέρα απ' το σπίτι) και το σπίτι σου (μαζεύοντας τα εσώρουχα και τα βρόμικα πιάτα που είναι διάσπαρτα παντού), πέραν του ότι δείχνει στους προσκεκλημένους σου ότι έκανες μια προσπάθεια να τους καλοδεχτείς και να τους φροντίσεις, ταυτόχρονα εκπληρώνει μια σχεδόν μυστηριακή λειτουργία: ο στολισμός τραβάει γραμμές και οριοθετεί. Στέλνει σε όλους το μήνυμα ότι ο χωροχρόνος του δείπνου είναι ιερός· διέπεται από μια άλλη τάξη και από κανόνες συμπεριφοράς –από την ώρα άφιξης μέχρι τις κινήσεις του σώματος και τον τόνο της φωνής–, που είναι ένα κλικ πιο δομημένοι απ' ό,τι η υπόλοιπη καθημερινότητα – ειδικά σε μια κουλτούρα που εδώ και χρόνια έχει απολέσει τους τύπους και τους τρόπους.

Ο κοινωνιολόγος Norbert Elias μάς έδειξε πώς η εμφάνιση των κοινωνικών τύπων, όπως οι τρόποι συμπεριφοράς στο τραπέζι, είναι άμεσα συνδεδεμένη με την ολοένα και πυκνότερη συγκέντρωση και συγχρωτισμό των ανθρώπων στις πόλεις. Με άλλα λόγια, δημιουργήσαμε άγραφους κανόνες συμπεριφοράς για να διατηρήσουμε κάποιες αποστάσεις ο ένας από τον άλλον, ώστε να μην καταλήξουμε να σκοτώνουμε ο ένας τον άλλον.

Ωστόσο εδώ υπάρχει μεγάλος κίνδυνος ο στολισμός να εξελιχθεί σε έναν μικροαστικό ανταγωνισμό επίδειξης νεοπλουτισμού, κατευνασμό της ανασφάλειάς μας ή στην επιβολή ενός ασφυκτικού πλαισίου άγραφων κανόνων συμπεριφοράς, που νομοτελειακά θα κάνουν πολλούς να νιώσουν μειονεκτικά και άβολα.

Βασικές αξίες του Κινήματος της Τραπεζαρίας είναι το σπάσιμο των εμποδίων και το γεφύρωμα των διαφορών που σταματούν τους ανθρώπους από το να έρθουν πιο κοντά και να επικοινωνήσουν ουσιαστικά. Επομένως ο στολισμός πρέπει να γίνεται με μέτρο, με ενσυναίσθηση και με τρόπο που θα κάνει τους καλεσμένους να νιώθουν μεν μια αλλαγή στην ατμόσφαιρα –ούτως ώστε και αυτοί με τη σειρά τους να μπουν σ' αυτόν τον άλλο κόσμο– αλλά ταυτόχρονα να νιώσουν ζεστασιά, εγγύτητα και ισότητα. Είναι οκέι να έχεις στο τραπέζι το ωραίο σερβίτσιο της μαμάς σου και ταυτόχρονα ένα τάπερ. Είναι οκέι να έχεις ένα καλό ποτήρι του κρασιού και δίπλα ένα ποτήρι από βαζάκι μαρμελάδας.

3. Συμμετοχή Μία από τις πιο ανέλικτες και κρίσιμες επιταγές του κινήματος: σε προσυνεννόηση με τον οικοδεσπότη, ο κάθε προσκεκλημένος πρέπει απαραιτήτως να φέρει και κάτι, είτε αυτό είναι μια σπεσιαλιτέ του παππού του, είτε μια σαλάτα, είτε ένα χειροποίητο κυρίως πιάτο, είτε ένα ορεκτικό αγορασμένο από το deli της γειτονιάς, είτε ένα πακέτο από το τοπικό εστιατόριο, είτε μια ωραία φραντζόλα ψωμί από τον αγαπημένο του φούρνο, είτε δυο γκουρμέ κονσέρβες, είτε ένα ωραίο τυρί. Η ποσότητα, το είδος και το κόστος δεν έχουν απολύτως καμία σημασία. Σημασία έχει η καθολικότητα της εφαρμογής του κανόνα, η προσυνεννόηση και η απαγκίστρωση από τα τεμπέλικα (και προβληματικά για την υγεία) δεσμά του «κρασί ή γλυκό;». Στο τέλος είναι κρίσιμο να έχεις καθαρά δοχεία για να πάρουν όλοι φαγητό μαζί τους (οι πλυμένοι κεσέδες από τα γιαούρτια των 500 γρ. ή του κιλού είναι ιδανική, οικολογική λύση).

Αυτός ο τόσο απλός κανόνας αλλάζει εντελώς το παιχνίδι. Καταρχάς επιτρέπει σε όλους να δοκιμάζουν διαφορετικά πράγματα, ακόμη κι αν η μάζωξη γίνεται πάντα στο ίδιο σπίτι. Ταυτόχρονα καθιστά τη συνεύρεση απείρως πιο βιώσιμη για τον οικοδεσπότη –τόσο οικονομικά όσο και ως προς τον χρόνο προετοιμασίας που απαιτείται–, με αποτέλεσμα να κάνει πολύ πιο εφικτή την τακτικότητα των συνευρέσεων. Τέλος καθιστά τους προσκεκλημένους συμμέτοχους και ισότιμους συνυπεύθυνους, αφαιρώντας ενδεχόμενες δυναμικές ανισότητας ή «υποχρέωσης», που μακροπρόθεσμα μπορεί να δημιουργήσουν συναισθήματα ντροπής ή μνησικακίας.

Όταν όλοι συνεισφέρουν με κάτι, τότε το τραπέζι παύει να αποτελεί πλατφόρμα επίδειξης των ικανοτήτων του οικοδεσπότη-μάγειρα – μια ίσως ευγενής πρακτική, που ξεκινάει με καλές προθέσεις, αλλά στην πορεία δημιουργεί ένα σωρό προβλήματα και, σε κάθε περίπτωση, αποπροσανατολίζει από τον στόχο του κινήματος, που δεν είναι η υποταγή της ομήγυρης στην πατριαρχική/μητριαρχική εξουσία, αλλά η δημιουργία κοινωνικού ιστού.

4. Συμπεριληπτικότητα Άμεσο επακόλουθο και καταλύτης της συμμετοχής και της συνεισφοράς είναι η συμπεριληπτικότητα που εκφράζεται μέσα από την «πολιτική» του οικοδεσπότη για τα φαγητά και τα ποτά. Οι περισσότεροι άνθρωποι σήμερα έχουν συγκεκριμένες διατροφικές ανάγκες και συνήθειες ή είναι σε κάποιας μορφής δίαιτα: κάποιοι αντιμετωπίζουν προβλήματα υγείας, άλλοι έχουν αλλεργίες και δυσανεξίες, άλλοι απέχουν από το αλκοόλ ή τη ζάχαρη, ενώ άλλοι δίνουν μια καθημερινή μάχη με το σώμα τους. Ο κάθε άνθρωπος είναι διαφορετικός. Στόχος του Κινήματος της Τραπεζαρίας δεν είναι ούτε τα σοφιστικέ μενού, ούτε τα εντυπωσιακά πιάτα, ούτε οι συνταγές διασήμων σεφ, ούτε η τελευταία λέξη της μόδας.

Στόχος είναι να δημιουργηθεί ο χώρος ώστε ο κάθε προσκεκλημένος να έχει την ελευθερία να επιλέξει και να καταναλώσει αυτά που θέλει – χωρίς την (τόσο ελληνική) καταπίεση, με διακριτικότητα και ευαισθησία, χωρίς την έμμεση πίεση της ομάδας. Το Κίνημα της Τραπεζαρίας δεν απαιτεί το να έχει ο οικοδεσπότης ή οι καλεσμένοι χρήματα. Μπορεί να γίνει εξίσου καλά κι αν ο καθένας φέρει το φαγητό και το ποτό του.

5. Ώρα έναρξης Η τήρηση της ώρας συνεύρεσης και έναρξης του γεύματος είναι ένα λεπτό και ακανθώδες ζήτημα στην Ελλάδα. Όσοι έχουν οργανώσει έστω και ένα τραπέζι στη ζωή τους γνωρίζουν πόσο δύσκολο είναι να πετύχεις τους χρόνους, ώστε τα φαγητά που χρειάζεται να είναι φρεσκομαγειρεμένα να παραμένουν ζεστά και το γεύμα να ξεκινήσει εγκαίρως ώστε όσοι τρώνε πιο νωρίς να μην ταλαιπωρηθούν. Αν και στη χώρα μας η τάση είναι να μαζευόμαστε «κατά τις 8 με 9 το βράδυ», δηλαδή να τρώμε το κυρίως πιάτο στις 10, λες και είμαστε σε ταβέρνα στη Μύκονο, το Κίνημα της Τραπεζαρίας προτείνει τις 13:30 (για μεσημεριανό) ή 19:30 (για βραδινό) ως τη σωστή ώρα προσέλευσης, με τα ορεκτικά να βγαίνουν λίγα λεπτά αργότερα. Η ώρα αυτή αφήνει αρκετό χρόνο στην παρέα να μαζευτεί, να φάει και να μιλήσει με την ησυχία της, ενώ είναι σαφώς πιο βιώσιμη για όλους αν η επομένη είναι εργάσιμη μέρα.

6. Σεβασμός Η προσυνεννόηση για το τι θα φέρει ο καθένας και η τήρηση της ώρας άφιξης απαιτούν ένα είδος οργάνωσης του χρόνου και σεβασμού –προς τους άλλους και προς τον εαυτό–, που στην Ελλάδα δεν είναι καθόλου μα καθόλου αυτονόητος ή ενστικτώδης. Είναι μάλλον ευκολότερο να εκπαιδεύσεις ένα τσούρμο αδέσποτα γατιά να τραγουδάνε σε χορωδία, από το να πείσεις μια οποιαδήποτε ομάδα ανθρώπων να επικοινωνήσουν και να πράξουν εγκαίρως, ευθέως και αξιόπιστα.
Η ενστικτώδης αντίδραση ανθρώπων όταν τους καλείς μια συγκεκριμένη ώρα και ημέρα είναι είτε να πουν αμέσως και ενθουσιωδώς «ναι» (για να μη σε στεναχωρήσουν ή χωρίς να έχουν αξιολογήσει ψύχραιμα και ώριμα τις εκάστοτε υποχρεώσεις τους και την πραγματικότητα του να μετακινείσαι σε μια σχεδόν μονίμως φρακαρισμένη πόλη, όπου το να βρεις θέση για να παρκάρεις είναι πιο σπάνιο κι από το ραντεβού στο Grindr), είτε να πουν «θα δω και θα σου πω».
Κάπου εκεί ανάμεσα στο «ναι» και στο «θα δούμε» ξεκινάει μια καθημερινή και αέναη διαδικασία κοινωνικής δημοπρασίας, όπου ο ίδιος άνθρωπος λέει «ναι / θα δούμε» σε τέσσερις διαφορετικές προσκλήσεις προκειμένου να περιμένει και να δει ποιες άλλες προσφορές για έξοδο θα έχει την ίδια βραδιά και να επιλέξει αυτή που εκείνη τη στιγμή τού φαίνεται πιο θελκτική ανάλογα με τη διάθεσή του. Συχνά συναντάμε το φαινόμενο καλεσμένοι που έχουν δεχτεί την πρόσκληση να ακυρώνουν ενώ το τραπέζι έχει στρωθεί ή απλώς να μην εμφανίζονται.
Είναι δείγμα αξιοπρέπειας και στοιχειώδους σεβασμού των άλλων το να μπορείς να απαντήσεις εγκαίρως και αξιόπιστα για το αν μπορείς να πας σε ένα τραπέζι ή όχι – και, εφόσον δέχεσαι, να πηγαίνεις στην ώρα σου, εκτός αν προκύψει ένα ανυπέρβλητο εμπόδιο ή πραγματικά αναπάντεχη καθυστέρηση, οπότε και απλώς ενημερώνεις τον διοργανωτή όσο το δυνατόν συντομότερα.

7. Συζήτηση Βασική αρχή του Κινήματος της Τραπεζαρίας είναι η ουσιαστική συζήτηση, που ανοίγει ορίζοντες και δημιουργεί συνάψεις εντός και εκτός του εαυτού. Αυτή είναι μια βασική διαφορά ανάμεσα σε ένα γεύμα που οργανώνεται ως μέρος του κινήματος και σε ένα απλό φαγοπότι.
Η ουσιαστική συζήτηση μπορεί να επιτευχθεί είτε μέσα από ένα επιλεγμένο θέμα (σπονδή στη φιλία, τιμή στη μνήμη ενός αγαπημένου προσώπου, ξεδίπλωμα ενός προβληματισμού, παρουσίαση ενός νέου δημιουργήματος), είτε απλώς με ένα ερώτημα στο οποίο καλούνται να απαντήσουν όλοι.
Δεν είναι απαραίτητη η ύπαρξη θέματος και δεν χρειάζεται η συζήτηση να είναι βαριά, στομφώδης ή σοβαροφανής για να είναι βαθιά. Το ερώτημα μπορεί να είναι τόσο απλό όσο το «ποια ήταν η μεγαλύτερη δυσκολία που αντιμετώπισες την τελευταία εβδομάδα;» ή «τι έχεις ανάγκη περισσότερο αυτή τη στιγμή;». Το σημαντικότερο, όμως, είναι ότι όλοι έχουν χρόνο και χώρο για να μιλήσουν.

8. Προσοχή Άρα η ουσία του Κινήματος της Τραπεζαρίας –περισσότερο κι από τη συμμετοχή ή την ώρα έναρξης– είναι η ικανότητα να ακούς τους άλλους και να καλλιεργείς την περιέργειά σου και το αμοιβαίο ενδιαφέρον για τις ζωές των άλλων.
Άσε τους άλλους να μιλήσουν – ειδικά αυτούς που δεν έχουν ήδη μιλήσει, αυτούς που δεν μιλάνε πολύ ή συχνά. Προσπάθησε να μην ισοπεδώνεις αυτό που προσπαθεί να πει ο άλλος. Μη φωνάζεις. Μη μιλάς πάνω από τους άλλους. Και, για όνομα του Θεού, μην ξεκινάς άλλη συζήτηση με τον διπλανό σου ενώ κάποιος άλλος μιλάει. Άκου. Σεβάσου τον ισότιμο χώρο του άλλου. Κάνε καλές ερωτήσεις. Αν πραγματικά έχεις ανάγκη να μιλήσεις, τότε πες το· πες «παιδιά, έχω την ανάγκη να σας πω κάτι, έχω ανάγκη να με ακούσετε».
Μη μιλάς για μικρά πράγματα, χωριάτικα πράγματα –κουτσομπολιά, φήμες, κακίες και μικροψυχίες, ανούσιες καθημερινότητες, μάρκες, ψώνια, κατανάλωση–, αλλά για ουσία: για ιδέες, για μνήμες, για σχέδια, για φόβους, για ελπίδες, για άλλους τόπους, μακρινούς, άλλους τρόπους ζωής, για παραγωγή και δημιουργία. Εξάσκησε το μυαλό σου να βγει από τα τετριμμένα.
Μη μιλάς για πράγματα που δεν γνωρίζεις καλά (παρά μόνο αν σ' ενδιαφέρει πραγματικά να μάθεις και να καταλάβεις). Μάθε πώς να λες καλά και συνοπτικά ιστορίες –γίνε πολύ καλός σ' αυτό– και μετά πες κι εσύ μια ιστορία. Άνοιξε τον εαυτό σου και εμπιστεύσου ότι οι άλλοι θα σ' ακούσουν και δεν θα σε κρίνουν· και αντιστοίχως μην αφήσεις τον άλλο που μιλάει και ανοίγεται να «πέσει». Μην τον ρίχνεις, κράτησέ τον.
Η ουσιαστική επικοινωνία απαιτεί κόπο και δουλειά – καθημερινή εξάσκηση. Είναι άβολη, αμήχανη, συναισθηματικά εξαντλητική. Αν ήταν εύκολη, τότε δεν θα κάναμε ό,τι μπορούμε για να την αποφύγουμε. Αν ήταν εύκολη, τότε δεν θα είχε αναπτυχθεί μια ολόκληρη ψηφιακή βιομηχανία που θρέφεται από την ανάγκη μας να την αποφύγουμε.

9. Διακριτικότητα Ο χώρος της τραπεζαρίας την ώρα της συνεύρεσης είναι χώρος ιερός· χώρος κοινωνίας. Μια βαθιά συζήτηση είναι φυσικό να οδηγήσει σε εκμυστηρεύσεις, σε άνοιγμα της ψυχής, στην αποκάλυψη μυστικών ή ιδιωτικών στιγμών. Ενάντια σε κάθε δύναμη της εγχώριας κουλτούρας –που απαιτεί και θρέφεται από το κουτσομπολιό– είναι ωραίο και σχετικά σπάνιο ο συνδαιτυμόνας να γνωρίζει ότι τα λεγόμενά του θα παραμείνουν εντός του κύκλου με τον οποίο τα μοιράστηκε.

10. Σύνθεση Ο στόχος της ουσιαστικής συζήτησης καθορίζει και τον ιδανικό αριθμό συνδαιτυμόνων: από 6 έως 8.Ένα τραπέζι με 3-4 άτομα δεν έχει αρκετό καύσιμο και δύσκολα θα απογειωθεί. Και, αν και δεν είναι ανέφικτο το να δημιουργηθεί μια ωραία πολυφωνική κουβέντα με 15 καλεσμένους, είναι σίγουρα πολύ πιο δύσκολο και απαιτεί αυστηρό συντονισμό από τον διοργανωτή· σε κάθε συγκέντρωση άνω των 7-8 ανθρώπων αμέσως δημιουργούνται πηγαδάκια και μικρότερες κλίκες.

> Η ουσία του Κινήματος της Τραπεζαρίας είναι η ικανότητα να ακούς και να καλλιεργείς την περιέργειά σου και το αμοιβαίο ενδιαφέρον για τις ζωές των άλλων

11. Παρουσία Η μεγαλύτερη ίσως παγίδα και υπαρξιακός κίνδυνος για το Κίνημα της Τραπεζαρίας είναι η κατάργηση των ορίων ανάμεσα στον πεπερασμένο χωροχρόνο της φυσικής συνεύρεσης γύρω από το τραπέζι και στον απεριόριστο, καθημερινό, εικονικό χωροχρόνο της ψηφιακής διάδρασης ενός συνόλου ανθρώπων στο WhatsApp, το Messenger ή άλλες εφαρμογές. Ιδανικά η εφαρμογή πρέπει να χρησιμοποιείται μόνο για καθαρά πρακτικούς, οργανωτικούς λόγους: θα μαζευτούμε εκεί, τότε· θα φέρω αυτά κι εκείνα· να έρθει κι ο τάδε;
Η συνεχής ψηφιακή επικοινωνία δεν προσθέτει ουσία στις σχέσεις και στην κοινότητα· αφαιρεί. Οι σχέσεις χρειάζονται όρια. Αν έχουμε εξαντλήσει το υλικό μας και βαρεθεί τους άλλους πριν καν φτάσουμε στο τραπέζι, τότε η συνεύρευση απονευρώνεται. Αντιστρόφως, το να είμαστε συνέχεια στο κινητό μας στο τραπέζι σημαίνει ότι οι άλλοι τριγύρω μας δεν είναι η προτεραιότητά μας (εκτός αν υπάρχει πραγματικός λόγος, στην οποία περίπτωση πρέπει να ενημερώσουμε τους άλλους εκ των προτέρων και να ζητήσουμε συγγνώμη). Παρουσία σημαίνει ότι, όταν είμαι εκεί, είμαι εκεί.Όταν δεν είμαι εκεί, δεν είμαι εκεί. Το να βγάζουμε συνεχώς σέλφι και φωτογραφίες σε ένα τραπέζι σημαίνει ότι μας απασχολεί περισσότερο η προβολή μιας εικόνας εκτός της συγκεκριμένης ομάδας τη συγκεκριμένη στιγμή. Μια συνεύρεση δεν είναι ευκαιρία για αυτοπροβολή στα σόσιαλ, αλλά προσπάθεια δημιουργίας μιας κοινωνίας.

12. Φαντασία Το Κίνημα της Τραπεζαρίας είναι ένα κίνημα φαντασίας, δημιουργίας και τέχνης. Δοκίμασε τα πάντα (όχι όλα μαζί) για να δημιουργήσεις μοναδικές βραδιές που θα επιτρέψουν στους καλεσμένους να ξεφύγουν από την καθημερινότητά τους. Φτιάξε και μοίρασε ένα αναμνηστικό μενού ή ένα λεύκωμα. Χρησιμοποίησε κάρτες ή επιτραπέζια παιχνίδια. Μίλησε ή δείξε στους άλλους άγνωστες μορφές τέχνης που σε ενθουσιάζουν. Κάλεσε έναν άνθρωπο που έχει κάτι να πει. Παίξε ζωντανή μουσική. Απάγγειλε ποίηση. Διάβασε τα Ταρό. Πρόβαλε ένα ντοκιμαντέρ ή μια ταινία μικρού μήκους που σου άρεσε. Διάλεξε ένα οικογενειακό κειμήλιο ή κάτι που έφερες από ένα μακρινό ταξίδι και παρουσίασέ το. Πες ένα παραμύθι.
Φέρε τα παιδιά σου, μάθε τους να κοινωνικοποιούνται και να συνυπάρχουν –μάθε τους να κάθονται ήσυχα για λίγη ώρα, ότι δηλαδή είναι μέρος ενός συνόλου και όχι το επίκεντρο του σύμπαντος– και δείξε τους ότι κάτι άλλο, ένας άλλος κόσμος από αυτόν που βλέπουν κάθε μέρα είναι υπαρκτός και εφικτός. Πες στους φίλους σου να φέρουν τους φίλους τους. Κάλεσε στο τραπέζι έναν άστεγο ή έναν άνθρωπο που δυσκολεύεται ή που είναι άρρωστος ή μόνος του. Κάλεσε τον εχθρό σου. Άνοιξε τον κύκλο. Ανακάτεψε την τράπουλα. Απότυχε καλύτερα. Επούλωσε εσύ τον κοινωνικό ιστό, γιατί αλλιώς χαθήκαμε. A

Μέσα στο εργαστήριο του καλλιτέχνη Στέφανου Ρόκου, λίγες μέρες πριν από τα εγκαίνια της έκθεσής του. Μεγάλων διαστάσεων πίνακες, έτοιμοι να πακεταριστούν για να μεταφερθούν στην γκαλερί. Το κυρίαρχο σε όλα τα έργα που είδα είναι το πολύ δυνατό χρώμα, τα ψυχεδελικά τοπία με ποτάμια, καταρράκτες και ουράνια τόξα, τα έντονα ασπρόμαυρα στοιχεία που παρεμβάλλονται και οδηγούν το βλέμμα μας σε κρυμμένες εικόνες ή μηνύματα, αλλά και η συχνή χρήση εικόνων φωτιάς. Ο εικαστικός με υποδέχτηκε εκεί για να μου εξηγήσει τι θα δούμε στο νέο του project αλλά και να μου λύσει την εύλογη απορία πώς χωράνε 50.000.000 τόνοι τοπίων σε μερικούς καμβάδες.

— «50.000.000 τόνοι τοπίων»: Πώς εμπνεύστηκες τον τίτλο της έκθεσης σου; Μου αρέσει η διαδικασία αναζήτησης του τίτλου κάθε ατομικής μου έκθεσης, καθώς και του κάθε έργου ξεχωριστά, είτε ο τίτλος αυτός προϋπάρχει της δημιουργικής διαδικασίας είτε γεννιέται εκ των υστέρων. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, νομίζω πως ο τίτλος ήρθε αρκετά νωρίς, αμέσως μόλις συνειδητοποίησα ότι για πρώτη φορά στη ζωή μου ζωγραφίζω τόσο πολλά βουνά, δάση, πεδιάδες, γκρεμούς και καταρράκτες. Με τη λέξη «τόνοι» αναφέρομαι στη μονάδα μέτρησης της μάζας. Τον αριθμό 50.000.000 τον επέλεξα τυχαία, για να αναδείξω το δέος που αισθάνεται ο άνθρωπος μπροστά στο ανεξήγητο μεγαλείο της φύσης, της ζωής και του σύμπαντος. Όπως ένα μικρό παιδί που φωνάζει με ενθουσιασμό ότι ξέρει να μετράει μέχρι το εκατό ή που κοιτάζοντας την έναστρη νύχτα υπολογίζει ότι στον ουράνιο θόλο θα υπάρχουν σίγουρα τουλάχιστον οχτακόσιες χιλιάδες τετρακόσια πενήντα δισεκατομμύρια αστέρια. Σ' αυτή λοιπόν την καινούργια ενότητα των έργων μου οι 50.000.000 τόνοι τοπίων είναι ένας αφελής και λανθασμένος προσδιορισμός του όγκου, της έκτασης, του βάρους, της επιβλητικότητας και της δύναμης των τοπίων – κυρίως συγκριτικά με τις σύντομες ιστορίες των ανθρώπων, οι οποίες στέκουν άνισες μπροστά σ' ένα τεράστιο βουνό ή έναν θορυβώδη, ορμητικό καταρράκτη.

— Οι άνθρωποι που απεικονίζεις στα τοπία σου είναι όλοι εμπνευσμένοι από ιστορίες που έχεις δει ή ζήσει; Σε αντιπαράθεση με τον τίτλο «50.000.000 τόνοι τοπίων» έφτιαξα ένα έργο που ονόμασα «10 κιλά άνθρωποι». Ήθελα να αποδώσω με χαριτωμένο τρόπο την ανισότητα που υπάρχει ανάμεσα στη φύση και στον άνθρωπο. Οι «10 κιλά άνθρωποι», λοιπόν, που θα δείτε στην έκθεση είναι άλλοι αληθινοί, άλλοι φανταστικοί, άλλοι ολόιδιοι και άλλοι αλλαγμένοι. Όμως όλοι μαζί ζυγίζουν ακριβώς 10 κιλά.

— Στα έργα σου υπάρχουν συχνές αναφορές στη θρησκεία, τη χριστιανική και όχι μόνο. Υπάρχει κάποιος λόγος που παρεμβάλλεις τέτοιες εικόνες; Τα θρησκευτικά σύμβολα ή οι θρησκευτικές αναφορές που χρησιμοποιώ κάποιες φορές στα έργα μου απηχούν τις σκέψεις μου γύρω από το ζήτημα της πίστης. Θεωρώ πως ο καθένας μας, καλλιτέχνης ή μη, έχει το δικαίωμα να προβληματίζεται για τη θρησκεία, θετικά ή αρνητικά, και να το εκφράζει ή να το κρατάει μέσα του με διάφορους τρόπους. Αρκεί βέβαια να παίρνει πρώτα την άδεια από κάποιους που έχουν περισσότερα δικαιώματα στην πίστη και στον Θεό, γιατί αλλιώς θα ψάξουν να τον βρουν και να τον τιμωρήσουν. Ο εξαιρετικός εικαστικός Χριστόφορος Κατσαδιώτης δεν πήρε άδεια από έναν βουλευτή για να κάνει κάποια έργα –πόσο μάλλον για να τα εκθέσει στην Εθνική Πινακοθήκη– και τιμωρήθηκε.

— Στην έκθεση υπάρχει και ένα animation, με μουσική του Nick Cave και του Jim Sclavunos. Πώς ήταν η συνεργασία σου μαζί τους; Με τον Jim Sclavunos είχαμε ξανασυνεργαστεί με παρόμοιο τρόπο στο πρώτο μου animation, το «The two temples» του 2022. Είναι από τους πιο σημαντικούς ανθρώπους που έχω συναντήσει στη ζωή μου, ένας εκπληκτικός μουσικός, υπέροχος άνθρωπος και σπάνιος φίλος. Εδώ και πάνω από 20 χρόνια βρισκόμαστε καλλιτεχνικά και φιλικά με πολλούς τρόπους. Το να συζητήσω μαζί του σχετικά με το soundtrack του καινούργιου μου animation ήταν κάτι το απόλυτα φυσιολογικό, και η συμμετοχή του Nick Cave η μεγαλύ-

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΡΟΚΟΣ

50.000.000 τόνοι τοπίων και 10 κιλά άνθρωποι σε μία μόνο έκθεση

Ο εικαστικός εγκαινιάζει σήμερα τη νέα του έκθεση στην Γκαλερί Ζουμπουλάκη

Της ΝΙΚΗΣ-ΜΑΡΙΑΣ ΚΟΣΚΙΝΑ - Φωτό: ΤΑΣΟΣ ΑΝΕΣΤΗΣ

τερη χαρά και τιμή που θα μπορούσα να έχω. Με αυτούς τους δύο ανθρώπους δεν υπάρχει πια θέμα προσέγγισης και συζήτησης, είναι κάτι πολύ βαθύ και σχεδόν ανεξήγητο που μας συνδέει, το οποίο κάθε φορά με εκπλήσσει με διαφορετικό τρόπο. Φυσικά το animation δεν θα γινόταν σε καμία περίπτωση χωρίς τον animator Φωκίωνα Ξένο. Αισθάνομαι πάρα πολύ όμορφα όταν διαλέγω τόσο ξεχωριστούς ανθρώπους να με βοηθήσουν στην υλοποίηση των ιδεών μου και στο τέλος γνωρίζονται και μεταξύ τους.

—Έχεις κάνει πολλές εκθέσεις στο εξωτερικό και πολλά ταξίδια. Τι εικόνες παίρνεις κάθε φορά και πώς επηρεάζουν το έργο σου; Τα περισσότερα έργα μου, όλα αυτά τα σχεδόν 25 χρόνια που εκθέτω, εμπεριέχουν προσωπικές μου στιγμές και δικούς μου προβληματισμούς. Έτσι, λοιπόν, ένα έντονο ή αδιάφορο ταξίδι που μου δημιουργεί την ανάγκη να ασχοληθώ παραπάνω μαζί του είναι πολύ πιθανό να συμπεριληφθεί σε κάποιο έργο μου. Η πρώτη φορά που αφιέρωσα μία ολόκληρη ατομική έκθεση σε ένα ταξίδι ήταν το 2022, όταν παρουσίασα τους «Δύο ναούς» στην γκαλερί Ζουμπουλάκη. Η έκθεση ήταν αφιερωμένη στο ταξίδι μου στην Ιαπωνία, όχι μέσα από τουριστική ματιά, αλλά περισσότερο μέσα από τα συναισθήματα και τις σκέψεις που μου γεννήθηκαν σε ένα τόσο όμορφο καινούργιο περιβάλλον. Στην έκθεση «50.000.000 τόνοι τοπίων» υπάρχουν πολλά στιγμιότυπα από τα πρόσφατα ταξίδια μου στην Καλιφόρνια, το Βέλγιο, τη Γαλλία, αλλά και από τη Σίκινο και το απέναντι πεζοδρόμιο του σπιτιού μου.

— Οι επιρροές στην τέχνη σου; Οι δάσκαλοί σου; Ο δάσκαλός μου στην Α.Σ.Κ.Τ. ήταν ο Τριαντάφυλλος Πατρασκίδης, ένας από τους μεγαλύτερους Έλληνες ζωγράφους και ο πιο σεμνός άνθρωπος που έχω γνωρίσει. Επίσης ο Μαρτίνος Γαβαθάς και ο Γιώργος Μήλιος, οι οποίοι δυστυχώς δεν είναι πια μαζί μας. Γενικά αισθάνομαι ότι πάντα ήμουν περιτριγυρισμένους από καλούς δασκάλους –πέρα από τους γονείς μου– όσον αφορά τα εικαστικά, από πολύ μικρή ηλικία. Οι επιρροές μου είναι αμέτρητες και διαφορετικές μεταξύ τους. Ανήκουν περισσότερο στην alternative/pop κουλτούρα της μουσικής και του κινηματογράφου. Στις μεταπτυχιακές σπουδές μου στο Λονδίνο πήγα για να μάθω μεταξοτυπία, καθώς εκείνη την εποχή δεν υπήρχε εργαστήριο μεταξοτυπίας στην Α.Σ.Κ.Τ. Πιο πολύ εκμεταλλεύτηκα την καλλιτεχνική ζωή του Λονδίνου την περίοδο αυτή παρά την ίδια τη σχολή, καθώς με τους δασκάλους μου εκεί δεν συμφωνούσαμε. Θεωρώ πως μεταξοτυπία έμαθα και συνεχίζω να μαθαίνω δουλεύοντας μαζί με τον Μανώλη Αγγελάκη και τον πατέρα του, τον Χρύσανθο, στο εργαστήριό τους, το Tind, τα τελευταία 10 χρόνια.

— Οι γονείς σου είναι καλλιτέχνες. Ένιωσες κάποια πίεση ή άγχος όταν αποφάσισες να ασχοληθείς με την τέχνη; Σχεδιάζετε κάποιο οικογενειακό project μια και ο αδερφός σου είναι επίσης καλλιτέχνης; Νομίζω ότι έχω καταλήξει στο συμπέρασμα ότι ο αδερφός μου κι εγώ γίναμε εικαστικοί επειδή ακριβώς οι γονείς μας δεν μας άσκησαν πίεση στα παιδικά μας χρόνια να τους ακολουθήσουμε. Πιο μεγάλη πίεση αισθάνθηκα αρκετά αργότερα, όντας συνάδελφός τους πια, με την ιδέα ότι, επειδή είναι γονείς, εικαστικοί και έχουμε πολύ καλή σχέση, θα πρέπει να συζητάμε όλα τα καλλιτεχνικά θέματα και να συμφωνούμε μεταξύ μας. Μπορεί να βρισκόμαστε όλοι πάνω από τον ίδιο παρονομαστή, αλλά οι διαφωνίες είναι αρκετές, πράγμα απόλυτα φυσιολογικό και υγιές. Σίγουρα πάντως θα είχε ιδιαίτερο ενδιαφέρον και για εμάς και για το κοινό μια έκθεση The Rokos Family.

— Επόμενο project μετά την έκθεση στην Γκαλερί Ζουμπουλάκη; Έχω κάποιες ιδέες για μια καινούργια ενότητα έργων, και μια νέα ωραία πρόταση σε σχέση με τον κινηματογράφο, η οποία με χαροποιεί ιδιαιτέρως. Μου αρέσει που το τέλος κάθε έκθεσης σηματοδοτεί την ελπίδα για κάτι καινούργιο και τονώνει την όρεξή μου για νέες περιπέτειες. Μακάρι να συνεχίσει να συμβαίνει αυτό και στο μακρινό μέλλον. Πάντα βέβαια με την άδεια κάποιων βουλευτών. A

INFO *Γκαλερί Ζουμπουλάκη, 20 Μαρτίου έως 17 Απριλίου*

MAILO'S
THE PASTA PROJECT
Η Spanakopita Pasta είναι ξανά εδώ!

Η μεγάλη επιτυχία των **Mailo's**, αυτού του ναού της μακαρονάδας, δεν οφείλεται μόνο στα μοναδικά ζυμαρικά του (τα οποία φτιάχνονται εδώ, κάθε μέρα από την αρχή, μόνο με σιμιγδάλι και νερό), ούτε στο γεγονός ότι μετέτρεψε σε street food τη μακαρονάδα που μέχρι τότε μπορούσες να βρεις μόνο σε ένα καλό ιταλικό εστιατόριο. Ο κυρίαρχος λόγος που όλοι μας λατρέψαμε αυτές τις κατακόκκινες γωνιές της πόλης είναι η γεύση που μας χάρισαν. Όλες αυτές τις μοναδικές signature συνταγές που άφησαν τη δική τους εποχή, όπως το **Pastitsio**, η **Truffle Mushrooms**, το καταπληκτικό **Parmesan Chicken**.

Τα **Mailo's** θα μπορούσαν να είχαν μείνει σε αυτές τις συνταγές και πάλι να είχαν βγει πρωταθλητές των street food μακαρονάδων. Αλλά όχι. Κάθε τόσο μας εμφανίζουν νέες συνταγές, φοβερές **limited edition μακαρονάδες** που μας κλέβουν την καρδιά από την αρχή. Μία τέτοια περίπτωση είναι και η **Spanakopita Pasta**.
Λοιπόν, αυτή τη μακαρονάδα την έφαγα τελευταία φορά πριν από δύο χρόνια και ακόμη θυμάμαι τη γεύση της. Θυμάμαι, λες και ήταν χθες, να βουτάω το πιρούνι μου βαθιά μέσα στο κατακόκκινο κύπελλο **Mailo's** και να ανασύρω μια πληθωρική μπουκιά με ριγκατόνι που είχε γεύση... σπανακοτυρόπιτας! Όχι δεν διάβασες λάθος. Ναι, μακαρονάδα ήταν. Αλλά και σπανακοτυρόπιτα. Δηλαδή, όλα τα υλικά της τιμημένης αυτής ελληνικής πίτας ήταν εδώ, κανένα δεν έλλειπε (ούτε καν το χωριάτικο φύλλο!), και όλα μαζί έφτιαχναν την πιο διαφορετική, πρωτότυπη και νόστιμη μακαρονάδα που είχα φάει μέχρι τότε στη ζωή μου. Και (επιτέλους!) είμαι στην ευχάριστη θέση να σας ανακοινώσω ότι αυτή η βασίλισσα των μακαρονάδων και της τιμημένης ελληνικής κουζίνας επέστρεψε! Και μάλιστα όχι μόνη της, αλλά με παρέα!
Η φοβερή μακαρονάδα Σπανακοτυρόπιτα έφερε μαζί και τη φίλη της, τη μακαρονάδα-σπανακόπιτα. Μιλάμε για μια πλούσια σάλτσα με σπανάκι και φυτική κρέμα (στη νηστίσιμή της εκδοχή), που έχει ακριβώς τη γεύση της σπανακόπιτας που όλοι ονειρευόμαστε. Στο τέλος τα πάντα λαχταριστά ζυμαρικά των **Mailo's** (και εδώ, όπως και σε κάθε άλλη Mailo's μακαρονάδα μπορείς να διαλέξεις ανάμεσα σε τρία είδη ζυμαρικών: rigatoni, campanelle και casarecce), τα υπέροχα αυτά ζυμαρικά, λέω, πασπαλίζονται με τραγανό παραδοσιακό χωριάτικο φύλλο. Το οποίο είναι ακόμα μια μαγική πινελιά. Γιατί το μόνο που λείπει από μια πλούσια μακαρονάδα είναι το τραγανό στοιχείο, αλλά να που τα Mailo's βρήκαν τη λύση και σε αυτό.
Πολλά έγραψα, ενώ έπρεπε να γράψω μόνο αυτό: Τρέξτε να προλάβετε τη Spanakopita Pasta πριν την κατεβάσουν!

www.mailos.gr Mailo's – The Pasta Project mailos_pasta

BOOK voice

ΝΕΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΠΡΟΘΗΚΕΣ ΤΩΝ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΩΝ

Γιάννης ΒΟΥΛΓΑΡΗΣ

«Η Αριστερά σε όλες τις εκδοχές απέτυχε»

Ο ομότιμος καθηγητής Πολιτικής Κοινωνιολογίας μιλάει με αφορμή το πρόσφατο βιβλίο του *«Στην άκρη του γκρεμού - Ελλάδα 2007 - 2019»*

Της ΑΓΓΕΛΙΚΗΣ ΜΠΙΡΜΠΙΛΗ - Φωτό: ΤΑΣΟΣ ΑΝΕΣΤΗΣ

Έχουμε συνηθίσει να ακούμε δημοσιογράφους και αναλυτές να κάνουν πολιτική αποσκοπώντας να σε πείσουν για κάτι. Ο Γιάννης Βούλγαρης όχι. Πάντα όταν διαβάζω άρθρα ή βιβλία του έχω την αίσθηση ότι ο ομότιμος καθηγητής Πολιτικής Κοινωνιολογίας στο Πάντειο Πανεπιστήμιο αποτυπώνει την πραγματικότητα και σε αφήνει να τη σκεφτείς μόνος σου. Αν τον διαβάζεις, καταλαβαίνεις τι συμβαίνει, οι αναλύσεις του είναι πάντα σωστές. Απόδειξη το πρόσφατο βιβλίο του που μόλις κυκλοφόρησε από τις εκδόσεις Μεταίχμιο. «Στην άκρη του γκρεμού» είναι ο τίτλος του και θέμα του η Ελλάδα της περιόδου 2007-2019, η Ελλάδα της κρίσης και των μνημονίων. Ο Βούλγαρης «αφηγείται» τη δραματική αυτή περίοδο που αντίπαλοι έγιναν εχθροί και φιλίες έσπασαν. Με απλά λόγια καταγράφει τους βασικούς σταθμούς της εθνικής περιπέτειας των τελευταίων χρόνων, για να μάθουν όσοι νεότεροι ενδιαφέρονται και να εμβαθύνουν οι μεγαλύτεροι που τα βίωσαν.

Μπορεί να ήταν αναπόφευκτο η Ελλάδα να παρασυρθεί στη δίνη της διεθνούς και ευρωπαϊκής κρίσης, ήταν όμως αναπόφευκτο και το να τη ζήσει τόσο δραματικά και παρατεταμένα; Και υπαίτιος ήταν μόνο ο μεταπολιτευτικός πολιτικός κόσμος; Υπήρξαν «φωτεινές» περίοδοι ή θα απορρίψουμε ό,τι θεωρούσαμε κατακτήσεις της Μεταπολίτευσης; Πολλά τα ερωτήματα, αλλά ο Βούλγαρης δεν κινδυνεύει να «μπερδευτεί». Ανήκει στη γενιά που έζησε τη δικτατορία, που απέκτησε βιωματική σχέση με τη δημοκρατία, που έχει ιστορική αίσθηση των μεταπολιτευτικών κατακτήσεων.

Τελικά ποιος είναι ο Γιάννης Βούλγαρης, ο φοιτητής του Πολυτεχνείου που έζησε τη χούντα; Πώς σκεφτόταν εκείνος ο επαναστατημένος «Ρηγάς» που πέρασε στην παρανομία, που τον συνέλαβαν και τον βασάνισαν στην ΕΑΤ-ΕΣΑ, που αντί για πολιτικός μηχανικός κατέληξε πολιτικός επιστήμονας στην Ιταλία, να εντρυφεί στον Γκράμσι, τον Τολιάτι, τον Χάμπερμας; Τι αγαπούσε και τι τον παρακινούσε, τι βιβλία διάβαζε και ποιοι ήταν οι «ήρωες» των νιάτων του; Του μπήκε άραγε ποτέ το μικρόβιο της πολιτικής, τι ρόλο έπαιξε στο εγχείρημα των «58» και ποιοι ήταν οι λόγοι που ναυάγησε η προσπάθεια ανασυγκρότησης της Κεντροαριστεράς; Υπάρχει κάτι για το οποίο μετανιώνει; Του ζήτησα να συναντηθούμε. Μα τι νοιάζει τον κόσμο για μένα, έλεγε το χαμόγελό του, γλυκό χαμόγελο. Τι σημασία έχει πού πήγα σχολείο και ποια είναι τα χόμπι μου; Τι σχέση έχουν όλα αυτά με την πολιτική επιστήμη; Τίποτα. Έχει δίκιο, είναι καθηγητής και ό,τι έχει να πει το λέει στους φοιτητές στις διαλέξεις του, τις απόψεις του τις αναπτύσσει στην αρθρογραφία του, τις σκέψεις του στα βιβλία. Παρ' όλα αυτά και τα αισθήματα και οι προσωπικές ιστορίες έχουν τη σημασία τους...

— Στο τελευταίο σας βιβλίο διηγείστε την τρομερή περίοδο που ζήσαμε, την περίοδο της μεγάλης πολιτικής έντασης από το 2007 ως το 2019, που σφραγίστηκε και από το «πείραμα» της πρώτης φοράς αριστερής διακυβέρνησης. Αναρωτιέμαι αν απογοητευτήκατε, αν ένας άνθρωπός της γενιάς του Πολυτεχνείου , όπως εσείς, έχει το αίσθημα ότι υπερασπιζόσασταν μια ουτοπία;

Μίλησα για μια άλλη Αριστερά, μπορούμε να την πούμε «Η Αριστερά της θυσίας». Η Αριστερά που κυβέρνησε ήταν κάτι άλλο, μού ήταν ξένη και στάθηκα απέναντί της πολιτικά και ηθικά. Να πω την αλήθεια, δεν βίωσα την κομμουνιστική στράτευση ως πίστη σε μια ουτοπία, σε μια μελλοντική τέλεια κοινωνία. Άλλωστε ο ευρωκομμουνισμός είδε τον σοσιαλισμό ως διαρκή εμβάθυνση και εμπλουτισμό της Δημοκρατίας και όχι ως μια επαναστατική κοσμογονική ουτοπία. Στη δική μου εξάλλου γενιά, ο σοβιετικός και οι άλλοι κομμουνισμοί που είχαν ανέβει στην εξουσία είχαν απομυθοποιηθεί. Σήμερα, δεν τίθεται στα σοβαρά θέμα «διόρθωσης ή συμπλήρωσης» του κομμουνισμού, έχει τελειώσει μαζί με τον 20ό αιώνα και την «εποχή των άκρων». Τον εξετάζουμε πλέον ως ιστορικό κίνημα της εποχής του βιομηχανικού καπιταλισμού, της πάλης κατά της αποικιοκρατίας, της κρίσης του Μεσοπολέμου. Ως ιδιαίτερο κεφάλαιο της ιστορίας του εργατικού κινήματος στον 19ο και 20ό αιώνα. Λέγοντας αυτό, να συμπληρώσω ότι δεν συμφωνώ με το τσουβάλιασμά του στο σχήμα «ολοκληρωτισμός» παρέα με τον ναζισμό. Κατέληξε σε καταπιεστικά καθεστώτα όταν εφαρμόστηκε, αλλά ιστορικά, πολιτικά και ηθικά διέφερε. Ήταν ένα πολύ πιο σύνθετο και πολύμορφο ιστορικό φαινόμενο.

— Αν γύριζε ο χρόνος πίσω, θα ξαναγινόσασταν αριστερός;

Αν μεγάλωνα στην ίδια οικογένεια, αν άκουγα πάλι Θεοδωράκη, Σαββόπουλο, Μπομπ Ντίλαν και Μπαέζ, αν διάβαζα *Επιθεώρηση Τέχνης*, αν γινόταν δικτατορία και υπήρχε αντιστασιακή οργάνωση Ρήγας Φεραίος, αν ο ευρωκομμουνισμός έψαχνε πάλι καινούργιους δρόμους, αν γνώριζα και πάλι σπουδαίους συντρόφους και σπουδαίες συντρόφισσες στο ΚΚΕ Εσωτερικού, ε, τι να έκανα; Αριστερός θα γινόμουν πάλι.

— Είπατε, αν μεγαλώνατε στην ίδια οικογένεια πάλι αριστερός θα γινόσασταν. Ποια είναι η καταγωγή σας, πώς μεγαλώσατε;

Στα παιδικά μου χρόνια ζούσα στην υπέροχη τότε, εξοχική Νέα Σμύρνη, είχαμε επίσης στενούς δεσμούς με την Κέρκυρα. Ήταν η καταγωγή του πατέρα, γόνου επιφανούς οικογένειας του libro d'oro, ο οποίος στην Κατοχή εντάχθηκε στο ΕΑΜ και στη συνέχεια βρέθηκε εξόριστος στη Μακρόνησο ως έφεδρος αξιωματικός. Η μητέρα είχε λαϊκότερη καταγωγή. ΟΚΝΕ Κυψέλης από τα νιάτα της, σπούδασε νομικά και ανέβηκε κοινωνικά χάρη στο κουράγιο και τη δουλειά της και χάρη σ' αυτή την αλματώδη ανάπτυξη της μεταπολεμικής Ελλάδας που δημιούργησε τα πολυπληθή «μεσαία στρώματα». Η μετεμφυλιακή όμως ατμόσφαιρα ήταν ζοφερή για τους «χαρακτηρισμένους» πολίτες όπως ήταν οι γονείς μου. Αργότερα ήρθαμε στο κέντρο της Αθήνας και φοίτησα στο Α΄ Πρότυπο Γυμνάσιο Αθηνών. Ένα εξαίρετο σχολείο στην Πλάκα, υπάρχει ακόμα στο ίδιο ωραίο κτίριο. Η τάξη μου έχει το προνόμιο να έχει γίνει το 1994 κινηματογραφική ταινία, τίτλος «Τέλος εποχής», σκηνοθέτης ο Αντώνης Κόκκινος. Ήταν ο απουσιολόγος της τάξης μου.

— Πώς ήσασταν ως νέος; Διαβάζατε βιβλία, ακούγατε μουσική;

Διάβαζα μανιωδώς, άκουγα επίσης πάντα πολύ μουσική. Όπως πολλοί έφηβοι της εποχής μου, ταλαιπώρησα τη μάνα –ο πατέρας είχε φύγει– γρατζουνώντας μια κιθάρα στις νότες του «Φορτηγού» του Σαββόπουλου ή του «The Times They Are A-Changin'» του Ντίλαν. Υπήρχε όμως και η κλασική μουσική, με τον Μπετόβεν και την Κάλλας, που αρέσαν στον πατέρα. Η κουλτούρα και το διάβασμα είχαν πρωταρχική θέση στις αξίες της οικογένειας. Προείχε η λογοτεχνία και η ποίηση που ενέπνεε τότε την Αριστερά, θα έλεγα μια φωτισμένη εκδοχή της Αριστεράς, όπως αυτή εκφραζόταν από την *Επιθεώρηση Τέχνης*. Υπήρχε το «Πώς δενόταν το ατσάλι», ένα must τότε του σοσιαλιστικού ρεαλισμού, το «Ξεκίνημα μιας γενιάς» του Θέμου Κορνάρου, αλλά επίσης είχε προηγηθεί η σπουδαία Πηνελόπη Δέλτα και βεβαίως ο Ιούλιος Βερν. Το βαρύ πυροβολικό όμως ήταν ο Ντοστογιέφσκι, ο Τολστόι, και από τους δικούς μας ο Καζαντζάκης. Από κει και πέρα, όπως συμβαίνει στην εφηβική περίοδο, διάβαζα άτακτα και άτσαλα ό,τι έπεφτε στα χέρια μου, από Βενέζη και Καραγάτση ως Στάινμπεκ και Χέμινγουεϊ. Στην ποίηση πολύς Καβάφης και Ρίτσος, με τη μουσική του Θεοδωράκη θα έρθει ο Ελύτης. Σε ωριμότερη ηλικία θα κολλήσω στον Σεφέρη και είχα την τύχη να συναναστραφώ τον Μανόλη Αναγνωστάκη και τον Τίτο Πατρίκιο.

— Το σινεμά σάς άρεσε;

Πολύ, και όχι μόνο με την πολιτική έννοια, αλλά και την αισθητική και την υπαρξιακή.

— Πηγαίνετε ακόμα;

Ναι, συνεχίζω να πηγαίνω σινεμά. Είμαι φανατικός της συλλογικής απόλαυσης μιας ταινίας στη σκοτεινή αίθουσα. Υπάρχει όμως διαφορά. Από το παρελθόν θυμάμαι σαν τώρα τη σκηνή που ο Ιππότης παίζει σκάκι με τον Θάνατο στην «7η σφραγίδα» του Μπέργκμαν, ή τον ντράμερ να ακομπανιάρει τους στίχους του Λοτρεαμόν στο «Weekend» του Γκοντάρ ή ακόμα περισσότερο την πανέμορφη Κλαούντια Καρντινάλε να μπαίνει στη αίθουσα του χορού στον «Γατόπαρδο» του Βισκόντι. Σήμερα λίγα ονόματα σκηνοθετών και σκηνές ταινιών μού αποτυπώνονται. Προφανώς λόγω ηλικίας, αλλά έχει αλλάξει και η επίδραση του κινηματογράφου στη ζωή μας, που κατακλύζεται έτσι κι αλλιώς από εικόνες.

— Το 1969 περνάτε στο Πολυτεχνείο, στους πολιτικούς μηχανικούς. Να υποθέσω ήσασταν καλός μαθητής...

Ήμουν στην πρώτη ομάδα των καλών, όχι ο καλύτερος. Και ακολούθησα την πεπατημένη της εποχής. Οι καλοί στα «μαθηματικά» πήγαιναν στο ΕΜΠ και οι καλοί στα «κλασικά» στη Νομική. Το μέλλον μου όμως εξελίχθηκε αλλιώς.

(Η δικτατορία τον βρίσκει φοιτητή του Πολυτεχνείου. Ο Γιάννης Βούλγαρης οργανώνεται στον Ρήγα και μάλιστα από το 1969 θα βρεθεί μαζί με τον Σταύρο Τσακυράκη στο κεντρικό καθοδηγητικό όργανο.)

— Γιατί επιλέξατε να οργανωθείτε στον Ρήγα Φεραίο και όχι στο ΚΚΕ; Τυχαία; Είναι θέμα ιδιοσυγκρασίας; Κάτι άλλο;

Ήμασταν παιδιά 17-18 χρονών, έτσι; Δεν μπορούσες να περιμένεις βαθιές αναλύσεις που καταλήγουν σε μια στράτευση. Ο προσανατολισμός ήταν οπωσδήποτε η Αριστερά, στην επιλογή μέτρησαν μεν συγκυριακοί παράγοντες, αλλά κυρίως οι οικογενειακές διηγήσεις για ηγετικά πρόσωπα της ΕΔΑ-ΚΚΕ όπως ο Μπάμπης Δρακόπουλος ή ο Νίκος Οικονομάκος, που είχαν τοποθετηθεί με το ΚΚΕ Εσωτερικού. Να είναι καλά, λέω τώρα, θεωρώ ότι κέρδισα πολλά από την ένταξή μου σε αυτόν τον χώρο, από την πολιτική του κουλτούρα, τη δημοκρατική του πρακτική και τη θεωρητική του ανοιχτότητα.

— Μπορείτε να μας βάλετε λίγο στο κλίμα της εποχής; Τι σκεφτόταν και τι έπραττε αυτός ο 18χρονος ως αντίσταση στη χούντα;

Αυτά είναι γνωστά και παλιά, τα αφηγήθηκε προσφάτως μάλιστα ο Σωτήρης Βαλντέν, που ήταν ο σύνδεσμός μας με το Πολιτικό Γραφείο του ΚΚΕ Εσωτερικού, το οποίο τότε, και μετά τη διάσπαση του 1968, ήταν ακόμα στο εξωτερικό. Πρακτικά στήσαμε την οργάνωση του Ρήγα Φεραίου από την αρχή, καθώς οι προηγούμενες γενιές των λαμπράκηδων-ρηγάδων είχαν συλληφθεί και ήταν πια στις φυλακές. Ήμασταν η φουρνιά των ρηγάδων της γενιάς του Πολυτεχνείου. Ζήσαμε και ως οργάνωση πρωτοστατήσαμε σε όλη την τροχιά της αντιδικτατορικής πάλης από το 1969 ως το 1974, με τις διαφορετικές της φάσεις. Σκληρή παρανομία ως το 1972, με αντίστοιχες ενέργειες (προκηρύξεις, έκδοση του *Θούριου*, στήσιμο οργανώσεων), ανοιχτό μαζικό κίνημα στη διετία 1972-1973 με κορύφωση το Πολυτεχνείο, ακόμα σκληρότερη παρανομία μετά, ως την πτώση της δικτατορίας τον Ιούλιο 1974. Συμμετείχα στο πολιτικό γραφείο της οργάνωσης με γραμματέα τον αξέχαστο και πρόωρα χαμένο Σταύρο Τσακυράκη. Τον Φεβρουάριο του 1973 ήμουν μεταξύ των φοιτητών που η χούντα έστειλε στο στρατό διακόπτοντας τις σπουδές μας, για να μας απομακρύνει από τα πανεπιστήμια, και αργότερα συνελήφθην και βασανίστηκα στο κολαστήριο ΕΑΤ-ΕΣΑ, το δεύτερο όνειδος των ελληνικών Ενόπλων Δυνάμεων μετά τη Μακρόνησο.

— Τον Ιούνιο του 1974 και λίγο πριν από την πτώση της χούντας διαδεχτήκατε τον Σταύρο Τσακυράκη, μέχρι τότε γραμματέα του Ρήγα. Τι θυμάστε πιο έντονα από εκείνη την περίοδο; Μπορείτε να ανακαλέσετε τα συναισθήματα;

Θα έχεις ακούσει ίσως ανθρώπους που έζησαν στα νιάτα τους την Κατοχή να διηγούνται πως μαζί με τα βάσανα και τις συμφορές υπήρχε μια παράλληλη, ταυτόχρονη ζωή όπου η νεότητα ξεχείλιζε με βιώματα ευφρόσυνα που τους έμεναν αλησμόνητα. Το ίδιο συμβαίνει με τη δική μου γενιά, που έζησε τη δικτατορία. Θα ▶

είναι, φαντάζομαι, μια ανθρωπολογική και ψυχολογική σταθερά. Μπορείς να θυμάσαι ανάκατα τον φόβο και την ευφορία, τη μετεφηβική μοναχικότητα και την εκρηκτική συλλογικότητα, το έκτακτο και το εξαιρετικό που μένει για πάντα να χρονολογεί τη ζωή σου. Τελικά, η Γενιά του Πολυτεχνείου ήμασταν μια μεταιχμιακή γενιά, ζήσαμε δύο Ελλάδες διαφορετικές, τη μεταπολεμική που τέλειωνε και τη μεταπολιτευτική που άρχιζε. Παρενθετικά, έχουν ακουστεί πολλές μπούρδες για αυτή τη γενιά, είτε κολακευτικές είτε αδίκως προσβλητικές.

— Από πολιτικός μηχανικός καταλήξατε πολιτικός επιστήμονας. Μεγάλη ανατροπή. Πώς πάρθηκε η απόφαση να αλλάξετε την τροχιά της ζωής σας;
Ευτυχώς που την πήρα, δεν μου πήγαινε ο μηχανικός! Πάντως ήταν το αποτέλεσμα της έντονης πολιτικοποίησης της περιόδου, της προσωπικής και της εθνικής. Τότε δεν το έβλεπα ως αλλαγή επαγγέλματος. Αισθανόμουν περισσότερο την ανάγκη να κεφαλαιοποιήσω και να οργανώσω θεωρητικά μια πλούσια για την ηλικία μου πολιτική εμπειρία. Πόσω μάλλον που ο ενδοκομμουνιστικός εμφύλιος, η αντιπαράθεση ΚΚΕ-ΚΚΕ Εσωτερικού και το αριστερόστροφο της πρώτης Μεταπολίτευσης μάς είχε επιβαρύνει με πολλή μαρξολογία τρίτης και τέταρτης υποστάθμης. Ήταν κι αυτό ένα φαινόμενο της δικτατορίας και της γενιάς του Πολυτεχνείου. Από τη μια η πολιτισμική έκρηξη, καθώς ήμασταν οι δέκτες των κοσμογονικών sixties, και από την άλλη κατανάλωση μπόλικης θεωρητικής σαβούρας.

— Γιατί διαλέξατε την Ιταλία για να συνεχίσετε τις σπουδές σας και όχι, ας πούμε, τη Γάλλια, που ήταν τότε της «μόδας»;
Κάθε νέος αντιμετωπίζει διαδοχικά διλήμματα στη ζωής του αναλόγως την εποχή. Ως τότε είχα ήδη αντιμετωπίσει το δίλημμα Ολυμπιακός ή Πανιώνιος, Beatles ή Stones, Ρίτσος ή Σεφέρης, Θεοδωράκης ή Χατζιδάκις. Τότε μου προέκυψε λοιπόν το νέο δίλημμα Γκράμσι ή Αλτουσέρ. Ήμουν με τον Γκράμσι και πήγα Ιταλία. Το λέω αστεία, αλλά είναι αλήθεια. Τότε στην ευρωκομμουνιστική Αριστερά συνυπήρχαν, αν δεν συγκρούονταν, δύο ρεύματα μαρξιστικής σκέψης. Ο δομισμός με προφήτη τον Αλτουσέρ και με ιδιαίτερη επιρροή στην Ελλάδα λόγω Πουλαντζά, και ο ιταλικός μαρξισμός με βάση το έργο του Γκράμσι, που συγκέντρωνε παγκόσμιο ενδιαφέρον τότε. Προσωπικά με εξέφραζε περισσότερο η ιστορικοπολιτική ματιά του Γκραμσισμού και η σοβαρότητα του ιταλικού ΚΚ παρά η ακαμψία του δομισμού και η διστακτικότητα του γαλλικού ΚΚ.

— Τι κρατάτε σήμερα, με την ιταλική εμπειρία, από τους ιδεολογικούς θεούς των νιάτων σας, τον Γκράμσι, τον Τολιάτι, τον Μαρξ...
Νομίζω ότι και τότε τους αντιμετώπιζα πιο «εγκόσμια» και λιγότερο σαν θεούς. Εξακολουθώ να θεωρώ πνευματικό πλούτο την τριβή μου με τον μαρξισμό του Μαρξ, τον Γκράμσι ή τον Τολιάτι – ο οποίος, παρεμπιπτόντως, είναι άγνωστος σήμερα στους νεότερους, αλλά πιστεύω ότι ήταν από τους μεγαλύτερους Ευρωπαίους πολιτικούς της εποχής του. Από εκείνα βεβαίως τα χρόνια έχει κυλήσει πολύ νερό στο ποτάμι της πολιτικής θεωρίας, της κοινωνιολογίας και της ιστορίας. Προσωπικά αφιερώθηκα περισσότερο σε μελέτες ιστορικής κοινωνιολογίας που αφορούσαν τη συγκρότηση του νεωτερικού κράτους, την ιστορία της παγκοσμιοποίησης και των διαδοχικών μορφών του καπιταλισμού. Πιστεύω ότι η ιστορία της σχέσης καπιταλισμού και δημοκρατίας είναι το κλειδί για να κατανοήσουμε τις εντάσεις της σημερινής εποχής.

— Η δημοκρατία, εκείνη την εποχή, τι αντιπροσώπευε στην ιδεολογία σας; Για τον Γκράμσι, λόγου χάριν, ο πόλεμος θέσεων ήταν μια διαδικασία ιδεολογικής κυρίως προετοιμασίας για να φτάσουμε στην ένοπλη επαναστατική ρήξη...
Για μεγάλο μέρος της γενιάς που γνώρισε τη δικτατορία, δεν χρειαστήκαμε ούτε ο Γκράμσι, ούτε ο Τοκβίλ ή ο Λοκ για να κατανοήσουμε τη σημασία της δημοκρατίας, μας άρκεσε ο Παπαδόπουλος και ο Ιωαννίδης. Θα έλεγα ότι διαμορφώσαμε μια βιωματική σχέση με τη δημοκρατία στο μέτρο που ζήσαμε την απουσία της και αγωνιστήκαμε για την καθιέρωσή της. Τώρα, για την Ανανεωτική Αριστερά η Δημοκρατία χωρίς επίθετα ήταν ο θεμέλιος ιδεολογικός και στρατηγικός λίθος, ήταν μια αυταξία και όχι συνοδευτικό του σοσιαλισμού, ο οποίος άλλωστε την εποχή εκείνη έφευγε από την ημερήσια διάταξη της Ιστορίας.

— Συγκρίνοντας με το σήμερα θεωρείτε ότι υπήρχε μια διαφορετική ποιότητα πολιτικής και κουλτούρας στον αριστερό χώρο και, αν ναι, ποιοι ή τι ευθύνεται για την έκπτωση;
Νομίζω ότι συνέτειναν αρκετοί παράγοντες, και ότι το ζήτημα δεν είναι ελληνικό. Το ουσιαστικό ήταν ότι η Αριστερά σε όλες τις εκδοχές απέτυχε ως ιστορική πρόταση οργάνωσης της κοινωνίας. Ειδικά ο κομμουνισμός, μπορεί να συνέβαλε σε επιμέρους θετικές κατακτήσεις, αλλά ως επαγγελία διαψεύστηκε και κατέληξε σε αυταρχικά καθεστώτα. Στην Ελλάδα η Αριστερά στο μεγαλύτερο διάστημα μονοπωλήθηκε από την κομμουνιστική εκδοχή και άρα η αποτυχία ήταν ακόμα πιο δραματική. Παλαιότερα κυριαρχούσε μια αγωνιστική ηθική και υπήρχε η αίσθηση ότι εκπροσωπούσε το μέλλον και την πρόοδο. Η παρουσία της στον πολιτισμό, τις τέχνες και τα γράμματα ήταν καθοριστική, ο μαρξισμός ήταν ηγεμονική κοινωνική θεωρία. Όλα αυτά έχουν τελειώσει. Τα τελευταία χρόνια και λόγω της κρίσης, ένα μέρος της Αριστεράς συνιστά πλέον συνιστώσα του συντηρητισμού, κατέφυγε στον λαϊκισμό, στην πόλωση και την εχθροπάθεια για να αναπληρώσει τις θεωρητικές, ιστορικές και προγραμματικές απώλειες. Και είδαμε τα αποτελέσματα όχι μόνο σε επίπεδο πολιτικής, αλλά και ηθικής. Το πρόβλημα όμως είναι γενικότερο. Έχει μπαναλοποιηθεί όλη η πολιτική ζωή των σύγχρονων δυτικών κοινωνιών και το πολιτικό προσωπικό είναι όλο και χαμηλότερης στάθμης.

— Η πτυχιακή σας αφορούσε τον Χάμπερμας, που ήταν εκείνος που ανέπτυξε τη έννοια της «δημόσιας σφαίρας». Σήμερα βιώνουμε την τέλεια παρακμή της δημόσιας σφαίρας, κοινωνικά δίκτυα έχουν μετατρέψει το κριτικό κοινό σε ένα θυμωμένο, αποπροσανατολισμένο, παθητικό κοινό. Πώς σχολιάζετε αυτή την εξέλιξη;
Έχεις απόλυτο δίκιο και σχετίζεται με το προηγούμενο ζήτημα. Βασική αιτία της παρακμής της σύγχρονης πολιτικής είναι η μεταβολή της δημόσιας σφαίρας από την εισβολή των μέσων κοινωνικής δικτύωσης. Η Κοινωνία, η Οικογένεια, οι Θεσμοί και η Πολιτική έχουν αιφνιδιαστεί, υφίστανται όλο και περισσότερο τα αρνητικά, χωρίς να έχουν προετοιμαστεί για τη διαχείριση του νέου επικοινωνιακού περιβάλλοντος. Αποκοιμηθήκαμε νομίζοντας ότι παράγουν περισσότερη ατομική ελευθερία και έναν νέο τρόπο πολιτικής, που καταργούσε τις διαμεσολαβήσεις δίνοντας φωνή απευθείας στον απλό πολίτη. Ώσπου καταλάβαμε ότι η πολιτική διαμεσολάβηση των ιστορικών κομμάτων και ιδεολογιών είχε αποδυναμωθεί, αλλά τη θέση της είχε καταλάβει ο Μασκ παρέα με τον Τραμπ σε μια νέα και επικίνδυνη συμμαχία Μεγάλης Τεχνολογίας και Λαϊκισμού. Τώρα τρέχουμε και δεν φτάνουμε, ιδίως η Ευρώπη.

— Επιστρέφοντας σ' εσάς, αναρωτιέμαι αν εκτός από πανεπιστημιακός σκεφτήκατε να πολιτευτείτε, δεδομένου ότι είχατε πολιτική δραστηριότητα και αναλάβατε ηγετικό ρόλο στην κίνηση των «58» το 2013.
Ποτέ δεν είδα τον εαυτό μου ως πολιτικό. Δεν έπαψα όμως ποτέ να είμαι ενεργός στη δημόσια σφαίρα. Ως μέλος του καθοδηγητικού κέντρου του ΚΚΕ Εσωτερικού, ύστερα του ενιαίου ΣΥΝ το 1989-90, αργότερα του ΣΥΝ επί προεδρίας της φίλτατης Μαρίας Δαμανάκη. Στη συνέχεια είχα μια σταθερή παρουσία στον Τύπο, στην *Αυγή* καθιέρωσα και διηύθυνα τα «Ενθέματα» την περίοδο 1996-2000 και αρθρογραφώ ως σήμερα στα *ΝΕΑ* του Σαββάτου. Υποστήριξα την προσπάθεια ένταξης της χώρας στο ευρώ και το εκσυγχρονιστικό εγχείρημα του Κώστα Σημίτη. Στη διάρκεια της χρεοκοπίας, έπαιξα ενεργό ρόλο στην ίδρυση της «Κίνησης 58», ήταν η πιο ευθεία προσωπική μου ανάμειξη στην πολιτική. Ως Κίνηση, προσπαθήσαμε να ενισχύσουμε την άμυνα του χώρου της Κεντροαριστεράς και του ρεύματος «Μένουμε Ευρώπη». Ούτε νέο κόμμα θέλαμε ούτε εγώ επιθυμούσα να περάσω στην πολιτική. Τη σκυτάλη παρέλαβαν στη συνέχεια το Ποτάμι του Σταύρου Θεοδωράκη και από τη μεριά του ΠΑΣΟΚ η Ελιά και το ΚΙΝΑΛ.

Το βιβλίο «Στην άκρη του γκρεμού – Ελλάδα 2007-2019» κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Μεταίχμιο

Σήμερα ανησυχώ σφόδρα όχι μόνο γιατί βλέπω να αναθερμαίνονται συμπεριφορές που μας οδήγησαν στον γκρεμό, αλλά και γιατί κινδυνεύει συνολικά η Ευρώπη να παρασυρθεί σε μια υπαρξιακή πλέον κρίση

— Είστε ομότιμος καθηγητής στο Πάντειο Πανεπιστήμιο, στο τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας. Στο επίκεντρο των μαθημάτων σας, αλλά και του συγγραφικού σας έργου, είναι οι πολιτικοί μετασχηματισμοί της Ελλάδας των τελευταίων δεκαετιών. Μια προσπάθεια να ερμηνεύσετε την πορεία της Ελλάδας στον σύγχρονο κόσμο, από τη μεταμφυλιακή περίοδο στη Μεταπολίτευση και από την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση στην κρίση...
Ναι, η Ελλάδα έγινε το επίκεντρο του επιστημονικού ενδιαφέροντός μου καταρχάς για προφανή λόγο. Το λέει ο ποιητής: «κάποτε δέσαμε τη ζωή μας με τη μοίρα αυτού του τόπου και από τότε καθόμαστε σε αναμμένα κάρβουνα». Η ματιά όμως στην «ελληνική περίπτωση» εξέφραζε και τις μεθοδολογικές προτιμήσεις μου υπέρ μιας πολιτικής κοινωνιολογίας που προτάσσει την ιστορικότητα του αντικειμένου της και στηρίζει την ανάλυσή της στην κατανόηση της σχέσης εθνικού-υπερεθνικού στη συγκεκριμένη περίπτωση. Εξετάζοντας λοιπόν τη μεταπολιτευτική Ελλάδα 1974-2009, διέκρινα δύο διαφορετικές ιστορικές εποχές εντός της. Η πρώτη ήταν η καθαυτή Ελλάδα της Μεταπολίτευσης 1974-1989. Προείχε ακόμα η εθνική δυναμική που συνίστατο στην καθιέρωση των δομών της μαζικής δημοκρατίας και του κοινωνικού κράτους που είχε ήδη επικρατήσει στη μεταπολεμική Ευρώπη. Εκεί έξω, μάλιστα, έμπαινε ήδη σε κρίση. Η δεύτερη ήταν η Ελλάδα της παγκοσμιοποίησης 1989-2009 οπότε η σχέση εθνικού-υπερεθνικού αντιστρέφεται. Οι διεθνείς και ευρωπαϊκές δυναμικές καθορίζουν πλέον την εθνική εξέλιξη. Η παγκόσμια κρίση του 2008-2009 έβαλε τέλος στη συνολική διάρκεια που ονομάσαμε μεταπολιτευτική περίοδο, χωρίς ευτυχώς να διακυβευτούν τα μείζονα κεκτημένα: η δημοκρατία και η ένταξη στην ΕΕ.

— Στο προηγούμενο βιβλίο σας «Ελλάδα: Μια χώρα παραδόξως νεωτερική» (εκδ. Πόλις) απευθυνόσασταν σε «έναν Νεοέλληνα πιο υπεύθυνο και λιγότερο αυτοθυματοποιούμενο προκειμένου να αποδώσει σε άλλους τις ευθύνες του». Έχουμε, κατά τη γνώμη σας, οι Νεοέλληνες πάρει το μάθημά μας μετά την κρίση;
Το βιβλίο εκείνο, γραμμένο μέσα στην τραγική περίοδο της χρεοκοπίας και των μνημονίων, ήταν μια ερμηνευτική πρόταση της συνολικής εθνικής εξέλιξης από τη σύστασή μας σε ανεξάρτητο κράτος τον 19ο αιώνα ως σήμερα. Το δικό μου ερμηνευτικό σχήμα ασκεί κριτική σε εκείνα που βλέπουν την Ελλάδα ως μια περίπτωση υπανάπτυξης, καθυστέρησης ή «μη κανονικότητας». Θεωρώ ότι η Ελλάδα, με τις μεταπτώσεις και τις οπισθοχωρήσεις της, μπόρεσε να παρακολουθήσει και να συμμετάσχει με σχετική επιτυχία στις κατακτήσεις της νεωτερικότητας. Η δεκτικότητα που έδειξε στο εκάστοτε σύγχρονο δεν οφειλόταν στην Οικονομία, δεδομένου ότι ο ελληνικός καπιταλισμός ήταν αδύναμος και ρηχός, αλλά στην ικανότητα που δείξαμε ως έθνος να αξιοποιήσουμε τη γεωπολιτική θέση και την αίγλη της αρχαίας ιστορίας μας. Η κρίση υπήρξε μια δραματική εθνική οπισθοχώρηση, ασφαλώς μάς δίδαξε πολλά και άλλαξε πράγματα, αλλά δεν υπάρχει ένα τελικό μάθημα που μαθαίνουν οι λαοί. Μπορεί να ξαναπέσουν σε παρόμοια λάθη. Σήμερα ανησυχώ σφόδρα όχι μόνο γιατί βλέπω να αναθερμαίνονται συμπεριφορές που μας οδήγησαν στον γκρεμό, αλλά και γιατί κινδυνεύει συνολικά η Ευρώπη να παρασυρθεί σε μια υπαρξιακή πλέον κρίση. Τώρα κυκλοφορεί το νέο βιβλίο μου, που εξετάζει ακριβώς την περίοδο της κρίσης. Ο τίτλος του είναι «Στην άκρη του γκρεμού – Ελλάδα 2007-2019», καταλαβαίνεις λοιπόν το θέμα και την περίοδο.

— Και ποια συμπεράσματα βγαίνουν;
Άρχισα να το γράφω πριν από τρία περίπου χρόνια, με την αίσθηση ότι γράφω για έναν εμφύλιο στη διάρκεια του εμφυλίου. Έκτοτε κάποια πράγματα εξελίχθηκαν, ξεκαθάρισαν περισσότερο, κρίθηκαν καταστάσεις, κόμματα, πρόσωπα, αλλά βεβαίως παραμένει το τραύμα. Νομίζω όμως ότι μπορούμε να αρχίσουμε να φεύγουμε από το «ποιος είχε δίκιο» και να πάμε στο «τι έγινε, γιατί έγινε και τι έμεινε». Σε αυτή την κατεύθυνση προσπαθώ να συμβάλω. Τα λόγια, οι λέξεις και ο εξορθολογισμός καταπραΰνουν άλλωστε τα συλλογικά και ατομικά τραύματα. **A**

26.03 — 03.04.2025
FFF25.GR
Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Πάτρα, Λάρισα, Χανιά, Καβάλα, Καστοριά
Athènes, Thessalonique, Patras, Larissa, La Canée, Kavala, Kastoria
AMBASSADE DE FRANCE EN GRÈCE
INSTITUT FRANÇAIS
25° ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΓΑΛΛΟΦΩΝΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ
25e FESTIVAL DU FILM FRANCOPHONE DE GRÈCE
ΕΙΚΑΣΤΙΚΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΓΚΕΛΜΠΟΥΡΑΣ
FFF25
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ORGANISATION
ΣΥΝΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ COORGANISATION
UNIFRANCE
Charis Film Festival
ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ AVEC LE SOUTIEN
ΥΠΟ ΤΗΝ ΑΙΓΙΔΑ SOUS L'ÉGIDE
Canada
ΧΟΡΗΓΟΙ SPONSORS
VINCI
OLYMPIA ODOS
L'ORÉAL PARIS
ZOLOTAS
ΧΟΡΗΓΟΣ ΒΡΑΒΕΙΟΥ ΚΟΙΝΟΥ SPONSOR PRIX DU PUBLIC
Fischer
ΧΟΡΗΓΟΣ ΒΡΑΒΕΙΟΥ ΚΡΙΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ SPONSOR PRIX DU JURY
NOVA
ΧΟΡΗΓΟΣ ΒΡΑΒΕΙΟΥ L'ORÉAL PARIS SPONSOR PRIX L'ORÉAL PARIS
L'ORÉAL PARIS
ΧΟΡΗΓΟΣ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ PARTENAIRE HOSPITALITÉ
ΧΟΡΗΓΟΣ ΑΕΡΟΜΕΤΑΦΟΡΩΝ PARTENAIRE AÉRIEN
AEGEAN
ΧΟΡΗΓΟΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ PARTENAIRE TRANSPORT
CITROËN
ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ SPONSORS COMMUNICATION
ΕΡΤ
KOSMOS
NOVA
monopoli.gr
culture now.gr
ANTIVIRUS
ΑΘΗΝΑ 984
Voice of Athens 102.3
Melodia 107.7
ROSA
PRIDE GR
ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ PARTENAIRES
onavdo
CITY OF ATHENS
anija syros
BIOS.POMANTSO
noiz
projectTLNG
MMM

4 βιβλία για τη ζωή

Ίσως και για τον θάνατο, αλλά βασικά, 4 βιβλία που μας λένε με διακριτικό, χρήσιμο τρόπο πώς να κάνουμε τη ζωή μας καλύτερη

Της **ΜΑΝΙΝΑΣ ΖΟΥΜΠΟΥΛΑΚΗ**

▲

«Αυτό είναι! - Το βιβλίο που θα ήθελα να είχα διαβάσει νωρίτερα στη ζωή μου!», Διονύσης Μπουγάς, KEY BOOKS

▲

«5 πράγματα που μετανιώνουμε πριν πεθάνουμε - Άλλαξε σκέψη, άλλαξε ζωή», Bronnie Ware, ΚΑΚΤΟΣ

▲

«Φτιάξε τη ζωή που θέλεις - Η τέχνη και η επιστήμη της ευτυχίας», Arthur C. Brooks, Oprah Winfrey, ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

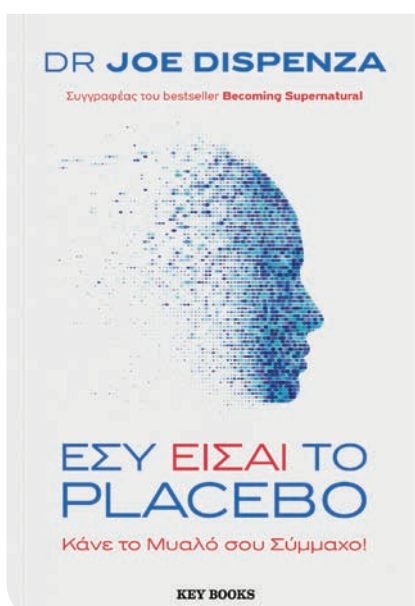

▲

«Εσύ είσαι το Placebo - Κάνε το μυαλό σου σύμμαχο», Dr Joe Dispenza, KEY BOOKS

Γενικά δεν διαβάζω «αυτοβοήθειες», εκτός αν μου κάνουν δώρο τα βιβλία φίλοι και μου πούνε ευγενικά «διάβασέ το, θα σε βοηθήσει». Θα με βοηθήσουν είκοσι-τριάντα χιλιάρικα στην τράπεζα, μπορεί και πενήντα-εξήντα χιλιάρικα, όπως θα βοηθούσαν τον οποιονδήποτε τα πολλά χιλιάρικα, γιατί θα ελάφρωναν το άγχος, τη συνεχή αγωνία που ελλοχεύει (πάντα ήθελα να χρησιμοποιήσω αυτή την κουλή λέξη...) μέσα μας για το τρομαχτικό Αύριο. Τέλος πάντων κανένας δεν μας δίνει τα χιλιάρικα αλλά μας δίνουν βιβλία, οπότε κάτι είναι κι αυτό. Άλλωστε το Αύριο, με την τρομακτική μουτσούνα του, δεν πρέπει να το σκεφτόμαστε καθόλου (πράγμα εύκολο όταν έχουμε τα πολλά χιλιάρικα, αλλά ζόρικο όταν έχουμε 500 ευρώ στην τράπεζα, που λέει ο λόγος, κι άλλα 32 ευρώ σε άλλη τράπεζα, επίσης που λέει ο λόγος).

Το πόσο δεν πρέπει να σκεφτόμαστε το Αύριο το υποστηρίζει άψογα ο **Διονύσης Μπουγάς** στο βιβλίο του *«Αυτό είναι! - Το βιβλίο που θα ήθελα να είχα διαβάσει νωρίτερα στη ζωή μου»*. Ο Διονύσης είναι γνωστός ψυχολόγος-ψυχοθεραπευτής, ο οποίος έστησε το metamorphosis.gr, «μέσω του οποίου εκπαίδευσε και εκπαιδεύει χιλιάδες Έλληνες με τη ριζοσπαστική μέθοδο "Προπόνηση ζωής"... με καινοτόμα προγράμματα βάσει αυτής της μεταμορφωτικής μάθησης», όπως λέει στο «αυτί» του βιβλίου. Το οποίο αυτί γενικά το περνάω στο ντούκου, διαβάζω συνήθως τις πρώτες 15 σελίδες κι αν τσιμπήσω, τσίμπησα, αλλιώς έχω άλλες δουλειές. Το *«Αυτό είναι!»* ξεφεύγει από τη (δασκαλίστικη) παγίδα των βιβλίων αυτοβελτίωσης, επειδή είναι σε μεγάλο βαθμό αυτοβιογραφικό, κι επειδή ο Διονύσης Μπουγάς έχει μια πολύχρωμη, ενδιαφέρουσα ζωή πίσω του, σίγουρα και μπροστά του, που όμως δεν μας νοιάζει, επειδή είναι το Αύριο, δηλαδή ανάθεμα: ο Διονύσης λοιπόν είναι γιος του Πλανητάρχη Τάκη Μπουγά, του τραγουδιστή σταρ που για χρόνια πόζαρε σε τεράστιες αφίσες με πούρο και τρομερή αυτοπεποίθηση... οπότε, θέλεις κατευθείαν να διαβάσεις ΠΩΣ είναι να μεγαλώνεις με μπαμπά τον Μπουγά, που κάνει και ωραία ρίμα.

Λοιπόν είναι ένας ενδιαφέρον, και λίγα λέω, τρόπος να μεγαλώνεις: ο Διονύσης πέρασε από πολλές έξτρα οικογένειες, ακολουθώντας τις σχέσεις των γονιών του, αλλά εκεί γύρω στα 30-35 άρχισε να ψάχνεται. Να αναλύει τι κάνει και για ποιον λόγο το κάνει, να μην κλαίγεται πια στα κορίτσια ότι μεγάλωσε «χωρίς μαμά» προκειμένου να τα ρίξει, να έρχεται αντιμέτωπος με τις δικές του δικαιολογίες. Και να ξεχωρίζει τα «τεχνάσματά» του (*«Ποιο είναι το μόνιμο παράπονο; Ποιο είναι το κέρδος σας απ' αυτό; Βγάζετε μεροκάματο ή τζάμπα ο κόπος; Ποιο είναι το κόστος;»*). Είναι γραμμένο με χιούμορ, μερικές φορές εξυπνακίζει χωρίς να σε χαλάει, και κυρίως, ακολουθείς τη ζωή του με ενδιαφέρον, συν με χαμόγελο: σίγουρα είναι ένα βιβλίο με το οποίο περνάς καλά, και μαθαίνεις κατιτίς παραπάνω για τον εαυτό σου, μέσα από τα παθήματα και μαθήματα του Διονύση. Τον οποίον αποκαλείς πια με το μικρό του όνομα μέχρι να τελειώσεις το βιβλίο λες και παίζετε σφαλιάρες: μεγάλη επιτυχία για συγγραφέα βιβλίου αυτοβοήθειας.

Η **Bronnie Ware** από την άλλη, έγραψε το *«5 πράγματα που μετανιώνουμε πριν πεθάνουμε - Άλλαξε σκέψη, άλλαξε ζωή»*, βασισμένο στο μπλογκ που έγραφε, συγκεκριμένα, το ποστ με τα «5 πράγματα που μετανιώνουμε» ήταν αυτό που έσκισε με 3 εκατομμύρια αναγνώσεις, και το σερβίρω σιγά σιγά το θέμα, γιατί είναι βαρύ απ' όλες τις απόψεις: η συγγραφέας παρέχει «παρηγορητική φροντίδα» σε ασθενείς που πεθαίνουν, φροντίζει δηλαδή ανθρώπους οι οποίοι βρίσκονται στα τελευταία τους. Ήδη

έχω καταπέσει ψυχολογικά τώρα που το γράφω έτσι, ξερά, αλλά στην πραγματικότητα το βιβλίο είναι... αισιόδοξο, σχεδόν. Αν εξαιρέσεις ότι πέφτει κλάμα, τόσο από την ίδια όσο και από τον αναγνώστη, ότι η συγκίνηση του κάθε επερχόμενου θανάτου σε αγγίζει, όσο γαϊδούρι και να είσαι και να σκέφτεσαι τα ανύπαρκτα χιλιάρικα ή τι θα μαγειρέψεις ή ένα γκομενικό που είχες παλιά, όσο κι αν είσαι απόμακρος αναγνώστης, συγκινείσαι. Μαθαίνεις κάτι σημαντικό, γιατί κάθε ετοιμοθάνατος έχει ένα κομμάτι σοφίας για τη ζωή, και όταν τελειώνεις το βιβλίο απολαμβάνεις περισσότερο τη μέρα σου, ακόμα κι αν βρέχει/δεν βρέχει, ακόμα κι αν δεν είσαι στην πάνω σκάλα, ακόμα κι αν έχεις χωρίσει, αν σκόνταψες στο πεζοδρόμιο, αν σε σφίγγει το τζιν σου... η ζωή σού φαίνεται ξαφνικά αυτό που είναι, υπερ-πολύτιμη, και παρούσα, και πάρα πολύ υπέροχη.

Μετά είναι το *«Φτιάξε τη ζωή που θες - Η τέχνη και η επιστήμη της ευτυχίας»*, που έγραψε ο κοινωνικός επιστήμονας και καθηγητής του Χάρβαρντ, **Arthur C. Brooks**, «υιοθετημένο» από την **Oprah Winfrey**, την οποία άκουσα ότι δεν έχουμε σε μεγάλη εκτίμηση στην Ελλάδα... αλλά έχω διαβάσει κάποια ακόμα βιβλία που υποστήριξε η Oprah, και ήταν εξαιρετικά, το καθένα στον τομέα του, οπότε δεν είχα τέτοια προκατάληψη (αν και τα κείμενα της ίδιας της Oprah, ένθετα στο βιβλίο, τα διάβασα λίγο διαγωνίως – καλή, χρυσή, αλλά ο συγγραφέας είναι σταρούμπα στον τομέα του, γράφει τη στήλη «Πώς να χτίσεις τη ζωή σου» σε μεγάλο αμερικάνικο περιοδικό, έχει γράψει 11 βιβλία και γενικά δεν χρειάζεται πολύ σπρώξιμο). Αυτό που υποστηρίζει ο Brooks είναι ότι *«όταν δεν μπορείς να αλλάξεις τις συνθήκες της ζωής σου, μπορείς να αλλάξεις τη δική σου αντίδραση απέναντι σε αυτές»*, κάτι με το οποίο συμφωνεί ο Διονύσης αλλά και όλοι οι ψυχαναλυτές που έχω γνωρίσει κατά καιρούς: ναι, πράγματι ακούγεται λίγο σαν κοινοτυπία, μόνο που δεν είναι, γιατί ο συγγραφέας εξηγεί ΠΩΣ να το κάνεις αυτό, βήμα βήμα, γιατί *«η ευτυχία δεν είναι προορισμός, είναι κατεύθυνση»*, και πηγαίνοντας προς τα εκεί, γίνεσαι όλο και πιο ευτυχισμένος... ή περίπου, πάντως βοηθιέσαι σίγουρα. Παραθέτει συγκεκριμένα παραδείγματα ανθρώπων που άλλαξαν τη ζωή τους, που έπιασαν τελικά τη φαινομενικά άπιαστη ευτυχία, και είναι ένα ευχάριστο βιβλίο – μου άρεσε πολύ το πόση σημασία δίνει στη φιλία και τις κοινωνικές σχέσεις.

Τέλος, διάβασα με κομμένη ανάσα το *«Εσύ είσαι το Placebo - Κάνε το μυαλό σου σύμμαχο»* του **Dr Joe Dispenza**. Το «placebo» είναι το ψευτο-φάρμακο, το οποίο έδωσαν σε χιλιάδες πειράματα οι ερευνητές, υποσχόμενοι άμεση ανάρρωση σε ασθενείς... οι οποίοι ανάρρωσαν! Απίστευτο! Υπάρχουν ιστορίες μέχρι και με χειρουργεία σε καιρό πολέμου, που, επειδή είχε τελειώσει η μορφίνη στο μέτωπο, οι γιατροί τα έφερναν σε πέρας κάνοντας στους ασθενείς ενέσεις φυσιολογικού ορρού και λέγοντάς τους ότι ήταν μορφίνη. Ο Dispenza αφηγείται ένα σωρό ιστορίες στις οποίες το μυαλό νίκησε το σώμα ή το μυαλό έκανε το σώμα να επιδιορθωθεί μόνο του, ξεκινώντας με την προσωπική του, ανατριχιαστική ιστορία: τον χτύπησε αμάξι στα 23 του και «ανα-κατασκεύασε» όλους τους διαλυμένους σπονδύλους του με θετική σκέψη, σκέτη, χωρίς να υποβληθεί σε κανένα χειρουργείο... θα ήμουν πιο επιφυλακτική αν δεν είχα ακούσει αντίστοιχες ιστορίες από τον πρώτο μου ξάδερφο, σπουδαίο και σοβαρό γιατρό σε δημόσιο νοσοκομείο, για ασθενείς που έζησαν 10 ή 20 χρόνια μετά την αυστηρά καταδικαστική διάγνωση, είτε επειδή δεν τους ανακοινώθηκε η διάγνωση είτε επειδή πίστευαν σε κάτι θείο. Είτε επειδή είχαν αποφασίσει να ζήσουν, π.χ. για να βοηθήσουν το παιδί τους, να μεγαλώσουν το εγγόνι τους κ.λπ. Δεν ξέρω αν γίνεται αυτό, να βάλουμε το μυαλό μας να μας σώσει όταν μας χτυπάει η κακοτυχία, η αρρώστια, το δυστύχημα, η καταστροφή, ελπίζω να μη χρειαστεί να το τεστάρω, τουλάχιστον όχι στα επόμενα 30-50 χρόνια, αλλά και μόνον η ιδέα (που υποστηρίζεται από αμέτρητες κλινικές μελέτες σε ποντικάκια και ανθρωπάκια), και μόνον η ιδέα είναι αισιόδοξη, ανεβαστική, μια ωραία ιδέα που προωθεί την ελπίδα, άρα και τη ζωή.

Ωραία, και μετά τη θητεία μου στην αυτοβοήθεια, επιστρέφω στη λογοτεχνία – σίγουρα δεν τα έχω λύσει όλα, μπορεί να μην έχω λύσει και ντιπ τίποτα... απλώς χαίρομαι που τα διάβασα αυτά τα βιβλία, με κάποιον τρόπο, είναι σαν να μου έκαναν καλό. Τα χιλιάρικα βέβαια μπορεί να μου έκαναν περισσότερο καλό. Θα το επικοινωνήσω αυτό στους φίλους μου, σε περίπτωση που έχουν στον νου τους το καλό μου, για την επόμενο φουρνιά δώρων... A

Χαίρομαι που τα διάβασα αυτά τα βιβλία, με κάποιον τρόπο, είναι σαν να μου έκαναν καλό

Το Εκπαιδευτικό **Ίδρυμα Αττική Παράδοση** προκηρύσσει **τρεις υποτροφίες** για μεταπτυχιακές σπουδές σε Πανεπιστήμιο των Η.Π.Α. ή σε Πανεπιστήμιο κράτους-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατά το ακαδημαϊκό έτος 2025–2026, σύμφωνα με τους σκοπούς του ιδρύματος που αναφέρονται στα άρθρα 2 και 3 του καταστατικού του (π.δ. 7/1/1991 ΦΕΚ Β'136)

Τρεις (3) υποτροφίες με αντικείμενο

Ο Ρόλος των Γυναικών στις Σύγχρονες Ευρωπαϊκές Κοινωνίες

€10.000 (δέκα χιλιάδων ευρώ) εκάστη

Οι υποψήφιοι πρέπει να είναι Έλληνες υπήκοοι, να μην έχουν υπερβεί το 30ό έτος ηλικίας και να έχουν γίνει δεκτοί σε Μεταπτυχιακό Τμήμα Αμερικανικού ή Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου (κράτους-μέλους Ε.Ε.) το αργότερο έως την τελευταία ημέρα υποβολής των υποψηφιοτήτων.

Οι υποψήφιοι θα κληθούν να υποβάλουν σε δύο (2) αντίγραφα: βιογραφικό σημείωμα και μια αυτοπεριγραφική έκθεση (personal statement) προς το Δ.Σ. του Ιδρύματος, αντίγραφο των τίτλων σπουδών τους, καθώς και πιστοποιητικό γεννήσεως, απόσπασμα ποινικού μητρώου, εκκαθαριστικό εφορίας και αποδεικτικό της εγγραφής τους σε Μεταπτυχιακό Τμήμα Αμερικανικού ή Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου (κράτους-μέλους Ε.Ε.) για το ακαδημαϊκό έτος 2025–2026.

Για περισσότερες πληροφορίες, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να απευθύνονται στην κα Μαρίκα Ανδρεάδη στο τηλέφωνο 210 6009800 εσωτ. 1123.
Ως καταληκτική ημερομηνία για την υποβολή υποψηφιοτήτων με τα παραπάνω δικαιολογητικά ορίζεται η **Παρασκευή 16 Απριλίου 2025** στη διεύθυνση: Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Αττική Παράδοση, Γραβιάς 6, Αγία Παρασκευή 153 42, Υπόψιν κας Μαρίκας Ανδρεάδη.

BOOK voice

Νέες εκδόσεις

Εαρινή βιβλιοφορία!

Άνοιξη θα πει ανθοφορία σε κήπους και βιβλιοπωλεία, οπότε ξεφυλλίζουμε τις νέες εκδόσεις και προτείνουμε τίτλους διαλεγμένους από τον σελιδένιο κήπο

Του ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΤΣΙΤΣΟΠΟΥΛΟΥ

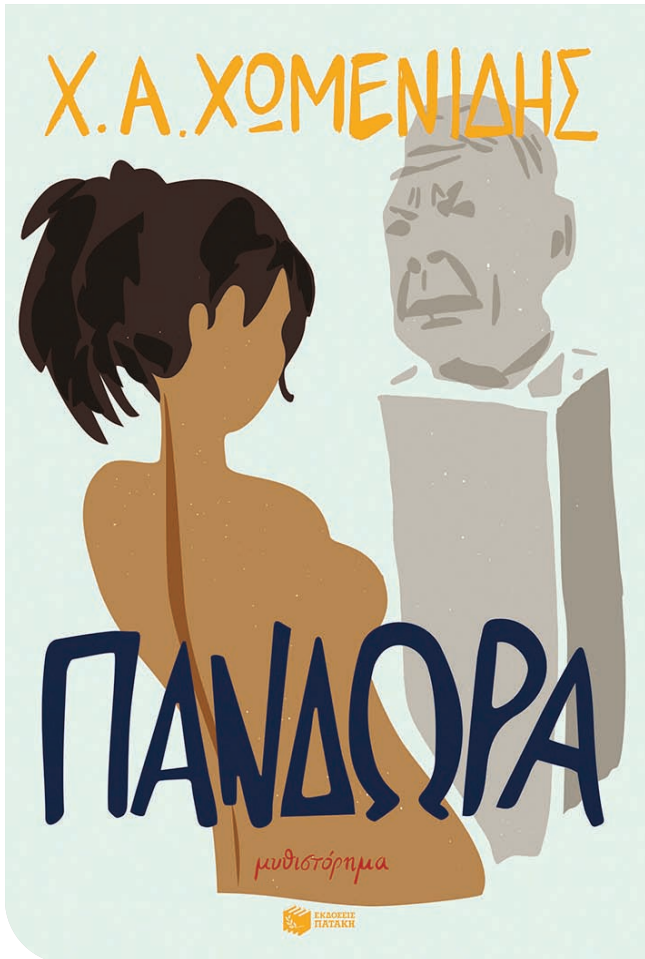

Ελληνική λογοτεχνία

Χρήστος Α. Χωμενίδης
Πανδώρα
Εκδόσεις ΠΑΤΑΚΗ

«Λαχτάρησα να πλάσω μια ηρωίδα συνομήλικη με τον 21ο αιώνα. Μια νέα γυναίκα που να μη χωράει σε στερεότυπα, να μην εκπληρώνει ελπίδες, να μην επιβεβαιώνει φόβους. Να ζει μέρα με την ημέρα, απολαμβάνοντας τις αντιφάσεις της, υποφέροντας εξαιτίας τους. Το μέλλον πότε να το τρέμει, πότε να το νιώθει του χεριού της, να λαχταρά να το στύψει και να το ρουφήξει, να μην αφήσει τίποτα που να μη δοκιμάσει, να μη γευτεί. Ένα κορίτσι στον ανθό του, διαμορφωμένο στο πιο ρευστό περιβάλλον, βομβαρδιζόμενο από την κούνια με πληροφορίες, θεωρίες, εμπειρίες, ό,τι επαληθεύει ευθύς να διαψεύδεται. Ένα κορίτσι τόσο αλλιώτικο και τόσο ίδιο στον πυρήνα του με τη "Μαρία Νεφέλη" του Οδυσσέα Ελύτη, αλλά και την "Παράξενη κοπέλα" του Μανώλη Χιώτη. Σας παραδίδω την Πανδώρα Σταφυλά».

Αύγουστος Κορτώ
Σεξ στις 30 του Φλεβάρη
Εκδόσεις ΠΑΤΑΚΗ

Μια σεξοκωμωδία για την καθημερινότητα και την αλήθεια, αφού κατά τον συγγραφέα «ποτέ δεν είμαστε τόσο αληθινοί όσο όταν είμαστε για γέλια». Ηρωίδα και πάλι η Αγγελική που επιστρέφει μαζί με όλο τον θίασο του σεξ και της παράνοιας. Μαζί της ο άντρας της, Κώστας, που θεωρεί ότι όλα τα προβλήματά τους θα λυθούν αν κάνουν ένα και δύο και τρία και τέσσερα παιδιά, ο Νίκος κι ο Σταύρος, τα σατανικά δίδυμα, που πλέον είναι μαθητές της Α' Δημοτικού, και η Νατάσα, που έχει καταλήξει ότι οι έμψυχοι εραστές είναι υπερεκτιμημένοι, γι' αυτό και το έριξε στους άψυχους. Παίζει και ένας καινούργιος άγνωστος που πολιορκεί την Αγγελική με ανώνυμα μηνύματα και μοιάζει να την παρακολουθεί, αν δε είναι αυτός που υποψιάζεται, μαύρο φίδι που την έφαγε.

Γιάννης Λ. Παπαδόπουλος
Βίαιη ομορφιά
Εκδόσεις ΑΔΡΑΧΤΙ

Ωμός ρεαλισμός και μαύρο χιούμορ. Βίαιη ομορφιά, όμως μπορεί παρά την αντίφαση κάτι βίαιο να είναι όμορφο; Στο πρώτο βιβλίο του, ο Γιάννης Λ. Παπαδόπουλος καταθέτει 22 ιστορίες, με καθεμία από αυτές ξεχωριστή, αλλά και όλες μαζί να διαθέτουν κοινά χαρακτηριστικά: το ανατρεπτικό, αναπάντεχο τέλος και τη βία που παράγει όμορφες εικόνες όσο και συναισθήματα. Άνθρωποι της διπλανής πόρτας με βίαια ένστικτα, που ψάχνουν την απόλαυση, τη λύτρωση, την τιμωρία ή την ανακούφιση στον πόνο, αρμολογούν μια συλλογή διηγημάτων για γερά νεύρα.

Σεμίνα Διγενή
Το ένδοξο σκοτάδι του Βοτανικού
Εκδόσεις ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΟΧΗ

Από το 1958 ως και το 1980, τα κομμάτια σκηνικού μιας ασπρόμαυρης εποχής ζωντανεύει σαν σινεμασκόπ μέσα από τις ζωές των Βουτσαράδων, με στοιχεία δανεικά και από τον μύθο της οικογένειας των Ατρειδών: Ισχυροί άντρες, μοιραίες γυναίκες, φτωχοδιαβόλοι, μαραγκοί, καφετζούδες, κρασοπουλειά, κομμουνιστές, γιατροί, αδίστακτα αφεντικά, σκληρές πεθερές, κορίτσια-θύματα και τυχοδιώκτες περνούν μαζί με γνωστά πρόσωπα και σημαντικά γεγονότα του δεύτερου μισού του 20ού αιώνα. Χασάπηδες και εργοστασιάρχες, συνεργεία και παγοποιεία, ταγματασφαλίτες και γενναίοι, κόρες που θυσιάζονται, γιοι που σκοτώνονται, σύζυγοι που δολοφονούνται και τρεις γυναίκες που τις δένει μια κοινή μοίρα. Πάντα η ίδια μπερδεμένη ιστορία – σκέφτεται η κεντρική ηρωίδα, με τους δίκαιους θεούς και τους άδικους δαίμονες να στήνουν παγίδες στους ανθρώπους, αλλάζοντας συνέχεια ρόλους μεταξύ τους...

Γεωργία Τάτση
Γάμπαρη Αμβρακικού
Εκδόσεις ΒΑΚΧΙΚΟΝ

Οι άγνωστες πληροφορίες από τον ιατρικό φάκελο του πεθαμένου πατέρα της και τα έργα τέχνης στους επτά σταθμούς του μετρό πυροδοτούν τη μνήμη της ηρωίδας και την κατεβάζουν στα υπόγεια του εαυτού της. Διατρέχει τη ζωή της ανάποδα και θυμάται ό,τι μέχρι τώρα προσπαθούσε να ξεχάσει. Μια νουβέλα ταξίδι από το τέλος προς την αρχή, από το πένθος στη ζωή, από την εμπλοκή στην απόσταση, από τη βεβαιότητα στην αμφιβολία, από το προσωπικό στο συλλογικό, από την ιστορία στην Ιστορία.

Ανδρέας Φλουράκης
Αντιγόνη μου
ΚΑΠΑ ΕΚΔΟΤΙΚΗ

Η Αντιγόνη του σήμερα και η Αντιγόνη του χτες απαιτούν να κηδέψουν με δόξα και τιμή ό,τι αξίζει να κηδευτεί και να θρηνήσουν γι' αυτό. Φορούν το γαμήλιο λευκό φόρεμά τους για τη σημαντικότερη μέρα της ζωής τους. Τον θάνατό τους. Μόνο που η Αντιγόνη του αρχαίου ποιητή βαδίζει περήφανα προς έναν θάνατο ηρωικό, που τον ύμνησαν οι αιώνες. Η σημερινή, καθημερινή Αντιγόνη του Ανδρέα Φλουράκη είναι ένας σύγχρονος μονόλογος που θέτει καίρια ερωτήματα για την ανθρώπινη φύση, τη θέση της γυναίκας, την εξουσία, το περιβάλλον, τον καπιταλισμό και την ατομική ευθύνη. Έχει μια Αντιγόνη το δικαίωμα να ενηλικιωθεί και να διαλέξει τη μοίρα της σήμερα;

Η πρώτη αυτοβιογραφία Πάπα στην ιστορία.
Ένα μανιφέστο για ριζικές αλλαγές στα πάντα.
–The Times–

ΠΑΠΑΣ ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΣ

ΕΛΠΙΔΑ

Η ΑΥΤΟΒΙΟΓΡΑΦΙΑ

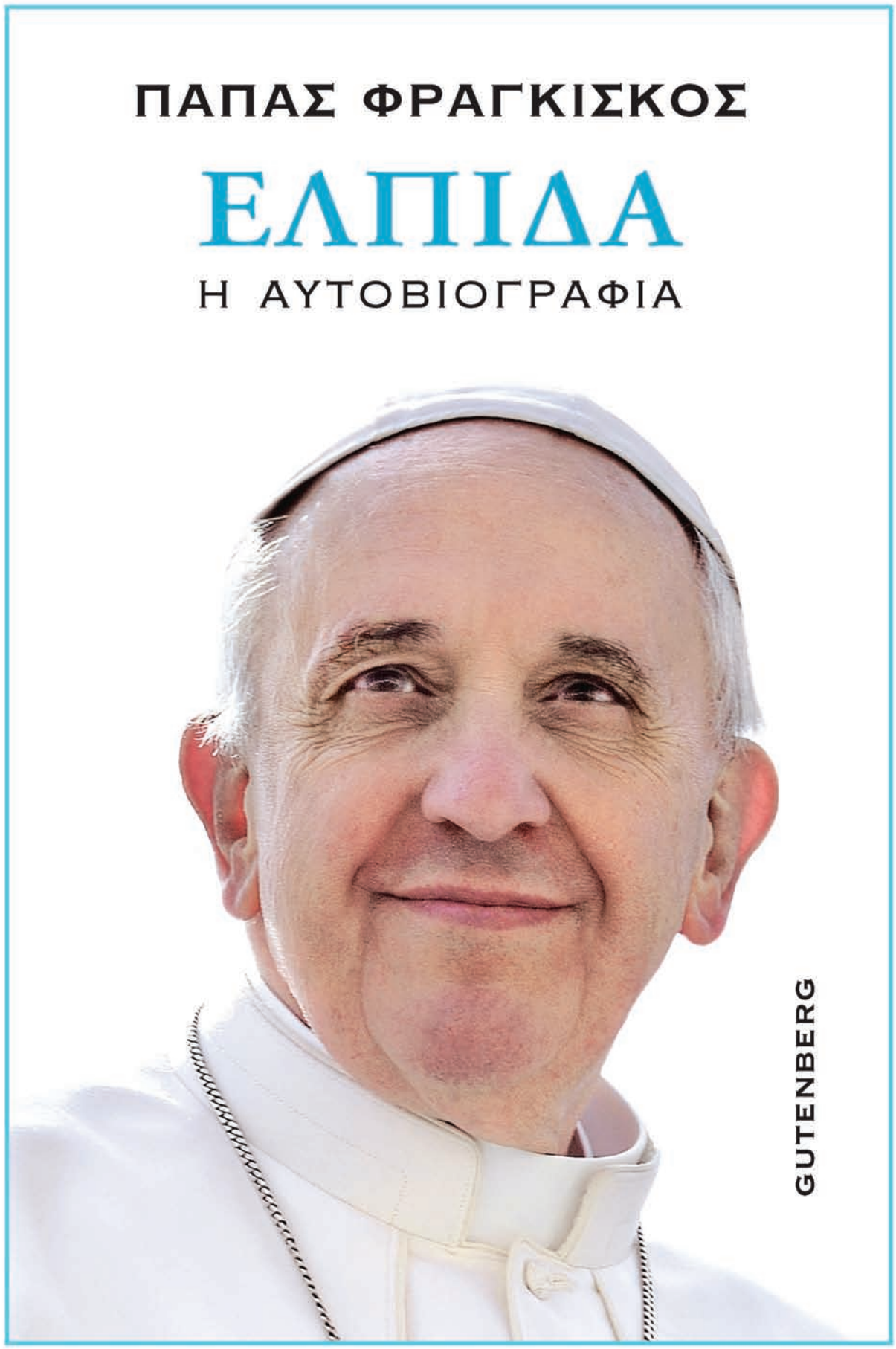

GUTENBERG

GUTENBERG / ΝΕΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

www.gutenbergbooks.gr • facebook.com/gutenbergbooks

BOOK voice

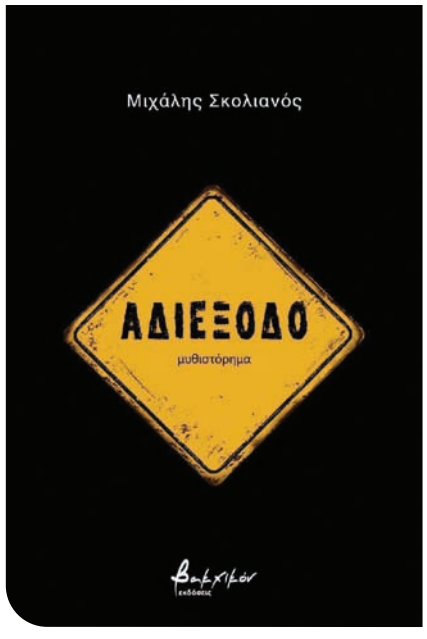

Μιχάλης Σκολιανός

Αδιέξοδο

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΒΑΚΧΙΚΟΝ

Ο Κώστας, ένας νέος δικηγόρος από τη Θεσσαλονίκη, αγωνίζεται να αντεπεξέλθει στις απαιτήσεις και τις δυσκολίες της σύγχρονης μνημονιακής Ελλάδας. Στην ιστορία αυτή, μέσω της κατακερματισμένης αφήγησης, ξεδιπλώνεται η πορεία της ζωής του νεαρού άνδρα, από την αποφοίτησή του από τη Νομική Σχολή μέχρι το επαγγελματικό, προσωπικό και εντέλει υπαρξιακό του αδιέξοδο.

Αλέξανδρος Σταματουλάκης

Ο Μοναχικός Πολεμιστής, στα φτερά του Κόνδορα

Εκδόσεις ΑΔΡΑΧΤΙ

Τρίτη περιπέτεια με πρωταγωνιστή τον Άλεξ Κοσμάτο: ο Μοναχικός Πολεμιστής, στη Νέα Υόρκη, συνεχίζει να μυείται στην υψηλή Τέχνη της Ζωής, έχοντας διεισδύσει στον πολύχρωμο κόσμο της διαφήμισης, κάτω από την καθοδήγηση του αφεντικού και της διευθύντριάς του. Δίπλα του ο Ακίρα, απόγονος των σαμουράι, αλλά και ο μεγάλος έρωτάς του, η Σοφία Αγκουίλε, που εργάζεται με αγχωτικούς ρυθμούς στο γυναικείο περιοδικό της αυταρχικής Μάγκι Σμιθ. Ο παππούς της, ο ντον Τζιοβάνι, παλιός μαφιόζος, συγκεντρώνει επάνω του θανάσιμες απειλές, ενώ μια αδιανόητη συνωμοσία βρίσκεται σε εξέλιξη. Γιατί θα βρεθεί ο Μοναχικός Πολεμιστής ανάμεσα στους σαμάνους των Άνδεων;

Γιώργος Γεωργακόπουλος

Ρίζες από στάχτη

Εκδόσεις ΑΡΜΟΣ

Το βιβλίο αυτό ξεδιπλώνει στιγμές από τη ζωή ενός ανθρώπου που βίωσε μια σκληρή παιδική και εφηβική ηλικία, όμως, δεν πρόκειται για μια απλή εξιστόρηση του παρελθόντος, αφού ο συγγραφέας εστιάζει στις κρίσιμες εμπειρίες και εξετάζει πώς αυτές αλληλεπιδρούν με τη σκέψη. Με έναν άμεσο, ειλικρινή και βαθιά προσωπικό τρόπο, επιχειρεί να μιλήσει για αυτό το τόσο περίπλοκο πράγμα που ονομάζουμε ύπαρξη, προκαλώντας τον αναγνώστη να στοχαστεί για τη δική του διαδρομή και να δει τις εμπειρίες του μέσα από τις αφηγήσεις ενός άλλου ανθρώπου.

Μαργαρίτα Κοντού

Το Μαριουλάκι

Εκδόσεις ΒΑΚΧΙΚΟΝ

Η Μαρία, ή αλλιώς το Μαριουλάκι, είναι μια κοπέλα που από την εφηβεία της αναγκάστηκε να καταφύγει στην πρωτεύουσα, ψυχοκόρη στο σπίτι της κυρίας Θάλειας. Εκεί θα τη βρει ο πόλεμος, η Κατοχή κι ο Εμφύλιος. Σ' αυτά τα χρόνια, το Μαριουλάκι ωριμάζει μέσα από τις δυσκολίες της εποχής, διατηρώντας τη φρεσκάδα της ηλικίας της. Θα καταφέρει να αντεπεξέλθει και να επιβιώσει;

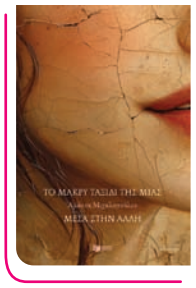

Αμάντα Μιχαλοπούλου

Το μακρύ ταξίδι της μιας μέσα στην άλλη

Εκδόσεις ΠΑΤΑΚΗ

Μια απελπισμένη γυναίκα στην εμμηνόπαυση αρχίζει να βλέπει παράξενα όνειρα –με Παναγίες, τη Ρόζα Λούξεμπουργκ, τη Μέριλυν Μονρόε, τη μητέρα του Μπενίτο Μουσσολίνι–, από τα οποία ξυπνάει κάθε βράδυ στις 4:30 ακριβώς. Για να ερμηνεύσει τη νυχτερινή ζωή της επιδιώκει συναντήσεις με τις γυναίκες της οικογένειας: την κόρη, την αδερφή και τη μητέρα της. Κι ενώ οι συζητήσεις αρχίζουν να ξεμπλέκουν το κουβάρι της κοινής τους ζωής, τα όνειρα σταματούν. Στρέφεται τότε σε άλλες γυναίκες, από τη μητέρα της Ελένης Τοπαλούδη ως μια δεκάχρονη Αφγανή που αποχωρίστηκε ξαφνικά τη μαμά της. Κι αρχίζουν να παρελαύνουν στρατιές γυναικών που γεννούν, υιοθετούν, φροντίζουν ή αρνούνται να φροντίσουν, με τη μητρότητα να γίνεται μια εύπλαστη έννοια, μια ριζοσπαστική υπόθεση συμφιλίωσης.

Μάρα Ιωάννου

Σπάσε τα δεσμά μου

Εκδόσεις BELL

Ο Άλεξ, ένας παράνομος που συνεργάζεται με την αστυνομία για να μην μπει φυλακή, έχει αναλάβει μια μυστική αποστολή: να καταστρέψει έναν από τους πιο ισχυρούς βαρόνους. Η Βανέσα, μια εντυπωσιακή γυναίκα που τον μαγνητίζει με την πρώτη ματιά, δεν φαντάζεται πως είναι η κόρη του ανθρώπου που προσπαθεί να εξουδετερώσει. Η ηθική πυξίδα του θολώνει, η έλξη ανάμεσά τους είναι ακατανίκητη. Παράλληλα ο φίλος του, ο Άρης, βρίσκεται κι εκείνος μπροστά σε μια πρόκληση που ακούει στο όνομα Αλκμήνη.

ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ από τις ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΔΙΑΥΛΟΣ

Ο Μαρσέλ Προυστ αναζητούσε τον χαμένο χρόνο, όμως τι σκέφτονται για τον χρόνο οι φυσικοί και οι μαθηματικοί σήμερα; Πώς τον αντιλαμβάνονται οι γεωεπιστήμονες, οι νευροεπιστήμονες, οι γλωσσολόγοι και οι καλλιτέχνες; Και ο γραμμικός χρόνος του ιστορικού;
Από την ομάδα ProusTime (σημαντικός αριθμός σύγχρονων Γάλλων επιστημόνων και καλλιτεχνών) με τη «συνέργεια» του ειδήμονα στο θέμα όλες οι σύγχρονες αντιλήψεις για τον χρόνο.

Με χιούμορ, φιλοσοφικές πινελιές και πρακτική αντιμετώπιση, ο καθηγητής Υπολογιστικής Γλωσσολογίας Στέργιος Χατζηκυριακίδης εξηγεί με απλά λόγια πώς η Τεχνητή Νοημοσύνη και τα Μεγάλα Γλωσσικά Μοντέλα μεταμορφώνουν τη ζωή μας, κρίνει τις εφαρμογές τους, και αναλύει τους κοινωνικούς, οικολογικούς και υπαρξιακούς προβληματισμούς που τα συνοδεύουν.

Με σαφείς οδηγίες, πρακτικά παραδείγματα και εξειδικευμένες στρατηγικές, ο *Πρακτικός Οδηγός Social Media: Facebook* θα σας βοηθήσει να αξιοποιήσετε πλήρως τις δυνατότητες της πλατφόρμας, ώστε να ενισχύσετε την παρουσία σας, προσωπική ή επιχειρηματική, στον ψηφιακό κόσμο.
Δημιουργήστε τη δική σας στρατηγική Facebook και υλοποίηστε τους στόχους σας!

Ο οδηγός περιλαμβάνει πρακτικές συμβουλές, δοκιμασμένες στρατηγικές και εργαλεία που χρησιμοποιούν στο YouTube επιτυχημένοι δημιουργοί και επιχειρήσεις.
Αν θέλετε να ξεχωρίσετε, να αυξήσετε τη δημοτικότητά σας και να αξιοποιήσετε τις ευκαιρίες που προσφέρει η πλατφόρμα, τότε αυτός ο οδηγός είναι για εσάς!

www.diavlosbooks.gr • Μαυρομιχάλη 72-74, Αθήνα • τηλ. 2103631169

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΔΙΑΥΛΟΣ

Αστυνομική λογοτεχνία

Stephen King
Πιο σκοτεινό κι από το σκοτάδι
Εκδόσεις ΚΛΕΙΔΑΡΙΘΜΟΣ

Το «Δύο ταλαντούχοι μπάσταρδοι» εξερευνά το επί μακρόν κρυμμένο μυστικό για το πώς αυτοί οι δύο άνδρες απόκτησαν τα ταλέντα τους. Στον «Εφιάλτη του Ντάνι Κάφλιν», μια πρωτόγνωρη μεταφυσική αναλαμπή ανατρέπει δεκάδες ζωές, και με πιο ολέθριο τρόπο αυτήν του Ντάνι. Στους «Κροταλίες», συνέχεια του εμβληματικού «Κούτζο», ένας χήρος βυθισμένος ακόμα στο πένθος πηγαίνει στη Φλόριντα αποζητώντας πρόσκαιρη ανακούφιση, αλλά αυτό που βρίσκει είναι μια αναπάντεχη κληρονομιά – με βαριές δεσμεύσεις. Στο «Αυτοί που βλέπουν όνειρα», ένας βετεράνος του Βιετνάμ απαντά σε μια αγγελία για δουλειά και μαθαίνει ότι μερικές γωνιές του σύμπαντος καλό είναι να μένουν ανεξερεύνητες. Στο «Ο άνθρωπος απάντηση» ο Κινγκ θέτει το ερώτημα αν το να γνωρίζεις το μέλλον είναι καλό ή κακό. Σας αρέσουν τα διηγήματα του μετρ και το βαθύ σκοτάδι; Να τα!

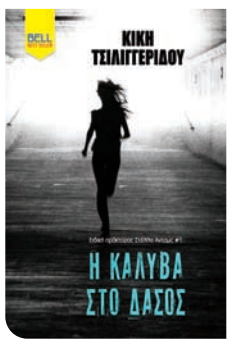

Κική Τσιλιγγερίδου
Η καλύβα στο δάσος - [ειδική πράκτορας Στέλλα Άνταμς #1]
Εκδόσεις BELL

Πρώτη και νεότερη από όλους στη σειρά της, και με μία σειρά διακρίσεις, η Στέλλα Άνταμς αποφοιτά από την Ακαδημία του FBI στο Κουάντικο στα είκοσι τρία της χρόνια, και διορίζεται αμέσως στο τοπικό γραφείο του Μόμπιλ, στην Αλαμπάμα. Σοβαρή, αμίλητη, απόμακρη, με παράξενες φήμες και ψιθύρους να τη συνοδεύουν, η Ελληνοαμερικανίδα με το κατάχλωμο πρόσωπο και τα σκοτεινά μάτια θα αναλάβει την πρώτη της υπόθεση μαζί με τον συνεργάτη της, τον ειδικό πράκτορα Νόρμαν Φλόιντ Μπαρνς. Πρέπει να ανακαλύψουν πού βρίσκονται δύο δεκαεπτάχρονες κοπέλες που χάθηκαν ανεξήγητα και χωρίς κανένα ίχνος από το Σίτρονελ – μια μικρή πόλη του Νότου που δεν μιλάει και ένα μικροσκοπικό νησί μέσα στους βάλτους, γεμάτο θανάσιμες απειλές, που κρύβει ένα συγκλονιστικό μυστικό. Η Στέλλα Άνταμς θα ριχτεί ορμητικά στην υπόθεση, σε μια περιπέτεια που θα σας αφήσει άφωνους και με ένα πέρα για πέρα απρόσμενο τέλος.

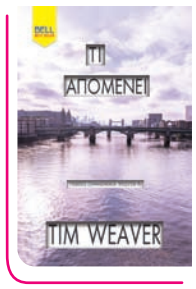

Tim Weaver
Τι απομένει - [Υποθέσεις εξαφανισμένων προσώπων #6]
Εκδόσεις BELL

Ο Ντέιβιντ Ρέικερ ειδικεύεται στην έρευνα για την ανεύρεση εξαφανισμένων προσώπων. Είτε τα βρίσκει εν ζωή είτε όχι, φέρνει πάντα στις οικογένειές τους την αλήθεια. Υπάρχει όμως κάποιος που δεν κατάφερε να σώσει ποτέ. Ο Κολμ Χίλι ήταν ένας από τους καλύτερους ντετέκτιβ της Μητροπολιτικής Αστυνομίας – μέχρι που οι ανεξιχνίαστοι φόνοι μιας μητέρας και των δίδυμων κοριτσιών της κατάστρεψαν την καριέρα, την οικογένεια και ολόκληρη τη ζωή του. Συμφωνώντας να συνεργαστεί μαζί του, ο Ρέικερ ανακαλύπτει σύντομα, με τον πιο σκληρό τρόπο, πώς αυτός ο άλυτος γρίφος οδήγησε στην εμμονή, ενώ στο μεταξύ ο δολοφόνος παρακολουθεί, περιμένει και ετοιμάζεται να θάψει την αλήθεια για πάντα.

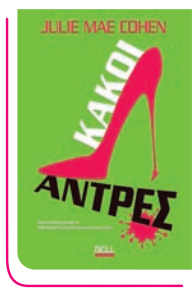

Julie Mae Cohen
Κακοί άντρες
Εκδόσεις BELL

Η Σάφι Χάντλι-Όλιβερ τα τελευταία δεκαπέντε χρόνια στήνει ενέδρες σε κακούς άντρες και τους σκοτώνει. Το πρόβλημά της είναι ότι δεν μπορεί να αφεθεί σε μια ρομαντική σχέση έχοντας στο μυαλό της ότι ακόμα κι ο καλός της μπορεί να αποτελέσει το επόμενο θύμα της. Εδώ μπαίνει στην ιστορία ο Τζον Ντερόζερς, δημιουργός ενός δημοφιλούς podcast με ιστορίες αληθινών εγκλημάτων, που ερευνά την επίλυση ανεξιχνίαστων υποθέσεων, με σκοπό να οδηγηθούν οι δολοφόνοι στη Δικαιοσύνη. Έτσι αρχίζει να ξετυλίγεται μια ιστορία εμμονής, καθώς η Σάφι χρησιμοποιεί όλα τα μέσα για να κερδίσει αυτόν τον άντρα.

Πανδώρα
Χ.Α. Χωμενίδης

Λαχτάρησα να πλάσω μια ηρωίδα συνομήλικη με τον 21ο αιώνα. Να ζει απολαμβάνοντας τις αντιφάσεις της, υποφέροντας εξαιτίας τους.

σελ. 432

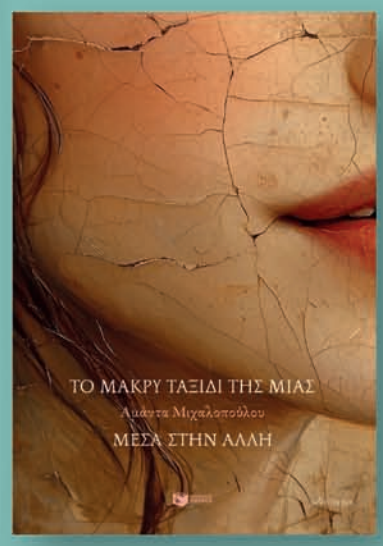

Το μακρύ ταξίδι της μιας μέσα στην άλλη
Αμάντα Μιχαλοπούλου

Γυναίκες που γεννούν, υιοθετούν, φροντίζουν ή αρνούνται να φροντίσουν.

Ένα πολύτροπο μυθιστόρημα.

σελ. 400

Ανάληψη
Ηλίας Λ. Παπαμόσχος
ΚΡΑΤΙΚΟ ΒΡΑΒΕΙΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΟΣ 2024

Ένα βενζινοκίνητο ταχύπλοο, μεταφέρει προσκυνητές στο Δισπηλιό, το *Νησί* στη λίμνη της Καστοριάς. Είναι 13 Ιουνίου του 1929, ανήμερα της Αναλήψεως. Το τρίτο δρομολόγιο δεν θα φτάσει ποτέ.

σελ. 240

Άδειος τόπος
Γιάννης Νικολούδης
ΕΙΔΙΚΟ ΚΡΑΤΙΚΟ ΒΡΑΒΕΙΟ 2024

Ένα μυθιστόρημα γεμάτο ανθρώπινες φωνές και χθόνια ψιθυρίσματα. Μια σκληρή ιστορία, που θυμίζει ψηφιδωτό και μιλάει για το γεωγραφικό και ψυχικό τοπίο της ιθαγένειας, για το σκοτάδι και τη σύγχυση της «ρίζας», για τη βία της ερημιάς.

σελ. 160

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΤΑΚΗ

www.patakis.gr

Non Fiction, Πολιτική, Επιστήμη, Τεχνολογία, Βιογραφίες, Δοκίμιο

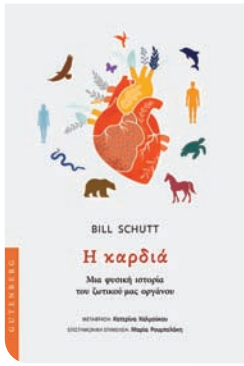

Bill Schutt

Καρδιά - Μια φυσική ιστορία του ζωτικού μας οργάνου

Εκδόσεις GUTENBERG

Ο Bill Schutt, ανθρωπολόγος του Αμερικανικού Μουσείου Φυσικής Ιστορίας, εξερευνά την καρδιά πολλών ειδών, από τα ψάρια και τις νυχτερίδες μέχρι τους ανθρώπους, δημιουργώντας μια αφήγηση της εξέλιξης και της επιστημονικής προόδου. Ένα ταξίδι για να ανακαλύψουμε την καταγωγή του κυκλοφορικού συστήματος, από τις μικροσκοπικές αντλίες των σκουληκιών, ως τη γιγάντια καρδιά της γαλάζιας φάλαινας. Μαθαίνουμε για τις πεποιθήσεις των αρχαίων Ελλήνων και Αιγυπτίων, που πίστευαν ότι η καρδιά είναι η έδρα της ψυχής, φτάνοντας έως τις μέρες μας που οι επιστήμονες χρησιμοποιούν τις καρδιές ζώων για καινοτόμες θεραπείες.

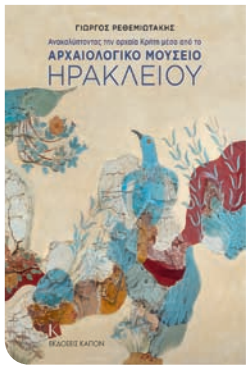

Γιώργος Ρεθεμιωτάκης

Ανακαλύπτοντας την αρχαία Κρήτη μέσα από το Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου

Εκδόσεις ΚΑΠΟΝ

Το Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου, από τα μεγαλύτερα και δημοφιλέστερα μουσεία της Ελλάδας, στεγάζει και προβάλλει στην πλήρως ανακαινισμένη έκθεσή του τα εξέχοντα υλικά κατάλοιπα των αρχαίων πολιτισμών που αναπτύχθηκαν στην Κρήτη κατά τη διάρκεια επτά χιλιετιών, από τη νεολιθική εποχή έως την ύστερη ρωμαιοκρατία. Ο παρών αναλυτικός αρχαιολογικός-ιστορικός οδηγός με πλούσια εικονογράφηση, βασισμένος στα πορίσματα της σύγχρονης επιστημονικής έρευνας, στοχεύει να καθοδηγήσει μέσω των εκθεμάτων τον επισκέπτη του Μουσείου και γενικότερα τον φιλαναγνώστη, σαν άλλος μίτος της Αριάδνης, στον γοητευτικό λαβύρινθο της κρητικής αρχαιολογίας. Εδώ θα βρείτε επίσης τις σημαντικές συλλογές ιστορικών χρόνων, που εκπροσωπούν τη δημιουργική έκφραση της Κρήτης ως μέρους πια του ελληνικού και εν συνεχεία του ρωμαϊκού κόσμου.

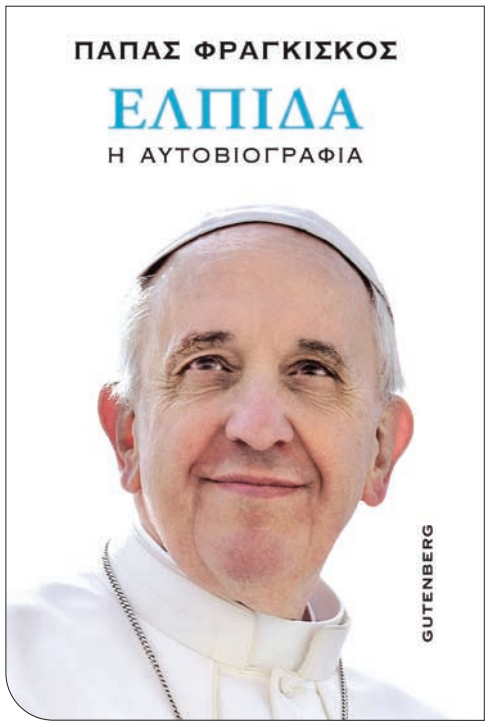

Πάπας Φραγκίσκος,

Ελπίδα - Η αυτοβιογραφία

Εκδόσεις GUTENBERG

Ξεκινά από τις αρχές του 20ού αιώνα και τις ιταλικές του ρίζες, διηγείται τις περιπέτειες των προγόνων του, όταν αποφάσισαν να μεταναστεύουν στη Λατινική Αμερική, μιλά για τα παιδικά του χρόνια, την εφηβεία του, το πώς επέλεξε να ακολουθήσει το θρησκευτικό λειτούργημα, όμως μας αφήνει να δούμε και την ενήλικη ζωή του, μαζί φυσικά με όλα τα ζητήματα που έχουν απασχολήσει και απασχολούν μέχρι και σήμερα την παποσύνη. Ο Πάπας Φραγκίσκος σχολιάζει με θάρρος και παρρησία πολλά σημαντικά και πολυσυζητημένα ζητήματα της εποχής μας: τον πόλεμο στην Ουκρανία και στη Μέση Ανατολή, τις μεταναστεύσεις, την περιβαντολογική κρίση, την κοινωνική πολιτική, τη σεξουαλικότητα, την τεχνολογική ανάπτυξη, το μέλλον της Εκκλησίας και των θρησκειών. Ένα «μυθιστόρημα μιας ζωής», με φωτογραφίες οικογενειακές και ανέκδοτες, από το προσωπικό αρχείο του, εν είδει ηθικής και πνευματικής διαθήκης και ελπίδας για τις μελλοντικές γενιές.

Γιάννης Βούλγαρης

Στην άκρη του γκρεμού. Ελλάδα 2007-2019, Κρίση – Πολιτικοί σεισμοί – Ακροβασίες – Διέξοδος

Εκδόσεις ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

Το βιβλίο είναι η αφήγηση μιας εθνικής τραγωδίας για την Ελλάδα που έζησε άκρως τραυματικά τη δεκαετία του 2010 την κρίση του διεθνούς χρηματοπιστωτικού συστήματος και του ευρώ. Μια περίοδος οξείας πολιτικής και συναισθηματικής πόλωσης, που κάποιες φορές έφτασε στα όρια ενός άοπλου εμφυλίου. Ομοϊδεάτες διχάστηκαν, φιλίες έσπασαν, οικογένειες χωρίστηκαν, παρέες διαιρέθηκαν και κάθε ομάδα οχυρώθηκε στον εαυτό της. Χάθηκαν, με άλλα λόγια, οι ελάχιστοι κοινοί τόποι που διασφαλίζουν τη στοιχειώδη πολιτική και συναισθηματική επικοινωνία. Καμία άλλη χώρα σε καιρό ειρήνης δεν πλήρωσε τόσο ακριβά και επί τόσο μακρύ διάστημα την κρίση – ούτε καν εκείνη την παλιά και διάσημπαγκόσμια κρίση του 1929 . Το βιβλίο απευθύνεται σε κάθε πολίτη που θέλει να γνωρίσει, ειδικά αν είναι νέος, τη δραματική αυτή περίοδο ή, αν έχει την ηλικία, να εμβαθύνει όσα έζησε και να τα βάλει στη μεγάλη εικόνα της εποχής.

Στέργιος Χατζηκυριακίδης

Τεχνητή Νοημοσύνη &Μεγάλα Γλωσσικά Μοντέλα - Ιστορία / Χρήσεις / Ανησυχίες

Εκδόσεις ΔΙΑΥΛΟΣ

Αν αναρωτηθήκατε πώς εργαλεία όπως το Chat GPT, το Gemini ή το Claude «καταλαβαίνουν» τη γλώσσα σας, αυτό το βιβλίο είναι για εσάς. Ο καθηγητής Υπολογιστικής Γλωσσολογίας Στέργιος Χατζηκυριακίδης μάς ξεναγεί στον συναρπαστικό κόσμο των Μεγάλων Γλωσσικών Μοντέλων, μέσα από μια ιστορική αναδρομή, τόσο της Τεχνητής Νοημοσύνης γενικότερα όσο και της Επεξεργασίας Φυσικής Γλώσσας ειδικότερα. Με χιούμορ, φιλοσοφικές πινελιές και πρακτική αντιμετώπιση, εξηγεί με απλά λόγια πώς αυτά τα μοντέλα μεταμορφώνουν και θα συνεχίσουν να μεταμορφώνουν την καθημερινότητά μας, ενώ παράλληλα επικεντρώνει και αναδεικνύει όχι μόνο τις εφαρμογές τους, αλλά και τους κοινωνικούς, οικολογικούς και υπαρξιακούς προβληματισμούς που τα συνοδεύουν. ▶

ΒΙΒΛΙΑ ΓΙΑ ΑΝΟΙΧΤΑ ΜΥΑΛΑ

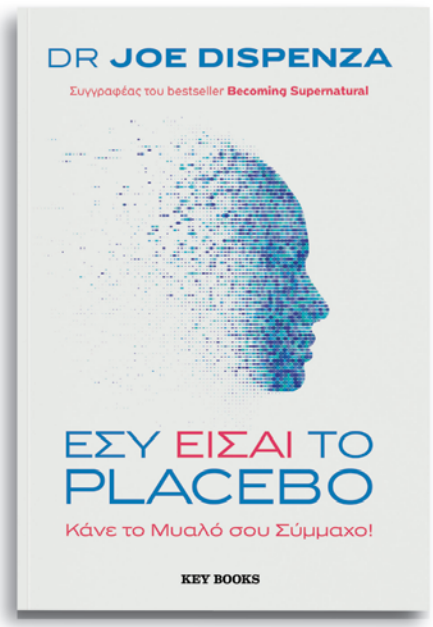

Η επιστήμη πίσω από τη δύναμη της σκέψης να αλλάζει την πραγματικότητα.

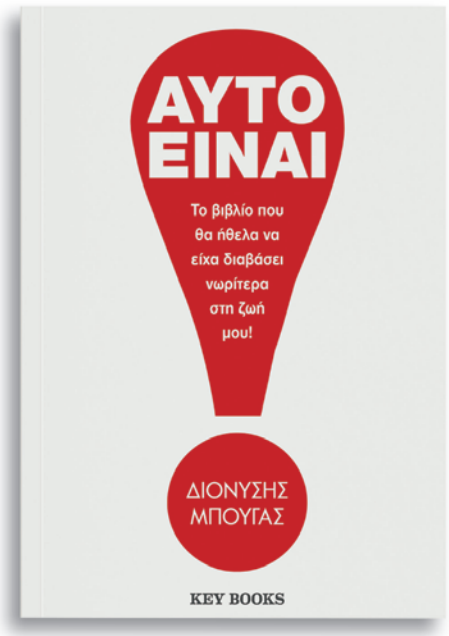

Το βιβλίο που θα ήθελα να είχα διαβάσει νωρίτερα στη ζωή μου!

Έξυπνες στρατηγικές για να κερδίζεις κάθε μάχη της ζωής.

keybooks.gr

KEY BOOKS

εκδόσεις επίκεντρο

Ιχνηλασία της τοπικής εβραϊκής ιστορίας

Το βασικό ερώτημα που προσπαθεί να απαντηθεί μέσω της παρούσας μελέτης, είναι εάν και σε ποιον βαθμό η ιστορική λήθη και η άγνοια για τη γενοκτονία των Ελλήνων Εβραίων συνεχίζει να υφίσταται στη σχολική εκπαίδευση, παρά τις διεθνείς εξελίξεις για την Εκπαίδευση του Ολοκαυτώματος από παγκόσμιους εκπαιδευτικούς οργανισμούς.

Μνήμη, αναπαράσταση και φιλοσοφία στη λογοτεχνία του στρατοπέδου

Στο βιβλίο αυτό μελετώνται συγκριτικά τρία εμβληματικά έργα της στρατοπεδικής λογοτεχνίας που διασώζουν την ιστορική μνήμη για τις συνθήκες διαβίωσης των κρατουμένων στα στρατόπεδα συγκέντρωσης του Ολοκληρωτισμού (Ναζισμού και Σταλινισμού) στην Ευρώπη και κατά τη διάρκεια του Ελληνικού Εμφυλίου.

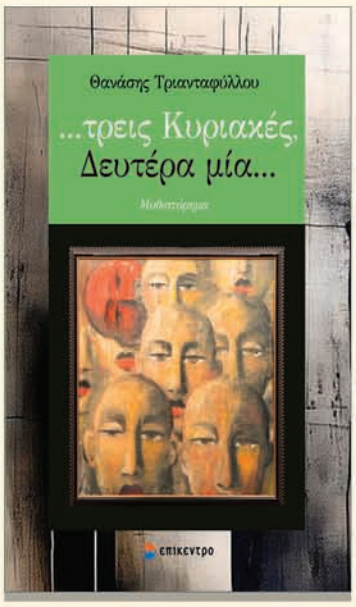

...τρεις Κυριακές, Δευτέρα μία...

Τρία ζευγάρια φίλων από την Αθήνα διοργανώνουν μια μικρή απόδραση σαββατοκύριακου στο χιονισμένο Πήλιο. Τυχαία γνωρίζονται με ένα άλλο, ομόφυλο ζευγάρι ηλικιωμένων. Ο αποκλεισμός λόγω του χιονιού συντελεί στο να γίνουν συζητήσεις ποικίλης ύλης… Το βιβλίο είναι γραμμένο ως μια άτυπη διλογία, με δομημένη μυθοπλασία σε πολλά ενδιαφέροντα επίπεδα...

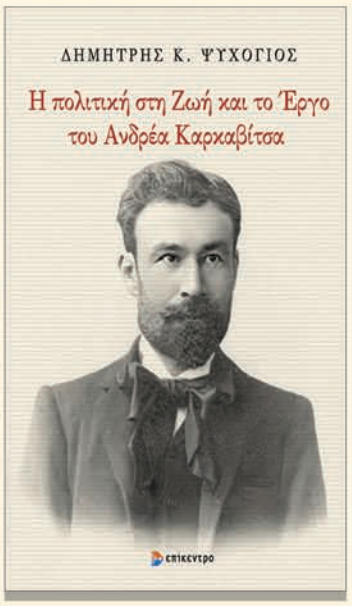

Η πολιτική στη Ζωή και το Έργο του Ανδρέα Καρκαβίτσα

Βιογραφία του Ανδρέα Καρκαβίτσα στο πλαίσιο της εποχής του με τις έντονες πολιτικές συγκρούσεις, στις οποίες έλαβε κι εκείνος μέρος γεμάτος ιδέες και ρομαντισμό. Η έρευνα του Ψυχογιού φωτίζει την καθημερινότητα και τις δυσκολίες του συγγραφέα και μαζί τις πολιτικές συνήθειες και συνθήκες που τον ταλαιπώρησαν.

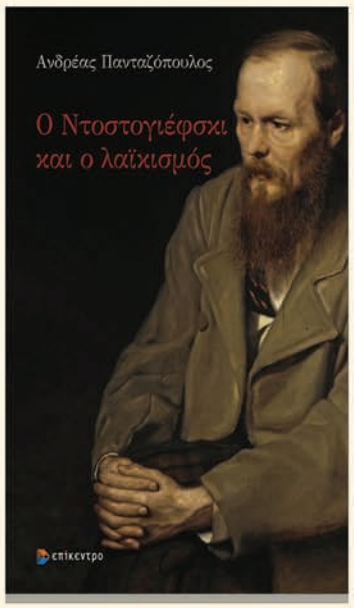

Ο Ντοστογιέφσκι και ο λαϊκισμός

Το δοκίμιο αυτό παρουσιάζει κριτικά τη λαϊκιστική προβληματική του Φιόντορ Ντοστογιέφσκι, τον «*Ορθόδοξο λαϊκισμό*» του, αφού προηγουμένως θίγει τα προβλήματα της ατομικής και κοινωνικής *ευθύνης*, του ατομικού *εγωισμού*, της δημοκρατικής πολιτικής *αντιπροσώπευσης* και *κυριαρχίας*, σε μια εποχή, όπως η σημερινή που, στο όνομα της ηθικολογίας, ουδετεροποιεί την πολιτική.

επίκεντρο Αθήνα: Ασκληπιού 21 • τηλ.: 210 3811077 | Θεσσαλονίκη: Πλατεία Ναυαρίνου 9 • τηλ.: 2310 256146 | e-mail: books@epikentro.gr www.epikentro.gr

Φαίδων Ζάρας

Τα ελληνοτουρκικά και η θεωρία της ορθολογικής επιλογής - Η χαμένη ευκαιρία της προσέγγισης

Εκδόσεις ΕΠΙΚΕΝΤΡΟ

Η σύγχρονη φάση της ελληνοτουρκικής διένεξης ξεπερνά πλέον τον μισό αιώνα, αποκτά νέες προβληματικές διαστάσεις και επεκτείνεται σε νέα πεδία σύγκρουσης. Η μελέτη επιδιώκει να συνεισφέρει τόσο στον ακαδημαϊκό διάλογο γύρω από τις διεθνείς σχέσεις, όσο και σε αυτόν που αφορά τις ελληνοτουρκικές σχέσεις. Το βιβλίο χτίζει ένα στιβαρό θεωρητικό επεξηγηματικό πλαίσιο ανάλυσης, συνεισφέροντας με μια θεωρητικά τεκμηριωμένη εξήγηση της περιόδου της ελληνοτουρκικής προσέγγισης, μακριά από κομματοκεντρικές αφηγήσεις.

Αντώνης Καρκαγιάννης, Γιώργος Χουρμουζιάδης

Η Ελλάδα του Τάκη Τλούπα

Εκδόσεις ΚΑΠΟΝ

Κυνηγούσε και φωτογράφιζε τις «αλήθειες» της ζωής, όμως το μεγάλο και ανεπανάληπτο ατού του αξέχαστου Λαρισαίου φωτογράφου δεν ήταν που φωτογράφιζε και τύπωνε στο φωτογραφικό χαρτί, ήταν πως καθεμιά από αυτές τις ασπρόμαυρες φωτογραφίες του παρέπεμπε στον άνθρωπο. Για τον Τλούπα ακόμα και τα ερείπια ενός γκρεμισμένου σπιτιού έπρεπε να υπονοούν την ανθρώπινη παρουσία. Θεσσαλικά τοπία και απλοί άνθρωποι, ποταμοί, ψηλόλιγνα δέντρα, κυριαρχούν σε ένα φωτογραφικό ντοκουμέντο που αιχμαλωτίζει το ανεπίστρεπτο των στιγμών και τη διαχρονικότητα της πατρογονικής μας κληρονομιάς.

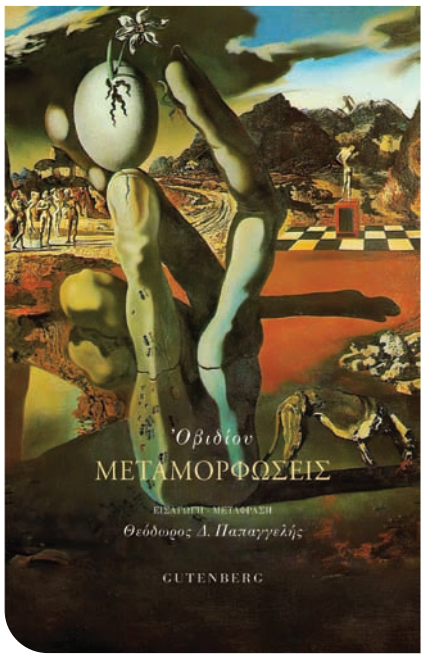

Οβίδιος

Μεταμορφώσεις, Εισαγωγή - Μετάφραση: Θεόδωρος Παπαγγελής

Εκδόσεις GUTENBERG

Διακόσιες πενήντα, περίπου, ιστορίες, που ενέπνευσαν γενιές καλλιτεχνών και στοχαστών, από τον Δάντη και τον Σαίξπηρ έως τον Τένεσι Γουίλιαμς και τον Κοκτό· από τον Τιτσιάνο και τον Βελάσκεθ έως τον Πικάσο· από τον Χέντελ και τον Μότσαρτ έως τη ροκ σκηνή· από τον Δαρβίνο έως τον Φροϊντ. Μια συλλογή ελληνικών, κυρίως, μύθων που επηρέασε ολόκληρο τον Δυτικό Πολιτισμό με θέματα διαχρονικά επίκαιρα: την οικολογία, την πολιτική, τη μητρότητα και την πατρότητα, τον έρωτα, την κακοποίηση, τη φυλομετάβαση. Θεότητες, που άλλοτε αυθαιρετούν και άλλοτε αποδίδουν δικαιοσύνη, γράφουν τον μεταμορφωσιακό επίλογο σε ιστορίες ερωτικής έξαψης, στοργικής αλληλεγγύης, αστόχαστης αλαζονείας και ακραίων αισθησιασμών, ενώ ο αφηγηματικός τόνος κάνει «κβαντικά άλματα» σε όλο το φάσμα από το γνήσια τραγικό και επικό μέχρι το μπουρλέσκ και την παρωδία.

Γιώργος Κορμάς Μαρία Δάρα

Διανόηση ή Διαδίκτυο - Εκπαιδευτικά προγράμματα / Παιδαγωγικές προσεγγίσεις

ΚΑΠΑ ΕΚΔΟΤΙΚΗ

Διανόηση ή Διαδίκτυο είναι το ερώτημα που καλούνται να απαντήσουν οι αναγνώστες και εδώ θα βρείτε μια παρέμβαση που καλεί τους εκπαιδευτικούς, τους ειδικούς και τους γονείς που θέλουν να πάρουν την παιδεία των παιδιών τους στα χέρια τους, μέσα από εκπαιδευτικά προγράμματα και παιδαγωγικές προσεγγίσεις, να αναδείξουν πρότυπα για τα παιδιά, ώστε να ζήσουν με αξίες. Να διαχειρίζονται τις προκλήσεις της τεχνολογίας και να μπορούν να κρίνουν τα γεγονότα που τους προβάλλονται. Ένα βιβλίο-πρόταση για να μη γυρίσουν οι άνθρωποι στα σκοτάδια των σπηλιών, για να μπορούμε να ελπίζουμε στις επόμενες γενιές.

Τμήμα Δικαιοσύνης και Λαϊκών Ελευθεριών της ΚΕ του ΚΚΕ

Μάθε, πάλεψε για τα δικαιώματά σου

Εκδόσεις ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΟΧΗ

Από το οπισθόφυλλο: «Από τους αστυνομικούς ελέγχους ως τη σύλληψη και κατάθεση ενώπιον των Αρχών, οι αγωνιστές εργαζόμενοι, φοιτητές, μαθητές έχουν δικαιώματα που μπορούν και πρέπει να τα γνωρίζουν και να τα διεκδικούν απέναντι στα όργανα του αστικού κράτους. Ο Οδηγός καλύπτει και πιο συγκεκριμένα δικαιώματα των μεταναστών-προσφύγων, όπως και χρήσιμες νομικές γνώσεις, που μπορούν να υποστηρίξουν και τους προοδευτικούς δικηγόρους στη μάχη υπεράσπισης των εργατικών-λαϊκών αγώνων, ενάντια στην κρατική αυθαιρεσία και καταστολή. Σε περίοδο πολεμικής προετοιμασίας, που κλιμακώνεται η αντιλαϊκή επίθεση, εντείνεται και η πολύμορφη καταστολή».

Ιάκωβος Βάης

Γελοιογραφικές αναδιαρθώσεις

Εκδόσεις ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΟΧΗ

Από τον πρόλογο της Συντακτικής Επιτροπής του Ριζοσπάστη: «Αν μια φωτογραφία είναι χίλιες λέξεις, τότε ένα σκίτσο είναι πολλές περισσότερες. Με το μαρκαδοράκι του, ο σκιτσογράφος "πλάθει" την πραγματικότητα που σχολιάζει. Κι αυτό ακριβώς είναι το σχόλιό του. […] Σ' ένα σκίτσο, η Γη μπορεί να είναι τετράγωνη, ένας πολιτικός να έχει φτερά, ένα τρένο να διασχίζει τη θάλασσα και πάει λέγοντας… Ο Ιάκωβος Βάης είναι ένας ανήσυχος δημιουργός κι επειδή είναι ανήσυχος, εξελίσσεται. Και μας χαρίζει όλο και πιο εύστοχα, όλο και πιο ωραία σκίτσα. Του ευχόμαστε έτσι να συνεχίσει και είμαστε σίγουροι ότι θα το κάνει».

Βασίλης Μίχος

Ευρώπη Restart - Προκλήσεις και προοπτικές μιας κουρασμένης ηπείρου

Εκδόσεις ΑΡΜΟΣ

Όταν μια χώρα αντιμετωπίζεται ως οικόπεδο, οι πολιτικοί της λειτουργούν σαν τραπεζικά στελέχη και τα πάντα αριθμοποιούνται και αντιμετωπίζονται αναλόγως. Στο τέλος λογαριάζονται μόνον όσα μπορούν να μετρηθούνμε μαθηματικό τρόπο, κι έτσι μένουν εκτός λογαριασμού όσα δεν μπορούν να γίνουν αριθμοί. Μπορεί να μετρηθούν οι μαθητές, οι αίθουσες διδασκαλίας, οι διδάσκοντες και τα βιβλία που μοιράζονται. Να παραχθούν διαγράμματα με καμπύλες που να δείχνουν την πρόοδο και τις ελλείψεις σε ό,τι αφορά τα μετρήσιμα αυτά μεγέθη. Αλλά δεν μετριέται η μόρφωση, δεν μετριέται η φλόγα του διδάσκοντος, δεν μετριέται με αριθμούς η ηθική, η καλλιέργεια,ο σεβασμός, το φρόνημα, η αίσθηση του καθήκοντος, η ομοψυχία, η αρετή, η αισθητική, η ευτυχία, η χαρά και η αγάπη, αυτά δηλαδή ακριβώς που φτιάχνουν ανθρώπους, στήνουν κοινωνίες και δημιουργούν πολιτισμούς.

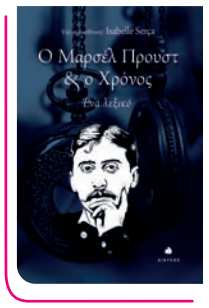

Isabelle Serça

Ο Μαρσέλ Προυστ & Ο Χρόνος - Ένα λεξικό

Εκδόσεις ΔΙΑΥΛΟΣ

«Μια ώρα δεν είναι απλώς μια ώρα, είναι ένα δοχείο γεμάτο αρώματα, ήχους, σχέδια και κλιματικές συνθήκες». Αυτός είναι ο χρόνος για τον Αφηγητή του «Αναζητώντας τον Χαμένο Χρόνο». Όμως, τι σκέφτονται αναφορικά με τον χρόνο οι φυσικοί και οι μαθηματικοί την εποχή του ατομικού ρολογιού; Πώς τον διατυπώνουν οι γεωεπιστήμονες ή οι νευροεπιστήμονες; Οι γλωσσολόγοι και οι καλλιτέχνες; Όσο για τον γραμμικό χρόνο του ιστορικού, πώς συσχετίζεται με αυτόν του συγγραφέα; Αυτή είναι η αντιπαράθεση στην οποία μας παροτρύνει να αφιερώσουμε την προσοχή μας το παρόν λεξικό, προϊόν της εργασίας της ομάδας Prous Time: να στοχαστούμε τον χρόνο με τον Προυστ, από τις ανθρωπιστικές επιστήμες στις θετικές επιστήμες, με τη διαμεσολάβηση των τεχνών.

Μάκης Καραγιάννης

Η Τέχνη του Μυθιστορήματος - Δαμάζοντας τα κείμενα

Εκδόσεις ΕΠΙΚΕΝΤΡΟ

Ο επίδοξος δημιουργός, από τον Χένρι Τζέιμς μέχρι τις μέρες μας, αναζητά την τέχνη να δαμάσει τα κείμενα, να μεταμορφώσει τις άψυχες λέξεις σε μια γοητευτική ιστορία που λέγεται μυθιστόρημα, που έχει τη δική του παράδοση και αισθητική ιδιαιτερότητα. Το βιβλίο παρουσιάζει, κυρίως, τις βασικές του πτυχές –αφήγηση και αφηγητής, χαρακτήρας, πλοκή, χρόνος, θέμα, ύφος, αλήθεια και συμβάσεις του είδους–, όπως διαμορφώθηκαν στην ιστορική τους προοπτική μέσα από τα μεγάλα μυθιστορήματα. Από τις προμπαλζακικές απαρχές έως τις σύγχρονες μεταμυθοπλασίες του μεταμοντερνισμού, το βιβλίο αναλαμβάνει το ρίσκο να θέσει τα δάχτυλα επί τον τύπον των ήλων, να κρίνει βιβλία, συγγραφείς, θεωρητικούς και αισθητικά ρεύματα, όπως και να μιλήσει για την κατάσταση του μυθιστορήματος σήμερα.

ΤΑ ΝΕΑ ΜΑΣ ΒΙΒΛΙΑ ΣΕ ΠΕΡΙΜΕΝΟΥΝ!

Δύο φιγούρες που με την έλευσή τους σε ένα χωριό θα αλλάξουν τις ζωές πολλών ανθρώπων.

Οι βασικοί σταθμοί της εθνικής μας περιπέτειας από το 2007 έως το 2019.

Μια ατμοσφαιρική ιστορία για τα μυστικά ανάμεσα σε δυο γυναίκες. Υποψήφιο για βραβείο Booker 2024.

Πότε τελειώνει ο πόλεμος για όσους τον έζησαν; Ένα ξεχασμένο διαμάντι του μοντερνισμού.

Η Natsuo Kirino εξερευνά τα βάθη της ανθρώπινης ψυχής σε ένα ανατριχιαστικό ψυχολογικό θρίλερ.

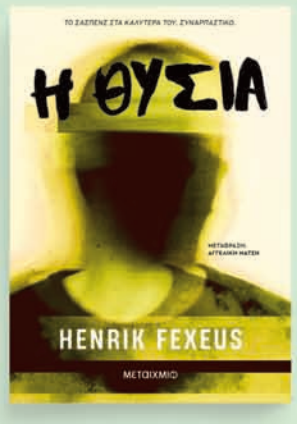

Ένα σκοτεινό και πρωτότυπο θρίλερ από τον συγγραφέα μπεστ σέλερ Henrik Fexeus.

metaixmio.gr

ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ
Τα βιβλία της ζωής μας

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Μια νέα σειρά Podcast
από τις Εκδόσεις Κλειδάριθμος
και τον Γιάννη Σαρακατσάνη

40 ΧΡΟΝΙΑ ΚΛΕΙΔΑΡΙΘΜΟΣ

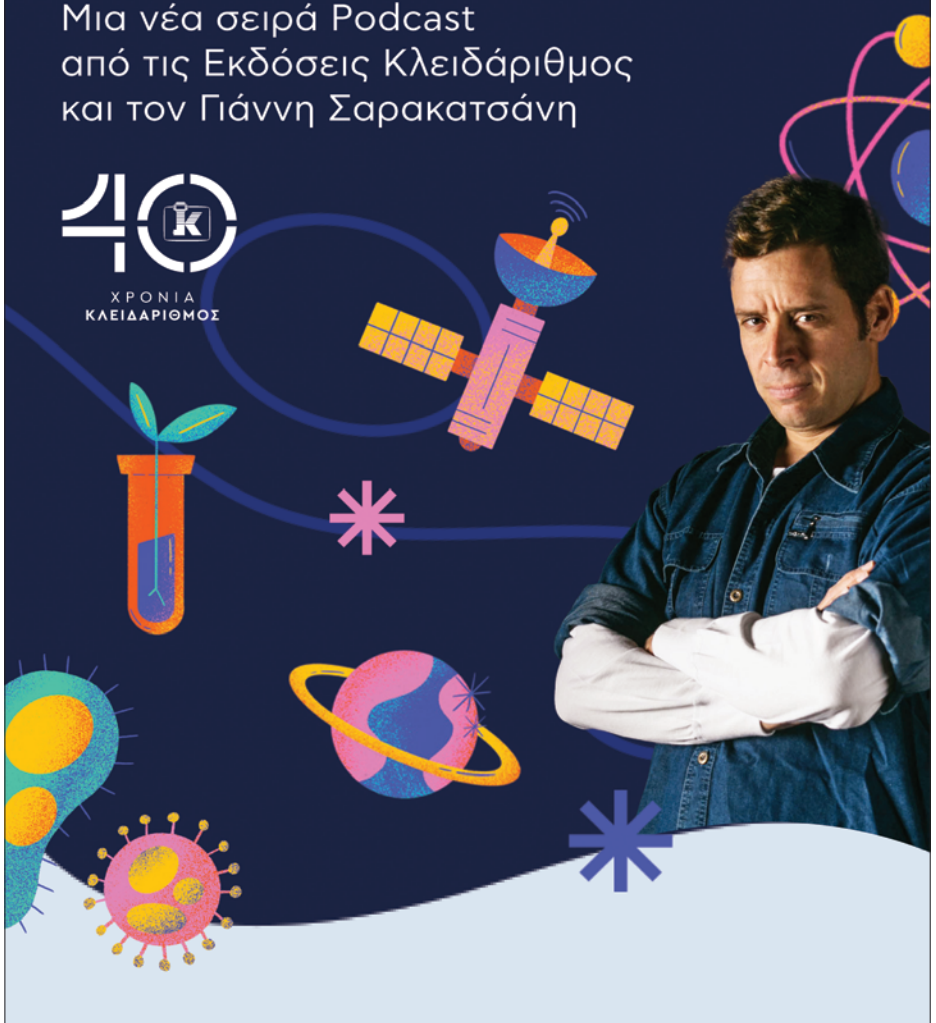

Έχεις ακουστικά;

Με αφορμή τη συμπλήρωση των 40 χρόνων δημιουργικής πορείας στον εκδοτικό κόσμο, οι **Εκδόσεις Κλειδάριθμος** παρουσιάζουν τη νέα σειρά podcast **«Επιστημονικές ιστορίες»**, με οικοδεσπότη τον αγαπημένο ηθοποιό, κωμικό και παρουσιαστή **Γιάννη Σαρακατσάνη**.

Οι **«Επιστημονικές ιστορίες»** μας δίνουν την ευκαιρία να ανακαλύψουμε τα μυστικά του σύμπαντος, μέσα από ενδιαφέρουσες συζητήσεις **με διακεκριμένους Έλληνες επιστήμονες και ακαδημαϊκούς**. Κάθε επεισόδιο παρουσιάζει θέματα που μας αφορούν άμεσα, αλλά παραμένουν άγνωστα ή ανεξερεύνητα.

Από την Παρασκευή 14 Μαρτίου και κάθε εβδομάδα, συντονιζόμαστε για να ακούσουμε συναρπαστικές συζητήσεις για τις επιστημονικές εξελίξεις που επηρεάζουν τον κόσμο μας.

Σκάναρε τώρα και άκουσε τα δύο πρώτα επεισόδια της σειράς που αποκαλύπτουν άγνωστα δεδομένα για την τεχνολογία και το περιβάλλον.

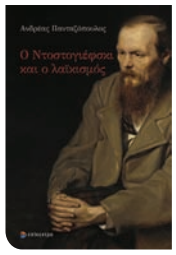

Ανδρέας Πανταζόπουλος
Ο Ντοστογιέφσκι και ο λαϊκισμός

Εκδόσεις ΕΠΙΚΕΝΤΡΟ

Το δοκίμιο παρουσιάζει κριτικά τη λαϊκιστική προβληματική του Φιόντορ Ντοστογιέφσκι, τον «Ορθόδοξο λαϊκισμό» του, αφού προηγουμένως θίγει τα προβλήματα της ατομικής και κοινωνικής ευθύνης, του ατομικού εγωισμού, της δημοκρατικής πολιτικής αντιπροσώπευσης και κυριαρχίας, σε μια εποχή, όπως η σημερινή που, στο όνομα της ηθικολογίας, ουδετεροποιεί την πολιτική. Οι σελίδες ανατρέχουν για τον σκοπό αυτό, στις σχετικές προσεγγίσεις του Ν. Μπερντιάεφ (συγγραφέα του κλασικού πλέον δοκιμίου «Το Πνεύμα του Ντοστογιέφσκι») και, για το πρόβλημα ισότητα/ανισότητα, στις θέσεις του Αγίου Νικοδήμου του Αγιορείτη (του «επιμελητή» της Φιλοκαλίας), που σχολιάζει τις κομβικής σημασίας θέσεις του Αποστόλου Παύλου. Οι αναφορές στις σχετικές αντιλήψεις μάς δίνουν μία αξιόπιστη εικόνα για το τι ουσιαστικά πρεσβεύει η «Ορθοδοξία», προκειμένου να αξιολογηθεί ο βαθμός συγκλίσεων και αποκλίσεων με τον ντοστογιεφσκικό θρησκευτικό λαϊκισμό.

Ερωφίλη-Ίρις Κόλια Ρούλα Λεβεντούρη
Ολυμπία - Ο χώρος, τα μουσεία και οι Ολυμπιακοί Αγώνες

Εκδόσεις ΚΑΠΟΝ

Στη δυτική Πελοπόννησο ιδρύθηκε το Ιερό του Ολυμπίου Διός, ένα από τα σημαντικότερα πανελλήνια θρησκευτικά κέντρα της αρχαιότητας, που ακτινοβολούσε στην αρχαία Ελλάδα για χίλια και πλέον χρόνια. Διαβάστε για τον αρχαιολογικό χώρο και το Αρχαιολογικό Μουσείο Ολυμπίας, όπου τα εκτιθέμενα έργα συσχετίζονται με τον χώρο, δίνοντας έτσι μια ολοκληρωμένη εικόνα του Ιερού, και μάθετε την ιστορία των Ολυμπιακών Αγώνων, όπως και τα πάντα για το Μουσείο της Ιστορίας των Ολυμπιακών Αγώνων της Αρχαιότητας, μέσα από πολύτιμες πληροφορίες για τα εξαίρετα έργα τέχνης που φιλοξενούνται στις αίθουσές του. Στην παρουσίαση εντάσσονται και σύντομες αναφορές με εικόνες για τα νεότερα ευρήματα της αρχαιολογικής σκαπάνης της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας τα τελευταία 15 έτη που άλλαξαν την εικόνα της τοπογραφίας του Ιερού, συμβάλλοντας στην αναθεώρηση των ορίων του αρχαιολογικού χώρου.

Ι. Μ. Κονιδάρης
Πολιτεία και Εκκλησία στην πράξη - Απάνθισμα άρθρων, Πρόλογος: Ευάγγελος Βενιζέλος

Εκδόσεις ΕΠΙΚΕΝΤΡΟ

«… Οι σχέσεις Κράτους και Εκκλησίας, η εκκλησιαστική πολιτική του κράτους και η σχέση της Εκκλησίας με την πολιτική, είτε ως πολιτική θεολογία που αφορά αυτό καθεαυτό το θεολογικό δόγμα είτε ως ανάμειξη της Εκκλησίας στο πολιτικό γίγνεσθαι, αλλά και το εκκλησιαστικό γίγνεσθαι, τα σχετικά με τη διοικούσα εκκλησία, την εκλογή, την προσωπικότητα και το ύφος των εκάστοτε αρχιεπισκόπων Αθηνών και τη λειτουργία του συνοδικού συστήματος.
Οι σχέσεις του Οικουμενικού Πατριαρχείου με την Εκκλησία της Ελλάδος, η ποικιλία των εκκλησιαστικών καθεστώτων που υπάρχουν στην ελληνική επικράτεια με κορυφαίες πτυχές το καθεστώς των μητροπόλεων των "νέων χωρών" και το καθεστώς του Αγίου Όρους, (…), η γεωπολιτική διάσταση της ορθοδοξίας, είναι μερικές μόνο από τις θεματικές που στεγάζονται υπό τον τίτλο Πολιτεία και Εκκλησία στην πράξη στο ανά χείρας βιβλίο του αγαπητού φίλου και λαμπρού συναδέλφου Ιωάννη Κονιδάρη».

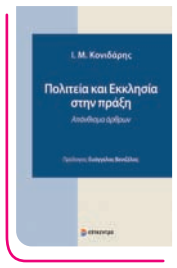

Samantha Harvey
Τροχιές

Εκδόσεις GUTENBERG

Έξι αστροναύτες, άνδρες και γυναίκες, από τις ΗΠΑ, τη Ρωσία, την Ιταλία, την Αγγλία και την Ιαπωνία ταξιδεύουν γύρω από τη Γη με ταχύτητα 27.000 χιλιόμετρα την ώρα. Μέσα σε μια μέρα βλέπουν 16 φορές την ανατολή και τη δύση, τις εποχές να αλλάζουν, τους παγετώνες να εναλλάσσονται με ερήμους. Εικόνες απίστευτης ομορφιάς διαδέχονται η μία την άλλη, το βλέμμα τους όμως είναι στραμμένο στον πλανήτη μας. Μια παλιά κάρτα από την αγαπημένη του που κουβαλά ένας μαζί του, ένα email από τον αδελφό ενός άλλου, ο θάνατος της μητέρας μιας από τις ταξιδιώτισσες, μια ραδιοφωνική εκπομπή που πιάνουν τυχαία και προειδοποιεί για καταστροφικό τυφώνα σε τόπο όπου ζουν αγαπημένοι τους γίνονται ερεθίσματα για υπαρξιακούς προβληματισμούς και ριζικές αποφάσεις.

Αλάνα Σ. Πορτέρο
Κακή συνήθεια

Εκδόσεις ΠΑΤΑΚΗ

Δεκαετία του 1980, Μαδρίτη. Ένα κορίτσι, παγιδευμένο σε ένα σώμα που το νιώθει ξένο, μεγαλώνει στο εργατικό προάστιο Σαν Μπλας. Σε κάθε της βήμα έρχεται αντιμέτωπη με τον κοινωνικό συντηρητισμό, τις προκαταλήψεις και τη βία, απειλές που δεν ξέρει ακόμα πώς να αντιμετωπίσει. Καθώς η Μαδρίτη γύρω της αλλάζει –η πρωίνη κατακλύζει τη νυχτερινή σκηνή της πόλης την ώρα που πληθαίνουν οι συσπειρωτικές εκκλήσεις εργατικής αλληλεγγύης–, η πρωταγωνίστρια προσπαθεί να επιβιώσει και να διεκδικήσει ως τρανς άτομο τη θέση της στην κοινωνία, έχοντας για συντροφιά της μοναχικούς, περιθωριοποιημένους χαρακτήρες, και για συμμάχους άλλες γενναίες γυναίκες που θα τη βοηθήσουν να καταλάβει ότι σ' αυτό τον συναρπαστικό, και συνάμα τρομακτικό, κόσμο που δεν αποδέχεται το διαφορετικό, κάθε επιλογή είναι πραγματικά ζήτημα ζωής και θανάτου.

Yael Van der Wouden
Στο σπίτι της

Εκδόσεις ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

Ένα σπίτι είναι κάτι πολύτιμο… Στην ολλανδική επαρχία επικρατεί ησυχία. Οι κρατήρες από τις βόμβες έχουν καλυφθεί, τα κτίρια έχουν ανοικοδομηθεί, ο πόλεμος έχει πια τελειώσει. Η Ίζαμπελ μένει μόνη στο άδειο σπίτι της μακαρίτισσας της μητέρας της ακολουθώντας μια αυστηρή και απολύτως πειθαρχημένη ρουτίνα. Τα πάντα όμως αλλάζουν όταν ο μεγάλος αδερφός της Λούις φέρνει την άχαρη καινούργια φιλενάδα του, την Εύα, να μείνει λίγο καιρό στο σπίτι μαζί της ως φιλοξενούμενη. Όταν αρχίζουν να εξαφανίζονται διάφορα αντικείμενα από το σπίτι –ένα κουτάλι, ένα μαχαίρι, ένας χαρτοκόπτης–, οι υποψίες της Ίζαμπελ πληθαίνουν και δεν εννοεί να αφήσει την Εύα σε ησυχία. Μέσα στην κάψα του καλοκαιριού η παράνοια δίνει τη θέση της σε ένα μυστήριο.

Ξένη λογοτεχνία

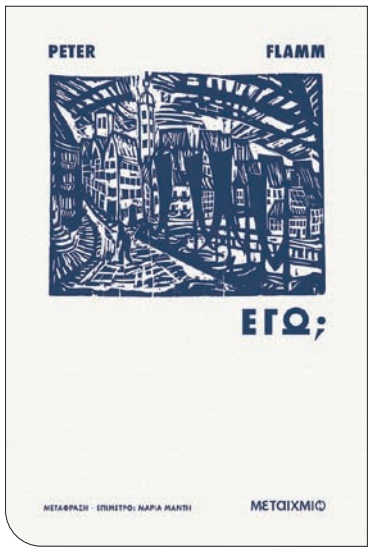

Peter Flamm
Εγώ;

Εκδόσεις ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

Ο Χανς, ένας καταξιωμένος χειρουργός, επιστρέφει από τα πεδία των μαχών του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου στο σπίτι του, ή μάλλον σε αυτό που υποτίθεται πως ήταν κάποτε το σπίτι του. Όσα έζησε στο μέτωπο έχουν καταστρέψει οριστικά τις βεβαιότητές του, αφήνοντάς του ανεξίτηλη μια αίσθηση αποξένωσης. Μήπως τελικά ο πόλεμος έχει μετατρέψει τον Χανς σε κάποιον άλλο; Ή πρόκειται για έναν εντελώς διαφορετικό άνθρωπο, που έχει παρεισφρήσει στη ζωή του Χανς; Το 1926 που κυκλοφόρησε το πρώτο λογοτεχνικό έργο του Peter Flamm, συνάντησε αναπάντεχη επιτυχία. Ο ξέφρενος εσωτερικός μονόλογος επιτρέπει την καταβύθιση στον εσωτερικό κόσμο του πρωταγωνιστή Χανς και καθιστά αυτό το σύντομο αλλά γεμάτο δύναμη μυθιστόρημα μια σημαντική —ιδίως για την εποχή μας— εκ νέου ανακάλυψη που δείχνει τις καταστροφικές επιπτώσεις του πολέμου στον ανθρώπινο ψυχισμό.

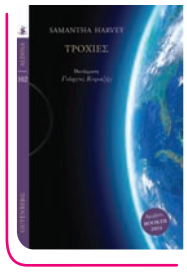

Monica Wood
Πώς να διαβάσεις ένα βιβλίο

Εκδόσεις ΚΛΕΙΔΑΡΙΘΜΟΣ

Η εικοσιδυάχρονη Βάιολετ Πάουελ αποφυλακίζεται έχοντας εκτίσει ποινή φυλάκισης για οδήγηση υπό την επήρεια μέθης, που προκάλεσε ένα μοιραίο ατύχημα με θύμα μια νηπιαγωγό. Η Χάριετ Λάρσον, συνταξιούχος φιλόλογος και υπεύθυνη της λέσχης ανάγνωσης της φυλακής, σύντομα θα κληθεί να αντιμετωπίσει τη δυσάρεστη προοπτική της άδειας φωλιάς, καθώς θα μείνει μόνη στο σπίτι της. Ο Φρανκ Ντέιγκλ, συνταξιούχος μηχανικός, ακόμα δεν έχει συμφιλιωθεί με την περίπλοκη φύση του γάμου του με τη γυναίκα που σκότωσε η Βάιολετ. Όταν οι τρεις τους συναντιούνται τυχαία ένα πρωί σε ένα βιβλιοπωλείο, οι ζωές τους περιπλέκονται με έναν τρόπο που θα τους επηρεάσει βαθιά, σε ένα μυθιστόρημα που φωτίζει τη λυτρωτική δύναμη της ποίησης και της λογοτεχνίας στη ζωή μας.

Τζόχα Αλχάρθι
Νεραντζιά

Εκδόσεις GUTENBERG

Η Ζουχούρ από το Ομάν, φοιτήτρια στην Αγγλία, αισθάνεται εγκλωβισμένη ανάμεσα στο παρόν και το παρελθόν, την επιθυμία να ενταχθεί στο καινούργιο της περιβάλλον και τις αναμνήσεις από την οικογενειακή της ζωή στη μακρινή της πατρίδα. Ανησυχεί για την αδελφή της που άφησε πίσω, δυσκολεύεται να επικοινωνήσει με τους Βρετανούς συμφοιτητές της, αλλά και με την Πακιστανή συγκάτοικό της, φοβάται μην καταλήξει σαν την καταθλιπτική της μητέρα. Κυρίως όμως αισθάνεται ενοχές για τη γιαγιά της που πέθανε λίγο μετά τη δική της αναχώρηση. Μέσα από περιστατικά της ζωής αυτής της φτωχής, βασανισμένης και εξαιρετικά γενναιόδωρης γιαγιάς, θα αρχίσει να κατανοεί τις ρίζες της και να κτίζει μια νέα, ευτυχισμένη ζωή.

Susan Sontag
Ο εραστής του ηφαιστείου

Εκδόσεις GUTENBERG

Ο εστέτ λόρδος Χάμιλτον, πρόσφατα χήρος και μοναχικός, νιώθει πάθος μόνο για άψυχα αντικείμενα, πίνακες, αρχαιότητες και έργα τέχνης με τα οποία πλουτίζει διαρκώς τη συλλογή του. Αισθάνεται όμως και μια ασυγκράτητη έλξη για τον πάντα έτοιμο να εκραγεί Βεζούβιο. Όταν έρχεται στη Νάπολη ο ανιψιός του, συνοδευόμενος από τη νέα του ερωμένη, την Έμμα, όλα αλλάζουν, καθώς η ταπεινής καταγωγής, πέτρα πολλών σκανδάλων στο παρελθόν και εκθαμβωτικά όμορφη, θα γίνει σύντομα η νέα σύζυγός του. Παρά το ηλικιακό και κοινωνικό χάσμα μεταξύ τους και τις διαφορετικές προσωπικότητες θα καταφέρουν να ζουν ευτυχισμένα, μέχρι να εμφανιστεί ο ήρωας των Ναπολεόντειων Πολέμων ναύαρχος Νέλσον. Με φόντο τη Νάπολη του 18ου αιώνα και μέσα από μια διάσημη αληθινή ερωτική ιστορία, η Σόνταγκ εντρυφεί σε κοινωνικές, ηθικές και αισθητικές αξίες ζωντανεύοντας μια έντονη περίοδο της ευρωπαϊκής ιστορίας. ▶

BELL Εγκληματικά… εθιστικά!

ΗΡΩΑΣ ΚΑΝΕΝΟΣ
M.W. CRAVEN
Ο άντρας που δεν μπορεί να νιώσει φόβο επιστρέφει…

Ο πολυβραβευμένος M.W. Craven επιστρέφει με ένα γρήγορο, βάναυσο, έξυπνο και βίαιο θρίλερ. Το *Ήρωας Κανενός* είναι μια συναρπαστική ιστορία για πληρωμένους δολοφόνους, διεθνή τρομοκρατία, δύσκολες επιλογές και το μέλλον του κόσμου όπως τον ξέρουμε.

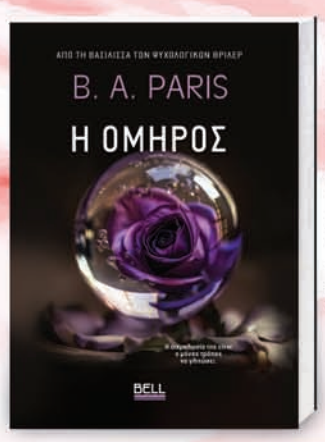

Η ΟΜΗΡΟΣ
B. A. PARIS
Δημιούργησε την τέλεια ζωή. Και τώρα έχει παγιδευτεί εκεί.

Η Αμελί ξυπνάει σ' ένα κατασκότεινο δωμάτιο. Δεν ξέρει πού βρίσκεται και γιατί. Ποιοι είναι οι μυστηριώδεις απαγωγείς της;
Και γιατί πολύ σύντομα νιώθει πιο ασφαλής εδώ, στη φυλακή της, απ' ό,τι όταν ήταν με το σύζυγό της, τον Νεντ; Το νέο ψυχολογικό θρίλερ της B.A. Paris θα σας κρατήσει ξάγρυπνους όλη νύχτα.

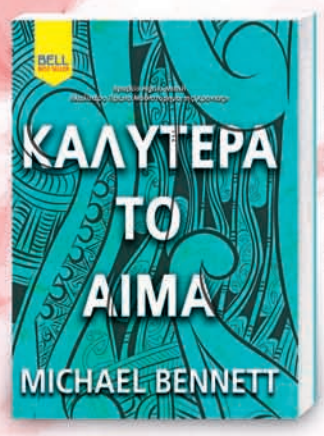

ΚΑΛΥΤΕΡΑ ΤΟ ΑΙΜΑ
MICHAEL BENNETT
Καλώς ήρθατε στη σκοτεινή πλευρά του παραδείσου…

Ένας σίριαλ κίλερ που διψάει για εκδίκηση 160 χρόνια μετά τη δολοφονία ενός Μάορι αρχηγού καταδιώκεται από τη ντετέκτιβ Χάνα Γουέστερμαν σ' αυτό το βραβευμένο, καθηλωτικό αστυνομικό θρίλερ που διαδραματίζεται στη Νέα Ζηλανδία.

Η ΚΑΛΥΒΑ ΣΤΟ ΔΑΣΟΣ
ΚΙΚΗ ΤΣΙΛΙΓΓΕΡΙΔΟΥ
Μέσα στο νερό, κανείς δεν μπορεί να σε ακούσει να ουρλιάζεις.

Μια πόλη που δεν μιλάει, ένα μικροσκοπικό νησί μέσα στους βάλτους, γεμάτο θανάσιμες απειλές, που κρύβει ένα συγκλονιστικό μυστικό.
Η ειδική πράκτορας του FBI Στέλλα Άνταμς μπλέκει σε μια περιπέτεια που θα σας αφήσει άφωνους, με ένα πέρα για πέρα απρόσμενο τέλος.

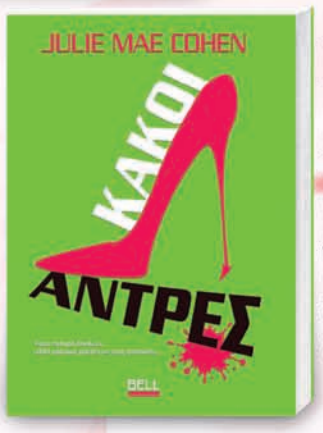

ΚΑΚΟΙ ΑΝΤΡΕΣ
JULIE MAE COHEN
Και οι σίριαλ κίλερς αξίζουν ένα happy end!

Η Σάφι είναι έξυπνη, όμορφη, πλούσια… και στον ελεύθερο χρόνο της είναι και σίριαλ κίλερ, αφού στήνει ενέδρες σε κακούς άντρες και τους σκοτώνει: βιαστές, δολοφόνους και κακοποιητικούς συντρόφους. Όμως ακόμα κι η Σάφι έχει καρδιά. Και όταν ο άντρας που έχει ερωτευτεί γίνεται ύποπτος για ένα φόνο που δεν έχει διαπράξει, θα κάνει τα πάντα για να ανακαλύψει την αλήθεια.

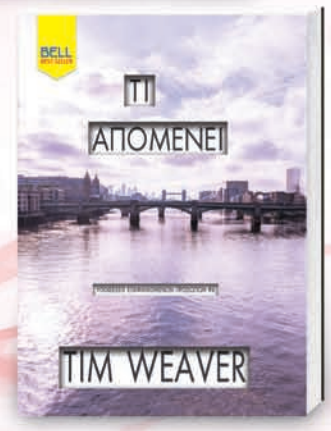

ΤΙ ΑΠΟΜΕΝΕΙ
TIM WEAVER
Μια τριπλή δολοφονία κατέστρεψε τη ζωή του. Τα χειρότερα όμως αρχίζουν τώρα…

Ο Ντέιβιντ Ρέικερ, που ειδικεύεται στην έρευνα για την ανεύρεση εξαφανισμένων προσώπων, μπλέκει στην πιο επικίνδυνη υπόθεση της καριέρας του.
Η δολοφονία μιας μητέρας και των δίδυμων κοριτσιών της, θα τον οδηγήσει σε κάτι πολύ χειρότερο, που δε θα μπορούσε ποτέ να το διανοηθεί ανθρώπινος νους…

BELL
www.bell.gr BELLpublishing @bell_books @bell_books

ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΟΧΗ ΕΚΔΟΣΕΙΣ - ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΑ

ΝΤΟΚΟΥΜΕΝΤΑ
Συμμαχικών Διασκέψεων του Β΄ Παγκόσμιου Πολέμου
ΓΙΑΛΤΑ-ΜΟΣΧΑ-ΤΕΧΕΡΑΝΗ-ΠΟΤΣΝΤΑΜ

Στην έκδοση δημοσιεύονται τα πρακτικά των συναντήσεων της Γιάλτας (Φλεβάρης 1945), της Τέταρτης Συνάντησης της Μόσχας (Οκτώβρης 1944, για πρώτη φορά στα ελληνικά), της Τεχεράνης (Δεκέμβρης 1943) και του Πότσνταμ (Ιούλης-Αύγουστος 1945).

1821
Η Επανάσταση και οι απαρχές του ελληνικού αστικού κράτους
Επιμέλεια: ΤΜΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΚΕ ΤΟΥ ΚΚΕ

Η συγκεκριμένη έκδοση προσεγγίζει και φωτίζει βαθύτερα τα γεγονότα που οδήγησαν στη συγκρότηση του ελληνικού αστικού κράτους. Παράλληλα, διαλύει μύθους που προσπαθεί να επιβάλλει η κυρίαρχη αστική ιστοριογραφία.

ΕΝΡΙΚΕ ΒΟΝΓΚ ΓΚΟΥΤΙΕΡΕΣ
ΠΡΑΞΕΙΣ ΠΟΛΕΜΟΥ

Η CIA οργανώνει πραξικόπημα αξιοποιώντας σύγχρονα τεχνολογικά μέσα. Οι Μυστικές Υπηρεσίες της Κούβας προσπαθούν να το αποτρέψουν. Τελικά, τι «μετράει» περισσότερο στη σημερινή εποχή· η τεχνολογία ή ο άνθρωπος;
Στο ερώτημα αυτό προσπαθεί να απαντήσει το συναρπαστικό, επίκαιρο και σύγχρονο κουβανικό κατασκοπικό μυθιστόρημα του Ενρίκε Βονγκ Γκουτιέρες.

sep.gr
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΑ: Αθήνα, Μαυροκορδάτου 3, τηλ.: 2103829835, e-mail: sepathens@gmail.com
Θεσσαλονίκη, Πλάτωνος 7, τηλ.: 2310 283810, e-mail: septhess@gmail.com • Πάτρα, Κανακάρη 159, τηλ.: 2610 222804, e-mail: sepioa@gmail.com

Προσωπική ανάπτυξη, Στρατηγική

Κλέαρχος Σταματουλάκης

Τα χειρόγραφα της Πεντάμορφης

Εκδόσεις ΑΔΡΑΧΤΙ

Ξέρεις ποιος είσαι; Γιατί κάνεις αυτό που κάνεις; Σε ευχαριστεί ή το κάνεις γιατί πρέπει; Σ' έναν κόσμο όπου κλασικές μορφές παραμυθιών συναντώνται με την ποπ κουλτούρα και το σήμερα, τίποτα δεν είναι όπως φαίνεται. Ο συγγραφέας Κλέαρχος Σταματουλάκης, ως ψυχολόγος, μαζί με την Πεντάμορφη, που προσπαθεί να βρει τον εαυτό της και να βάλει τα πρέπει της σε μια τάξη, βάζει τον αναγνώστη στη διαδικασία να αναρωτηθεί και να ανακαλύψει πράγματα για τον ίδιο του τον εαυτό. Το βιβλίο είναι spin off του «Η εκδίκηση της Ωραίας Κοιμωμένης» που κυκλοφόρησε πρώτη φορά το 2018 κι αναμένεται να κυκλοφορήσει σε ειδική έκδοση από τις Εκδόσεις Αδράχτι.

Γεώργιος Π. Βασιλειάδης

Πρακτικός Οδηγός Social Media: YouTube

Εκδόσεις ΔΙΑΥΛΟΣ

Στον σύγχρονο ψηφιακό κόσμο, το YouTube δεν είναι απλώς μια πλατφόρμα βίντεο· είναι ένα ισχυρό εργαλείο επικοινωνίας, μάρκετινγκ και δημιουργίας εσόδων. Είτε είστε επιχειρηματίας, δημιουργός περιεχομένου ή απλά θέλετε να αξιοποιήσετε στο έπακρο τις δυνατότητες της πλατφόρμας, αυτό το βιβλίο θα σας καθοδηγήσει βήμα προς βήμα για να πετύχετε τους στόχους σας. Τι θα βρείτε σε αυτόν τον πρακτικό οδηγό: Τρόπο δημιουργίας και σωστής ρύθμισης του καναλιού σας, βελτιοποίηση του περιεχομένου για μέγιστη προβολή, SEO στρατηγικές για την αύξηση του κοινού και της αλληλεπίδρασης, επαγγελματικές τεχνικές διαφήμισης, monetization και πρακτικές συμβουλές μαζί με δοκιμασμένες στρατηγικές και εργαλεία που χρησιμοποιούν επιτυχημένοι δημιουργοί και επιχειρήσεις.

Γεώργιος Π. Βασιλειάδης

Πρακτικός Οδηγός Social Media: Facebook

Εκδόσεις ΔΙΑΥΛΟΣ

Πώς να δημιουργήσετε και να βελτιστοποιήσετε την προσωπική ή την επαγγελματική σας σελίδα, στρατηγικές για τη διαμόρφωση περιεχομένου που τραβάει την προσοχή και ενισχύει την αλληλεπίδραση, τεχνικές διαφημίσεων για στοχευμένα κοινά, προσαρμοσμένες στις ανάγκες της επιχείρησής σας και συμβουλές για τη διαχείριση κοινού και την ανάλυση αποτελεσμάτων, ώστε να κάνετε πιο στοχευμένες ενέργειες. Με σαφείς οδηγίες, πρακτικά παραδείγματα και εξειδικευμένες στρατηγικές, ο Πρακτικός Οδηγός Social Media: Facebook θα σας βοηθήσει να αξιοποιήσετε πλήρως τις δυνατότητες της πλατφόρμας, επιτυγχάνοντας τους στόχους σας με επιτυχία.

Μάρα Καραγιάννη

Μεταμόρφωση Ζωής – 14 Βήματα Αυτοβελτίωσης & Αληθινές Ιστορίες Ευτυχίας

Εκδόσεις ANUBIS

Ένας πρακτικός οδηγός αυτοβελτίωσης, που συνδυάζει βασικές αρχές life coaching και αληθινές ιστορίες ανθρώπων που έχουν ζήσει τη δική τους προσωπική αλλαγή. Ανακαλύψτε τα μυστικά της προσωπικής ενδυνάμωσης και της διαχείρισης του εσωτερικού σας κόσμου, μάθετε πώς μπορείτε να αξιοποιήσετε τις αλλαγές γύρω σας προς όφελός σας και δείτε πώς κάποιοι άνθρωποι κατόρθωσαν να ξεπεράσουν τις δυσκολίες και να ζήσουν μια πιο ευτυχισμένη ζωή, βελτιώνοντας τη ζωή, την καθημερινότητα και την ψυχική υγεία.

Sun Tzu

Η τέχνη του πολέμου

Εκδόσεις KEY BOOKS

Ένα απαραίτητο ανάγνωσμα όχι μόνο για όσους ενδιαφέρονται για στρατιωτικά θέματα, αλλά και ο απόλυτος οδηγός στρατηγικής σε επιχειρήσεις, πολιτική, μάνατζμεντ, μάρκετινγκ, οικονομικά, ακόμα και στα αθλήματα, ιδίως εκείνα που εξαρτώνται από τη στρατηγική και την τακτική. Σε έναν κόσμο που αλλάζει με απίστευτη ταχύτητα, οι διδασκαλίες του Σουν Τζου μάς δείχνουν πώς να είμαστε στρατηγικοί και αποτελεσματικοί, χωρίς να χαλάμε τις σχέσεις μας με τους ανθρώπους που συναναστρεφόμαστε.

Παιδικά, Εφηβικά

Στίβεν Χόκινγκ, Λούσι Χόκινγκ

Ο Τζορτζ και το Ταξίδι στον Χρόνο

ΕκδόσειςANUBIS

Στη συναρπαστική κατάληξη της διεθνούς best seller σειράς με τις περιπέτειες του Τζορτζ, που μεταφράστηκε σε περισσότερες από 40 γλώσσες και σύστησε τη μαγεία της επιστήμης σε εκατομμύρια παιδιά, ο Τζορτζ δραπετεύει από το διαστημόπλοιο Άρτεμις, όπου ήταν παγιδευμένος, και καταλήγει πανευτυχής στη Γη. Σύντομα καταλαβαίνει πως κάτι δεν πάει καλά: στη θέση της πόλης του συναντά μια άγονη ερημιά, ρομπότ περιφέρονται στους δρόμους και κανείς δεν φαίνεται να ξέρει τη Γη που γνώριζε ο Τζορτζ. Με τη βοήθεια ενός νέου φίλου, άραγε θα καταφέρει να ανακαλύψει τι ή ποιος κρύβεται πίσω από αυτόν τον τρομερό νέο κόσμο, προτού να είναι πολύ αργά;

Stuart Gibbs

Σχολή κατασκόπων - Στον Βορρά

Εκδόσεις ΚΛΕΙΔΑΡΙΘΜΟΣ

Το δέκατο βιβλίο της σειράς «Μυστική Ακαδημία Κατασκόπων», η οποία κυκλοφορεί σε 17 χώρες και έχει αγαπηθεί από περισσότερα από 5 εκατομμύρια παιδιά σε ολόκληρο τον κόσμο, στέλνει τον Μπεν Ρίπλεϊ και τους φίλους του για εκπαίδευση στην Αλάσκα, όταν ένας Ρώσος, παλιός άσπονδος εχθρός του Σάιρους Χέιλ, τον απάγει. Ο Μπεν, η Έρικα και οι υπόλοιποι πράκτορες ξεκινούν μια αποστολή διάσωσης, αλλά η κατάσταση βγαίνει γρήγορα εκτός ελέγχου σε μια συνωμοσία που περιλαμβάνει τη μυστική ιστορία των σχέσεων ΗΠΑ και Ρωσίας, μια νεαρή Ρωσίδα πράκτορα της KGB με ικανότητες που ανταγωνίζονται αυτές της Έρικα – και πάρα πολλές αρκούδες.

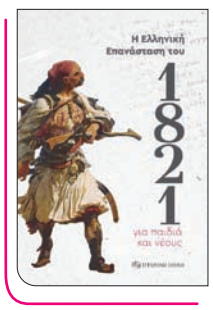

Η Ελληνική Επανάσταση του 1821 για παιδιά και νέους

Εκδόσεις ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΟΧΗ

«1821… Η χρονιά που ξεκίνησε η Ελληνική Επανάσταση. Ναι, θα πείτε, το ξέρουμε αυτό! Και όμως, ξεφυλλίζοντας τις σελίδες αυτού του βιβλίου ίσως και να εκπλαγείτε με το πόσα δεν γνωρίζατε για το 1821, γιατί οι επαναστάσεις δεν είναι απλά "στιγμές" στην Ιστορία. Είναι άλματα που πάνε τον κόσμο προς τα μπρος! Που έρχονται να γκρεμίσουν το παλιό και να φέρουν το καινούργιο. Ποιος, λοιπόν, ήταν ο παλιός και ποιος ο νέος κόσμος που συγκρούστηκαν το 1821; Ποιοι οι πρωταγωνιστές τους; Πώς τα γεγονότα στη δική μας γωνιά του κόσμου συνδέονται με τις γενικότερες συγκλονιστικές εξελίξεις της εποχής;»

Δήμητρα Καραπέτσα Βασίλης Νανούρης

Ο φίλος μου ο μπάμπουρας

Εκδόσεις KEY BOOKS

Μια φορά κι έναν καιρό υπήρχε ένα κοριτσάκι που το λέγανε Χαρά. Η Χαρά αγαπούσε πολύ τον μικρό της κήπο, όμως δεν φανταζόταν ποτέ ότι από έναν τόσο δα κήπο θα ξεκινούσε μια τόσο μεγάλη περιπέτεια και μια μοναδική φιλία με φτερά! Ενδυνάμωση της συναισθηματικής νοημοσύνης και αυτοπεποίθησης, αποδοχή της διαφορετικότητας, ενίσχυση της ικανότητας δημιουργίας υγιών σχέσεων, καλλιέργεια ενσυναίσθησης και διαμόρφωση οικολογικής συνείδησης, είναι οι αρετές αυτού του βιβλίου.

Φωτεινή Κωνσταντοπούλου

Οι περιπέτειες ενός φιλάθλου

ΕΛΛΗΝΟΕΚΔΟΤΙΚΗ

Ένα γεμάτο μηνύματα βιβλίο που απευθύνεται σε παιδιά και εστιάζει σε θέματα όπως ο ενδοσχολικός εκφοβισμός, η αθλητική βία, η πίστη στη δύναμη που κρύβουμε μέσα μας και η σημασία του να μην τα παρατάμε ποτέ. Πρωταγωνιστεί ο Φλώρος, που με πίστη και επιμονή και με τη συμπαράσταση πραγματικών φίλων, αποδεικνύει ότι δεν χρειάζονται σούπερ δυνάμεις για να τα καταφέρει κανείς.

graphic novel

Mark Waid, Dan Mora

Batman - Superman: Worlds Finest - Υπερφυσική Απειλή

Εκδόσεις ANUBIS

Η πένα του θρυλικού Mark Waid και η εκπληκτική εικονογράφηση του Dan Mora μας μεταφέρουν αρχικά στο όχι και τόσο μακρινό παρελθόν, όπου ο Σούπερμαν αντιμετωπίζει μια πρωτόγνωρη κρίση. Οι δυνάμεις του υπερφορτίζονται επικίνδυνα, εξαιτίας ενός ορού που χρησιμοποιεί ο διαβόητος υπερεγκληματίας Μετάλο.
Σε αυτή τη δύσκολη στιγμή, μόνο ο Μπάτμαν και ο Ρόμπιν μπορούν να σταθούν στο πλευρό του, καθώς μια μοιραία έκρηξη θα αναγκάσει τον Μπρους Γουέιν να πάρει δραστικές αποφάσεις, καθώς, για να σώσει τον φίλο του, ζητά τη βοήθεια μιας ομάδας που ελάχιστοι τολμούν να εμπιστευτούν: της Περιπόλου του Ολέθρου.

Οδυσσέας Θεοδωράτος

Tomahawk Angel, Τόμος Β

Εκδόσεις ANUBIS

Το Tomahawk Angel είναι ένα manga που συνδυάζει δράση, μυστήριο, χιούμορ, τρόμο και επιστημονική φαντασία, δημιουργώντας έναν καθηλωτικό κόσμο γεμάτο ανατροπές και αξέχαστες στιγμές από τον κόσμο.
Το 2050, ο κόσμος βρίσκεται στα όρια της καταστροφής: τέρατα κυριαρχούν, η ανθρωπότητα κινδυνεύει και μια δεκαοχτάχρονη αναζητά το παρελθόν της. Καθώς προσπαθεί να ανακαλύψει στοιχεία για το ποια είναι, θα πρέπει να βρει και την απάντηση σε ένα ακόμα μεγαλύτερο ερώτημα: είναι η σωτηρία για τον κατεστραμμένο αυτόν κόσμο ή μήπως η ίδια κρύβει κάτι πιο σκοτεινό;

Jacky Fleming

Το πρόβλημα με τις γυναίκες

Εκδόσεις ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

Μια σάτιρα της απουσίας των γυναικών από τα βιβλία της ιστορίας, καθώς και των θεωριών που διατυπώθηκαν –από τον Δαρβίνο και άλλους πολλούς– για να εξηγηθεί η απουσία αυτή, σε μορφή κόμικ! Ένα εξαιρετικά πνευματώδες κόμικ, για την ακρίβεια, που αποκαλύπτει τις αλλοπρόσαλλες θεωρίες που πίστευαν μερικοί από τους σπουδαιότερους στοχαστές μας για τις γυναίκες, από την Τζάκι Φλέμινγκ, γνωστή για τις ακτιβιστικές καρτ ποστάλ της στην προ-ίντερνετ εποχή.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ
Από τις **εκδόσεις Βακχικόν**

ΒΑΚΧΙΚΟΝ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ
Πατησίων 14
(Στοά Φέξη)
210 3637867
info@vakxikon.gr
ekdoseis.vakxikon.gr

Ρεγγίνα
Μυθιστόρημα
Χρύσα Σταυροπούλου
Η νεαρή Ρεγγίνα θα κλέψει την καρδιά του καθηγητή Νικολαΐδη που θα την ακολουθήσει στην Αμερική, αφήνοντας πίσω την Αναστασία και τα δυο παιδιά τους. Τα δίδυμα αγνοώντας ότι εκείνη ευθύνεται που η ζωή τους αναποδογύρισε, πολύ σύντομα θα τη βρουν στον δρόμο τους. Πέντε χρόνια μετά, η γυναίκα-θύελλα επιστρέφει αμετανόητη για το αμάρτημά της. Χωρίς να καταλαβαίνει κανείς αν η ίδια κινεί τα νήματα στο παρασκήνιο, θα οδηγήσει την αστυνομία στην πλαγιά του βουνού όπου θα βρεθούν τα πειστήρια της εξαφάνισής της. Φόνος, αυτοκτονία ή σκηνοθετημένο δράμα;

Το Μαριουλάκι
Νουβέλα
Μαργαρίτα Κοντού
Η Μαρία, ή αλλιώς το Μαριουλάκι, είναι μια νέα κοπέλα που από την εφηβεία της αναγκάστηκε να καταφύγει στην πρωτεύουσα, ψυχοκόρη στο σπίτι της κυρίας Θάλειας. Εκεί θα τη βρει ο πόλεμος, η κατοχή κι ο Εμφύλιος. Σ' αυτά τα χρόνια, το Μαριουλάκι μεγαλώνει και ωριμάζει παράλληλα, μέσα από τις δυσκολίες της εποχής, διατηρώντας ωστόσο τη φρεσκάδα της ηλικίας της. Θα καταφέρει στα σκληρά αυτά χρόνια να αντεπεξέλθει και να επιβιώσει; Κι αν ναι, με τι κόστος;

Το γέλιο των σκύλων
Διηγήματα
Ευγενία Μακαριάδη
Μία νεαρή που τρέχει ολόγυμνη στη λεωφόρο, ένα κορίτσι που ονειρεύεται να κοιμηθεί εκατό χρόνια και να μην έρθει ποτέ κανένας πρίγκιπας να τη φιλήσει, η δεσποινίς Αλίκη που βαδίζει ολοταχώς προς την υπόγεια είσοδο των θαυμάτων και μία γυναίκα με βρόμικο δαντελένιο φόρεμα σε ερωτικό ραντεβού. Η Μάινα, με το άσεμνο λεξιλόγιό της, ένας serial killer αγοριών, το καπέλο που δίνει χώρο άφεσης στον γέροντα πατέρα από τον υιοθετημένο γιο του, είναι λίγα μόνο από τα όσα πραγματεύονται οι αφηγητές των διηγημάτων.

Αδιέξοδο
Μυθιστόρημα
Μιχάλης Σκολιανός
Ο Κώστας, ένας νέος δικηγόρος από τη Θεσσαλονίκη, αγωνίζεται να αντεπεξέλθει στις απαιτήσεις και τις δυσκολίες της σύγχρονης μνημονιακής Ελλάδας. Στην ιστορία αυτή, μέσω της κατακερματισμένης αφήγησης, ξεδιπλώνεται η πορεία της ζωής του νεαρού άνδρα, από την αποφοίτησή του από τη Νομική Σχολή μέχρι το επαγγελματικό, προσωπικό και εντέλει υπαρξιακό του αδιέξοδο.

Κακώς μας ήρθες, κυρ σατιρικέ...
Ποίηση
Συλλογικό
Μία πολυσυλλεκτική και ευρεία ανθολογία σατιρικής ποίησης που περιλαμβάνει από παλαιότερους έως και σημερινούς ποιητές και ποιήτριες. Η Ευσταθία Δήμου ανθολογεί πάνω από ογδόντα ποιητές και προλογίζει την έκδοση δίνοντας βαρύτητα και ιστορική διάσταση στην σατιρική ποίηση.

Ίχνη που έπονται
Ποίηση
Βασίλης Κομίνης
Τι σημασία έχει, / αφού όταν στράφηκες προς το νερό / διέκρινες το πρόσωπό σου μόνο / και από τη / γεμάτη υγρασία όχθη / δραπέτευε ο εαυτός σου. / Ήταν απόγευμα αργά, / πάντα θα είναι αργά...

Θέατρο δημοκρατίας
Ποίηση
Βασίλης Πης
Κουράστηκα να περπατώ σ' αυτήν τη χώρα / Είναι καιρός να λογαριάσουμε τα χρόνια μας / Και να μιλήσουμε με την ψυχή μας σαν να πίναμε νερό / Γιατί αύριο μπορεί και να 'ναι αργά, χωρίς να μπορούμε / Να πούμε πλέον τα δικά μας λόγια, προχθές / Ένα ποίημα μ' έγραψε στα παλιά του τα παπούτσια / Και τράβηξε για τη θάλασσα όπως οι νεογέννητες χελώνες

Άνεμοι
Ποίηση
Θωμάς Μερλέμης
παρατηρούσα ένα δέντρο μόνο στο βάθος / καθώς απλώνει, ρωτώ από πού έχεις έρθει / Πού είναι όλοι, πού τρέχουν όλοι, ρωτούσα με πάθος / Υπάρχεις άραγε όταν, όταν δεν βρέχει; / Το ξέρεις πιστεύω ότι / Τα άλογα δεν καλπάζουν όταν τα μαστιγώνεις / Αυτή είναι η μόνη αλήθεια. ●

ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ ΜΕ ΑΙΤΙΑ

Οι μέρες της πανδημίας

Του **ΑΡΗ ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗ**

Αχ, τι υπέροχες ήταν εκείνες οι μέρες! Οι μέρες της πανδημίας, εννοώ. Οι δρόμοι άδειοι από αυτοκίνητα, τα σχολεία κλειστά, τα γήπεδα άδεια. Οι πολίτες κλεισμένοι στα λαγούμια τους, ο ουρανός καθάριος από αεροπλάνα. Στις τηλεοράσεις εμφανίστηκαν καινούργιες φάτσες – οι επιδημιολόγοι. Θυμάμαι που είχα νοικιάσει από έναν γείτονα τον σκύλο του ώστε να βγαίνω κάθε μέρα βόλτα. Την αγαπημένη μου τη συναντούσα σε ξενοδοχεία ημιδιαμονής, κατακλυσμένος από ένα ευφορικό αίσθημα παρανομίας. Για να διατηρούμαι σε φόρμα, έτρεχα πέρα δώθε στο αχανές υπόγειο της πολυκατοικίας μου, ενώ σκεφτόμουν ηδονικά ότι μπορεί η γενιά μου να μην έζησε την ισπανική γρίπη του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου, αλλά βιώνει τη διαβόητη πλέον πανδημία Covid-19. Τι ωραίες εποχές για έναν μισάνθρωπο!

Αυτή την ξεχωριστή εποχή έρχεται να μας θυμίσει με το τελευταίο της μυθιστόρημα *«Η Λούσυ δίπλα στη θάλασσα»* η Αμερικανίδα συγγραφέας **Ελίζαμπεθ Στράουτ** (χάρη στην πολύ καλή μετάφραση της **Μαργαρίτας Ζαχαριάδου**). Τοποθετεί την ηρωίδα της, τη γνωστή πλέον στο αναγνωστικό κοινό Λούσυ Μπάρτον –που δεν είναι παρά το alter ego της– στον καιρό της πανδημίας. Η Λούσυ έχει χάσει πριν από λίγο καιρό τον τελευταίο της σύζυγο, όταν δέχεται ένα απροσδόκητο τηλεφώνημα από τον πρώην άντρα της, που της ζητά επιτακτικά να φύγουν από τη Νέα Υόρκη, επειδή έρχεται η επιδημία Covid-19 και θα είναι αδυσώπητη. Η Λούσυ αποδέχεται την πρόσκληση και καταφεύγουν μαζί σε ένα εξοχικό σπίτι δίπλα στη θάλασσα στο Μέιν – απ' όπου κατάγεται και η συγγραφέας.

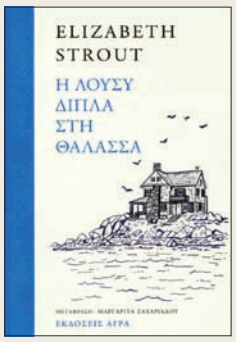

Elisabeth Strout
Η Λούσυ δίπλα στη θάλασσα
εκδ. ΑΓΡΑ

Οι κάτοικοι της περιοχής –κι ενώ έχει ξεσπάσει ήδη η επιδημία στη Νέα Υόρκη– δέχονται με απαρέσκεια τους ξένους που βρήκαν καταφύγιο στα μέρη τους. Η Λούσυ έχει δύο κόρες με τον πρώην άντρα της και μαζί τους ασχολείται μακρόθεν, ενώ η επιδημία δεν χάνει καιρό και εμφανίζεται και στο Μέιν. Πώς αλλιώς; Το εμβόλιο δεν έχει ανακαλυφθεί, οι άνθρωποι αποφεύγουν τις χειραψίες και τις αγκαλιές, κοιτάζουν υποψιασμένα ο ένας τον άλλον, όμως κατά τα άλλα η ζωή συνεχίζεται. Οι κόρες της Λούσυ έχουν τα δικά τους προβλήματα, ο ένας χωρισμός διαδέχεται τον άλλο, όπως και οι θάνατοι γύρω τους. Το σπίτι, βέβαια, πλάι στον ωκεανό είναι υπέροχο. Το κύμα που σκάει στα βράχια τούς νανουρίζει γλυκά τα βράδια. Η άμπωτη εναλλάσσεται με την πλημμυρίδα. Οι αστακοπαγίδες είναι παρατημένες στην αμμουδιά. Οι γλάροι κρώζουν.

Και η Λούσυ αναπολεί τη ζωή της, τα λάθη και τις απιστίες της, τα κορίτσια της, που έγιναν γυναίκες, τους φίλους που πεθαίνουν από τον άτιμο ιό. Στο μεταξύ, οι αγανακτισμένοι μπουκάρουν στο Καπιτώλιο, η προεδρία αλλάζει χέρια και το εμβόλιο που περιμένει ολόκληρη η ανθρωπότητα με κομμένη την ανάσα κάνει την εμφάνισή του. Όχι ασφαλώς για τους ψεκασμένους, αλλά τι να κάνεις, οι συνωμοσιολόγοι πάντα ανθίζουν σε τέτοιους καιρούς.

Όποιο βιβλίο κι αν πιάσεις της Ελίζαμπεθ Στράουτ, θα απολαύσεις τη γραφή της. Θυμάμαι να διαβάζω τα προηγούμενα μυθιστορήματά της μες στην πανδημία. Αχ, τι υπέροχες που ήταν εκείνες οι μέρες!

Σημειώσεις Ενός Μονομανούς

CCCXX Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΦΛΩΡΑΚΗ**

Παγκόσμια Ημέρα Ποίησης
Ας είναι η καρδιά μου πάντα ανοιχτή

Ένα μικρό εσωτερικό ταξίδι στα κείμενα που άφησαν ανεξίτηλα σημάδια, με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Ποίησης

Η ποίηση είναι ένα επικίνδυνο παιχνίδι.
Μπλέκεσαι κάποια στιγμή
στα δίχτυα της και δεν μπορείς να ξεφύγεις ποτέ. Σήμερα, δεν θα γράψω.
Θα αντιγράψω τέσσερα από τα κείμενα
που με καθόρισαν.
Στο πέρασμα του χρόνου έχω ταυτιστεί
απόλυτα μαζί τους...

I. Ο Έρωτας
Εσένα σ' έχω Δεινόσαυρο από τους
πιο εκπληκτικούς
εσένα σ' έχω βότσαλο φρούτο απαλό
που τ' ωρίμασε η θάλασσα
σ' ερωτεύω
σε ζηλεύω
σε γιασεμί
σε καλπασμό αλόγου μες στο δάσος
το φθινόπωρο (...)
tu m' abysses
tu m' oasis (...)
tu m' es Mallarmé Rimbaud Apollinaire
(...)
εσύ φεγγάρι που ένα σύννεφο
αναβοσβήνει (...)
εσύ σελίδα μου
εσύ μολύβι μου ερμηνευτή μου
σε ανοίγω συρτάρια
πώς γιατί δεν ήρθες τόσες φορές (...)
σε ακούω από δω από κει
σε σιωπώ μες στην απέραντη
τρυφερότητα (...)
όλα δεν τα 'χω πει
ΜΕ ΕΚΡΙΖΩΝΕΙΣ
(Μάτση Χατζηλαζάρου. Απόσπασμα της Αντίστροφης αφιέρωσης. Από τον τόμο «Ποιήματα 1944-1985», Εκδόσεις Ίκαρος.)

II. Εμείς οι λίγοι
Είμαστε εμείς οι ονειροπαρμένοι
τρελοί της γης
με τη φλογισμένη καρδιά και τα
έξαλλα μάτια.
Είμαστε οι αλύτρωτοι στοχαστές και
οι τραγικοί ερωτευμένοι.
Χίλιοι ήλιοι κυλούνε μες το αίμα μας
κι ολούθε μας κυνηγά το δράμα του
άπειρου.
Η φόρμα δεν μπορεί να μας δαμάσει.
Εμείς ερωτευτήκαμε την ουσία του
είναι μας
και σ' όλους μας τους έρωτες αυτήν
αγαπούμε
Είμαστε οι μεγάλοι ενθουσιασμένοι και
οι μεγάλοι αρνητές.
Κλείνουμε μέσα μας τον κόσμο όλο και
δεν είμαστε τίποτα απ' αυτόν τον κόσμο.
Οι μέρες μας είναι μια πυρκαγιά και οι
νύχτες μας ένα πέλαγο.
Γύρω μας αντηχεί το γέλιο των
ανθρώπων.
Είμαστε οι προάγγελοι του χάους.
(Το συναντάς στον τόμο της Εστίας «Γραπτά» του Γιώργου Β. Μακρή, αλλά στην πραγματικότητα ανήκει στη Λένα Τσούχλου, μία από τις κοπέλες της παρέας των πρώτων υπαρξιστών στην Αθήνα. Γράφτηκε το 1946.)

III. Ο Χωρισμός
Και τώρα έρχεται η ατέλειωτη νύχτα

Το καλοκαίρι ξέφτισε τα πούπουλά
του στις γωνιές του δρόμου
και στις ακρογιαλιές γυρίζεις ακόμα
μισόγυμνος εσύ
πάνω στ' αχνάρια των πουλιών που
έφυγαν
σφίγγω τα χείλη μου, φιλώ ευλαβικά
τα χέρια σου
αντίλαλος μες στα μαλλιά από σάπιο
μήλο
το καλοκαίρι κύλησε κι εμείς χωρίζουμε

Πρίγκηπα, δε μιλάς και λέω η ώρα
αργεί ακόμα. Βάζω το χέρι στον ώμο σου
και λέω στ' αποκαΐδια των ζεστών
σπιτιών που υπήρξαμε
είσαι ακόμα ένας χτύπος αγάπης
στη μαλακή φωνή σου τρέμει η ελπίδα
μου
για σένα ζω τη σκοτεινιά μιας άνοιξης
που παραπαίει
λέω αυτό το σώμα είναι η καρδιά μου
σωστή

Μ' αφήνεις, Άρχοντα. Το καλοκαίρι
έφυγε. Η βουή
της φθινοπωρινής θάλασσας αργά
σταλάζει
το τέλος που είναι πάντα πνεύμα και
δάκρυ
φωτεινός στρόβιλος, ήχος καθάριου
νερού, εγκαρτέρηση
πως έτσι θα πάνε όλα ώς το τέλος.
Ιδωμένα
σ' ένα καινούριο όραμα που μας μεθάει
εκβιάζει άσκοπα λόγια και μικρές
κραυγές
μας κάνει αδέρφια
(Νίκος-Αλέξης Ασλάνογλου, από τις «Ωδές στον Πρίγκιπα», Εκδόσεις Ύψιλον, 1981)

IV. Ας είναι η κρδιά μου πάντα ανοιχτή
Ας είναι η καρδιά μου πάντα ανοιχτή
στα μικρά
πουλιά που είναι τα μυστικά της ζωής
ό,τι κι αν τραγουδούν είναι καλύτερο
από το να γνωρίζεις
κι αν οι άνθρωποι δεν θέλουν να
τ' ακούσουν οι άνθρωποι είναι γέροι

Ας περιδιαβαίνει το μυαλό μου
πεινασμένο
και άφοβο και διψασμένο και εύπλαστο
ακόμη κι αν είναι Κυριακή ας έχω άδικο
γιατί όποτε οι άνθρωποι έχουν δίκιο
δεν είναι νέοι

Κι ας μην κάνω εγώ τίποτα χρήσιμο
και ας αγαπώ εσένα περισσότερο κι
από αληθινά
δεν έχει υπάρξει ποτέ κάποιος τόσο
ανόητος που να μην μπορεί να
τραβήξει όλο τον ουρανό πάνω του
μ' ένα χαμόγελο
(e.e. cummings από το «33x3x33», Εκδόσεις Νεφέλη, μετάφραση Χάρης Βλαβιανός)

Look

Επιμέλεια:
ΜΑΡΙΑ-ΙΩΑΝΝΑ ΣΙΓΑΛΟΥ

UGG SNEAKERS μια νέα εποχή

Αν νομίζεις ότι η **UGG** είναι μόνο για τον χειμώνα, σκέψου το διπλά. Η UGG επαναστατεί ξανά, αυτή τη φορά με μια συλλογή sneakers που αποπνέει αβίαστο coolness και μοναδική φρεσκάδα. Με την ίδια άνεση που αγαπήσαμε στους χειμωνιάτικους μήνες, το brand φέρνει τη νέα του πρόταση για το streetwear look, που συνδυάζει κλασικά σχέδια με μοντέρνα υλικά και πρωτοποριακή τεχνολογία. Το **Lo Lowmel**, με premium σουέτ σε χρώματα της άμμου και ανακυκλωμένο mesh, συνδυάζει υφή και χαρακτήρα, ενώ η ανάλαφρη σόλα από ζαχαροκάλαμο EVA προσφέρει την απόλυτη άνεση σε κάθε βήμα. Το χαρακτηριστικό Sun Logo Shape, εμπνευσμένο από την Καλιφόρνια, γίνεται το σύμβολο της αυτοέκφρασης και της κοινότητας, αφήνοντας το δικό του μοναδικό αποτύπωμα παντού. Η UGG δεν είναι απλώς ένα brand, είναι τρόπος ζωής – γιατί με κάθε ζευγάρι, κάθε βήμα είναι μια δήλωση άνεσης και στιλ.

**Η νέα συλλογή της UGG είναι διαθέσιμη στο UGG Store (τηλ. 2111088163) επί της Αναγνωστοπούλου 4 στο Κολωνάκι, καθώς και σε επιλεγμένα καταστήματα σε όλη την Ελλάδα. Αποκλειστικός αντιπρόσωπος της UGG σε Ελλάδα, Κύπρο, Ρουμανία & Βουλγαρία είναι ο Όμιλος Φάις.*

UGG Store: Αναγνωστοπούλου 4, Κολωνάκι 2111088163
και σε επιλεγμένα καταστήματα σε όλη την Ελλάδα

SWAROVSKI
Σκουλαρίκια Matrix Drop €199

ΜΟΥΣΕΙΟ ΜΠΕΝΑΚΗ
Μπλούζα μαρινιέρα Μελίνα & Gaultier €80

Look
Επιμέλεια:
ΜΑΡΙΑ ΙΩΑΝΝΑ ΣΙΓΑΛΟΥ

ESSENCE
Ψεύτικες βλεφαρίδες €3,59

SWATCH
Ρολόι Petal Frenzy €155

KURT GEIGER
Τσάντα clutch €150

HARALAS
Παπούτσια Nine West Bray2 €110

SKARAS JEWELS
Δαχτυλίδι από λευκό χρυσό K18 με ζαφείρι και διαμάντια €810 και δαχτυλίδι FaCad'oro από λευκό χρυσό K14 με πέτρες ζιργκόν €310

ΣΥΝΔΥΑΣΕ ΤΟ

Πάνω σε καυτό ΚΟΚΚΙΝΟ ρίξε λίγο ΜΠΛΕ να το δροσίσεις.

Σε σκούρο ΜΠΛΕ δίνεις θηλυκή φινέτσα με σικάτο μεταλλικό ΓΚΡΙ.

ASPESI
Τζάκετ €250

TED BAKER
Ζακέτα Cardigan €170

ESSENCE
Βερνίκι νυχιών mini Crazy Cracking €1,29

TEZENIS
Σουτιέν τρίγωνο Havana, ελαφρώς ενισχυμένο, Lounge Retreat €17,99

ABOUT YOU
ADIDAS ORIGINALS σνίκερ Gazelle €119

CERAVE
Εντατική ενυδατική λοσιόν σώματος

LOVE IT
Σκαμπό-τραπεζάκι «Capitello» €215

DKNY
Φόρεμα €145

MAT FASHION
Πουκάμισο ριγέ με δέσιμο στον λαιμό €94

©JEAN MICHEL BLASCO

Η Ιζαμπέλ Ιπέρ μαζί με 14 άντρες στη Στέγη

*Ο **Ρομέο Καστελούτσι** σκηνοθετεί τη διάσημη ηθοποιό στη «Βερενίκη» του Ρακίνα*

Η γνωστή τραγωδία του Ρακίνα, που γράφτηκε τον 17ο αιώνα, ζωντανεύει επί σκηνής μέσα από τη σκηνοθεσία του Ρομέο Καστελούτσι και μετατρέπεται σε μια εξαιρετική ανατομία του έρωτα και της απώλειας. Η Ιζαμπέλ Ιπέρ ενσαρκώνει την κεντρική ηρωίδα, σε μια παράσταση που συνδυάζει τη σιωπή, την τραγωδία και την εσωτερική βία. Οι 14 άντρες γύρω από τη Βερενίκη παραμένουν βουβοί, ενώ η ίδια στέκεται ακίνητη στο κέντρο του σκηνικού χάους, εκφράζοντας τον απόλυτο θρήνο του χαμένου έρωτα. Η μουσική του **Σκοτ Γκίμπονς** προσθέτει στην αίσθηση της μοναξιάς και της εγκατάλειψης, ενώ η παράσταση ερευνά την εσωτερική σκληρότητα του ανθρώπινου σώματος και τη δύναμη των ανεκπλήρωτων συναισθημάτων. Όπως αναφέρει ο ίδιος ο σκηνοθέτης στο σημείωμά του, *«ο Ρακίνας είναι σύγχρονος ακριβώς λόγω της διαχρονικότητάς του»*. Και το έργο μάς φέρνει δάκρυα στα μάτια, *«γιατί στη "Βερενίκη" –θα μπορούσε να πει κανείς– "είμαι εγώ"»*. **–Νίκη-Μαρία Κοσκινά**

INFO *Στέγη Ιδρύματος Ωνάση, 26 έως 30 Μαρτίου*

Επιλογές

ΜΗ ΧΑΣΕΤΕ ΑΥΤΗ ΤΗΝ ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Της **ΝΙΚΗΣ-ΜΑΡΙΑΣ ΚΟΣΚΙΝΑ**

Θέατρο, μουσική, εκθέσεις, προβολές. Πολιτιστικές προτάσεις που μας ιντριγκάρουν αυτό το επταήμερο

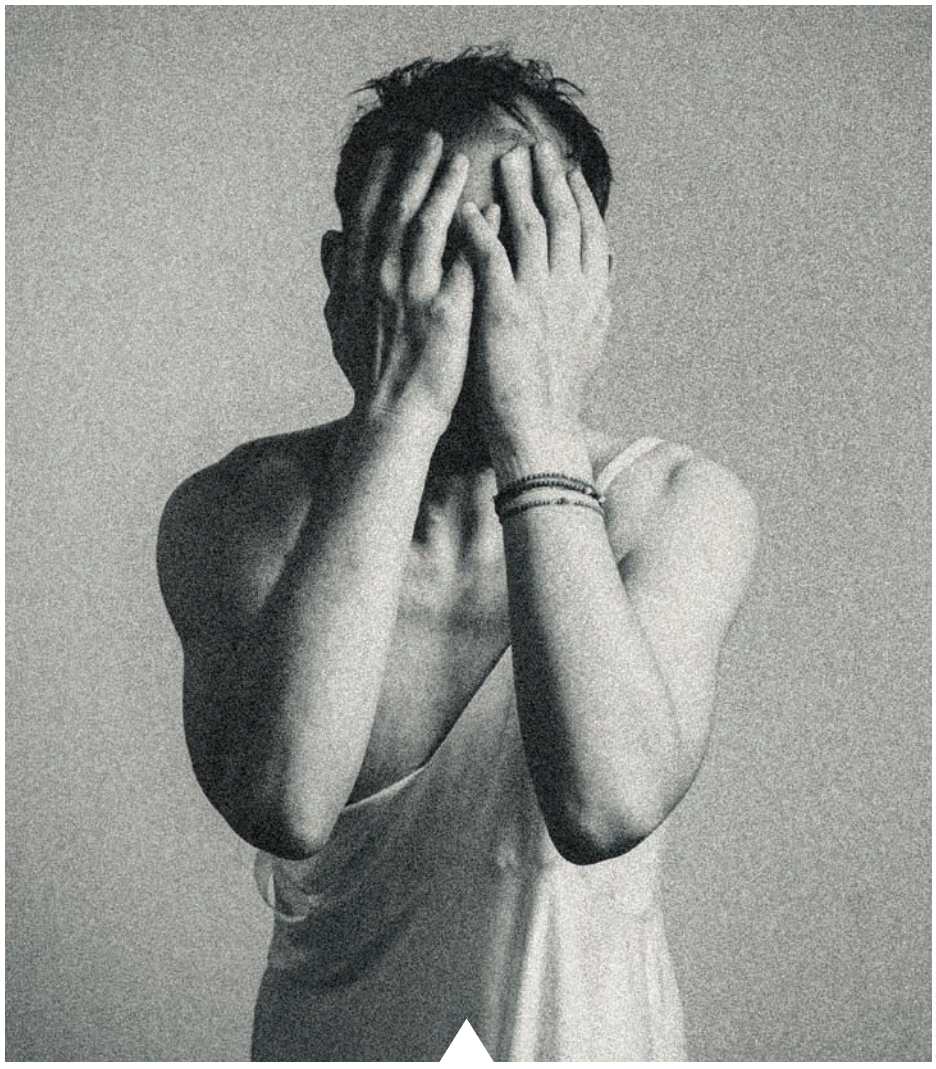

© ΑΓΓΕΛΟΣ ΧΙΛΛ

1 Η «Εκάβη» στην Εθνική Γλυπτοθήκη

Η τραγωδία του Ευριπίδη γίνεται performance, με τη μουσική του **Γιώργου Κουμεντάκη** και τη σκηνοθετική απόδοση του **Κωνσταντίνου Χατζή**. Εστιάζοντας στη βασανισμένη βασίλισσα της Τροίας, που περιπλανιέται στα ερείπια του πολέμου, η παράσταση εξερευνά τη μάνα, την πατρίδα, την προσφυγιά και τη μνήμη, ενώ διαπραγματεύεται τη διαρκή αναζήτηση της ανθρώπινης ελπίδας και αντίστασης, με φόντο σημαντικά γλυπτά της ελληνικής τέχνης, δημιουργώντας έναν ιδιαίτερο διάλογο μεταξύ λόγου, μουσικής και χώρου. *Εθνική Γλυπτοθήκη, 19-23 Μαρτίου*

Γεράσιμος Σκαφίδας, Αργύρης Αγγέλου, Νίκος Πουρσανίδης, Αλέκος Συσσοβίτης

©ΠΑΤΡΟΚΛΟΣ ΣΚΑΦΙΔΑΣ

2 Τελευταίες παραστάσεις για τον «Πουπουλένιο»

Το βραβευμένο έργο του Μάρτιν ΜακΝτόνα για λίγες ακόμη παραστάσεις. Ο **Νικορέστης Χανιωτάκης** σκηνοθετεί τους **Αργύρη Αγγέλου**, **Νίκο Πουρσανίδη**, **Γεράσιμο Σκαφίδα** και **Αλέκο Συσσοβίτη** σε ένα αντεστραμμένο παραμύθι που θίγει το θέμα της παιδικής κακοποίησης. Κεντρικός ήρωας ένας συγγραφέας, ο οποίος ανακρίνεται για το φρικιαστικό περιεχόμενο των διηγημάτων του, που παρουσιάζουν ομοιότητες με μια σειρά από ανεξιχνίαστες παιδοκτονίες της πόλης. Πού σταματά η τέχνη και πού ξεκινά η αλήθεια; *Σύγχρονο Θέατρο, έως 23 Μαρτίου*

Δήμητρα Χατούπη, Δημήτρης Γκοτσόπουλος

©ΖΑΦΕΙΡΩ ΒΛΑΧΟΥ

3 Μια υπαρξιακή αναζήτηση για τις ανθρώπινες σχέσεις

Ο Νικ και η Ρουθ περνούν μια νύχτα γεμάτη εντάσεις στο οικογενειακό εξοχικό τους μέσα στη φύση. Το *«Δάσος»* του Ντέιβιντ Μάμετ μεταφέρεται επί σκηνής, σε σκηνοθεσία **Θοδωρή Αμπατζή**, με τη **Δήμητρα Χατούπη** και τον **Δημήτρη Γκοτσόπουλο** στους πρωταγωνιστικούς ρόλους. Ένα έργο που μελετά σε βάθος την επικοινωνία ανάμεσα στα ζευγάρια και την προσπάθεια ή την αδυναμία κατανόησης του άλλου. Η ζωντανή μουσική –ερμηνεύει η **Βάσια Παππά**– έχει οργανικό ρόλο στην παράσταση, ενισχύοντας τη δραματικότητα των στιγμών. *Θέατρο ΕΛΕΡ 19 Μαρτίου έως 13 Απριλίουα*

© ΜΑΡΙΟΣ ΠΑΡΑΔΕΙΣΗΣ

4 Ένα έργο του Θεοτόκη επί σκηνής

Η ομάδα **«Αυτή κι Αυτοί»** φέρνει στη σκηνή την ιστορία του Θωμά Καψάλη ή «Καραβέλα», από το έργο του Κωνσταντίνου Θεοτόκη, σε σκηνοθεσία **Ανδρέα Ψύλλια**. Στην παράσταση *«Η ζωή και ο θάνατος του Καραβέλα»*, ο Θωμάς, μετά τον θάνατο της γυναίκας του, προσδοκά μια νέα ζωή, αλλά η ματαιοδοξία του και ο έρωτας για μια νεότερη γυναίκα τον οδηγούν σε κοινωνική και ηθική κατάπτωση. *Ίδρυμα Μιχάλης Κακογιάννης, έως 5 Απριλίου*

© ΛΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

5 10 ηθοποιοί ερμηνεύουν τις «Δούλες»

Το κλασικό κείμενο του Ζενέ εμπνέει κάθε χρόνο διαφορετικά ανεβάσματα. Η εκδοχή της ομάδας **DISARTENS** επιστρέφει για λίγες ακόμη παραστάσεις, σε σκηνοθεσία **Λιλλύς Μαλεμέ**. Ένα έργο με τρεις χαρακτήρες αποδίδεται εδώ από 10 διαφορετικά άτομα, νέους ηθοποιούς, απόφοιτους της Δραματικής Σχολής Αθηνών - Γιώργος Θεοδοσιάδης, με κοινούς κώδικες, ισχυρούς δεσμούς, βιογραφία και όραμα για το μέλλον. Η Κλαιρ και η Σολάνζ, κλεισμένες στην κρεβατοκάμαρα της Κυρίας, αναζητούν την αλήθεια μέσα στους καθρέφτες και στα παιχνίδια ρόλων. *Θέατρο Arroyo, 20 Μαρτίου έως 3 Απριλίου*

Για να καταχωριστείτε στους οδηγούς της Α.Ν., στείλτε δελτία Τύπου 2 εβδομάδες πριν από την προγραμματισμένη ημερομηνία. Ταχυδρομικώς στη διεύθυνση Χαρ. Τρικούπη 22, 10679 Αθήνα ή στο fax 210 3617310 ή στο **avguide@athensvoice.gr**

«Catch me»

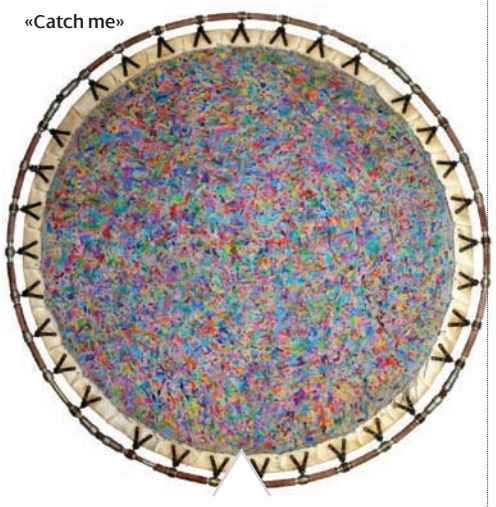

6 Όταν οι προκλήσεις της ζωής μετατρέπονται σε έργα τέχνης

Η πρώτη ατομική έκθεση του **Νικόλα Κονταξή** έρχεται στην Ελλάδα για να μας δείξει πώς οι σωματικές και αναπτυξιακές δυσκολίες μπορούν να εκφραστούν μέσω της τέχνης. Μέλος της λίστας Forbes 30 Under, ο καλλιτέχνης δημιουργεί έργα μεγάλης κλίμακας σε μια εκρηκτική καλλιτεχνική γλώσσα γεμάτη ένταση και χρώμα. Στο πλαίσιο της έκθεσης πραγματοποιούνται ξεναγήσεις από την ομάδα Nevronas για άτομα με αναπηρίες.
Μουσείο Ιδρύματος Β. & Ε. Γουλανδρή, έως 18 Μαΐου

7 Η ανθισμένη ζωή ενός καλλιτέχνη

Η έκθεση *«Πεδίον Ανθίσματος»* του **Αλέκου Κυραρίνη** περιλαμβάνει εξήντα ένα έργα που συνδυάζουν στοιχεία της ορθόδοξης βυζαντινής εικονογραφίας και της λαϊκής παράδοσης. Τα έργα, που περιλαμβάνουν ζωγραφική και γλυπτά, αναδεικνύουν τη δύναμη της πίστης, της ελπίδας και της αγάπης, ενάντια στο κακό και τον θάνατο. Ο τίτλος της έκθεσης παραπέμπει στην ανθισμένη ζωή και ο κεντρικός πίνακας αποτυπώνει αυτή την έννοια μέσα από μια χρωματική πανδαισία. *Εθνική Βιβλιοθήκη, έως 20 Ιουνίου*

8 «Flow»: μια ομαδική έκθεση αφιερωμένη στο νερό

Η έννοια του νερού μέσα από το έργο καλλιτεχνών, σε έναν διάλογο μεταξύ τέχνης και επιστήμης, σε επιμέλεια της **Φρύνης Μουζακίτου**. Καλλιτέχνες, αρχιτέκτονες και φοιτητές αρχιτεκτονικής συνδυάζουν κριτική χαρτογράφηση με βίντεο, φωτογραφία και σύγχρονες πρακτικές οπτικοποίησης δεδομένων, καταγράφοντας ιαματικούς λουτρότοπους στην Ελλάδα. Η έκθεση αναλύει τη ροή ως νοητικό πλαίσιο, συνδέοντας την έννοια του νερού με την κοινωνική, πολιτισμική και πολιτική διάσταση του τοπίου, προσφέροντας μια κοινωνικοπολιτική ανάγνωση της σύγχρονης ελληνικής επαρχίας.
Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης Ιλεάνα Τούντα έως 22 Μαρτίου

9 30 έργα μάς ταξιδεύουν στο όνειρο

Στην έκθεση *«Ονειροβασίες»* ο **Gabriel Grama** καλεί τον θεατή να βυθιστεί σε έναν κόσμο ονείρων και φαντασίας, με έντονο σουρεαλιστικό χαρακτήρα. Τα έργα, γύρω στα 30, δημιουργούν μια αίσθηση κίνησης και χάους με ρευστά χρώματα και αφηρημένα ανθρώπινα σχήματα, αποτυπώνοντας μια ταραγμένη θάλασσα ονείρων. Οι χαρακτήρες του Grama κινούνται σαν άγγελοι σε ρεύματα και δίνες, συμμετέχοντας ενεργά στη σύνθεση και το μήνυμα του έργου. *Γκαλερί Artshot - Sophia Gaitani, έως 8 Απριλίου*

ΜΗΝ ΤΟ ΧΑΣΕΙΣ

10 Οι φοιτητές Αρχιτεκτονικής σχεδιάζουν για το μετρό

Η Έκθεση «(σ)το μετρό, ξανά» συγκεντρώνει έργα των φοιτητών-τριών της Σχολής Αρχιτεκτόνων ΕΜΠ, οι οποίοι σχεδιάζουν τις πλατείες των σταθμών της νέας γραμμής 4 του μετρό, διερευνώντας την αναζωογόνηση και αναβάθμιση του δημόσιου χώρου. Τη διοργάνωση της έκθεσης έχουν αναλάβει οι Μ. Μπαμπάλου-Νουκάκη, Μ. Μαρλαντή, Μ. Σταυρακάκης. Στις παράλληλες εκδηλώσεις που την πλαισιώνουν, έχει προγραμματιστεί μια ομιλία, με προσκεκλημένους ομιλητές τον Αριστείδη Αντονά και την Daniela Harold (Academia der Bildenden Künste) καθώς και η προβολή της ταινίας *«Η Ζαζί στο metro»* του Louis Malle.
Δημοτική Αγορά Κυψέλης, έως 23 Μαρτίου

Hume Assine

Έλενα Λεώνη

11 Οι Hume Assine στο 2ο ΑΧ ΑΘΗΝΑ

Το σαλόνι ενός νεοκλασικού αθηναϊκού σπιτιού γίνεται χώρος μουσικής συνάντησης των **Hume Assine** με την **Έλενα Λεώνη**, που παίζει κέλτικη άρπα και τσέλο. Μαζί θα ερμηνεύσουν τα κομμάτια της δισκογραφίας τους αλλά και απρόσμενες διασκευές. Όλα αυτά θα συμβούν σε ένα ανεξάρτητο καλλιτεχνικό στέκι στα Εξάρχεια, όπου νιώθεις σαν στο σπίτι σου. Η βραδιά αυτή είναι το 2ο event του ΑΧ ΑΘΗΝΑ, μια μοναδική μουσική διοργάνωση, όπου οι Hume Assine συναντούν φίλους σε απρόσμενα αθηναϊκά σποτ.
Το πάνω σπίτι, 23 Μαρτίου, Λεωφόρος Αλεξάνδρας 37, στις 21.00
Ο Voice 102,5 είναι χορηγός επικοινωνίας

© ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΖΗΣΟΠΟΥΛΟΥ

12 Κύτταρο: τα live της εβδομάδας

Οι **ΜΕΜΦΙΣ** επιστρέφουν στην Αθήνα για μια μοναδική φετινή συναυλία, αυτή τη φορά παρέα με τον εκλεκτό καλεσμένο **«ΕΓΩ»** (Μίμης Καλαντζής / ex Τσοπάνα Rave), για να μας ταξιδέψουν με τον ήχο τους, που συνδυάζει groovy ρυθμούς, alternative rock/metal αισθητική και ελληνικούς στίχους (21 Μαρτίου). Το Σάββατο, η **Ελένη Τσαλιγοπούλου** δίνει το δεύτερο live της, αυτή τη φορά με special guest τον **Ορέστη Ντάντο** (22 Μαρτίου), ενώ τη Δευτέρα οι **Billy Sio & Dukys** παρουσιάζουν το νέο άλμπουμ *«KYSIΩN SOCIATUS»* (24 Μαρτίου). *Κύτταρο, 21, 22, 24 Μαρτίου*

Επιμέλεια:
ΝΕΝΕΛΑ ΓΕΩΡΓΕΛΕ

Τα μυστικά για τον πιο χρυσαφένιο μπακαλιάρο

Η 25η Μαρτίου μυρίζει επανάσταση, χαρμόσυνα νέα από τον ουρανό και μπακαλιάρο σκορδαλιά!

Της ΕΛΕΝΗΣ ΨΥΧΟΥΛΗ

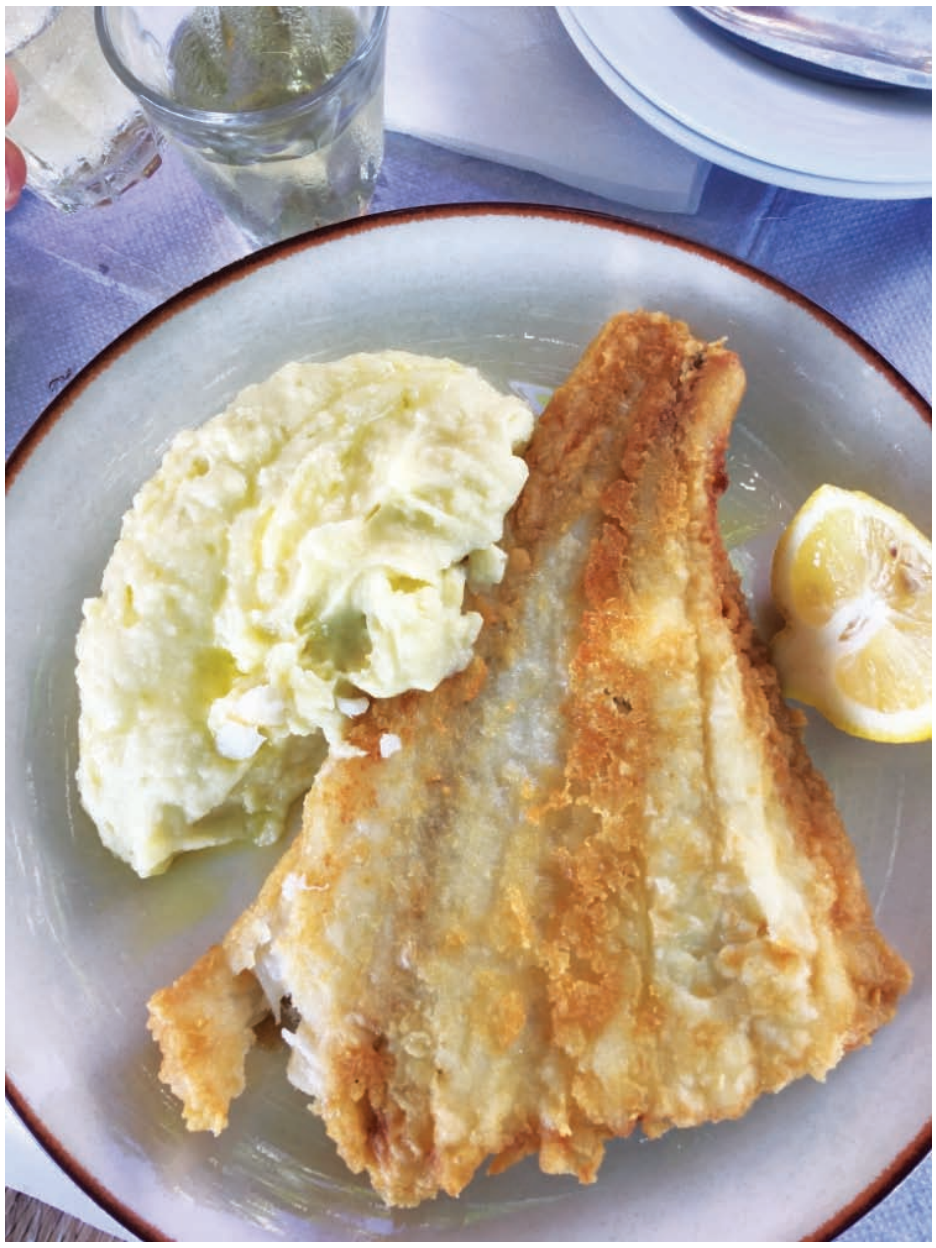

Μια παρένθεση θαλασσινής νοστιμιάς, με τις ευλογίες της Εκκλησίας, στην αυστηρή νηστεία της Σαρακοστής και μια ευκαιρία να τιμήσουμε ένα από τα πιο κοσμαγάπητα πιάτα της ταβέρνας και της παράδοσης. Που τον μαγειρεύει πλακί, με ντομάτα και σταφίδες, φρικασέ, κροκέτες, ψαρόσουπα και με τόσους άλλους τρόπους. Όμως τίποτα δεν συγκρίνεται με έναν τηγανητό μπακαλιάρο και τη σκορδαλιά του. Ωδή στο ψάρι που πρώτοι πάστωσαν οι Βάσκοι στις αρχές του 16ου αιώνα και μας το έφεραν οι Άγγλοι, ανταλλάσσοντάς το με κορινθιακή σταφίδα.

Η καλή αρχή ξεκινά από την αγορά

Ο νοστιμότερος μπακαλιάρος, με την κρουστή, λευκή σάρκα, είναι το ολόκληρο φιλέτο Ισλανδίας, το σωστό το κλασικό, που προτιμούσε και η γιαγιά μας. Στην αγορά θα βρεις μπακαλιάρο Νορβηγίας και Φινλανδίας. Άσ' το καλύτερα. Εσύ θα προτιμήσεις τον παραγαδίσιο ισλανδικό, που ψαρεύεται στα πιο κρυστάλλινα νερά του πλανήτη. Θα βρεις μπακαλιάρο σε φιλέτο και χωρίς κόκαλο. Όμως κανένας δεν συγκρίνεται με το ολόκληρο, αφιλετάριστο ψάρι, αυτό με τα κοκαλάκια του. Να το διαλέξεις λευκό και όσο πιο παχύ και στρουμπουλό γίνεται.
Πολλοί θα πασχίσουν να σε ξεγελάσουν και να σου πουλήσουν λινγκ, ένα κατώτερης ποιότητας ξαδελφάκι του μπακαλιάρου, που δεν έχει καμία σχέση μαζί του. Τα μάτια σου ανοιχτά στις ετικέτες αλλά και στη ράχη του ψαριού: ο αληθινός βακαλάος στη ράχη του διασχίζεται από μια σκουρόχρωμη γραμμή. Επίσης, ο υγράλατος ή ο κατεψυγμένος μπακαλιάρος δεν έχουν καμία σχέση με τον παστό και δεν πρόκειται να σου πετύχουν στο τηγάνι, καθώς περιέχουν υπερβολικά πολύ νερό.
Και θυμήσου να τον αγοράσεις δυο μέρες τουλάχιστον πριν, για να έχεις χρόνο να τον ξαλμυρίσεις.

Το ξαλμύρισμα

Τον ξεπλένουμε και τον βάζουμε σε μπόλικο νερό. Του αλλάζουμε νερό 3-4 φορές την ημέρα. Δοκιμάζουμε λίγο –ναι, τρώγεται και ωμός, αφού ήδη είναι ψημένος στο αλάτι– και σταματάμε εκεί που νομίζουμε, ανάλογα με τα γούστα μας. Το λίγο ξαλμύρισμα δεν είναι καλό. Αλλά ούτε και το υπερβολικό, αφού δεν θέλουμε να του κλέψουμε όλη τη νοστιμιά του. Τον στραγγίζουμε, αφαιρούμε όσο περισσότερα κοκαλάκια μπορούμε και τον κόβουμε σε μερίδες. Τον στεγνώνουμε με χαρτί κουζίνας.

Το κουρκούτι

Η κλασική συνταγή, αυτή που πετυχαίνει πάντα, περιλαμβάνει 1 ½ φλ. αλεύρι για όλες τις χρήσεις, 1 κ.σ. ελαιόλαδο, 2 κ.σ. ρακή ή ένα σφηνάκι μπίρα, ½ κ.γ. ζάχαρη, λίγο αλάτι. Ανακατεύουμε όλα τα υλικά με όσο νερό χρειαστεί για να γίνει ένα παχύρρευστο κουρκούτι. Το κρύο νερό στο κουρκούτι είναι σημαντικό, γιατί εμποδίζει το ψάρι να απορροφήσει πολύ λάδι. Μουλιάζουμε καλά το ψάρι στο κουρκούτι. Μόλις ξεκινήσουμε το τηγάνισμα, βάζουμε 2-3 παγάκια στο κουρκούτι μας. Αυτό θα εξασφαλίσει την υπέρτατη τραγανότητα στο φαγάκι μας.

Το αλεύρωμα

Το ίδιο υπέροχος γίνεται και με ένα καλό αλεύρωμα. Θα βάλουμε ένα πλούσιο στρώμα από αλεύρι στο πιάτο, θα το αλατίσουμε ελαφρά και πιέζοντας με το χέρι μας θα αλευρώσουμε απ' όλες τις πλευρές το κάθε κομμάτι. Θα το τινάξουμε και θα επαναλάβουμε τη διαδικασία. Πριν πέσει στο τηγάνι, θέλει το τελικό τίναγμά του. Στο αλευράκι, αν θέλουμε να πρωτοτυπήσουμε, μπορούμε να ψιλοκόψουμε μαϊντανό ή οποιοδήποτε αρωματικό βότανο.

Το τηγάνι

Το μείγμα από ελαιόλαδο και φυτικό λάδι είναι το ιδανικό. Το ελαιόλαδο δίνει νοστιμιά, το φυτικό τραγανότητα. Καλύτερα τηγανίζεται σε βαθύ κατσαρόλι και όχι στο τηγάνι.
Αφήνουμε το λάδι να κάψει και ρίχνουμε τα κομμάτια λίγα λίγα και αραιά, για να μην κατεβάσουν τη θερμοκρασία του λαδιού. Ο μπακαλιάρος δεν θέλει πολύ τηγάνι. 2-3 λεπτά από κάθε πλευρά και γύρισμα με δυο πιρούνια, να χρυσαφίσει ωραία. Και στέγνωμα σε χαρτί κουζίνας, για να διατηρήσει για ώρες το άψογο τραγανό του.

Πού πας χωρίς σκορδαλιά;

Κλασική και αγαπημένη συνταγή της γιαγιάς

4 φέτες σταρένιο, προζυμένιο ψωμί, καλά μουσκεμένο.
1 φλ. καρύδια ή αμύγδαλα
4-5 σκελίδες σκόρδο
1 φλ. ελαιόλαδο
1 κ.γ. αλάτι
χυμό από 1 λεμόνι
2 κ.σ. ξίδι

Χτυπάμε στο μίξερ πρώτα τα σκόρδα με το ελαιόλαδο μέχρι να γίνουν πολτός. Προσθέτουμε τα καρύδια ή τα αμύγδαλα. Αλέθουμε και συνεχίζουμε με όλα τα υπόλοιπα υλικά. Τελευταίο προσθέτουμε το ψωμί, που δεν το στραγγίζουμε εντελώς, καθώς το λίγο νεράκι κάνει τη σκορδαλιά πιο αφράτη.

*Η ποσότητα του σκόρδου εξαρτάται από την αντοχή σου. Ανεβάζεις ή κατεβάζεις ντεσιμπέλ αναλόγως.

ΣΑΡΑΚΟΣΤΗ

Ποιος μπορεί να αντισταθεί σε μια αχνιστή ψαρόσουπα;Ή σε ένα πιάτο ζυμαρικών με θαλασσινά; Κι όχι μόνο σε αυτά, αλλά και σε γεύσεις όπως τα θρεπτικότατα όσπρια και τους ξηρούς καρπούς, αλλά και στα μπαχαρικά που θα νοστιμίσουν κάθε μας φαγητό. Η περίοδος της Σαρακοστής είναι πεντανόστιμη και ό,τι λαχταράς θα το βρεις στις επόμενες σελίδες!

Της **ΝΑΤΑΣΣΑΣ ΚΑΡΥΣΤΙΝΟΥ**

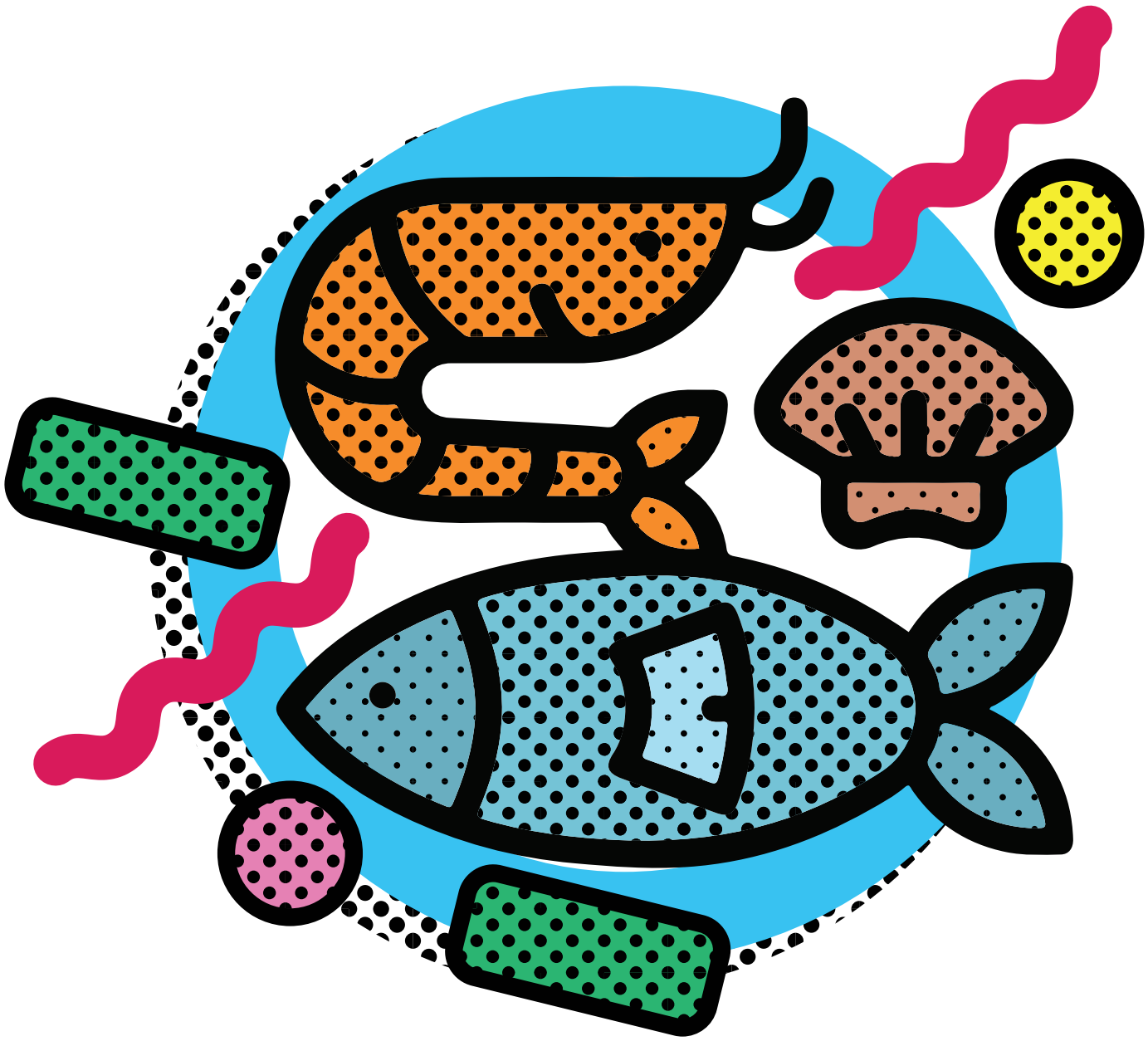

POLPO

Η θάλασσα στο πιάτο σας

Το Polpo, που βρίσκεται ακριβώς απέναντι από τη Λαχανορά του Ρέντη, ήταν από τις πιο ευχάριστες γευστικές εκπλήξεις της προηγούμενης χρονιάς, καταφέρνοντας να ταράξει τα νερά της ψαροφαγίας στην πόλη. Με παρακαταθήκη την εμπειρία στην εμπορία φρέσκων ψαριών, ο Νίκος Κατσικάκης και η οικογένειά του πήραν την απόφαση να προσφέρουν τη γνώση αλλά και τη φρεσκάδα των ψαριών και θαλασσινών τους απευθείας στον πελάτη. Σοφή κίνηση, καθώς πολύ γρήγορα το δωρικής διακόσμηση Polpo γέμισε με κόσμο από όλη την Αθήνα, που ήθελε να δοκιμάσει τα ωμά, τηγανητά, μαγειρευτά και ψητά ψάρια του, τις φανταστικές μακαρονάδες του και την ψαρόσουπα που φτιάχνεται κάθε μέρα με ροφό, σκορπίνα και ό,τι άλλο ψαράκι προσφέρει ωφέλιμο ζωμό. Δεν είναι εύκολο. Όμως είναι ο μόνος δρόμος που ο Νίκος Κατσικάκης γνωρίζει: φρεσκάδα, νοστιμιά και τίμια σχέση ποιότητας και τιμής. Κι ενώ στο μενού είναι πλέον κλασικά τα ψητά κουτσομουράκια, τα μεγάλα ψάρια τα ιδανικά ψημένα, οι σαλάτες, οι κόκκινες γαρίδες και το σασίμι σκαθάρι, στον κατάλογο μπαίνουν και ο τόνος τατάκι, οι αχνιστές γαρίδες και τα καλαμάρια με ένα ζουμάκι-όνειρο, καραβίδες και όστρακα που κερδίζουν ολοένα και περισσότερο τον χώρο τους στο τραπέζι. Η λίστα κρασιών και αποσταγμάτων συμπληρώνει ιδανικά την ψαροφαγία σας. Μερακλήδες σε όλα!

INFO

Τζων Κέννεντυ 6
2107104578
Polpo Athens
polpoathens

NHPITON

Τα καλύτερα της ελληνικής παράδοσης

Το απόλυτα προσεγμένο και φιλόξενο παντοπωλείο, που στεγάζεται στο ισόγειο ενός πανέμορφου νεοκλασικού, μας έχει καλομάθει να μας φέρνει τα καλύτερα της ελληνικής γης. Το ίδιο κάνει και αυτές τις ημέρες της Σαρακοστής! Στα ράφια του θα βρείτε τον φημισμένο χαλβά Κοσμίδη Δραπετσώνας αλλά και άλλους χαλβάδες, και μάλιστα σε μια μεγάλη ποικιλία χωρίς ζάχαρη, βιολογικά ρύζια και όσπρια, διάφορα ορεκτικά όπως ντολμαδάκια, κολοκυθανθούς Κρήτης, τουρσιά κ.λπ., νηστίσιμα κουλουράκια και βουτήματα, αλλά και έτοιμα γεύματα, σαν το πλιγούρι με μανιτάρια. Και όπως πάντα, παραδοσιακά προϊόντα από μικρούς Έλληνες παραγωγούς, με μια μεγάλη γκάμα από προϊόντα χωρίς ζάχαρη και αλεύρι για δίαιτα και ειδική διατροφή.

Extra tip: Θα βρείτε και τέλειες συνθέσεις δώρων, ρωτήστε για τις πασχαλινές!

INFO

Χέυδεν 2 & Μαυροματαίων
2108816825
niriton.products
NIRITON

ASSOS
ΞΗΡΟΙ ΚΑΡΠΟΙ

Ξηροκαρπάδικο με ιστορία από το 1948

Οικογενειακή επιχείρηση, με ιστορία από το μακρινό 1948 και με την τρίτη γενιά, τον Αγκόπ Οβακιμιάν -με τη βοήθεια του αδερφού του Ντικράν- να συνεχίζει την παράδοση που έκανε ξακουστό αυτό το ξηροκαρπάδικο. Εδώ θα βρείτε μια τεράστια ποικιλία ξηρών καρπών, ό,τι πρέπει για τις ημέρες νηστείας της Σαρακοστής, κυρίως από κάθε γωνιά της Ελλάδας αλλά και από το εξωτερικό. Και αν αναρωτιέστε γιατί είναι πάντα τόσο ολόφρεσκοι, νόστιμοι και τραγανοί, το μυστικό είναι το ψήσιμό τους εντός του καταστήματος!
Μαζί με τους ξηρούς καρπούς θα βρείτε και μια μεγάλη ποικιλία αποξηραμένων φρούτων (με ή χωρίς ζάχαρη), ενώ αξίζει να ανακαλύψετετα πολλά χειροποίητα γλυκίσματα και ζαχαρώδη.
Extra tip: Εδώ θα σας φτιάξουν τις πιο όμορφες συνθέσεις δώρων, ενώ στα ράφια βγήκαν ήδη και οι πασχαλινές λιχουδιές!

INFO

Τσαμαδού 15Α, Πειραιάς,
2104175300
Assos ξηροί καρποί / Assos Dry Nuts
assos_dry_nuts

ΜΠΑΧΑΡΑΔΙΚΟ ΦΡΑΓΚΟΣ

Ο παράδεισος των εκλεκτών οσπρίων

Το Μπαχαράδικο Φράγκος, στη Χίο, δεν είναι μόνο ένα κατάστημα μπαχαρικών, αλλά και ένας πραγματικός θησαυρός για τους λάτρεις των εκλεκτών οσπρίων. Μετρά 40 χρόνια παρουσίας στον χώρο των μπαχαρικών, αλλά ξεχωρίζει επίσης και για τη μοναδική του ποικιλία σε όσπρια, τα οποία προμηθεύεται από έλληνες παραγωγούς αλλά και από κάθε γωνιά της γης. Στα ράφια του θα βρείτε φακές διαφόρων χρωμάτων, ρεβίθια διαφόρων μεγεθών, φασόλια ιδιαίτερων ποικιλιών και πολλά ακόμα, τα οποία δύσκολα συναντώνται στην ελληνική αγορά.
Κάθε προϊόν επιλέγεται με αυστηρά κριτήρια, διασφαλίζοντας κορυφαία ποιότητα και αυθεντική γεύση. Το Μπαχαράδικο Φράγκος συνεργάζεται με τις πιο φημισμένες γεωργικές περιοχές, προσφέροντας στους καταναλωτές όσπρια που ξεχωρίζουν για τη φρεσκάδα και τη θρεπτική τους αξία.
Δίνοντας μεγάλη έμφαση στην άριστη εξυπηρέτηση, κάνουν αυθημερόν αποστολές σε όλη την Αττική μέσω του ηλεκτρονικού καταστήματός τους Baharadiko.gr, ενώ τα προϊόντα φτάνουν γρήγορα και στην υπόλοιπη Ελλάδα. Επιπλέον, οι πελάτες μπορούν να επωφεληθούν από μοναδικές διαδικτυακές προσφορές, που διαμορφώνονται ανάλογα με την ποσότητα, και να απολαύσουν δωρεάν μεταφορικά για αγορές άνω των 29 ευρώ.
Ανακαλύψτε τον κόσμο των εκλεκτών οσπρίων, και όχι μόνο, στο Μπαχαράδικο και χαρίστε στη διατροφή σας ποιότητα και γεύση από όλο τον κόσμο!

INFO

Σκαναβή 24, Δαμαλά 17
Χίος, 2271306792
www.baharadiko.gr
baharadiko.gr
baharadiko.gr

ΚΥΨΕΛΗ

Ζωντανή και πολυσυλλεκτική, η Κυψέλη είναι η κλασική αθηναϊκή γειτονιά. Νεοκλασικά συνυπάρχουν με πολυκατοικίες του '60 και του '70, τα παγκάκια της Φωκίωνος μοιράζονται ηλικιωμένοι και νέοι, πλατείες που δεν κοιμούνται ποτέ, τουρίστες που ανακαλύπτουν την πόλη. Αξίζει να την περπατήσετε, αλλά και να κάνετε στάση στους 5 ιδιαίτερους προορισμούς που ακολουθούν. Της ΝΑΤΑΣΣΑΣ ΚΑΡΥΣΤΙΝΟΥ

ΣΧΟΛΑΡΧΕΙΟ ΤΗΣ ΚΥΨΕΛΗΣ

Το απόλυτο στέκι για τους καλοφαγάδες

Είναι από τα πιο αγαπημένα μεζεδοπωλεία της περιοχής και της Αθήνας ολόκληρης, καθώς εδώ και χρόνια προσφέρει αξέχαστες γευστικές εμπειρίες σε όσους αγαπούν το καλό φαγητό. Με έμφαση στις φρέσκες πρώτες ύλες, που επιλέγονται προσεκτικά από τοπικούς παραγωγούς, καθώς και στις παραδοσιακές συνταγές, έχει πάντα μια θέση ψηλά στις προτάσεις εξόδου κάθε καλοφαγά.
Το μενού περιλαμβάνει εξαιρετικές επιλογές, από φρέσκα ψάρια και θαλασσινά μέχρι εκλεκτά κρεατικά και λαχταριστούς μεζέδες. Ανάμεσα στα πιάτα που κάνουν τη διαφορά είναι το ζουμερό κότσι στον φούρνο, το κοτόπουλο «φλόγα» και οι τραγανοί κολοκυθοκεφτέδες – είναι πολλοί που για χάρη τους έρχονται μέχρι εδώ ξανά και ξανά. Κατά τη διάρκεια της Σαρακοστής, το Σχολαρχείο προσφέρει πλούσια ποικιλία νηστίσιμων πιάτων, όλα τους ένα κι ένα από άποψη ποιότητας, νοστιμιάς αλλά και πολύ καλών τιμών. Μην παραλείψετε να ρωτήσετε για τα πιάτα ημέρας, πάντα υπάρχει κάτι νέο και διαφορετικό.

Σε κεντρικό σημείο της Κυψέλης, στην πλατεία Γεωργίου και δίπλα στην ομώνυμη εκκλησία, ξεχωρίζει όχι μόνο για τις γεύσεις του, αλλά και για τη φιλόξενη, παρεΐστικη ατμόσφαιρα. Το Σχολαρχείο της Κυψέλης παραμένει η διαχρονική επιλογή για όσους αναζητούν γνήσιες ελληνικές γεύσεις και ποιοτική εξυπηρέτηση.

INFO

Επτανήσου 18
πλ. Αγίου Γεωργίου
Κυψέλη, 2108815820
www.tosxolarxeio.com
Το Σχολαρχείο της Κυψέλης
to_scholarchio_tis_kypselis

LOUKOUMELO

Οι λουκουμάδες που αγαπήσαμε

Μύρισε καλοκαιράκι στην κουκλίστικη αυτή γωνιά με τους φημισμένους λουκουμάδες, που φτιάχνει καθημερινά με τα χεράκια της η Αγάθη, πάντα με τα καλύτερα και πιο φρέσκα υλικά! Έτσι, στο έτσι κι αλλιώς τέλειο μενού, προστέθηκαν νέες γεύσεις στην κατηγορία λουκουμάδες με παγωτό: απολαυστική Καλυψώ, με μέλι, κανέλα και παγωτό βανίλια Μαδαγασκάρης, φοβερό Pistachio Bliss, με πραλίνα φιστίκι, παγωτό φιστίκι και φιστίκι Αιγίνης, αγαπημένη Χιονάτη, με λευκή σοκολάτα και παγωτό cookies, αλλά και αξέχαστη Tripple crunchy chocolate, με πραλίνα σοκολάτα, λευκή σοκολάτα, παγωτό σοκολάτα και μπισκότο Oreo! Θα βρείτε ακόμη λουκουμάδες για πάρτι αλλά και λουκουμάδες σε μικρές παιχνιδιάρικες συσκευασίες των 5 τεμαχίων.
Extra tip: Το Loukoumelo είναι πάντα έτοιμο να δημιουργήσει τις γλυκές σας αναμνήσεις για κάθε προσωπική ή επαγγελματική σας εκδήλωση. Και delivery μέσω E-food και Wolt.

INFO

Κυψέλης 81, Κυψέλη
2108254310
loukoumelo

ΦΟΥΡΝΟΣ BYZANTION

Η παράδοση συναντά το σήμερα

Κρυμμένο διαμάντι ή διαχρονικό στέκι; Στην Αγίου Μελετίου 67, ο φούρνος Βυζάντιον κρατάει ζωντανή την τέχνη της αρτοποιίας από το 1968, με γεύσεις που δεν χρειάζονται φτιασίδια. Από το προζυμένιο καρβέλι που μοσχοβολά παιδικές αναμνήσεις, μέχρι τα τσουρέκια που γίνονται sold-out πριν καν κρυώσουν, τις τραγανές πίτες και τα αφράτα κουλούρια, κάθε προϊόν έχει τη δική του ιστορία. Με συνταγές που περνούν από γενιά σε γενιά και μια ποικιλία που καλύπτει κάθε γούστο, το Βυζάντιον αποδεικνύει πως η παράδοση μπορεί να είναι πάντα επίκαιρη.
Extra tip: Ο φούρνος Βυζάντιον μπορεί να αναλάβει με τον καλύτερο τρόπο κάθε προσωπική ή επαγγελματική σας εκδήλωση.

INFO

Αγίου Μελετίου 67, Κυψέλη
2108640969
www.vyzantion.gr
Φούρνος Βυζάντιον
vyzantionbakery

ARIZONA DREAM

Το καφενείο που αγαπά η Κυψέλη

Θα το βρεις στον πεζόδρομο της Αγίας Ζώνης και θα το αναγνωρίσεις από τις λαχταριστές μυρωδιές που βγαίνουν από την κουζίνα. Το καφενείο αυτό το άνοιξε η Στέλλα μαζί με τη μαμά της τη Λευκή – υπόθεση οικογενειακή και νόστιμη. Εδώ, θα ευχαριστηθείς φαγάκι και μεζέδες μερακλήδικους. Να δοκιμάσεις το σιγομαγειρεμένο χοιρινό ριγανάτο, τα σκιουφιχτά με μανιτάρια και λάδι λευκής τρούφας, το φημισμένο αρσενικό τυρί Νάξου, την τρομερή τηγανιά κοτόπουλου και την πεντανόστιμη κολοκυθοπαστίτσα, ένα παραδοσιακό πιάτο από την Απείρανθο της Νάξου, τόπο καταγωγής της οικογένειας. Θα τσουγκρίσεις με αποστάγματα, βιολογικά κρασιά και δροσερές μπίρες, αλλά θα βρεις και μια μεγάλη ποικιλία σε μοσχομυριστά τσάγια. Το ακόμα καλύτερο; Οι τιμές εδώ είναι πραγματικά ασυναγώνιστες!

INFO

Αγίας Ζώνης 42, Κυψέλη
arizonadreamkafeneio

ΚΥΒΕΛΗ

Παραδοσιακές γεύσεις με εστιατορικό twist

Είναι σχεδόν 10 χρόνια που ο Γιώργος Αναγνώστου αποφάσισε να φτιάξει ένα μεζεδοπωλείο με πιάτα σαν αυτά που τρώμε σπίτι μας, με έμφαση στις φρέσκιες πρώτες ύλες αλλά και τη σωστή εξυπηρέτηση που παραπέμπει σε οικογενειακό περιβάλλον. Με γιαγιά Σμυρνιά και γονείς χρόνια στην εστίαση, είχε το know-how, αν και ο ίδιος σπούδασε Χημικός Μηχανικός. Στην ανακαινισμένη πλατεία του Αγίου Γεωργίου, η Κυβέλη είναι ιδανική για lunch break, για μεσημεριανό Κυριακής, για βραδινό με κυρίως ή επιλογή με μεζεδάκια στη μέση.
Οι πιο πολλές γεύσεις είναι σταθερές, αλλά ο σεφ Γιώργος Κόντας δίνει μεγάλη έμφαση στα πιάτα ημέρας. Τι θα δοκιμάσετε εκεί; Οπωσδήποτε κολοκυθοκεφτέδες. Στα highlights, το κοτόπουλο-χαρακίρι, αλλά και η εκδοχή του σε χοιρινό, η σαλάτα Ποπάι και Σουίπι, η τυροκαυτερή με συνταγή της γιαγιάς από τη Σμύρνη, αλλά και οι τηγανιές του, με πιο «μεζεκλίδικη» εκείνη με τα μανιτάρια και το σουτζούκι.

Στον κατάλογο υπάρχουν νηστίσιμα και vegan πιάτα, όπως μανιτάρια πλευρώτους σχάρας, κριθαρότο λαχανικών, ταμπουλέ με φακές, γαριδομακαρονάδα. Ωστόσο, καθημερινά προστίθενται επιπλέον πιάτα ημέρας: μυδοπίλαφο, θράψαλο με κους κους, γιουβέτσι θαλασσινών, σουπιές με σπανάκι, χταπόδι με κοφτό μακαρονάκι. Το μεζεδοπωλείο λειτουργεί όλη τη Μεγάλη Εβδομάδα, εκτός από την Κυριακή του Πάσχα. Μπορείτε να κλείσετε τραπέζι για να παρακολουθήσετε την περιφορά του Επιταφίου ή να δοκιμάσετε μαγειρίτσα μετά την Ανάσταση – και σε vegan εκδοχή, με ποικιλία μανιταριών. Όσο για τη λίστα των κρασιών, υπάρχουν αρκετές ετικέτες από τον ελληνικό αμπελώνα. Εννοείται ότι μπορείτε να πάρετε το φαγητό σας σε πακέτο για το σπίτι ή τη δουλειά, ενώ το εστιατόριο συνεργάζεται και με όλες τις γνωστές πλατφόρμες delivery.

INFO

Επτανήσου 15
210 8219406
www.kybeli.gr
kivelirest
kyveli_kypseli

voice
102.5

102.5
TO SOUNDTRACK
ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ

ΑΚΟΥ ΕΔΩ

Clubbing

#17 ΘΑ ΠΑΣ;

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΕΙΣ ΑΠΟ ΜΙΑ ΠΟΛΗ ΠΟΥ ΧΟΡΕΥΕΙ ΑΚΟΜΑ

Του **ΓΙΑΝΝΗ Χ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ**

Echo Tides , Gazarte

Ακολούθησα δύο τουρίστες Σάββατο βράδυ στο κέντρο της Αθήνας

Βράδυ Σαββάτου κατηφορίζω για κλάμπινγκ προς Γκάζι. Ο καιρός έχει γλυκάνει, η άνοιξη μπαίνει ορμητικά και το κομμάτι της Ερμού που συνδέει το Μοναστηράκι με τον Κεραμεικό έχει πάντα κάτι περίεργο. Ο αέρας εδώ μοιάζει να 'χει κάτι αρχαίο. Μοσχοβολά νυχτολούλουδα, χώμα και πέτρα. Αναπνέω λαίμαργα.

Φτάνω στο **Gazarte** για το λάιβ του **Capétte** και των **Echo Tides**. Είμαι μόνος σ' αυτή την έξοδο, αλλά δεν με πειράζει. Έχω εναποθέσει τις ελπίδες μου στην καλή μου διάθεση και στο ότι η νύχτα θα φροντίσει να μου στείλει μια παρέα. Κάθομαι πίσω πίσω. Από κει βλέπεις τα πάντα: το πλήθος να πάλλεται, τα φώτα να χορεύουν πάνω του, την «αόρατη κορδέλα που ενώνει τους ανθρώπους», έστω και για λίγες ώρες. Στη γαλαρία οι ήχοι δεν σε καταπίνουν – σε αγκαλιάζουν.
Καθώς χορεύω μόνος, μπλέκομαι μ' ένα αγόρι κι ένα κορίτσι. Χορεύουμε μαζί, χωρίς πολλά λόγια. Έπειτα από λίγο πιάνουμε κουβέντα και διαπιστώνω ότι δεν είναι Έλληνες. Τουρίστες από την Ιρλανδία. Μου το λένε τέσσερις φορές, γιατί –Θεέ μου– η ιρλανδική προφορά είναι δοκιμασία από μόνη της. Τους ρωτάω τι κάνουν στις ζωές τους και, μέχρι και τώρα, δεν έχω ιδέα τι μου απάντησαν. Αλλά ακούστηκε σαν μια γαμάτη ιστορία.

Απόρησα τι στο καλό κάνει ένα ζευγάρι Ιρλανδών σ' ένα λάιβ εναλλακτικής ηλεκτρονικής μουσικής με ελληνικό στίχο. Γιατί να το κάνουν αυτό στον εαυτό τους;
Γελάμε. Μου εξηγούν ότι ήρθαν για δύο εβδομάδες διακοπές στην Αθήνα. Την πρώτη έκαναν ό,τι τουριστίλα τούς πρότειναν οι διαδικτυακοί οδηγοί – Ακρόπολη, Πλάκα, φαγητό με θέα, φολκλοριές και άλλες πληκτικές τουριστοπαγίδες. Τη δεύτερη, όμως, την κράτησαν για χαλάρωση και αυθόρμητη εξερεύνηση. Να χαθούν στην πόλη, να βρουν τον πραγματικό της ρυθμό.
«Οπότε, ακολουθήσατε τη μουσική;» τους ρωτάω.
«Κάπως έτσι».
Διάβασαν πως το Γκάζι είναι το μέρος για να βγεις, είδαν την αφίσα έξω από το Gazarte. Λίγο Google Translate και λίγο Spotify, τους φάνηκε ωραία η μείξη ποπ ροκ ελεκτρόνικα των Echo Tides. Και γιατί όχι άλλωστε;
Κοιταζόμαστε. Η μουσική τούς έφερε εδώ. Και τώρα εμένα με τραβάει η περιέργεια να δω πού αλλού θα τους πάει η νύχτα. Μου λένε να τους ακολουθήσω, αν θέλω. Σκέφτομαι «Αυτό είναι θέμα: "Βγήκα με δυο τουρίστες Σάββατο βράδυ στην Αθήνα"». Όταν η ζωή σού δίνει λεμόνια, τα τρως με τη φλούδα.

Με πάνε πιο δίπλα, στην Τριπτολέμου. Σ' ένα ροκόμπαρο που είχα κοζάρει κάποια στιγμή αλλά μου είχε φανεί πολύ γκοθ. «Για μια μπίρα». Ήπιαν τρεις. Βαριά ποτήρια οι Ιρλανδοί. Πολύ ευχάριστη παρέα. Μου δίνουν την εντύπωση ενός μεσογειακού λαού που το σύμπαν από λάθος τοποθέτησε στον γεωγραφικό Βορρά. Μου λένε: «Θα συνεχίσουμε σ' ένα κλαμπ που διαβάσαμε ότι είναι τέλειο». Εννοούν το **beQueer**. Το στέκι μου. Πολύ ενημερωμένοι αυτοί οι Ιρλανδοί. Τους φαίνεται όντως τέλειο και είναι τρισευτυχισμένοι. Παρατηρώ την προφορά τους. Δεν προφέρουν πολύ το 'r' όταν βρίσκεται μέσα στη λέξη, και επιμηκύνουν έντονα το 'a'. Η DJ βάζει το «Poker Face» της **Lady Gaga**, οι Ιρλανδοί φίλοι μου τραγουδούν το «Pohhh-kah Fehhhce». Κατά τις 4 το πρωί τούς ανακοινώνω ότι θα τους αποχαιρετήσω. Αν συνέχιζα κι άλλο μαζί τους, με τη φόρα που είχαν πάρει στα κεράσματα, θα κατέληγα σε κατάσταση «καλοκαίρι-μπαρ-μετά από πανελλήνιες». Αποχαιρετώντας τους, σκέφτομαι πόσο όμορφο είναι να βλέπεις ανθρώπους που έρχονται στην πόλη σου να τη βιώνουν με την ίδια αυθόρμητη χαρά που προσπαθείς να τη ζήσεις κι εσύ. Δεν την κατακτούν, δεν τη βλέπουν ως κάτι που τους ανήκει, αλλά την ανακαλύπτουν, τη συναντούν για πρώτη φορά και την κάνουν για λίγο δική τους.

Ξεχάστε το συνηθισμένο και γευθείτε το εξαιρετικό.

Το Ελληνικό Ελαιόλαδο Ellopia δεν είναι απλώς ένα προϊόν.

Είναι μια ξεχωριστή εμπειρία που συνδυάζει παράδοση, πλούσια γεύση και θρεπτική αξία, δημιουργώντας μια μοναδική εμπειρία.

Κάθε σταγόνα Ellopia Greek Oil είναι ένα ταξίδι στην ποιότητα της ελληνικής φύσης.

ellopia-oliveoil.gr • sales@ellopia-oliveoil.gr

Σινεμά

Του ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΚΑΪΜΑΚΗ

* ΑΔΙΑΦΟΡΗ
** ΜΕΤΡΙΑ
*** ΚΑΛΗ
**** ΠΟΛΥ ΚΑΛΗ
***** ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΗ

27ο Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης
Τα ντοκιμαντέρ της καρδιάς μας

critic's CHOICE

Wishbone ***

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Πέννυ Παναγιωτοπούλου ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ: Γιάννης Καράμπαμπας, Κωνσταντίνος Αβαρικιώτης, Αλεξάνδρα Σακελλαρόπουλου, Γαρουφαλίνα Κοντόζου, Έλενα Μαυρίδου, Ευθαλία Παπακώστα, Μυρτώ Αλικάκη

Ο Κώστας, που δουλεύει ως σεκιουριτάς σε δημόσιο νοσοκομείο και μένει ακόμη με τη μητέρα του, δυσκολεύεται να βρει λίγη ισορροπία στη ζωή του. Η σχέση με τη φοιτήτρια φίλη του δεν είναι και στα καλύτερά της, ενώ τα χρέη και η δυσκολία αποπληρωμής του τραπεζικού δανείου του τον οδηγούν σε οικονομικό αδιέξοδο. Και σαν να μη φτάνουν όλα αυτά, μια απρόσμενη οικογενειακή τραγωδία έρχεται να συμπληρώσει το παζλ της κακοδαιμονίας για τον νεαρό άντρα.

Ένας απλός, συνηθισμένος άνθρωπος σε συνεχείς δοκιμασίες. Ένας νεαρός άντρας που θέλει να βρει το καλό και την ομορφιά στη ζωή (*«θέλω να πάρω μια μηχανή και να γυρίσουμε μ' αυτήν όλα τα νησιά»*, λέει στη φίλη του), αλλά η δυσκολία τον περιμένει σε κάθε γωνιά. *«Ούτε το χρώμα της φωνής σου δεν θυμήθηκα... και προσπαθώντας κάτι για να θυμηθώ, αποκοιμήθηκα». «Τι ψυχοπλάκωμα είναι αυτό»*, λέει ο Κώστας όταν στο ραδιόφωνο του αυτοκινήτου της φίλης του, της Στέλλας, ακούγεται το τραγούδι του Στράτου Διονυσίου. Η επιστροφή της Πέννυς Παναγιωτοπούλου (*«Δύσκολοι αποχαιρετισμοί: Ο μπαμπάς μου», «September»*) στο σινεμά αποτυπώνει το πραγματικό ψυχοπλάκωμα που βιώνει στη ζωή του ο Κώστας. Πιεσμένος όσο δεν παίρνει, πασχίζει να μείνει ανεπηρέαστος από την αναλγησία και την έλλειψη ηθικής του περίγυρού του (ο τραυματιοφορέας που του ζητά να συνεργαστεί στο κύκλωμα που στήνει υποθέσεις ιατρικής αμέλειας) και να διατηρήσει την ακεραιότητά του. Η Παναγιωτοπούλου δεν επενδύει στο μελό. Καταγράφει στιγμές ουσιαστικής ανθρώπινης επαφής (όπως η σχέση του Κώστα με την 6χρονη ανιψιά του, Νίκη, που είναι ένας φάρος αγάπης και χαράς για εκείνον αλλά και για τη μικρή) καθώς και έντονων κοινωνικών καταστάσεων, με βάση το σενάριο της Κάλλιας Παπαδάκη, το οποίο προέρχεται από το διήγημά της *«Σε σαράντα μέρες»* και συνυπογράφεται από τη σκηνοθέτιδα. Η αφήγηση ξεπερνά με άνεση και ειλικρίνεια τα φορτισμένα δραματικά στιγμιότυπα, προκειμένου να επικεντρωθεί στον κοινωνικό προσανατολισμό του ήρωα και στην ανάγκη του να μην πάψει να πιστεύει στη θετική πλευρά της ανθρώπινης φύσης. Μια συνεπής ελληνική ταινία, χτισμένη με γνήσια ευαισθησία και με πρωταγωνιστή έναν εξαιρετικό ερμηνευτή (Γιάννης Καράμπαμπας), που πετυχαίνει με διακριτικότητα να δώσει σάρκα και οστά σε όλα τα βάρη που πλακώνουν την ταλαιπωρημένη γενιά του.

ΑΚΟΜΗ

▶▶▶ Οι *«Αναμνήσεις ενός σαλιγκαριού» (***)* του **Ανταμ Έλιοτ** είναι ένα υποψήφιο για Όσκαρ φιλμ κινουμένων σχεδίων, που βασίζεται στην... πλαστελίνη αλλά και στη γλυκόπικρη ζωή μιας απροσάρμοστης κοπέλας με αδυναμία στα σαλιγκάρια. ▶▶▶ Η *«Οικουμενική γλώσσα» (**)* του **Μάθιου Ράνκιν** καταγράφει μικρές ανθρώπινες ιστορίες από το παγωμένο Γουίνιπεγκ μέχρι την Τεχεράνη. ▶▶▶ Η *«Νοβοκαΐνη» (-)* είναι μια περιπέτεια με πρωταγωνιστή έναν ανθρωπάκο που ανακαλύπτει τις πραγματικές δυνάμεις του όταν η κοπέλα του απάγεται. ▶▶▶ Η *«Εξουσία της κούκλας» (-)* με τους Τζέφρι Ρας και Τζον Λίθγκοου, είναι ένα θρίλερ με ήρωα έναν τρόφιμο σε οίκο ευγηρίας, που τρομοκρατεί τους υπόλοιπους με μια περίεργη κούκλα. ▶▶▶ Στο *«Locked» (*½)* του **Ντέιβιντ Γιαροβέσκι** *(«Brightburn: Ζωντανή κόλαση»)* ο Μπιλ Σκάρσγκαρντ υποδύεται το κλεφτρόνι που πέφτει στην παγίδα του σαλεμένου Άντονι Χόπκινς.

JUST THE FACTS

Wishbone***
Η συναισθηματική απόγνωση μιας ολόκληρης γενιάς

September Says **
Το σκηνοθετικό ντεμπούτο της Αριάν Λαμπέντ

Χιονάτη **
Κλασικά και αγαπημένα σε νέες περιπέτειες

Σε μια άγνωστη χώρα **
Παλαιστίνιοι στην Αθήνα

Locked *½
Παγίδα θανάτου για τον Μπιλ Σκάρσγκαρντ

Αναμνήσεις ενός σαλιγκαριού ***
Πλαστική μελαγχολία για Όσκαρ

Οικουμενική γλώσσα **
Όχι και τόσο ταχύρρυθμα μαθήματα

Νοβοκαΐνη –
Σπλάτερ και κωμωδία σε ένα

Η εξουσία της κούκλας –
Ατόφιος τρόμος, με τους Τζέφρι Ρας και Τζον Λίθγκοου

«ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΕΥΡΩΠΑΙΟΙ. ΜΟΙΑΖΟΥΝ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΜΕ ΑΡΑΒΕΣ» (ΣΕ ΜΙΑ ΑΓΝΩΣΤΗ ΧΩΡΑ)

September Says **

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Αριάν Λαμπέντ ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ: Μία Θάρια, Πασκάλ Καν, Ράκι Θάκραρ

Οι Τζουλάι και Σεπτέμπερ είναι δύο αδελφές αχώριστες, αγαπημένες αλλά και διαφορετικές μεταξύ τους. Η πρώτη, σιωπηλή και ανασφαλής, ανέχεται το μπούλινγκ των συμμαθητών της, σε αντίθεση με τη δυναμική Σεπτέμπερ, που την υπερασπίζεται και δεν έχει πρόβλημα να πλακωθεί με ολόκληρο το σχολείο προκειμένου να την προστατεύσει.

Το υποψήφιο για Booker μυθιστόρημα «Sisters» της Ντέιζι Τζόνσον επιλέγει η ηθοποιός Αριάν Λαμπέντ για να κάνει το σκηνοθετικό ντεμπούτο της στις ταινίες μεγάλου μήκους, που προβλήθηκε στο Ένα Κάποιο Βλέμμα του Φεστιβάλ των Καννών. Με αφορμή τη σχέση των δύο κοριτσιών –αλλά και με την καταπιεστική μητέρα τους που τις κάνει πειραματόζωα των εκκεντρικών συνηθειών της–, η Ελληνογαλλίδα δημιουργός (υπογράφει και το σενάριο) καταπιάνεται κυρίως με το ζήτημα της γυναικείας χειραφέτησης αλλά και της διαχείρισης του πένθους, με φόντο τη μελέτη των βρετανικών κοινωνικοπολιτικών θεσμών.

Χιονάτη **

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Μαρκ Γουέμπ ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ: Ρέιτσελ Ζέγκλερ, Άντριου Μπέρναρ, Γκαλ Γκαντότ

Απελπισμένη η Χιονάτη ξεφεύγει από τη βασίλισσα μητριά της και βρίσκει καταφύγιο στο σπιτάκι επτά νάνων. Όταν η μοχθηρή βασίλισσα μαθαίνει από τον μαγικό της καθρέφτη ότι η Χιονάτη είναι ακόμα ζωντανή, αποφασίζει να δράσει.

Το γοητευτικό παραμύθι κινουμένων σχεδίων της Disney του 1937 μεταφέρεται στη μεγάλη οθόνη. Τη Χιονάτη υποδύεται η ανερχόμενη Ρέιτσελ Ζέγκλερ, ενώ τη σατανική βασίλισσα ερμηνεύει η Γκαλ Γκαντότ. Το φιλμ τηρεί τους παραδοσιακούς κανόνες, με κάποιες εκπλήξεις στο σενάριο. Το ανατρεπτικό στοιχείο εντοπίζεται στο χιούμορ και στον σχολιασμό για το χάσμα πλουσίων και φτωχών. Εύστοχο και το σχόλιο για τη ματαιοδοξία της σελφίτιδας, όπως δηλώνει η προσήλωση της βασίλισσας στην εικόνα της και στη χαρά που νιώθει όταν μαθαίνει ότι είναι «η πιο όμορφη πάνω στη γη», αν και όλα αυτά δύσκολα δένουν σε ένα άρτιο σύνολο.

Σε μια άγνωστη χώρα (TO A LAND UNKNOWN) **

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Μαχντί Φλάιφελ ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ: Μαχμούντ Μπακρί, Αράμ Σαμπάγκ, Αγγελική Παπούλια, Μοχάμαντ Αλσουράφα

Δύο Παλαιστίνιοι μετανάστες πασχίζουν να επιβιώσουν στη σύγχρονη Αθήνα, ενώ ψάχνουν να βρουν χρήματα για να αποκτήσουν το ποθητό πλαστό διαβατήριο που θα τους οδηγήσει στη Γερμανία, όπου θεωρούν ότι θα έχουν ευκαιρία για μια καλύτερη ζωή.

Εικόνες μιας άγνωστης, γκετοποιημένης Αθήνας κι ενός αθέατου μικρόκοσμου (μετανάστες, πόρνες, πρεζόνια) συνθέτουν το υποτυπώδες δράμα επιβίωσης, με φόντο το μεταναστευτικό, του πρωτοεμφανιζόμενου Μαχντί Φλάιφελ, που κρατά ένα δυνατό σερί διακρίσεων σε φεστιβάλ του εξωτερικού. Η ελληνοπαλαιστινιακή συμπαραγωγή, που γυρίστηκε στις γειτονιές της Κυψέλης και του κέντρου της Αθήνας, συγκινεί με τη ζεστασιά της, παρότι δυσκολεύεται να ξεφύγει από τα κλισέ μιας ανθρώπινης Οδύσσειας.

ΠΡΟΤΖΕΚΤΟΡΑΣ

Της **VILLY CALLIGA**

Erophilie

«Η επαφή με τον κόσμο κάνει την τέχνη να έχει νόημα»

Η Erophilie (a.k.a Ερωφίλη Παναγιωταρέα), με τη διπλή σφραγίδα τής μουσικής και της υποκριτικής στην καλλιτεχνική της ταυτότητα, μας ξεναγεί στον δημιουργικό της κόσμο

Γεννήθηκε σε ένα σπίτι γεμάτο μουσική. Με μητέρα μουσικό, η μουσική προπαιδεία για εκείνη και τα αδέρφια της ξεκίνησε από τα πρώτα τους βήματα, ενώ ακολούθησε η εκμάθηση μουσικών οργάνων. Στο Μουσικό Σχολείο Καλαμάτας, έναν χώρο που καλούσε τους μαθητές να ανακαλύψουν τις μουσικές τους κλίσεις, η ίδια αποφάσισε ότι το τραγούδι ήταν ο χώρος που ήθελε να κατακτήσει. Παράλληλα με τις σπουδές της στο φλάουτο, που οι ήχοι του ακούγονται πλέον στα live της, καθώς την ακολουθεί και τη χαρακτηρίζει, παρακολούθησε μαθήματα κλασικού τραγουδιού. Συνέχισε τις σπουδές της στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αθηνών και συγχρόνως άρχισε να κάνει τα πρώτα επαγγελματικά βήματά της στις αθηναϊκές μουσικές σκηνές. Όμως η μουσική δεν είναι ο μόνος χώρος που διεκδικεί την αγάπη της. Ως τελειόφοιτη σχολής υποκριτικής εμφανίστηκε στη δημιουργία του διεθνώς καταξιωμένου Romeo Castellucci *«Μυστήριο 11 ΜΑ»*, μια περφόρμανς ειδικά σχεδιασμένη για τον μυστηριακό χώρο της Ελευσίνας, στη συνέχεια συμμετείχε σε μουσικοθεατρικές παραστάσεις, ενώ πρόσφατα την είδαμε στον ρόλο της νεαρής Υακίνθης Κάλλας στην ταινία *«Maria»* του Pablo Larrain.

Η **Erophilie** (a.k.a **Ερωφίλη Παναγιωταρέα**), μουσικός, τραγουδοποιός, τραγουδίστρια και ηθοποιός, με αφορμή την παρουσίαση του πρώτου της δίσκου, μας μιλάει για τις δύο μεγάλες αγάπες της, τη μουσική και την υποκριτική, και για το μέχρι τώρα καλλιτεχνικό της ταξίδι.

«97» είναι ο τίτλος του πρώτου σου δίσκου από τη Mellowsophy Music, που θα παρουσιάσεις στις 21 Μαρτίου στο EXA CLUB στο Γκάζι. Πώς θα τον περιέγραφες;
Θα έλεγα ότι πρόκειται για έναν δίσκο με vintage αισθητική και ιδιαίτερη ηχητική ταυτότητα, όπου το παλιό και το νέο αναμειγνύονται αρμονικά.

Ερμηνεύτρια αλλά και τραγουδοποιός. Πώς ξεκίνησες να γράφεις τη δική σου μουσική;
Κατά τη διάρκεια των σπουδών μου ένιωσα την έντονη ανάγκη να επικοινωνήσω αυτά που σκεφτόμουν και αισθανόμουν. Πιστεύω ότι αυτό συμβαίνει κάποια στιγμή σε κάθε καλλιτέχνη. Να θέλει να επικοινωνήσει την τέχνη του μέσα από τη δική του οπτική. Και είναι συγκλονιστικό κάτι που ξεκινάει στα χείλη σου ως μουρμούρισμα να παίρνει σάρκα και οστά, να γεννάς κάτι δικό σου. Μετά συνάντησα τους ανθρώπους της Mellowsophy Music και δημιουργήσαμε μαζί αυτόν τον δίσκο.

Θα μας μιλήσεις για την πρώτη φορά που ανέβηκες στη σκηνή;
Αυτό που μου έρχεται πρώτο στο μυαλό είναι ο ενθουσιασμός από την επαφή μου με το κοινό. Γατί η επαφή με τον κόσμο είναι που κάνει την τέχνη να έχει νόημα. Αυτή η αμφίδρομη σχέση με το κοινό είναι που δίνει ενέργεια και τροφοδοτεί το έργο του καλλιτέχνη.

Ας περάσουμε από τη μουσική στην υποκριτική. Μίλησέ μας για τη συμμετοχή σου στην καθηλωτική, ομολογουμένως, performance του Castellucci.
Ήταν συγκλονιστικό. Ένιωσα ότι ήμουν μέρος μιας μυστηριακής και συναισθηματικά φορτισμένης παράστασης, καθώς η σύνδεση του αρχαίου με το σύγχρονο είχε γίνει από τον Castellucci με έναν μαγικό τρόπο σύμπραξης, που επηρέασε τόσο εμάς που συμμετείχαμε όσο και τους θεατές.

Από την Ελευσίνα θα σε μεταφέρω στη Βουδαπέστη, στα γυρίσματα της ταινίας «Maria» του Pablo Larraín, ο οποίος στο πρόσωπό σου «είδε» την Υακίνθη (Jackie) Κάλλας σε νεαρή ηλικία. Πώς ήταν να συνεργάζεσαι με έναν πολυβραβευμένο σκηνοθέτη και με το συγκεκριμένο cast ηθοποιών;
Από τις πιο συναρπαστικές εμπειρίες της ζωής μου! Ο Larraín έδινε σαφείς οδηγίες για το αποτέλεσμα που ήθελε να έχει, παρέχοντάς μου παράλληλα την καλλιτεχνική ελευθερία που ήθελα. Δεν θα ξεχάσω και την υπέροχη στιγμή της συνάντησής μου με την Angelina Jolie. Είχε μια απλότητα και παράλληλα μια ενέργεια που σε διαπερνούσε. Όπως και την καλή επικοινωνία στο πλατό με τη Λυδία Κονιόρδου, μια ηθοποιό με τεράστια καλλιτεχνική εμπειρία.

Μουσική ή υποκριτική;
Ο χώρος του τραγουδιού μού είναι περισσότερο οικείος, γιατί είναι κάτι που το κάνω χρόνια. Ωστόσο με γοητεύουν και οι δύο χώροι και εύχομαι να μπορώ να έχω τη δυνατότητα να προσφέρω και στους δύο εξίσου.

Πώς θα περιέγραφες την προσέγγισή σου στη μουσική;
Είμαι άνθρωπος που αγαπά να εξερευνά και θέλω να δοκιμάζομαι σε καθετί μουσικό που θεωρώ ότι με αφορά. Για παράδειγμα, με γοητεύει η λυρικότητα του κλασικού τραγουδιού, καθώς είναι η βάση μου, όμως με συγκινεί και η ευαισθησία του παραδοσιακού τραγουδιού, που έχει γεννηθεί από τον πόνο και την ξενιτιά. Ως τραγουδοποιός μου αρέσει να παντρεύω το παλιό με το νέο, ο ήχος μου να ανήκει στο σήμερα, με αναφορές όμως μιας παλαιότερης εποχής.

Ο τρόπος που συνθέτεις έχει αλλάξει από την περίοδο που ξεκίνησες έως σήμερα;
Μεγαλώνω, αλλάζω αισθητική και αλλάζει κι ο κόσμος γύρω μου. Προσλαμβάνω νέα ερεθίσματα από τις κοινωνικές συνθήκες αλλά και από τον τρόπο που εξελίσσεται η μουσική ως τέχνη. Αφουγκράζομαι τις αλλαγές και έτσι ο τρόπος που δημιουργώ αλλάζει κι αυτός. Κάποιες φορές θέλω να επικοινωνήσω π.χ. για τη νοσταλγία του καλοκαιριού κι άλλες για ένα κοινωνικό θέμα, που βαραίνει τόσο εμένα όσο και άλλους δημιουργούς της γενιάς μου.

Θεωρείς ότι δίνεται βήμα να «ακουστεί» η φωνή των δημιουργών της γενιάς σου;
Είμαστε μια γενιά με μεράκι, ταλέντο και όρεξη για δουλειά, αλλά έχουμε την ανάγκη στήριξης της προηγούμενης γενιάς καλλιτεχνών από τους οποίους εμπνευστήκαμε. Έχουμε την ανάγκη να εμπιστευτούν τις δημιουργικές μας ικανότητες. Η τέχνη μάς χωράει όλους, ο καθένας φέρει το δικό του δημιουργικό φορτίο και ο κόσμος είναι εκεί για να το αγκαλιάσει.

Επιδιώκεις συνεργασίες και ποιο θεωρείς ως βασικό συστατικό για την επιτυχία τους;
Φυσικά και επιδιώκω. Μάλιστα θα έλεγα πως είμαι τυχερή, γιατί, μέχρι στιγμής, έχω συνεργαστεί με εξαιρετικά αξιόλογα άτομα. Αυτά που θεωρώ σημαντικά στη συνεργασία είναι η κοινή αισθητική, η κοινή στάση απέναντι στον τρόπο που αντιμετωπίζουν την τέχνη και η καλή επικοινωνία, ο σεβασμός και η αλληλοεκτίμηση, καθώς η σχέση που διαμορφώνεται στις πρόβες μετουσιώνεται σε ενέργεια στη σκηνή, την οποία και εισπράττει ο κόσμος.

Υπήρξαν δυσκολίες στη μέχρι τώρα διαδρομή σου;
Το καλλιτεχνικό ταξίδι είναι δύσκολο και επίπονο. Είναι πολλές οι στιγμές που αμφισβητείς τον εαυτό σου. Όμως αυτές οι δυσκολίες σε διαμορφώνουν ως καλλιτέχνη και αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι σου.

Πλην της παρουσίασης του δίσκου σου, η παρούσα περίοδο σε τι κατάσταση σε βρίσκει δημιουργικά;
Είμαι γενικά σε μια αρκετά ενεργή και όμορφη καλλιτεχνικά περίοδο, καθώς έχω ξεκινήσει να γράφω ήδη καινούργιο υλικό, αφήνοντας τον εαυτό μου να αφουγκράζεται το περιβάλλον γύρω μου και να αντλεί έμπνευση από αυτό.

Βρείτε τη μουσική της Erophilie στο Spotify
https://open.spotify.com/artist/6jzi8lfjMZXHNhozNRncAk

ΚΡΙΤΙΚΗ

Του ΔΗΜΗΤΡΗ ΤΣΑΤΣΟΥΛΗ

© ΕΛΙΝΑ ΓΙΟΥΝΑΝΛΗ

«Η Καρυάτιδα!»

Μια απολαυστική κωμωδία από τον Γιώργο Καπουτζίδη

Γιώργος Καπουτζίδης
Η Καρυάτιδα!
Σκηνοθεσία Κατερίνα Μαυρογεώργη
Εθνικό Θέατρο - Θέατρο REX , Σκηνή «Ελένη Παπαδάκη»

Ο Γιώργος Καπουτζίδης με το έργο του *«Η Καρυάτιδα!»* δημιουργεί μια ανατρεπτική πολιτική σάτιρα, που με το βιτριολικό της χιούμορ δεν αφήνει τίποτα ασχολίαστο. Ξεκαρδιστικές άμεσες αναφορές, αλλά και υπονοούμενα πίσω από αθώες ατάκες φέρνουν στο προσκήνιο ρητές ή άρρητες πολιτικές συμπεριφορές, πραγματικές ή «φανταστικές» καταστάσεις. Αναπροσδιορίζοντας με σύγχρονους όρους την καυστική πολιτική κωμωδία λαμπρών κωμωδιογράφων και επιθεωρησιογράφων παλαιότερων εποχών, αναγεννά κυριολεκτικά το είδος με το δικό του απαράμιλλο ύφος, όπου, με τον γνώριμο τρόπο του, η καρικατούρα κάποιων προσώπων και καταστάσεων συνδιαλέγεται με τον ρομαντισμό και την ευσυνειδησία κάποιων άλλων, το κωμικό με το δραματικό σε ίσες δόσεις. Ενώ, ταυτόχρονα, το εξωφρενικό και ξεκαρδιστικό που παρουσιάζει ενέχει τον κίνδυνο να γίνει πραγματικό, με τραγικές συνέπειες.

Η υπόθεση εκτυλίσσεται σε μια εποχή όπου το ελληνικό όνειρο άπειρων χρόνων γίνεται πραγματικότητα: η έκτη Καρυάτιδα επιστρέφει στη χώρα της για να συναντήσει τις αδελφές της! Το μέγα επίτευγμα της επιστροφής της επετεύχθη και η υπερήφανη ελληνική κυβέρνηση ετοιμάζεται να την παρουσιάσει στους δημοσιογράφους, παρουσία Βρετανών. Ένα κοσμοϊστορικό γεγονός που θα φέρει στο παγκόσμιο προσκήνιο τον πρωθυπουργό, εξασφαλίζοντάς του αναμφισβήτητα και μια νέα τετραετία στην κυβέρνηση της χώρας, κι αυτή τη φορά μάλιστα χωρίς τη συμμετοχή του ακροδεξιού κόμματος, με το οποίο είχε αναγκαστεί να συγκυβερνήσει, μην έχοντας την απαραίτητη πλειοψηφία.
Στο γραφείο της υπουργού Πολιτισμού Αλεξάνδρας Βελλή, προερχόμενης από το συγκυβερνών ακροδεξιό κόμμα, υπάρχει υπερένταση, καθώς η υπουργός με τον γραμματέα του υπουργείου, Παναγιώτη, προβάρει τον λόγο της. Έναν λόγο που στην έναρξή του εμπεριέχει ένα αρχαίο απόσπασμα που έχει παπαγαλίσει, το οποίο, κατά διαβολική αστοχία, αναφέρεται σε γέρους με άνοια, καθώς η υπουργός επέλεξε λάθος κείμενο από το λινκ που της είχε στείλει ο γραμματέας. Σε μιαν άκρη του γραφείου, η επαναπατρισμένη Καρυάτιδα αναμένει να μεταφερθεί και να παρουσιαστεί στη συνέντευξη Τύπου. Στον υπόλοιπο λόγο της η υπουργός προσπαθεί να πείσει τον γραμματέα να ενσωματώσει μια αναφορά του Αγίου Παΐσιου στην Καρυάτιδα, καθώς το όνομά του αποτελεί «εγγύηση» για την επιτυχία κάθε ομιλίας της, αντιμετωπίζοντας τα ειρωνικά σχόλια του Παναγιώτη για την άγνοιά της.
Σε αυτό το φορτισμένο κλίμα, η υπουργός θα κάνει μια άγαρμπη κίνηση και θα γκρεμίσει, σπάζοντάς τη σε κομμάτια, την περιβόητη, πολυαναμενόμενη Καρυάτιδα.
Αλεξάνδρα: Πο πο, χίλια κομμάτια έγινε! Πάντως ψεύτικα τα φτιάξανε!
Αυτό θα είναι η αρχή και μόνο από μια σειρά εξωφρενικών καταστάσεων και σουρεαλιστικών διαλόγων που καταλήγουν στη δημιουργία νέων ανυπέρβλητων προβλημάτων. Στο γραφείο θα φτάσουν διαδοχικά ο πρόεδρος του ακροδεξιού κόμματος Ελεύθεροι Έλληνες, Κοσμάς Σιδέρης, πρώην τηλεπωλητής αλοιφών και άλλων μαντζουνίων, ο πρωθυπουργός μαζί με τη σύμβουλό του, Μαριέττα Λαγκάδη, η Βιολέτα, γραμματέας της υπουργού και αρχαιολόγος και, αργότερα, ο Γιώργος, ένας streetartist μεταμφιεσμένος σε Καρυάτιδα, τον οποίο η Αλεξάνδρα θα ανακαλύψει στον δρόμο και θα προτείνει ως… αντικαταστάτη της σπασμένης Καρυάτιδας, θεωρώντας τον επιπλέον γυναίκα:
Γιώργος: Άντρας είμαι.
Αλεξάνδρα: Αχ, ας μην αρχίσουμε αυτή την ανοησία με τις αντωνυμίες του καθενός, έλεος με τη woke ατζέντα.

Από την άλλη, η Βιολέτα, με τις γνώσεις της, θα προσπαθήσει να ενημερώσει τους άσχετους πολιτικούς για την Καρυάτιδα, τον χρόνο κατασκευής της, τον γλύπτη Αλκαμένη, που τη δημιούργησε το 421 π.Χ.
Για τον Σιδέρη το όνομα Αλκαμένης ηχεί γνωστό: Δεν ήταν αυτός που έφτιαξε τις μπαταρίες;
Και ενώ η ηχογραφημένη φωνή του **Αλέξη Κωστάλα** ανακοινώνει ανά διαστήματα σε πόση ώρα θα ξεκινήσει η συνέντευξη Τύπου, η οποία όλο και πλησιάζει, η Αλεξάνδρα εξανίσταται μαζί του, ρωτώντας τι δουλειά έχει και ανακατεύεται αυτός στις υποθέσεις τους, καταλήγοντας:
Αλεξάνδρα: Γιατί προηχογραφεί ο Κωστάλας πράγματα, παιδιά; […] Απολύεται. Τη φωνή του να μην την ξανακούσω εδώ μέσα. Να πάει στα παγοδρόμια να περιγράφει σβούρες…
Η λύση στο πρόβλημα της κομματιασμένης Καρυάτιδας θα έρθει από τη Μαριέττα, η οποία θα προτείνει να φέρουν για παρουσίαση μία από τις ήδη υπάρχουσες Καρυάτιδες στο Μουσείο της Ακρόπολης με άκρα μυστικότητα. Μόνο που μια σύγκρουση του καμιονιού που τη μεταφέρει θα ακυρώσει το σχέδιο, αφού και αυτή η Καρυάτιδα θα σπάσει. Η μόνη πλέον λύση που απομένει ώστε η κυβέρνηση να διασωθεί είναι να διαρρεύσουν ότι πρόκειται για διπλό τρομοκρατικό χτύπημα από τους εχθρούς της Ελλάδας: τόσο στο υπουργείο, με τη νεοαφιχθείσα Καρυάτιδα, όσο και στο μουσείο.
Οι μόνοι αθώοι σε όλη αυτή την ιστορία είναι η Βιολέτα, με το πάθος της για την αρχαιολογία και τη λατρεία της προς την Καρυάτιδα (Νιώθω ότι μέρος αυτού που είμαι είναι και η ευθύνη να την προστατεύω) και ο Γιώργος, που με την κοπέλα του τα καλοκαίρια καθαρίζει παραλίες.
Όμως το σύστημα επιβάλλει ότι κάποιοι θα πρέπει να πληρώσουν.
Ο Καπουτζίδης, μέσω των συνεχών εκτροπών του λόγου και των κωμικών ανατροπών, θίγει όλες τις παθογένειες της πολιτικής πραγματικότητας, με τις παρακολουθήσεις, τα ρουσφέτια, τις άνευ ιδεολογικών αναστολών μεταπηδήσεις βουλευτών από το ένα κόμμα στο άλλο, την απουσία ανάληψης ευθύνης, τις προκαταλήψεις για θέματα όπως το MeToo και η woke ατζέντα, τον διάχυτο (προς εκμετάλλευση) ρατσισμό, την απουσία παιδείας πολιτικών, την εκμετάλλευση επίσης των θρησκευτικών συμβόλων στο όνομα της ψηφοθηρίας. Και όλα αυτά συχνά με υπονοούμενα του λόγου, με νοηματικά άλματα στους διαλόγους, με ανασημασιοδοτήσεις της κυριολεξίας.

Το τέλος δίνεται με μια βιντεοσκοπημένη μεταφορά μας 2.444 χρόνια πριν, σε έναν διάλογο στα αρχαία ελληνικά μεταξύ του γλύπτη Αλκαμένη (Γιώργος Καπουτζίδης) και του θείου του, Ετεοκλή (Αλέξης Κωστάλας). Ο πρώτος ανησυχεί ότι οι Καρυάτιδες που έφτιαξε δεν είναι τόσο ωραίες όσο των ανταγωνιστών του στον διαγωνισμό και ο Φειδίας δεν θα διαλέξει τις δικές του. Όμως ο Ετεοκλής τον διαβεβαιώνει ότι τον τελευταίο λόγο τον έχει το συμβούλιο του δήμου, στο οποίο μετέχει ο ίδιος, και το έργο, με το σχετικό λάδωμα, θα καταλήξει στον Αλκαμένη. Η μόνη του ανησυχία είναι: Τουλάχιστον τις έφτιαξες γερές ή θα σπάνε;
Η **Κατερίνα Μαυρογεώργη** σκηνοθετεί το έργο δημιουργώντας το αναγκαίο πλαίσιο και ρίχνοντας, ορθώς, το βάρος στις ερμηνείες των ηθοποιών. Και πράγματι, η **Αγορίτσα Οικονόμου**, στον ρόλο της Αλεξάνδρας Βελλή, ξεδιπλώνει όλο της το ταλέντο, δημιουργώντας μια απολαυστική φιγούρα, κομψή και ταυτόχρονα άτσαλη στις κινήσεις, με δολοφονική αφέλεια στις ατάκες της, εφάμιλλη μιας Ρένας Βλαχοπούλου. Δίπλα της, έχοντας ο καθένας δώσει εύγλωττο σχήμα στα πρόσωπα που υποδύεται, ο **Μιχάλης Πανάδης** στον ρόλο του Παναγιώτη, ο **Δρόσος Σκώτης** ως Κοσμάς Σιδέρης, ο **Στέλιος Ξανθουδάκης** ως πρωθυπουργός που τον απασχολεί το χρώμα της γραβάτας του, η **Μαρία Φιλίνη**, φωνή λογικής που ξελασπώνει τον πρωθυπουργό, ως η σύμβουλός του Μαριέττα Λαγκάδη, η **Ασημίνα Αναστασοπούλου** ενσαρκώνοντας την ευαίσθητη Βιολέτα και ο απολαυστικός στις εκφράσεις του **Σωτήρης Μανίκας** στον ρόλο του Γιώργου-Καρυάτιδα. Ένα δεμένο σύνολο άξιων ηθοποιών.
Απόλυτα επιτυχημένα τα κοστούμια της **Ιφιγένειας Νταουντάκη**, προσδιόριζαν τους χαρακτήρες, ενώ η διδασκαλία κίνησης, προσεγμένη στις λεπτομέρειες, είναι της **Σοφίας Πάσχου**. Το σκηνικό γραφείου με τα αναγκαία στοιχεία, όπως και το επιτυχημένο μπαλκονάκι οφείλονται στην **Αρτέμιδα Φλέσσα**, οι φωτισμοί στη **Βάσια Ατταριάν** και η μουσική στον **Παναγιώτη Μελίδη**. Η φωνή δημοσιογράφου ανήκει στον **Αντώνη Αντωνόπουλο**, που συμμετείχε και στη δραματουργία, ενώ η φωνή του συζύγου του Παναγιώτη στο τηλέφωνο είναι του **Αινεία Τσαμάτη**.
Ο Γιώργος Καπουτζίδης σχεδίασε μια οξυδερκή κωμωδία λεπτών αποχρώσεων και καυστικού χιούμορ, που η Κατερίνα Μαυρογεώργη μετέπλασε με σκηνική ενέργεια σε απολαυστική παράσταση. Ένα είδος κωμωδίας που μας χρειάζεται και μας αφυπνίζει, με τη σφραγίδα του Εθνικού μας Θεάτρου. ●

ΣΕ ΦΙΛΩ,
ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΗΛΑΡΑΣ
ΛΕΝΑ ΚΙΤΣΟΠΟΥΛΟΥ
Θέατρο Δίπυλον
Έναρξη παραστάσεων: 8 Μαρτίου
Σκηνοθεσία: Βασίλης Βηλαράς
ΠΕΤΡΟΣ.
CONSTANTLY PRODUCTIONS
more.com
ATHENS VOICE
© JOHN HOLMES

Μίλα μου Βρόμικα - RELOADED

Της **ΤΖΕΝΗΣ ΜΕΛΙΤΑ**

Σου γράφω γιατί έχω φοβερό πρόβλημα με τη μητέρα μου. Συγκεκριμένα, από τότε που έμαθε ότι το αγόρι μου είναι από την Ισπανία, δεν θέλει να βλέπει ούτε κι εμένα, που λέει ο λόγος... Με το αγόρι μου, γνωριστήκαμε πριν από έναν χρόνο περίπου. Στη μητέρα μου εξομολογήθηκα την καταγωγή του πριν από λίγο καιρό και άρχισε να μου λέει τα δικά της, για την απόσταση κυρίως και ότι δεν θα μπορούμε να συνεννοηθούμε κ.λπ. Νιώθω πως έχω βρει τον άνθρωπο μου, αλλά σκέφτομαι τη μάνα μου και όλο της το παραλήρημα και στενοχωριέμαι. Τι να κάνω για να τον δεχτεί;

Δεν χρειάζεται να κάνεις κάτι για να τον δεχτεί, έχει το κόλλημα της τώρα και θα το ξεπεράσει με τον καιρό. Δεν είναι δίκαιο ούτε για το αγόρι σου ούτε για εσένα και καταλαβαίνω πώς νιώθεις. Εσύ κάνε αυτό που αγαπάς και πιστεύω πως, όταν με το καλό τον γνωρίσει, θα γλυκάνει και θα πάνε όλα καλύτερα. Φτιάξτε της και μια λαχταριστή paella και, δεν μπορεί, θα μαλακώσει!

Τζένη, έμπλεξα με άτομο πολύ παθιασμένο με το ποδόσφαιρο. Θα τα πάρω τα πράγματα απ' την αρχή. ΕΓνωριστήκαμε από το TikTok. Αυτός είχε φωτό προφίλ κλασικά το σήμα της ομάδας του. Βγήκαμε μερικές φορές, κάναμε και sex, περάσαμε πολύ ωραία κι εμένα άρχισε να μου αρέσει αρκετά. Στο μεταξύ, δεν του είχα αποκαλύψει τη δική μου ομάδα (όχι ότι με ενδιαφέρει το ποδόσφαιρο). Μια μέρα είχαμε μια συζήτηση και σκέφτηκα, άντε να του το πω να φύγει από πάνω μου. Τι το 'θελα; Πάγωσε εκείνη τη στιγμή και οι κόρες των ματιών του σαν να μεγάλωσαν! Με έπρηξε που δεν το του είχα πει τόσες μέρες κι έπειτα από μια βδομάδα μού ήρθε μήνυμα «Δεν θέλω να σε δω ξανά». Αυτά...

Ωχ, πέτυχες κι εσύ μεγάλο «φρούτο». Αυτό το μήνυμα έπρεπε να το στείλεις εσύ ή να απαντούσες «σ' ευχαριστώ»! Εντάξει, δεν θέλει πολλή σκέψη για να καταλάβεις ότι το άτομο δεν κάνει για σένα, αν για έναν τέτοιο λόγο δεν θέλει να προχωρήσετε. Πάμε γι' άλλα!

Hello, Τζενάρα μου! Θα ξεκινήσω με ένα «αχ», γιατί, εκεί που νόμιζα πως βρήκα έναν νορμάλ άνθρωπο, τελικά δεν... Λοιπόν, πρόσφατα γνώρισα έναν άντρα και βλέπαμε και οι δύο σοβαρά την κατάσταση. Όλα κυλούσαν ομαλά, μέχρι που μια μέρα μού ξεκινάει την κουβέντα ότι χάζευε τις φωτογραφίες μου σε Fb & Insta και παρατήρησε ότι έχω πολλές με μαγιό και κάποιες λίγο πιο έξαλλες και άλλα τέτοια, που εγώ τα σιχαίνομαι. Καταλήξαμε να τσακωνόμαστε, γιατί μου είπε να διαγράψω τα social μου επειδή νιώθει ανασφάλεια! Τότε, του είπα, ήμουν σε άλλη φάση και δεν είχα σοβαρή σχέση όπως τώρα. Του είπα κι ότι δεν πρόκειται να τα διαγράψω, και τώρα είναι ψυχρός μαζί μου. Αχ, πού πάω και μπλέκω, μου λες;

Πρώτον, δεν έχει δικαίωμα να σου προτείνει καν να διαγράψεις τα social σου! Και μην τυχόν το κάνεις! Επίσης, δεν έπρεπε καν να δικαιολογηθείς. Αγαπητή μου, ο φίλος μυρίζει καταπίεση και, προσωπικά, δεν έχω χειρότερο. Αν σε αγαπάει ειλικρινά, χωρίς εγωισμούς, είμαι σίγουρη πως θα ζητήσει συγγνώμη, αλλιώς, δυστυχώς, δεν βλέπω πώς μπορείς να συνεχίσεις μια σχέση με τόση παρεμβατικότητα.

Μίλα μου βρόμικα.
Μίλα μου αληθινά.
email: info@athensvoice.gr
instagram: @melitajenny

Cosmic Telegram

Από την **ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΜΑΝΟΥΣΑΚΗ**

Κριός
20 Μαρτίου - 19 Απριλίου

Καλή εβδομάδα, Κριέ μου! Κάπως διπολικά ενδέχεται να κινηθεί το επταήμερο. Θα έχεις ευκαιρίες να ανανεωθείς, αλλά θα κληθείς και να επαναξιολογήσεις παλιά σκηνικά. Ίσως βρεθείς μπροστά σε διλήμματα λόγω των έντονων αναμνήσεων που θα σου ξυπνήσουν. Πάντως, είναι προτιμότερο να μείνεις στην περισυλλογή και να μην περάσεις στην άμεση δράση. Στα γκομενικά σου, αν είσαι μπακούρι, ίσως κάνεις κάπως πιο καρμικές γνωριμίες. Απλά, επειδή υπάρχει πολλή θολούρα, μη βιαστείς να ράψεις νυφικό, έτσι; Αν, πάλι, δεν είσαι μπακούρι, νιώθεις πως μάλλον θέλεις λίγο να επανεξετάσεις τις βάσεις και τα θεμέλια της σχέσης σου.

Ταύρος
20 Απριλίου - 19 Μαΐου

Καλή εβδομάδα, Ταύρε μου! Αυτό το επταήμερο θα κληθείς να απολογηθείς για παλιές πράξεις σου και θα ασχοληθείς εκτενώς με αναμνήσεις και με τις πιο ενδόμυχες σκέψεις σου. Δεν αποκλείεται να έρθουν στην επιφάνεια συναισθήματα απ' τα παλιά που νόμιζες ότι είχες θάψει βαθιά μέσα σου. Πάρε τον χρόνο σου, μάζεψε δυνάμεις και αντιμετώπισε ευθέως όσα έχεις σε εκκρεμότητα. Στα ερωτικά, αν είσαι ελεύθερος, ίσως γνωρίσεις κάποιο άτομο που θα σου βγάλει την ανάγκη για κάτι το πιο μόνιμο αμέσως. Εγώ, όμως, θα σου πω να κάνεις λίγη υπομονή. Αν είσαι δεσμευμένος, συζήτησε όσα σε απασχολούν με το αμόρε, αν θες να τα λύσεις κάποτε!

Δίδυμοι
20 Μαΐου - 20 Ιουνίου

Καλή εβδομάδα, Δίδυμε! Έντονη θα είναι η ανάγκη σου για κοινωνικοποίηση και γενικότερα γι' αυτό το αίσθημα του «μαζί». Παράλληλα, σε πιάνει και μια πρεμούρα για τις ήδη υπάρχουσες σχέσεις στη ζωή σου, καθώς νιώθεις πως δεν είναι τόσο γερές όσο πίστευες. Στα καλά, αυτό το άγχος θα αποτελέσει την κινητήρια δύναμη που χρειαζόσουν για να πεις αντίο σε άτομα που είχες αρχίσει να μην πολυχωνεύεις. Στα προσωπικά σου, αν είσαι χωρίς ταίρι, έχε τα μάτια σου ανοιχτά στο φιλικό σου περιβάλλον, γιατί όλο και κάποια αξιόλογη γνωριμία καραδοκεί. Αν είσαι με ταίρι, στου κουφού την πόρτα, όσο θέλεις βρόντα (πάρ' το όπως θες αυτό)!

Καρκίνος
21 Ιουνίου - 21 Ιουλίου

Καλή εβδομάδα, Καρκίνε μου! Επταήμερο με άρωμα από επαγγελματικά. Θέλεις να ανελιχθείς στη δουλειά σου αλλά και να βελτιώσεις τη δημόσια εικόνα σου. Πρόσεξε διλήμματα, αναμνήσεις και γενικά ό,τι από το παρελθόν σε βαραίνει. Παράλληλα, δεν αποκλείεται να μάθεις καταστάσεις που συνέβαιναν πίσω απ' την πλάτη σου. Μην αρχίσεις τα γνωστά σου ξεσπάσματα, θα τα τινάξεις όλα στον αέρα! Στα ερωτικά σου, αν δεν έχεις μόνιμο δεσμό, ίσως σε θυμηθεί κάποιο πρώην γκομενάκι. Εσύ πήγαινε «βλέποντας και κάνοντας». Αν έχεις μόνιμο δεσμό, νιώθεις πως η άλλη πλευρά σε παραμελεί, άρα βάλε όρια.

Λέων
22 Ιουλίου - 22 Αυγούστου

Καλή εβδομάδα, Λέοντα! Ξεκινάει ένα άκρως αισιόδοξο επταήμερο για σένα. Θες να εξελιχθείς και να προχωρήσεις. Είναι καλή στιγμή για να κάνεις και κάποιες πιο σοβαρές σκέψεις που μπορεί για καιρό να αποφεύγεις. Ίσως να πρέπει να ασχοληθείς ξανά με κάτι από το παρελθόν. Φρόντισε απλώς αυτή τη φορά να το προσεγγίσεις με άλλο mindset. Στα αισθηματικά σου, αν είσαι single, σε βλέπω να παίζεις μπαλίτσα ανάμεσα στο παλιό, που είναι αλλιώς, και στο νέο, που είναι ωραίο. Αν δεν είσαι single, βρες τρόπους να αναθερμάνεις τη φλόγα ανάμεσα σ' εσένα και στο έτερον ήμισυ, το 'χεις!

Παρθένος
23 Αυγούστου - 21 Σεπτεμβρίου

Καλή εβδομάδα, Παρθενάκι μου! Θες να ασχοληθείς με τα οικονομικά και τα επαγγελματικά σου, αλλά θέματα εμπιστοσύνης σε κάνουν πιο ευάλωτο. Πάντως το αν χρωστάς ή σου χρωστάνε θα παίξει αυτές τις μέρες. Αυτό πιάνει και ανθρώπους από το παρελθόν που αποφασίζουν να σε ταράξουν ξανά με την παρουσία τους. Στα θέματα καρδιάς, νιώθεις λίγο ξεκρέμαστος, αλλά οτιδήποτε σου συμβαίνει είναι καρμικό. Αν είσαι αδέσμευτος, κάποιο παλιό αμόρε σου παρουσιάζεται δήθεν αλλαγμένο. Κρίνε αν αξίζει second chance. Αν δεν είσαι αδέσμευτος, συζήτησε αυτά που σε κάνουν ανασφαλή.

Ζυγός
22 Σεπτεμβρίου - 22 Οκτωβρίου

Καλή εβδομάδα, αγαπημένο μου Ζυγάκι! Πολλές θα είναι οι εξελίξεις στον τομέα των διαπροσωπικών σου επαφών. Καλό θα ήταν να ξαναδείς μια παλιά συνεργασία ή επαγγελματική πρόταση. Βέβαια, μη βιαστείς να απαντήσεις, γιατί δεν μιλάμε για κάτι το μόνιμο στο τώρα. Άσε που με ανάδρομο Ερμή ρίσκα δεν παίρνουμε! Στα ερωτικά σου, αν είσαι μπακουρομπάκουρο, θα πέσεις πάνω σε κάποιο αμόρε που θα σου προκαλέσει έντονα συναισθήματα, αλλά επειδή δεν θα είναι κάτι το ξεκάθαρο, μη θεωρήσεις ότι έκανες την τύχη σου! Αν, πάλι, δεν είσαι μπακουρομπάκουρο και έχεις αφήσει άλυτα κάποια ζητήματα, μάντεψε με τι θα ασχοληθείς αυτή την εβδομάδα!

Σκορπιός
23 Οκτωβρίου - 21 Νοεμβρίου

Αγαπημένε Σκορπιέ, καλή εβδομάδα! Επικεντρώσου στην καθημερινότητα και σε επαγγελματικά ζητήματα που την επηρεάζουν. Νιώθεις έτοιμος να δράσεις, αλλά απρόοπτα θα σου μπουν εμπόδιο. Παράλληλα, δεν αποκλείεται θέματα που θεωρούσες κλεισμένα να επανέλθουν στο προσκήνιο, απαιτώντας οριστική επίλυση. Στα γκομενικά, αν είσαι χωρίς σχέση, θα θελήσεις να ξαναδείς μια παλιότερη γνωριμία που τότε δεν ευδοκίμησε. Μην επενδύσεις συναισθηματικά από νωρίς, ειδικά αν δεν κινείσαι σε σταθερά μονοπάτια. Αν, πάλι, είσαι δεσμευμένος, αξιολογείς την πορεία της σχέσης σου και επιλέγεις να κάνεις ώριμες συζητήσεις για τα κακώς κείμενα αυτής.

Τοξότης
22 Νοεμβρίου - 20 Δεκεμβρίου)

Τοξοτάκι μου, καλή εβδομάδα! Αρχίζεις να διασκεδάζεις περισσότερο και να διεκδικείς τα κεκτημένα σου. Αυτό δεν σημαίνει πως δεν θα χαωθείς από τις σκέψεις που γυρνάνε στο κεφάλι σου. Ευνοϊκές εξελίξεις αναμένονται στα επαγγελματικά, καθώς ή που θα ξαναδείς κάποια παλιά πρόταση ή που θα δεχτείς κάποια νέα. Σκέψου το καλά και απάντησε αργότερα! Στα προσωπικά σου, αν είσαι ελεύθερος και ωραίος, μια σύγχυση σχετικά με το πού πας και πού βαδίζεις την έχεις. Άρα σε βλέπω σε μεγάλα διλήμματα. Ελπίζω πως θα πάρεις τη σωστή απόφαση. Αν είσαι δεσμευμένος, ψάχνεις τρόπους για να ανανεώσεις τη σχέση σου και πολύ καλά κάνεις!

Αιγόκερως
21 Δεκεμβρίου - 19 Ιανουαρίου

Καλή εβδομάδα, αγαπημένε Αιγόκερε! Σε απασχολούν πολλά γύρω από το σπίτι, την οικογένεια ή όσα πρέπει να διεκπεραιώσεις. Η ανάδρομη Αφροδίτη σού ξυπνάει αναμνήσεις ή σου φωτίζει θέματα που έχεις αμελήσει, κι όλο αυτό σου πέφτει κάπως βαρύ. Σκέψου σοβαρά πού βαδίζουν κάποιες σχέσεις σου ή το αν τελικά στραβά αρμενίζεις εσύ και δεν είναι στραβός ο γιαλός. Στα ερωτικά σου, αν είσαι χωρίς ταίρι, κάποιο παλιό αμόρε θα σκάσει μύτη. Σκέψου αν αξίζει τον κόπο το πισωγύρισμα ή πρέπει να πεις that's it! Αν είσαι με ταίρι, φέρε στο προσκήνιο υποθέσεις που χαλάνε το μεταξύ σας για να τις επιλύσεις, αλλά κάν' το... κόσμια!

Υδροχόος
20 Ιανουαρίου - 17 Φεβρουαρίου

Καλή εβδομάδα, αγαπητέ Υδροχόε! Έντονο τόσο το επικοινωνιακό στοιχείο, όσο και η ανάγκη σου για αλλαγή. Βέβαια, δεν θα λείψουν και οι σκέψεις για αποφάσεις που έχεις ήδη πάρει. Μήπως, λοιπόν, να αδράξεις την ευκαιρία και να διορθώσεις τις μ@#ακίες που έχεις κάνει τελευταία; Καλό θα ήταν να κλείσεις και εκκρεμότητες που σχετίζονται με το σπίτι ή με την οικογένεια. Στα θέματα καρδιάς, αν είσαι αδέσμευτος, θα πιάσεις τον εαυτό σου να σκέφτεται ξανά κάποιο ειδύλλιο που άφησες κάποτε μισό. Σαν απωθημένο θα σου σκάσει. Αν δεν είσαι αδέσμευτος, θα θελήσεις να αναθεωρήσεις τη σχέση σου και να δεις αν έχει γερά θεμέλια.

Ιχθύες
18 Φεβρουαρίου - 19 Μαρτίου

Καλή εβδομάδα, φίλε Ιχθύ! Θα σε απασχολήσουν αρκετά τα οικονομικά σου. Θα θελήσεις να βρεις νέες πηγές εισοδήματος, αλλά μήπως να κοίταγες πρώτα να μαζευτείς και να μην ξοδεύεις αλόγιστα; Πάντως, επειδή πολλά θα είναι τα απρόοπτα, δώσε χρόνο στον εαυτό σου να σκεφτεί, πριν πάρεις αποφάσεις. Στα αισθηματικά σου, αν ανήκεις στα ελεύθερα Ψαράκια, θα θελήσεις να σκεφτείς αν φταίνε οι παλιές σου επιλογές που τώρα βαράς το κεφάλι σου στον τοίχο. Δεν βλέπω να έχεις όρεξη πάντως για νέες περιπέτειες, αυτή την εβδομάδα τουλάχιστον. Αν είσαι δεσμευμένο Ψαράκι, θα θελήσεις να νιώσεις μια παραπάνω ασφάλεια στη σχέση σου.

ΜΗ ΧΑΣΕΙΣ

Την καθημερινή αστρολογική σου προβλέψη στο ***athensvoice.gr/zodia***

* *Για πιο ολοκληρωμένη εικόνα των αστρολογικών σου τάσεων θα πρέπει να διαβάζεις και τον ωροσκόπο σου*

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ
ΤΗΣ ΕΤΗΣΙΑΣ ΤΑΚΤΙΚΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ

Το Γενικό Συμβούλιο της Τράπεζας της Ελλάδος καλεί τους μετόχους της Τράπεζας, σύμφωνα με το Καταστατικό της και τον Νόμο, στην Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση, την Τρίτη 8 Απριλίου 2025, στις 12:00 το μεσημέρι, στο Κεντρικό Κατάστημα της Τράπεζας, στην Αθήνα, Ελευθερίου Βενιζέλου 21, 2ος όροφος, αίθουσα Γενικών Συνελεύσεων.

Τα θέματα της Ημερήσιας Διάταξης είναι τα εξής:

1. Ανάγνωση της Ετήσιας Έκθεσης επί των Οικονομικών Καταστάσεων της χρήσης 2024 (του Ισολογισμού και των λοιπών Οικονομικών Καταστάσεων σύμφωνα με το Καταστατικό της Τράπεζας), καθώς και της διαχείρισης, που υποβάλλεται με εντολή του Γενικού Συμβουλίου της Τράπεζας.

2. Ανάγνωση της Έκθεσης των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών επί των Οικονομικών Καταστάσεων της χρήσης 2024.

3. Έγκριση των Οικονομικών Καταστάσεων χρήσης 2024, μετά της επ' αυτών και της διαχείρισης Ετήσιας Έκθεσης, καθώς και της Έκθεσης των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών.

4. Έγκριση της διάθεσης των καθαρών κερδών της χρήσης 2024, σύμφωνα με το άρθρο 71 του Καταστατικού, που ανέρχονται στο συνολικό ποσό των ευρώ 82.929.645.-, ως εξής:

Μέρισμα προς καταβολή: 0,6720 ευρώ ανά μετοχή σε 19.864.886 μετοχές	ευρώ	13.349.203.-
Υπόλοιπο περιερχόμενο στο Ελληνικό Δημόσιο	ευρώ	69.580.442.-

5 Καθορισμός αποζημίωσης και οδοιπορικών εξόδων των μελών του Γενικού Συμβουλίου για τη χρήση 2025.

6 Συζήτηση και ψηφοφορία επί της έκθεσης αποδοχών του άρθρου 112 του ν. 4548/2018 για τη χρήση 2024.

7. Καθορισμός αμοιβής των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών για τη χρήση 2025.

8. Έκθεση πεπραγμένων της Επιτροπής Ελέγχου για το έτος 2024.

9. Έγκριση της αναθεώρησης του Κανονισμού Λειτουργίας της Επιτροπής Ελέγχου.

10. Απαλλαγή των μελών του Γενικού Συμβουλίου και των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών από κάθε προσωπική ευθύνη για τα πεπραγμένα και τη διαχείριση της χρήσης 2024.

11 Εκλογή Συμβούλου.

12. Εκλογή μελών της Επιτροπής Ελέγχου.

13. Εκλογή Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών για τη χρήση 2025.

14 Ανακοίνωση διορισμού μέλους του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής.

15 Λοιπές Ανακοινώσεις.

Α. Δικαίωμα συμμετοχής και ψήφου στη Γενική Συνέλευση

Στη Συνέλευση έχει δικαίωμα να λάβει μέρος και να ψηφίσει είτε αυτοπροσώπως, είτε μέσω αντιπροσώπου, τηρουμένων των περιορισμών των άρθρων 8, 13 και 14 του Καταστατικού, ο κύριος τουλάχιστον εβδομήντα πέντε (75) μετοχών, ο οποίος, κατά την έναρξη της πέμπτης ημέρας πριν από την ημέρα συνεδρίασης της Γενικής Συνέλευσης, εν προκειμένω της **Πέμπτης, 3 Απριλίου 2025** (ημερομηνία καταγραφής), είναι: είτε α) εγγεγραμμένος στα αρχεία του Συστήματος Άυλων Τίτλων (Σ.Α.Τ.) που διαχειρίζεται η εταιρεία «Ελληνικό Κεντρικό Αποθετήριο Τίτλων Α.Ε.» (ΕΛ.Κ.Α.Τ.) της «Ελληνικά Χρηματιστήρια – Χρηματιστήριο Αθηνών Α.Ε. Συμμετοχών» (Ε.Χ.Α.Ε.), στο οποίο τηρούνται οι κινητές αξίες της Τράπεζας, είτε β) ταυτοποιημένος ως μέτοχος μέσω των συμμετεχόντων, εγγεγραμμένων διαμεσολαβητών ή άλλων διαμεσολαβητών βάσει της κείμενης νομοθεσίας (ν. 4548/2018, ν. 4569/2018, άρθρα 25 έως 36 ν. 4706/2020 και Εκτελεστικός Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1212) και του Κανονισμού Λειτουργίας του Ελληνικού Κεντρικού Αποθετηρίου Τίτλων, όπως ισχύει. Η άσκηση των εν λόγω δικαιωμάτων δεν προϋποθέτει τη δέσμευση των μετοχών του δικαιούχου. Ανά εβδομήντα πέντε (75) μετοχές παρέχουν στον κύριο αυτών το δικαίωμα μιας (1) ψήφου. Μέτοχοι, που έχουν λιγότερες από εβδομήντα πέντε (75) μετοχές, μπορούν να διορίσουν κοινό αντιπρόσωπο μέτοχο, ο οποίος μπορεί να παραστεί στη Συνέλευση, εφόσον συγκεντρώνει την αντιπροσωπεία τουλάχιστον εβδομήντα πέντε (75) μετοχών *(άρθρα 13 και 16 του Καταστατικού, σε συνδυασμό με τη 2/29.2.2000 απόφαση του Γενικού Συμβουλίου της Τράπεζας περί αναπροσαρμογής –από είκοσι πέντε (25) σε εβδομήντα πέντε (75)- του ελάχιστου αριθμού μετοχών που απαιτείται για την παροχή δικαιώματος συμμετοχής και ψήφου στη Γενική Συνέλευση, μετά την επελθούσα -κατ' άρθρο 9 του Καταστατικού- διάσπαση της μετοχής της Τράπεζας, σύμφωνα με την 1/17.1.2000 απόφαση του Γενικού Συμβουλίου, που εγκρίθηκε με την 8/4.2.2000 Πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου – ΦΕΚ Α΄ 17/7.2.2000).*

Τα δικαιώματα διοικήσεως, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος παραστάσεως και ψήφου στη Γενική Συνέλευση, αναστέλλονται για τους μετόχους που εμπίπτουν στην παρ. 5 του άρθρου 8 του Καταστατικού *(όπως προστέθηκε με την από 24.4.2012 απόφαση της 79ης Ετήσιας Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της Τράπεζας που κυρώθηκε με το άρθρο 165 παρ. 7 περ. β' του ν. 4099/2012 [ΦΕΚ Α΄250/20.12.2012])*, ήτοι πρόσωπα επί των οποίων η Τράπεζα ασκεί εποπτεία σύμφωνα με το άρθρο 55Α του Καταστατικού ή με διάταξη νόμου, επιχειρήσεις συνδεδεμένες με αυτά, μέλη των διοικητικών συμβουλίων ή διαχειριστές τέτοιων προσώπων, σύζυγοι και συγγενείς αυτών έως δευτέρου βαθμού.

Επίσης, ουδείς μέτοχος, εκτός του Δημοσίου και όσων εμπίπτουν στο άρθρο 2 του ν. 2292/1953, δύναται να ασκήσει στη Γενική Συνέλευση δικαίωμα ψήφου για αριθμό ψήφων υπερβαίνοντα το αντιστοιχούν σε δύο εκατοστά του μετοχικού κεφαλαίου ποσοστό (τελευταίο εδάφιο του άρθρου 13 του Καταστατικού, όπως προστέθηκε με την από 24.4.2012 απόφαση της 79ης Ετήσιας Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της Τράπεζας, που κυρώθηκε με το άρθρο 165 παρ. 7 περ. γ' του ν. 4099/2012 [ΦΕΚ Α΄ 250/20.12.2012]).

Η απόδειξη της μετοχικής ιδιότητας κατά την ημερομηνία καταγραφής μπορεί να γίνει με κάθε νόμιμο μέσο και πάντως βάσει ενημέρωσης που λαμβάνει η Τράπεζα ηλεκτρονικά από την ΕΛ.Κ.Α.Τ. σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Μέτοχος μπορεί να συμμετάσχει στην Τακτική Γενική Συνέλευση και βάσει των επιβεβαιώσεων ή των ειδοποιήσεων των άρθρων 5 και 6 του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2018/1212 που παρέχονται από τον διαμεσολαβητή προς την ΕΛ.Κ.Α.Τ., η οποία ενεργεί ως πάροχος εκδότη. Σε περίπτωση μη εμπρόθεσμης πλήρους ταυτοποίησης, η Γενική Συνέλευση μπορεί να αρνηθεί τη συμμετοχή για σπουδαίο λόγο που δικαιολογεί την άρνησή της, τηρουμένης της κείμενης νομοθεσίας (άρθρο 19 παρ. 1 ν. 4569/2018, άρθρο 124 παρ. 5 ν. 4548/2018).

Οι μέτοχοι που κατά τα ανωτέρω έχουν δικαίωμα να λάβουν μέρος στη Συνέλευση, παρακαλούνται να επικοινωνήσουν με το Τμήμα Γραμματείας της Τράπεζας της Ελλάδος, μέχρι και τη Δευτέρα 7 Απριλίου 2025, προκειμένου να λάβουν περαιτέρω οδηγίες σχετικά με την προσέλευσή τους στην Τράπεζα κατά την ημέρα της Γενικής Συνέλευσης (τηλ. 210-320 3341 και 210-320 3288, email: shares@bankofgreece.gr).

Αναλυτική ενημέρωση για την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων των μετόχων της Τράπεζας είναι διαθέσιμη υπό τον ακόλουθο σύνδεσμο: *https://www.bankofgreece.gr/ RelatedDocuments/ gdpr_gr_agm_2025.pdf.*

Β. Διαδικασία συμμετοχής και ψήφου μέσω αντιπροσώπου

Κάθε μέτοχος μπορεί να συμμετέχει αυτοπροσώπως ή μέσω αντιπροσώπου, επιτρεπομένου του διορισμού μέχρι τριών (3) αντιπροσώπων ανά μέτοχο. Αντιπρόσωπος που ενεργεί για περισσότερους μετόχους μπορεί να ψηφίζει διαφορετικά για κάθε μέτοχο.

Ο διορισμός και η ανάκληση ή αντικατάσταση του αντιπροσώπου του μετόχου γίνονται εγγράφως. Οι μέτοχοι που επιθυμούν να συμμετάσχουν στη Γενική Συνέλευση μέσω αντιπροσώπου ή να ανακαλέσουν τον εν λόγω διορισμό ή να αντικαταστήσουν τον διορισθέντα αντιπρόσωπο οφείλουν να καταθέσουν στο Τμήμα Γραμματείας της Τράπεζας της Ελλάδος (Ε. Βενιζέλου 21, Αθήνα, τηλ. 210-320 3341 και 210-320 3288, email: shares@bankofgreece.gr) τουλάχιστον σαράντα οκτώ (48) ώρες πριν από την ορισθείσα ημερομηνία συνεδρίασης της Γενικής Συνέλευσης, ήτοι το αργότερο μέχρι την **Κυριακή 6 Απριλίου 2025**, συμπληρωμένο, δεόντως υπογεγραμμένο και νομίμως θεωρημένο για το γνήσιο της υπογραφής το σχετικό έντυπο αντιπροσώπευσης, το οποίο είναι διαθέσιμο και στον διαδικτυακό τόπο της Τράπεζας www.bankofgreece.gr στην ενότητα «Ενημέρωση Μετόχων». Επίσης, το παραπάνω έντυπο διατίθεται στους μετόχους σε έγχαρτη μορφή από το Τμήμα Γραμματείας της Τράπεζας της Ελλάδος.

Ο μέτοχος μπορεί να διορίσει αντιπρόσωπο για μία και μόνη Γενική Συνέλευση ή για όσες Συνελεύσεις λάβουν χώρα εντός ορισμένου χρόνου.

Μέτοχοι που είναι νομικά πρόσωπα, μετέχουν στη Γενική Συνέλευση διά των εκπροσώπων τους και πρέπει μέσα στην ίδια προθεσμία να καταθέσουν τα νομιμοποιητικά τους έγγραφα σύμφωνα με τον Νόμο. Σε περίπτωση που τα ως άνω έγγραφα έχουν ήδη κατατεθεί σε άλλη Υπηρεσιακή Μονάδα της Τράπεζας, αρκεί να γίνει σχετική αναφορά στο έντυπο αντιπροσώπευσης ή να υπάρξει σχετική έγγραφη ενημέρωση.

Ο αντιπρόσωπος μετόχου υποχρεούται να γνωστοποιεί στην Τράπεζα, πριν από την έναρξη της συνεδρίασης της Γενικής Συνέλευσης, κάθε συγκεκριμένο γεγονός που μπορεί να είναι χρήσιμο στους μετόχους για την αξιολόγηση του κινδύνου να εξυπηρετήσει ο αντιπρόσωπος άλλα συμφέροντα πλην των συμφερόντων του μετόχου.

Σύγκρουση συμφερόντων είναι δυνατόν να προκύπτει ιδίως όταν ο αντιπρόσωπος είναι:

α) Μέτοχος που ασκεί τον έλεγχο της Τράπεζας ή είναι άλλο νομικό πρόσωπο ή οντότητα που ελέγχεται από τον μέτοχο αυτόν,

β) Μέλος του Γενικού Συμβουλίου ή της εν γένει Διοικήσεως της Τράπεζας ή μετόχου που ασκεί τον έλεγχο της Τράπεζας ή άλλου νομικού προσώπου ή οντότητας που ελέγχεται από μέτοχο, ο οποίος ασκεί τον έλεγχο της Τράπεζας,

γ) Υπάλληλος ή ορκωτός ελεγκτής της Τράπεζας ή μετόχου που ασκεί τον έλεγχό της ή άλλου νομικού προσώπου ή οντότητας που ελέγχεται από μέτοχο, ο οποίος ασκεί τον έλεγχο της Τράπεζας,

δ) Σύζυγος ή συγγενής πρώτου βαθμού με ένα από τα φυσικά πρόσωπα που αναφέρονται στις ανωτέρω περιπτώσεις α' έως και γ'.

Γ. Δικαιώματα μειοψηφίας των μετόχων

Μέτοχοι δικαιούμενοι ψήφου σύμφωνα με τα ανωτέρω εκπροσωπούντες:

α) το 1/20 του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας:

1) Δικαιούνται να ζητήσουν από το Γενικό Συμβούλιο να εγγράψει πρόσθετα θέματα στην ημερήσια διάταξη της Γενικής Συνέλευσης, κατόπιν σχετικής αίτησης που πρέπει να περιέλθει στο Γενικό Συμβούλιο δεκαπέντε (15) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη Γενική Συνέλευση (καταληκτική ημερομηνία: **Δευτέρα 24 Μαρτίου 2025**). Η αίτηση για την εγγραφή πρόσθετων θεμάτων στην ημερήσια διάταξη πρέπει να συνοδεύεται από αιτιολόγηση ή σχέδιο απόφασης προς έγκριση από τη Γενική Συνέλευση. Η αναθεωρημένη ημερήσια διάταξη δημοσιοποιείται με τον ίδιο τρόπο, όπως η προηγούμενη ημερήσια διάταξη, δεκατρείς (13) ημέρες πριν από την ημερομηνία της Γενικής Συνέλευσης (καταληκτική ημερομηνία: **Τετάρτη 26 Μαρτίου 2025**) και ταυτόχρονα τίθεται στη διάθεση των μετόχων στον διαδικτυακό τόπο της Τράπεζας μαζί με την αιτιολόγηση ή το σχέδιο απόφασης που έχει υποβληθεί.

2) Δικαιούνται να υποβάλλουν σχέδια αποφάσεων για τα θέματα που έχουν περιληφθεί στην αρχική ή την αναθεωρημένη ημερήσια διάταξη με αίτηση, η οποία πρέπει να περιέλθει στο Γενικό Συμβούλιο επτά (7) τουλάχιστον ημέρες πριν από την ημερομηνία της Γενικής Συνέλευσης (καταληκτική ημερομηνία: **Τρίτη 1 Απριλίου 2025**). Τα εν λόγω σχέδια αποφάσεων τίθενται στη διάθεση των μετόχων έξι (6) τουλάχιστον ημέρες πριν από την ημερομηνία της Γενικής Συνέλευσης (καταληκτική ημερομηνία: **Τετάρτη 2 Απριλίου 2025**).

β) το 1/10 του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας, δικαιούνται να ζητήσουν από το Γενικό Συμβούλιο να χορηγήσει στη Γενική Συνέλευση πληροφορίες για την πορεία των εταιρικών υποθέσεων και την περιουσιακή κατάσταση της Τράπεζας κατόπιν αίτησής τους που πρέπει να περιέλθει στο Γενικό Συμβούλιο πέντε (5) τουλάχιστον πλήρεις ημέρες πριν από τη Γενική Συνέλευση (καταληκτική ημερομηνία: **Τετάρτη 2 Απριλίου 2025**).

Κατόπιν αίτησης οιουδήποτε μετόχου, που υποβάλλεται στην Τράπεζα πέντε (5) τουλάχιστον πλήρεις ημέρες πριν από τη Γενική Συνέλευση (καταληκτική ημερομηνία: **Τετάρτη 2 Απριλίου 2025**), το Γενικό Συμβούλιο παρέχει στη Γενική Συνέλευση τις αιτούμενες συγκεκριμένες πληροφορίες για τις υποθέσεις της Τράπεζας, στο μέτρο που αυτές είναι σχετικές με τα θέματα της ημερήσιας διάταξης. Υποχρέωση παροχής πληροφοριών δεν υφίσταται, όταν οι σχετικές πληροφορίες διατίθενται ήδη στον διαδικτυακό τόπο της Τράπεζας.

Δ. Διαθέσιμα έγγραφα και πληροφορίες

Το πλήρες κείμενο των εγγράφων και των σχεδίων αποφάσεων, καθώς επίσης οι πληροφορίες του άρθρου 123 παρ. 3 και 4 του ν. 4548/2018 διατίθενται σε ηλεκτρονική μορφή στον διαδικτυακό τόπο της Τράπεζας της Ελλάδος www.bankofgreece.gr στην ενότητα «Ενημέρωση Μετόχων». Τα εν λόγω έγγραφα και πληροφορίες διατίθενται και σε έγχαρτη μορφή από το Τμήμα Γραμματείας της Τράπεζας της Ελλάδος, Ε. Βενιζέλου 21, Αθήνα (τηλ. 210-320 3341 και 210-320 3288, email: shares@bankofgreece.gr).

Αθήνα, 4 Μαρτίου 2025
Με εντολή του ΓΕΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΤΟΥΡΝΑΡΑΣ

Πάνω από **120** προϊόντα

Και φέτος οι πιο Σαρακοσ-τέλειες νηστίσιμες επιλογές, μόνο στα Lidl!

Αυτή η Σαρακοστή θα έχει την αξέχαστη γεύση από τα πεντανόστιμα ορεκτικά των Lidl! Βρες μια μοναδική ποικιλία από ταραμοσαλάτα, ντολμαδάκια γιαλαντζί και πολλές ακόμη επιλογές ορεκτικών για το τραπέζι σου, αλλά και για κάθε στιγμή της ημέρας!

Chef Select Νηστίσιμα
Ντολμαδάκια γιαλαντζί

820 g
4,69€
1 Kg = 5,72€

Αποκλειστικά στα LIDL

lidl-hellas.gr